

5 VERHANDELINGEN

BUNDEL 2

van

EBENEZER ERSKINE

bedienaar van het Evangelie te Portmoak - Schotland

SAMENGESTELD DOOR:

ENGBERT VAN 'T HUL

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2018**

INHOUD

1^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 6)

Jesaja 9:5 Een Kind is ons geboren

Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder.

2^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 6)

Jesaja 59:19 De banier des hemels opgericht tegen de vijand

Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten.

3^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 6)

Psalm 76:11 De grimmigheid des mensen, opgebonden door de kracht van God

Want de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken; het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden.

4^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 6)

Lukas 2:28 Christus in de armen van een gelovige

Zo nam hij Hetzelve in zijn armen en loofde God.

5^E VERHANDELING (SCHATKAMER DEEL 6)

Psalm 118:22 Leerrede bij gelegenheid van het openen van de Synode te Perth en Stirling, anno 1732

De steen dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden.

1. Een Kind is ons geboren

Jesaja 9:5. *Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder.*

Het grote oogmerk Gods, in het ganse werk der schepping en der voorzienigheid, is om de heerlijkheid van Zijn macht, wijsheid, goedheid en grootheid te openbaren en bekend te maken aan de kinderen der mensen. Hierom zei David (Psalm 19:2-3 enz.): ‘De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk. De dag aan den dag stort overvloediglijk spraak uit, en de nacht aan den nacht toont wetenschap’. En vraagt men: Wat is het grote oogmerk Gods in de Schriftuur? Zo antwoord ik, het is anders niets dan om een verloren wereld te brengen tot de kennis van een Zaligmaker, ‘Die het Afschijnsel is van Zijns Vaders heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner Zelfstandigheid’ (Hebreeën 1:3). Al de profetieën, beloften, historiën en leringen van het Woord, wijzen ons Hem aan, gelijk de naald van het kompas de zeelieden de Noordster aanwijst; Hem geven al de profeten getuigenis; en wanneer het Nieuwe Testament onder alle volken, met de zilveren bazuin des eeuwigen evangelies in hun monden, uitgezonden werd, wat was het onderwerp van al hun prediken? Niet anders, dan Christus bekend te maken onder de volkeren; Hij was de Alfa en de Omega van hun gehele dienst; het is Christus, zegt Paulus, ‘Denwelken wij verkondigen’ (Kolossenzen 1:28), en schrijvende aan de Korintiërs, verklaart hij, ‘niets voorgenomen te hebben onder hen te weten, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd’ (1 Korinthe 2:1). Kortom, mijne vrienden! onze prediking en ulieder horen is alles tevergeefs, tenzij wij u brengen tot de kennis van Christus; Hij is de Grondsteen, Die God in Sion heeft gelegd en daar is niemand die een ander fundament leggen kan. Ons oogmerk in het prediken, en het uwe in het horen moest zijn, om u waarlijk begenadigd en godsdienstig te maken. Doch hoe zal iemand ooit kennis bekomen van de kracht der godzaligheid, indien hij vervreemd blijft van Hem die de grote verborgenheid daarvan is, namelijk, God geopenbaard in het vlees? Hoe zullen wij ooit de wet als een verbond vervullen, dan door Hem te kennen, ‘Die het einde der wet is, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft’ (Romeinen 10:4). Hoe zullen wij deze vervullen als een regel, dan door het geloof in Hem, Die de heerlijkheid is van onze sterkte?’ (Psalm 89:18). En hoe zullen wij, die van God zijn afgescheiden, ooit tot Hem komen kunnen, dan door Hem, die de Weg is, de verse en levende Weg, zonder Welke ‘niemand tot den Vader komt’ (Johannes 14:6). Zodat al de lineamenten van de godsdienst in Hem tezamen lopen, als in derzelver middelpunt. Ten einde ik Hem u verder aanprijz, zo heb ik deze tekst afgelezen, die zo vol van Christus is, als één die ons in de Schriftuur voorkomt. Hoe meer daar van Christus in enige tekst is, hoe meer smeer en vettigheid, hoe meer geur en zoetigheid daarin zijn zal voor een ziel die Hem kent: ‘Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder’, enz.

De profeet, in het slot van het voorgaande hoofdstuk, van duistere en zware tijden van verdrukking gesproken hebbende, komt in het begin van dit hoofdstuk de harten van de ware gelovigen vertroosten en versterken, met de grote en heugelijke dingen, welke in de dagen van de grote Messias aanstaande waren. Tot dit einde stelt de profeet drie grote evangelische zegeningen voor.

De eerste zegen is, dat er een groot licht schijnen zou aan een verloren wereld (vers 1): ‘*Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; degenen die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen*’. Deze wereld,

inzonderheid van de heidense volken, was vóór de komst van Christus een spelonk van duisternis, een land van de schaduw des doods, wegens het gebrek aan het licht des evangelies; want ‘als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot’ (Spreuken 29:18). Maar door de komst van Christus, Wiens uitgang is als de dageraad, in de bedeling van het eeuwige Evangelie, worden ‘het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht’ (2 Timótheüs 1:10); om welke reden wij in dit land met Zacharías zingen mogen: ‘Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte; om te verschijnen dengenen die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods; om onze voeten te richten op den weg des vredes’ (Lukas 1:78-79). O, dat er een behoorlijke waardering ware van het licht des evangelies onder degenen, die hetzelfde in de uitwendige bedeling daarvan ontvangen hebben. Maar helaas! is dat woord van Christus niet al te zeer op velen toepasselijk (Johannes 3:19): ‘Het Licht is in de wereld gekomen, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos?’

De tweede evangelische zegen, waarvan de profeet spreekt, is de blijdschap in de Heere (vers 2): *‘Gij hebt dit volk vermenigvuldigd, maar Gij hebt de blijdschap niet groot gemaakt; zij zullen nochtans blijde wezen voor Uw aangezicht, gelijk men zich verblijdt in den oogst, gelijk men verheugd is wanneer men den buit uitdeelt’*. Het heilige volk van de Kerk van het Nieuwe Testament zou vermenigvuldigd worden door de verkondiging van het licht des evangelies, zodat Christus de dauw Zijner jeugd, door het toevloeien van de volken in de schoot der Kerk, ontvangen heeft; echter zou de vleselijke blijdschap van Israël daardoor niet vermeerderd worden, gelijk die van de Joden, toen zij onder hun wijnstok en vijgenboom zaten, de melk en honig etende van het land Kanaäns, maar zij zouden een overvloed van geestelijke blijdschap in de Heere genieten, waardoor de ware bekeerden meer vreugde in hun harten ontvangen zouden dan degenen, die zich verblijden in de oogst of die zich verheugen in het uitdelen van de buit. Merkt hier op, dat de blijdschap des geloofs, die in de persoon, in de gerechtigheid en volheid van Christus, en in de gunst Gods door Hem eindigt, alle vleselijke blijdschap en vermaak van een voorbijgaande wereld oneindig overtreft; want ‘gelijk het geluid der doornen onder een pot, alzo is het lachen eens zots’ (Prediker 7:6). Maar de blijdschap des geloofs is een ‘heerlijke en onuitsprekelijke vreugde’ (1 Petrus 1:8).

De derde zegen, die onder het Evangelie door de Messias geschonken zou worden, is een geestelijke vrijheid (vers 3-4): *‘Want het juk van hun last en den stok hunner schouders en den staf desgenen die hen dreef, hebt Gij verbroken, gelijk ten dage der Midianieten; toen de ganse strijd dergenen die streden, met gedruis geschiedde, en de klederen in het bloed gewenteld en verbrand werden tot een voedsel des vuurs’*. Gelijkerwijs Gideon een middel is geweest in de hand Gods, om het zware juk der verdrukking te verbreken, dat de Midianieten eertijds op hun hals gelegd hadden, zo zou ook Christus, komende als een machtig Held, doortrekken in Zijn grote kracht, de arme zondaars verlossen uit de hand van al hun vijanden, namelijk van de zonde, de satan, de wereld en de vloek van een verbroken wet, waaraan zij onderworpen waren. Doch hier moet aangemerkt worden dat er een grote ongelijkheid is tussen de wijze, hoe Gideon de kinderen Israëls verlost heeft, en de wijze hoe Christus Zijn volk verlost uit hun geestelijke slavernij. Want Gideon verloste Israël toenmaals door het geweld van vleselijke wapenen; met het gedruis dergenen, die streden, en de klederen in het bloed gewenteld; maar de wapenen van Christus’ Koninkrijk zijn zodanig niet. O nee, ‘zij zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten’ (2 Korinthe 10:4). Het Koninkrijk van Christus moet opgericht en de geestelijke

vrijheid teweeggebracht worden door verbranding en door voedsel des vuurs, of door de ‘Geest des oordeels en der uitbranding’ (Jesaja 4:4), dat is, door de kracht van de Geest van Christus, Die de bediening van het licht des evangelies vergezelt; die de lusten en verdorvenheden van de mensen en al de werken van de satan verbrandt en verteert, gelijk het vuur enige brandstoffen verteert, die daarin geworpen worden.

Zo iemand nu mocht vragen: Wie, en waar is Hij, Die al deze dingen uit zal werken?’ Dat wordt in de woorden van mijn tekst beantwoord: *‘Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder’*, enz. De profeet had gezegd, dat ‘een maagd zou zwanger worden, en een Zoon baren en Zijn Naam IMMÁNUËL heten (Jesaja 7:14)’; en nu zegt hij, dat Hij al deze grote en wonderlijke dingen doen zou, wanneer Hij in de tijd in de wereld verschijnen zou; want voor ons is Hij geboren, en aan ons is Hij gegeven.

In die woorden mogen wij op deze volgende dingen acht geven.

1. Op de menswording van de grote Messias; want de profeet spreekt hier van Zijn geboorte.

2. Dat Hij ons gegeven is; Hij is een gave Gods aan een verloren wereld: *‘Een Zoon is ons gegeven’*.

3. Zijne verhoging tot de opperheerschappij en autoriteit: *‘En heerschappij is op Zijn schouder’*.

4. Zijn kenmerk in vijf Namen, welke Hem hier gegeven worden; waardoor aangewezen wordt, dat Hij een Naam heeft boven allen naam: *‘En men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst’*.

5. Op Zijn betrekking waarin Hij staat met verloren zondaars van Adams nakomelingschap: Hij is ons geboren, en Hij is aan ons gegeven, en niet aan de gevallen engelen.

6. Wij vinden hier ook de toepassing en triomf des geloofs omtrent dit alles; want de Kerk eigent Hem hier zichzelf toe, en triomfeert ook in deze haar toe-eigening, omdat de woorden bij wijze van een heilige roem worden uitgesproken: ‘Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven!’ Niet ongelijk zijnde aan die triomf van de Bruid (Hooglied 5:16): ‘Zulk een is mijn Liefste, ja, zulk een is mijn Vriend, gij dochteren van Jeruzalem!’ Alsof zij de wereld uitdaagde, om zijns gelijken te kunnen aantonen.

Ik heb reeds van de twee eerste van deze bijzonderheden gehandeld, en nu ga ik voort tot de derde; namelijk, de autoriteit, waarmee Christus, door Zijns Vaders aanstelling, bekleed is in de Kerk: *‘En de heerschappij is op Zijn schouder’*. O, mijne vrienden! gij hebt Hem heden nagevolgd op Golgotha en Calvaria, alwaar gij Hem het kruis hebt kunnen zien dragen, ja Hem ook genageld gezien aan hetzelfde, Zijn ziel uitstortende in de dood, om voldoening te doen aan de Goddelijke rechtvaardigheid voor onze zonden; maar nu wil ik u leiden tot de berg Sion, opdat gij Hem de scepter des hemels mocht zien zwaaien; want *‘de heerschappij is op Zijn schouder’*; de Vader heeft Hem alle dingen in Zijn macht gegeven, ten goede van Zijn Kerk. Hetgeen verder tot verklaring van deze woorden nodig is, zal ons in het behandelen van deze lering ontmoeten, namelijk:

LERING: Dat gelijk de Kerk het bijzondere Koninkrijk van Christus is in deze wereld, de Vader Hem ook tot de heerschappij derzelve aangesteld, die aan Hem toebetrouwd, en op Zijn schouder gelegd heeft.

Tot bevestiging van deze leer is alleen nodig, om de woorden van de tekst te herhalen, hoewel vele andere Schriftuurplaatsen daarbij gevoegd zouden kunnen worden, welke

ik om tijd te winnen voor het tegenwoordige zal voorbijgaan; *'Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouder'*. In het behandelen van deze lering zal ik door des Heeren bijstand deze dingen trachten te doen.

- (1) Zal ik enige dingen aangaande de Kerk, of het Koninkrijk van Christus in de wereld, voordragen.
- (2) Zal ik een weinig spreken van de regering van dit Koninkrijk.
- (3) Zal ik aantonen, hoe hetzelfde Hem van de Vader toebetrouwd is.
- (4) Waarom het Hem is toebetrouwd, of op Zijn schouder is gelegd.
- (5) Zal ik van alles enige toepassing maken.

(1) Betrekkelijk het eerste hoofdstuk, namelijk, om enige dingen voor te dragen omtrent de Kerk of het Koninkrijk van Christus in deze wereld, zo let op deze volgende zaken.

1. Door de Kerk versta ik dat overblijfsel van Adams nakomelingschap, hetwelk bepaald is om zijn verbond met de dood, en zijn voorzichtig verdrag met de hel te verbreken; dat zichzelf aan Christus als hun Profeet, Priester en Koning overgeeft, hetzij waarlijk, of door een zichtbare en geloofwaardige belijdenis des geloofs in Hem. Dit overblijfsel van Adams nakomelingschap, hetwelk over de ganse aardbodem verstrooid is, maakt de algemene Kerk uit; en elk bijzonder lid hiervan, hetzij in een land, in een vergadering, of in een huisgezin, wordt een gemeente of kerk genoemd; hetzij nationaal, parochiaal, of domestiek; echter zijn die allen maar gedeelten of takken van de algemene Kerk, die het verborgen lichaam van Christus in de wereld uitmaakt.

2. De Kerk of het Koninkrijk van Christus is, gedurende de bedeling van het Oude Testament, bepaald geweest aan de nakomelingschap van Abraham, aan de Joodse natie, uitgenomen een weinig Jodengenoten uit de heidenen; maar hetzelfde is nu sinds de komst van Christus in het vlees, en Zijn opstanding uit de doden, tot de heidense volken uitgebreid, volgens Psalm 2:8. De middelmuur des afscheidsels afgebroken, en een deur des geloofs voor de heidenen geopend zijnde, wordt Christus gesteld tot een Banier der volken (Jesaja 11:10): *'Want het zal geschieden ten zelve dage, dat de heidenen naar den Wortel van Isaï, Die staan zal tot een Banier der volken, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn'*.

3. Al de onderdanen van Christus' Koninkrijk zijn oorspronkelijk uit de territoriën of grenzen van de hel voortgebracht, omdat zij *'van nature kinderen des toorns zijn, gelijk ook de anderen'* (Efeze 2:3). Elk mens, komende in de wereld, draagt van nature des duivels leverei van oorspronkelijke zonden en van een verdorven natuur, totdat Christus op een dag van Zijn heirkraft de gevangenen des machtigen komt verlossen: de sterkgewapende bewaart het huis, totdat Christus, Die sterker is dan hij, daarin komt, en *'hem zijn vaten ontroof'* (Mattheüs 12:29), en de arme ziel uit de macht der duisternis trekt, en haar overzet in het Koninkrijk van Zijn wonderbaar licht.

4. Het grote werktuig, waardoor Christus in deze wereld een Koninkrijk voor Zichzelf opricht, is de verkondiging van het eeuwige Evangelie, gepaard met de kracht van Zijn Geest. Dit wordt genoemd, de scepter Zijner sterkte, waardoor Hij een gewillig volk maakt (Psalm 110:2-3). Het Evangelie is *'een kracht Gods tot zaligheid'* (Romeinen 1:16). Het is door deze wapenen, welke *'niet vleselijk zijn, maar krachtig door God, waardoor Hij alle sterkten ternederwerpt'* (2 Korinthe 10:4).

5. De Kerk en het Koninkrijk van Christus, door Hem gesticht en geregeerd zijnde, 'in Denwelken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn' (Kolossenzen 2:3), moet noodzakelijk onder Zijn besturing, één van de aller-geregeldste maatschappijen zijn van de wereld, welke ongeregeldheden er ook overigens in dezelve, door de verdorvenheden der mensen, zich mengende in de belangen van het Koninkrijk, gevonden mogen worden. De Kerk wordt wegens haar schone orde en geregeldheid, zoals zij van haar Koning, Die in het midden van haar is, gevormd is, vergeleken bij een 'stad die vierkant ligt' (Openbaring 21:16). Zij wordt gezegd 'schoon van gelegenheid te zijn, een vreugde der ganse aarde' (Psalm 48:3). Daar wordt ook alles, wat er tot een wel gereguleerd koninkrijk of maatschappij vereist wordt, in de Kerk of het Koninkrijk van Christus gevonden, als:

a. Een koninkrijk, dat wel gesteld is, heeft zijn wetten. Zo heeft ook de Kerk van Christus haar wetten van haar Koning, welke heilig, rechtvaardig en goed zijn; ook hebben alle ware en rechtgeaarde onderdanen van dat Koninkrijk een vermaak in de wetten van hun Koning, als zijnde die het afschrift van Zijn oneindige wijsheid en rechtmatigheid.

b. Een koninkrijk heeft zijn bedienden onder de koning. Evenzo heeft ook de Kerk van Christus haar bedienaars; want 'Hij heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars; tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwning van het lichaam van Christus; totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van den Zone Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus' (Éfeze 4:11-13). En het is door Zijn bedienaars, dat gijlieden op deze dag aan Zijn tafel, volgens Zijn bevel, gediend wordt.

c. Een koninkrijk heeft zijn hoven, alwaar de onderdanen oppassen, om de wil van hun koning te ontvangen, en om de weldaden van zijn regering te genieten. Evenzo heeft ook de Kerk haar gerechtshoven, David, van de Kerk van het Oude Testament en inzonderheid van Jeruzalem sprekende, (dat een voorbeeld was van de Kerk van het Nieuwe Testament) zegt ons dat daar 'de stoelen des gerichtts gezet zijn, de stoelen van het huis Davids, waarheen de stammen opgaan, de stammen des HEEREN, tot de getuigenis Israëls' (Psalm 122:4-5). De Kerk van Christus, zelfs de strijdende Kerk, heeft haar gerichttsplaatsen van regering, alwaar de sleutel van de tucht geoefend wordt; ook heeft zij haar gerichttsplaatsen voor de godsdienst, alwaar de leer en de ordonnantiën van de godsdienst worden bediend.

d. Een koninkrijk heeft zijn zegel; wij horen doorgaans van het grote zegel van het koninkrijk spreken, hetwelk gewoonlijk aan voorrechten wordt gehangen tot hun bekrachtiging. Zo heeft Hij ook in het Koninkrijk van Christus twee publieke zegels gehangen aan het voorrecht van het verbond der genade, namelijk de doop en des Heeren Avondmaal; welk laatste wij op deze dag aan ulieden uitgedeeld hebben, tot bevestiging van uw geloof in de vastigheid van het voorrecht. O, hoe gelukkig is die mens, die het inwendige zegel van het sacrament en ook het geheime zegel des Heiligen Geestes daarbij ontvangen heeft! want zulk een is 'verzegeld tot den dag der verlossing' (Éfeze 4:30).

e. Een koninkrijk heeft gewoonlijk zijn vijanden, waarmee het te strijden heeft, zowel van buiten als van binnen. Zo ook het Koninkrijk van Christus. De poorten der hel en haar hulptroepen hebben in alle eeuwen het Koninkrijk van Christus in de wereld zoeken te verwoesten en te bederven; de draak en zijn engelen en heirlegers voeren krijg tegen Michaël en zijn engelen; ook is de oorlog tussen het Zaad der vrouw en het zaad der slang, gelijk de oorlog tussen Israël en Amelek, een onverzoenlijke oorlog,

die nooit zal ophouden zolang de wereld staat. Doch behalve de uitwendige vijanden, heeft de Kerk van Christus ook te strijden met inwendige vijanden, met bedorven opzieners, leraars en ledematen, welke voorgevende de Kerk te bouwen, het werk nochtans, zo veel in hen is, bederven. Ja de ware onderdanen van dit Koninkrijk van Christus hebben ook de vijand van een bedrieglijk en verdorven hart binnen in zich, die gereed is om met de vijanden van buiten samen te spannen. Het Koninkrijk van Christus is een toneel van gedurige oorlogen, welke altijd door de beroeringen van de een of ander van deze vijanden verwekt worden; en het zal ook strijdende blijven zolang het in deze wereld is; 'want wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht' (Éfeze 6:12).

f. Een koninkrijk heeft zijn heirlegers en hulptroepen. Zo ook de Kerk van Christus; want dewijl zij in een verbond staat met de HEERE der heirscharen, zo zijn de heirlegers des hemels gereed om haar twist te twisten, en om een ware gelovige bij te staan en te ondersteunen, die poogt de goede strijd des geloofs te strijden, onder het geleide van de Overste Leidsman der zaligheid. En omdat al de onderdanen van dat Koninkrijk Christus' soldaten zijn, zo is er ook een gepaste krijgstoerusting voor hen, als 'het schild des geloofs, de helm der zaligheid, het zwaard des Geestes', enz. (Éfeze 6).

g. Een koninkrijk heeft zijn versterkingen en sterkten. Zo ook de Kerk van Christus (Jesaja 26:1): 'Te dien dage zal dit lied gezongen worden in het land van Juda: Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen'. De sterke bolwerken van het Koninkrijk van Christus zijn de goddelijke eigenschappen. 'Rondom Jeruzalem zijn bergen; also is de HEERE rondom Zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid' (Psalm 125:2). De Kerk heeft een God in Christus tot haar toevlucht (Psalm 46:2): 'God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtiglijk bevonden een Hulp in benauwdheden'.

(2) Het tweede hoofdstuk, door ons voorgesteld, is om een weinig te spreken van de regering en de bediening van het Koninkrijk.

Al wat ik hiervan te zeggen heb, zal ik in de volgende bijzonderheden voordragen.

1. Wij zien hier in de tekst dat Christus Zelf de grote en heerlijke Koning is; want de heerschappij is op Zijn schouder. 'Ik toch heb Mijn Koning gezalft over Sion, den berg Mijner heiligheid' (Psalm 2:6). 'En gij Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen Die een Heerser zal zijn in Israël en Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid' (Micha 5:1). 'En heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen, en heeft Hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen; welke Zijn lichaam is, en de vervulling Desgenen Die alles in allen vervult' (Éfeze 1:22-23).

2. Aan Christus zijn, ten voordele van de regering van Zijn Kerk, alle dingen in hemel, op aarde en in de hel onderworpen gemaakt en in Zijn macht gesteld, als uit de even aangehaalde plaats, Éfeze 1:22-23 en uit Filippenzen 2:9-10, blijkt. Zodat niet alleen de regering der Kerk, maar ook de regering der engelen, der mensen en der duivelen, van alle zienlijke en onzienlijke dingen in de hand van Christus is gesteld, om Zijner Kerks wil. Hiervan die belofte of dat artikel van Zijn uiterste wil (Romeinen 8:28): 'En wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn'.

3. Christus, de Koning van Sion, is ook wonderlijk van Zijn Vader tot de regering en de bediening bekwaam gemaakt. Van Zijn begraafdheden en bekwaammaking lezen

wij (Jesaja 11:2-4): ‘En op Hem zal de Geest des HEEREN rusten: de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN. En Zijn rieken zal zijn in de vreze des HEEREN; en Hij zal naar het gezicht Zijner ogen niet richten, Hij zal ook naar het gehoor Zijner oren niet bestraffen. Maar Hij zal de armen met gerechtigheid richten en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen; doch Hij zal de aarde slaan met de roede Zijns monds, en met den adem Zijner lippen zal Hij den goddeloze doden’. Is er nu wel ooit zulk een begaafd en welgeschikt vorst en heerser op aarde geweest? En dus is het onmogelijk dat Hij in Zijn regering dwalen kan. Ook is hetgeen, dat dit alles nog verzoet, dat de hoedanigheden van de Koning mededeelbaar zijn, en ook dadelijk aan al de getrouwe onderdanen van het Koninkrijk medegedeeld worden; want Hij is niet alleen een Hoofd van regering, maar ook van invloeden, dewijl ‘wij allen uit Zijn volheid ontvangen, ook genade voor genade’ (Johannes 1:16).

4. De regering van Christus is zeer wonderlijk en verbazend; waarom ook de naam van deze Vorst Wonderlijk is. Hij is wonderlijk in Zijn Persoon en ook in Zijn regering; want Hij brengt door de wijsheid van Zijn besturing in Zijn Koninkrijk het licht uit de duisternis, de orde uit de verwarring, het leven uit de dood, de sterkte uit de zwakheid. En daarom mogen de onderdanen gerust zijn te midden van de grootste schijn-verwarring, ja zelfs al werden de bergen verzet in het hart van de zee, en al werd de hemel en de aarde ondereen gesmolten; want ‘Hij is de HEERE, Die wonderen doet en Die heerst over de opgeblazenheid der zee’, enz. (Psalm 89:10).

5. De regering van Christus in Zijn Kerk en van Zijn volk is uitnemend wijs, gelijk Zijn naam Raad te kennen geeft. ‘Raad en het wezen zijn Mijne’ (Spreuken 8:14). ‘Er is geen doorgronding van Zijn verstand’ (Jesaja 40:28). De diepste beraadslagingen van de hel zijn naakt en geopend voor Hem; Hij openbaart de diepten uit de duisternis, en des doods schaduwen brengt Hij voor in het licht; Hij heerst in het midden van Zijn vijanden en maakt al hun beraadslagingen tot zotheid. En wat Zijn getrouwe onderdanen aangaat, die ‘zal Hij leiden door Zijn raad; en daarna in heerlijkheid opnemen’ (Psalm 73:24).

6. De regering van Christus is onwederstaanbaar; want de Regeerder is de Sterke God, die met Zijn oogmerken zal doorwerken. Want wie kan Zijn hand afslaan of tot Hem zeggen: Wat doet Gij? Laat den berg Sion blijde zijn, laat de dochteren van Juda zich verheugen, want haar Koning, Die in het midden van haar is, is sterk; ja Hij is de almachtige God, Die Zijn dienstknechten kan beschermen, en Die ook machtig en bereid is om Zijn vijanden te verderven. Want ‘de rechterhand des HEEREN is verhoogd, de rechterhand des HEEREN doet krachtige daden’ (Psalm 118:16). Hoe krachtig heeft Hij ‘de overheden en de machten aan het kruis uitgetogen en over hen getriomfeerd!’ (Kolossenzen 2:15). En nu is Hij nóg zo krachtig als ooit tevoren.

7. Christus is in de regering van Zijn Kerk en volk uitnemend tederhartig en medelijdend; want Zijn naam is Vader der eeuwigheid, Die vol van goedertierenheid is. ‘Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen die Hem vrezen’ (Psalm 103:13), en (vers 17): ‘De goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen die Hem vrezen’: ‘Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtkens leiden’ (Jesaja 40:11). ‘Immers zal een wees bij Hem ontfermd worden’ (Hoséa 14:4). ‘Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en de rokende vlaswiek, die zal Hij niet uitblussen’ (Jesaja 42:3).

8. De regering van Christus over Zijn Kerk is zeer vreedzaam; want Zijn naam is Vrededorst. ‘Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn’

(Jesaja 9:6). Het is waar, Hij heeft aan Zijn getrouwe onderdanen verzekerd dat zij 'in de wereld verdrukking zullen hebben, maar in Hem zullen zij vrede hebben, omdat Hij de wereld overwonnen heeft' (Johannes 16:33). 'Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u' (Johannes 14:27).

9. Deze regering van Christus is een eeuwige heerschappij; want 'der grootheid Zijner heerschappij zal geen einde zijn' (vers 6). Zijn Koninkrijk is een eeuwig Koninkrijk en Zijn heerschappij zal niet verbroken worden; 'zijn zaad zal tot in eeuwigheid bevestigd worden en zijn troon gebouwd worden van geslacht tot geslacht' (Psalm 89:5). Andere koningen sterven en hun koninkrijken vergaan tot niets; maar Hij is de Koning der eeuwen, de Onverderfelijke, enz., en Zijn Koninkrijk is eeuwig en altoos. 'Uw troon, o God, is eeuwiglijk en altoos; de scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid' (Psalm 45:7). 'Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheden Uws troons' (Psalm 89:15). Dit is het, dat Zijn regering eeuwig doet zijn, omdat deze Koning in gerechtigheid heerst en Zijn troon bevestigd is in gerechtigheid.

(3) Het derde hoofdstuk, door ons voorgesteld, is om te onderzoeken hoe de heerschappij van de Kerk aan Christus toevertrouwd of op Zijn schouder gelegd is.

De uitleggers denken dat hier in deze uitdrukking gezinspeeld wordt op die aloude gewoonte van de tekens van de regering te dragen op de schouders dergenen, die daarmee bekleed waren, of op de schouders van hun dienaars. De duidelijke mening is: dat de heerschappij en de opperste autoriteit van de Kerk, hetzij strijdende of triomferende, op Hem vervallen zijn. Men vindt dezelfde spreekwijze, bijna tot hetzelfde einde gebruikt (Jesaja 22:22): 'En Ik zal den sleutel van Davids huis op zijn schouder leggen; en hij zal opendoen en niemand zal sluiten, en hij zal sluiten en niemand zal open doen'. Deze heerschappij is Christus nu toevertrouwd of op Zijn schouder gelegd door een vierledige plechtigheid.

1. Door een plechtig en onveranderlijk besluit. (Psalm 2:6-8): 'Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, den berg Mijner heiligheid. Ik zal van het besluit verhalen: De HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd. Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting'. Kan nu dit besluit des hemels wel vernietigd of die koperen bergen omgekeerd worden? O nee, de raad des Heeren zal bestaan; en daarom zal de kroon blijven op het hoofd van onze Verlosser en de heerschappij op Zijn schouder.

2. Door een plechtig verbond tussen Hem en Zijn eeuwige Vader, toen de raad des vredes tussen hen beiden was. Wat is nu de uitkomst van die grote raad, die van de dagen der eeuwigheid in den hemel gehouden is? Dit, dat 'de Man, Wiens Naam is SPRUITE, Die uit Zijn plaats spruiten zal, het sieraad dragen en zitten en heersen op Zijn troon' (Zacharía 6:12-14).

3. Door de plechtigheid van een eed, de bepaling van de raad des vredes in deze zaak bevestigende. (Psalm 89:4-5): 'Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene, Ik heb Mijn knecht David gezworen'. Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht'. En zien wij (vers 36), hoe Hij door Zijn eed Zijn heiligheid verbindt, (welke het uitmuntendste en glansrijkste juweel is van Zijn kroon) tot verdere verzekering van deze zaak, 'Ik heb ééns gezworen bij Mijn heiligheid: Zo Ik aan David liege!' Dat is: Ik zal zodra ophouden een heilig God te zijn, als Ik Mijn Zoon uit de regering zal zetten; nee, de heerschappij zal op Zijn schouder liggen, zolang als Ik heilig ben, en dat is voor eeuwig.

4. De regering is Hem toebetrouwd door een plechtige verkiezing en investiging. Hij is tot de regering verkoren door Zijn eigen Vader, en ook met de algemene bewilliging van al Zijn onderdanen. (Jesaja 42:1): ‘Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft’. Zie ook Psalm 89:20-21: ‘Ik heb een verkorene uit het volk verhoogd. Ik heb David, Mijn knecht, gevonden’. Ook stemt het ganse geslacht in hemel en op aarde in deze verkiezing overeen, zonder dat iemand daartegen heeft; en daarom, wanneer Hij de troon beklimt en opvaart in de hoogte, klappen zij allen in hun handen, zeggende: ‘God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin. Psalmzingt Gode, psalmzingt; psalmzingt onzen Koning, psalmzingt’ (Psalm 47:6-7). Het wordt door sommige verstandige uitleggers, en inzonderheid door de grote Owen, gedacht dat die plaats, Openbaring 5:11-12, betrekking heeft op de inhaling, die Christus ontmoet is toen Hij ten hemel voer en in onze natuur is gaan zitten op Zijn troon: ‘En ik zag, en ik hoorde een stem veler engelen rondom den troon en de dieren en de ouderlingen; en hun getal was tienduizendmaal tienduizenden en duizendmaal duizenden’. Wat zeggen zij nu? O, hoe hartelijk geven zij hun stem, dat Hij heersen zou, zeggende met een grote stem: ‘Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging’.

(4) Het vierde hoofdstuk, door ons voorgesteld is: om de redenen van deze leer te geven, waarom de heerschappij op Zijn schouder is gelegd?

Hierop antwoord ik:

1. Omdat Zijn schouder alleen bekwaam was, om het gewicht van de bediening en de regering van de Kerk te kunnen dragen. Zij, die deze bediening zich aanmatigen, laten zich te veel voorstaan; want het is een last die voor de schouders van al de engelen en aartsengelen te zwaar is om te dragen; hoe zouden dan enige zondige wormen die kunnen dragen? God de Vader zag, dat niemand in hemel of op aarde voor zulk een regering bekwaam was, dan alleen Zijn eigen eeuwige Zoon; en daarom heeft Hij dezelve aan Hem toebetrouwd, met een belofte van Zijn bijstand en ondersteuning in de regering (Psalm 89:20-22): ‘Ik heb hulp besteld bij een held; Ik heb David, Mijn knecht, gevonden; met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd. Met welken Mijn hand vast blijven zal; ook zal hem Mijn arm versterken’.

2. De heerschappij is Hem toebetrouwd, of op Zijn schouder gelegd, opdat Hij te beter bekwaam mocht zijn om de zaligheid van Zijn volk te volmaken, en om vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden. Hierom vinden wij doorgaans, dat Zijn Koninkrijk en de zaligheid bij elkaar worden gevoegd; gelijk Psalm 74:12: ‘Evenwel is God mijn Koning vanouds af, Die verlossingen werkt in het midden der aarde’. Zo ook Zacharia 9:9: ‘Verheug u zeer, gij dochter Sions, juich, gij dochter Jeruzalems; zie, uw Koning zal u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland’. Laat Zijn Koninkrijk nog zo veracht zijn, en Zijn onderdanen in de uiterste slavernij en ellenden wezen, hetzij naar de uit- of inwendige mens, indien hun Vorst en Gebieder maar een woord spreekt, terstond komt de verlossing (Psalm 44:5): ‘Gij Zelf zijt mijn Koning, o God; gebied de verlossingen Jakobs’. Door Zijn gebod is de Rode zee opgedroogd, de Jordaan gekloofd, en Israël gebracht in het beloofde land.

3. De heerschappij is op Zijn schouder gelegd, ‘opdat Hij den vijand en wraakgierige zou doen ophouden’ (Psalm 8:3). Dat Hij Zijns Vaders twist mocht wreken tegen de satan, en Hem geheel de kop vermorzelen, wegens het verbreken van Zijn en Zijns Vaders beeld in onze eerste voorouders, en wegens het verstoren van Zijn regering, welke Hij in de staat der rechtheid had opgericht. Het grote werk van Christus, toen

Hij persoonlijk in de wereld verscheen, en wanneer Hij nu nog verschijnt in de bedeling des evangelies, en in de kracht van Zijn Geest, is om 'de werken des duivels te verbreken' (1 Johannes 3:8) en om Zijn eigen Koninkrijk, in het verbreken van de oude slang, en Zijn zaad op te richten. Hierom is het, dat wanneer Hij ten strijde uittrekt, Hij tegen de vijand een oorlogsgeschrei aanheft, zeggende: 'De dag der wrake was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlostten was gekomen' (Jesaja 63:4).

4. De heerschappij is op Zijn schouder gelegd, of aan Hem toevertrouwd, omdat Hij er een rechtmatige titel of recht op heeft.

a. Hij heeft er een recht op door geboorte; Hij is Gods eerstgeborene, en daarom zal Hij Hem stellen ten hoogste over de koningen der aarde, ja Hij is 'de Koning der koningen en Heere der heren' (Openbaring 19:16).

b. Hij heeft er een recht op door koping; Hij 'heeft Zijn gemeente verkregen door Zijn eigen bloed' (Handelingen 20:28) en daarom heeft Hij ook het beste recht om haar te regeren; Zijn kruis was de weg, langs welke Hij tot de kroon gekomen is; Hij moest eerst lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan.

c. Hij heeft er een recht op door Zijns Vaders belofte en vergunning, op grond van Zijn dood en Zijn voldoening (Jesaja 53:12): 'Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen, omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood'; en in Filippenzen 2:8-10 wordt ons gezegd, dat Hem God, omdat Hij het kruis gedragen, en de schande veracht heeft, uitermate verhoogd, en een Naam gegeven heeft boven allen naam.

d. Hij heeft er een recht op door overwinning; Hij randt de grenzen van de god dezer eeuw aan; Hij richt Zijn banier op in Zijn heerschappij; de overheden en machten stelt Hij ten toon; de gevangenen des machtigen stelt Hij in vrijheid, doortrekkende in Zijn grote kracht, Zichzelf vertonende als machtig om te verlossen, de zondaars aan Zich onderwerpente, en alle gedachte gevangen leidende tot Zijn gehoorzaamheid; en omdat Hij zulks doet, daarom is de heerschappij aan Hem toebetrouwd, en op Zijn schouder gelegd.

TOEPASSING

(5) Het vijfde hoofdstuk door ons voorgesteld, is de toepassing van deze leer.

Het eerste gebruik zal zijn tot onderrichting, in deze volgende bijzonderheden. Is het zo, dat de heerschappij door des Vaders aanstelling gelegd is op de schouder van de Verlosser?

Zie hier dan uit:

1. De wonderlijke liefde Gods, die Hij Zijn kerk en volk toedraagt, door voor haar zulk een Koning en Regeerder te bezorgen'. Ik herinner mij hier de koningin van Scheba, die in haar aanspraak tot Salomo zei: 'Omdat de Heere Israël in eeuwigheid bemint, daarom heeft Hij u tot koning gesteld, om recht en gerechtigheid te doen' (1 Koningen 10:9). Zo mogen wij ook hier wel zeggen, omdat de Heere Zijn Kerk en Zijn volk bemint, daarom heeft Hij Zijn eigen eeuwige Zoon tot Koning gesteld in het midden van hen, en de heerschappij gelegd op Zijn schouder. O wat een wonderlijk blijk van Zijn liefde is dat! Moest dit de onder-regenten van Zijn Kerk niet zeer tederhartig doen zijn? en moest dit hen niet zorgvuldig doen zijn om niet met strengheid te regeren, en om toe te zien welke opzieners zij over hen aanstellen?

2. Zie hier ook uit, onder wat zalige heerschappij de gelovigen gebracht zijn; namelijk onder de heerschappij van het Kind dat ons geboren, en van den Zoon die ons gegeven is; Wiens Naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God, enz. Toen de koningin van Scheba in die even gemelde plaats, 1 Koningen 10, de heerlijkheid van Salomo en de wijsheid

van Zijn regering zag, zo was in haar geen geest meer, uitroepende (vers 8): ‘Welgelukzalig zijn uw mannen, welgelukzalig deze uw knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, die uw wijsheid horen’. Maar zie, Een, meerder dan Salomo, is hier. Salomo met al zijn wijsheid en heerlijkheid, was maar een flauw voorbeeld van de heerlijkheid en wijsheid van Christus Jezus, en van de heerlijkheid van Zijn Persoon en bediening; en daarom mogen wij op een veel betere grond van de onderdanen van Christus’ Koninkrijk zeggen, zoals Mozes van Israël zei (Deuteronomium 33:29): ‘Welgelukzalig zijt gij, o Israël! Wie is u gelijk? Gij zijt een volk, verlost door den HEERE, het Schild uwer hulp, en Die een Zwaard is uwer hoogheid’.

3. Zie hier ook uit, de ellende van een goddeloze ongelovige wereld, die niet hebben wil dat Hij, op Wiens schouder de heerschappij is, over haar heersen zal, maar die zijn banden verscheurt en zijn touwen van zich werpt; want Hij, die in de hemel woont, zal lachen over hun zwakke aanvallen tegen de regering van Zijn Zoon. Zo ook heeft Hij Hem geautoriseerd om allen, die aan Zijn regering niet onderworpen willen zijn, te verbreken: ‘Hij zal ze verpletteren met een ijzeren scepter, Hij zal ze in stukken slaan als een pottenbakkersvat’ (Psalm 2:9). Zelfs zal Hij de grote potentaten, die zich aan Hem niet willen onderwerpen, afsnijden; want Hij is het ‘Die den geest der vorsten als druiven afsnijdt, Die den koningen der aarde vreselijk is’ (Psalm 76:13); ‘en Die de koningen verslaat ten dage Zijns toorns’ (Psalm 110:5).

4. Is het zo, dat de heerschappij op Zijn schouder gelegd is? Zie hieruit dan ook, de nietigheid van alle besluiten, wetten en instellingen, die het merkteken van Christus niet dragen, en die onbestaanbaar zijn met die orde en wetten, die Hij tot regering van Zijn Kerk nagelaten heeft; zij moeten alle gewisselijk op niet uitkomen, omdat Sions Koning dezelve met Zijn scepter nooit heeft aangeraakt, en omdat ze geen grond hebben in het Woord Gods; en tenzij de besluiten en wetten daarop gegrond zijn, zo hebben zij gans geen fundament, omdat er geen kerkelijke autoriteit is dan die, welke van Hem wordt afgeleid.

5. Zie hieruit ook welk een gevaar dezulken lopen, die Zijn onderdanen ongelijk aandoen, of hen van enige voorrechten en vrijheden beroven, die Hij hun vergund en verworven heeft met de prijs van Zijn eigen bloed. Onder andere voorrechten, die Sions Koning Zijn onderdanen heeft vergund, is dit geen van de minste, dat zij de verkiezing van hun eigen leraars hebben; om welke reden Hij hun beveelt de geesten en gaven van de leraars te beproeven, of zij ook geschikt zijn tot stichting van hun zielen (1 Johannes 4:1). Dit is een gebod, dat niet alleen gegeven is aan erfheren en ouderlingen, maar zelfs ook aan kinderen, jongelingen en vaders. Geliefden! zegt de apostel, gelooft niet een iegelijken geest, maar beproeft de geesten, namelijk van de leraars, of zij uit God zijn; en de reden, die hij daarvoor geeft, is opmerkelijk, in het slot van het vers: want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld. In overeenstemming met deze beproeving van de geesten der profeten, vinden wij dat het de menigte der discipelen was, aan welke (Handelingen 6), uitdrukkelijk bevolen wordt om uit te zien om mannen te verkiezen uit zichzelf, die vol des Heiligen Geestes en der wijsheid waren. De apostelen zelf, de buitengewone bedienaars van de Kerk, die men zeggen zou de meest competente rechters te zijn van dezulken, die vol des Heiligen Geestes en der wijsheid waren, wilden nochtans die macht niet aannemen, die nu bij erfheren en ouderlingen moet berusten. O, ik vrees dat de partijdigheid, die in onze publieke besluiten getoond wordt, waardoor de groten, de edelen, de rijken, de man met zijn gouden ring en sierlijke kleding, verheven worden boven de armen dezer wereld, die God doorgaans uitverkoren heeft, om rijk te zijn in het geloof en om

erfgenamen des Koninkrijks te wezen' (Jakobus 2:3,5), de grond legt voor een zware twist tussen God en deze natie, die niet heel spoedig een einde hebben zal. Christus' kleine kinderen worden nu maar weinig geacht in deze dagen; doch die hen nu misbandelen, om de groten der aarde te begunstigen, zullen in de uitkomst daarvoor smartelijk lijden moeten. Het is een ontzaggelijk woord, dat door Hem, op Wiens schouder de heerschappij is, is uitgesproken (Mattheüs 18:6-7): 'Maar zo wie een van deze kleinen, die in Mij geloven, ergert, het ware hem nutter dat een molensteen aan zijn hals gehangen en dat hij verzonken ware in de diepte der zee. Wee de wereld vanwege de ergernissen; want het is noodzakelijk dat de ergernissen komen; doch wee dien mens door welken de ergernis komt'.

6. Indien de heerschappij op Christus' schouder is, dan besluit ik hieruit dat zij een harde taak hebben, die ondernemen willen om Hem uit de regering te stoten en deze op hun eigen schouder te nemen. Vraagt men: Wie zijn die? Ik antwoord:

a. De Papisten, die de mens der zonde stellen tot het hoofd van de Kerk, hem noemende Christus' stadhouder. Hij is de anti-Christ, die 'de Heere verdoen zal door den Geest Zijnsmonds, en tenietmaken door de verschijning Zijner toekomst' (2 Thessalonicenzen 2:8).

b. Prelaten, die aartsbisdommen en andere bisdommen in de Kerk oprichten; opziens, die Christus nooit in Zijn Koninkrijk verordend heeft of uit het Woord enig recht hebben. Wij lezen van geen opziener of ambtenaar in de Kerk, die boven een ouderling is; en daarom hebben de aartsbisschoppen en andere bisschoppen geen grond in het Woord, waarom zij dan ook geen dienaars zijn van Christus' Koninkrijk.

c. De Erastianen, die de heerschappij van Christus' schouder afnemen en dezelve leggen op de schouder van de burgerlijke overheid, aan deze dezelve in haar macht gevende, om de regering van de Kerk van Christus in zulk een te vorm gieten, als het meest met haar wereldd belang overeenkomt. Welk een hoon is dat voor de Zoon Gods, dat een sterfelijk mens als het hoofd van alle gevallen, niet alleen in het burgerlijke, maar ook in het kerkelijke, verklaard wordt! Dit is een geweldig dringen op de kroon van Christus geweest onder enige voorgaande regeringen, hetgeen ik vrees dat op deze dag nog niet geheel vernietigd of afgeschaft is.

d. Die potentaten, welke op zich nemen om enige leringen of godsdiensten te tolereren of toe te staan, die onbestaanbaar zijn met de leer, godsdienst en regering, welke Christus in Zijn Koninkrijk opgericht en bevestigd heeft.

e. Ook zulke Presbyterianen, die onder dat voorwendsel een bisschoppelijke heerschappij uitoefenen over de Kerk van Christus, door der gemeenten leraren op te dringen, zonder en tegen de vrije verkiezing, die haar Koning haar vergund heeft. O, ik vrees, dat er een nare rekening zijn zal, eer alles nog een einde heeft, wegens die geweldige schendingen van Christus' bruid, welke het gehele land door gepleegd worden. Christus wordt in Zijn leden gewond in het huis van Zijn gewaande liefhebbers; doch het zal een wonder zijn, zo zij niet wonde voor wonde ontvangen zullen, eer de vertoning geëindigd zal zijn.

7. Indien de heerschappij op Christus' schouder is, zo besluit ik, dat alle ongelijk vereffend zal worden, en dat Christus de verdrukkingen vergelden zal aan allen, die Zijn arm volk verdrukt, gekweld en afgemat hebben in hun geestelijke vrijheden en voorrechten. Om de verwoesting van de ellendigen, om het kermen van de nooddruftigen zal de Heere opstaan, en dan zal de wraak Zijns tempels zwaar vallen op de kop van allen, die denzelven beroofd en verwoest hebben.

Nu zal ik ten tweede, met een gebruik van vertroosting voor het arme volk Gods besluiten, inzonderheid voor dezulken, die van hun vrijheden en voorrechten als Christenen beroofd zijn; want hoewel zij verlaten zijn door degenen, wier werk het is om de grootste zorg voor hen te dragen, zo zijn ze nochtans niet verlaten door hun God. Ook leidt onze commissie ons inzonderheid daartoe, om de armen het Evangelie te verkondigen, om den treurigen Sions te troosten, en te beschikken dat hun gegeven werd sieraad voor as en vreugdeolie voor treurigheid. Wij moeten ‘de slappe handen sterken, en de struikelende knieën vaststellen’ (Jesaja 35:3). Deze weinige gronden van vertroosting zijn er, welke ik u in uw tegenwoordige omstandigheden zal voordragen.

1. Uw God staat niet als een bloot en onbekommerd aanschouwer van al het ongelijk, dat u in deze dagen aangedaan wordt, o nee! Hij merkt en wreekt ook het ongelijk dat u geschiedt. Gij mocht die vreselijke beschuldiging lezen, waarmee de Heere hen beschuldigt (Jesaja 3:12-15): ‘De drijvers Mijns volks zijn kinderen, en vrouwen heersen over hetzelfde. O Mijn volk, die u leiden, verleiden u, en den weg uwer paden slokken zij in. De HEERE stelt Zich om te pleiten, en Hij staat om de volken te richten. De HEERE komt ten gerichte tegen de oudsten Zijns volks en deszelfs vorsten, want gijlieden hebt dezen wijngaard verteerd; de roof des ellendigen is in uw huizen. Wat is ulieden, dat gij Mijn volk verbrijzelt en de aangezichten der ellendigen vermaalt? spreekt de Heere HEERE der heirscharen’.

2. Weet ook tot uw vertroosting, dat God Sion gegrond heeft. Dit is een hoofdzakelijke vertroosting, die inzonderheid aan de armen des volks wordt voorgesteld, en die ook door de boden des volks verkondigd moet worden (Jesaja 14:32): ‘Wat zal men dan antwoorden den boden des volks?’ (namelijk, wanneer zij in een duistere tijd, als deze is, naar de staat en de omstandigheden van Gods Israël vragen zullen) dan is het antwoord dit: ‘Dat de HEERE Sion gegrond heeft, opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht daarin hebben zouden’, dat is: laat het verkondigd worden in de wereld, dat Hij, Die Sion gegrond heeft, haar zekerlijk zal opbouwen; en wanneer Hij zulks doet, dan zal Hij in Zijn heerlijkheid verschijnen, en Zijn arm volk, hoezeer het ook onderdrukt mocht zijn, zal daarop vertrouwen als op een onbewegelijke waarheid, dat Hij, Die Sion gegrond heeft, haar ook beschermen zal met allen, die haar zaak zijn toegedaan.

3. Weet ook dat Hij, Die de heerschappij op Zijn schouder heeft, in het midden van Zijn vijanden heerst, en zoveel verstand van de regering heeft, dat Hij het goede uit het kwade kan en zal voortbrengen; alsook het voordeel van Zijn arm volk, uit zulke dingen, die tot hun schade en verderf strekken. Jakobs zonen hadden tezamen een listige raad tegen het leven van hun broeder, en zij verkochten hem in de handen van de Ismaëlitische kooplieden; met dit alles hadden zij geen ander oogmerk dan de voldoening van hun wraaklust; maar God had het ten goede gedacht, zoals in de uitkomst gebleken is.

4. Weet ook, dat de aller-duisterste bedelingen omtrent de Kerk en het volk Gods, in de uitkomst bevonden worden vol te zijn van liefde en barmhartigheid. Hij, Die de heerschappij op Zijn schouder heeft, keert dezelve zo om, dat Zijn liefde en goedertierenheid gezien worden in die alle.

5. Weet ook tot uw vertroosting, dat Hij, op Wiens schouder de heerschappij is, macht heeft om u met vrome en getrouwe leraars te kunnen voorzien, niettegenstaande al de beletselen die in de weg zijn, om u dus troostrijk te verzorgen; ja, Zijn macht is zelfs in een belofte veranderd, opdat gij geloof omtrent dezelve zoudt mogen oefenen (Jesaja 30:20-21): ‘De Heere zal ulieden wel brood der benauwdheid en wateren der

verdrukking geven, maar uw leraars zullen niet meer als met vleugelen wegvliegen, maar uw ogen zullen uw leraars zien. En uw oren zullen horen het woord Desgenen Die achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven; als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand'. Zo ook (Jeremia 3:15): 'En Ik zal ulieden herders geven naar Mijn hart; die zullen u weiden met wetenschap en verstand'; Onze grote Koning heeft de sterren in Zijn rechterhand (Openbaring 1:16). Hij noemt ze alle bij name: vreest daarom niet, gelooft alleenlijk.

Nu zal ik eindelijk deze redevoering eindigen, met enige geheimen van Christus' regering voor te stellen; en met enige raadgevingen aan des Heeren volk.

Vooreerst. Betrekkelijk de geheimen van Christus' regering omtrent Zijn volk in deze wereld, zo weet:

1. Dat Zijn openbare bedelingen der voorzienigheid menigmaal schijnen in te lopen tegen Zijn beloften; gelijk in het geval van Abraham, toen hem bevolen werd zijn zoon op te offeren; de belofte, aan het koninkrijk van David gedaan, enz.

2. De daden van Zijn regering hebben zowel een lichte, als een duistere zijde. 'Alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid' (Hebreeën 12:13).

3. Daar is in Zijn gehele regering een aangename regelmatigheid, hoe verward deze ons ook voorkomen mag; en wanneer het werk volbracht zal zijn, dan zal de schoonheid van dezelve gezien worden, gelijk er een schone wereld uit den chaos tevoorschijn kwam.

4. Hij heeft in Zijn regering wonderlijke behendigheden, welke wij niet terstond kunnen doorzien; het zijn alleen enige schalmen van de keten der voorzienigheid, die ons ontdekt worden, God moet Zijn eigen tijd hebben om Zijn werk te volbrengen.

5. Zijn bedieningen nemen menigmaal een wonderlijke keer; gelijk toen Israëel gebracht was aan de grenzen van Kanaän, verwachtende maar om terstond in het bezit van het beloofde land te komen, zo moest het nochtans terug gaan, en op de bergen van de woestijn veertig jaren omdolen. Wanneer de oogmerken van Zijn regering tot aan de geboorte schijnen gebracht te zijn, dan doen er zich menigmaal enige nieuwe voorvallen op, welke in onze ogen alles tot een misdacht schijnen te brengen.

6. Die daden van Zijn regering, welke ons toeschijnen het uiterste verderf der Kerk en van Zijn Koninkrijk in de wereld te zullen toebrengen, worden menigmaal bevonden de eigenlijke middelen van derzelve verlossing. Daar was geen bedeling der voorzienigheid, die Jozefs verhoging zo spoedig bevorderde, dan dat hij geworpen werd in de kerker en gesteld in de ijzers. Israëls engte en benauwdheid aan de Rode zee was de tijd dat de Heere verscheen tot deszelfs verlossing, en tot verderf van Farao en zijn heir.

Nu zal ik ten tweede enige weinige raadgevingen aan Sions onderdanen voordragen, inzonderheid in deze dagen van verdrukking en vertreding.

1. Houd de ogen des geloofs geslagen op Hem, Die aan het roer zit, en de besturing in handen heeft, gelovende met een verzekerd geloof, dat de 'Heere in eeuwigheid regeert; uw God, o Sion! is van geslachte tot geslachte'. Hij, Die de regering in handen heeft, is de IMMANUËL, God met ons, en niet een God tegen ons, maar met ons, of aan onze zijde (Psalm 46:8): 'De HEERE der heirscharen is met ons; de God Jakobs is ons een hoog Vertrek. Sela'. Daarom zullen wij niet vrezen, al werden de bergen verzet in het hart der zee'.

2. Houd de beloften, die aan de Kerk gedaan zijn, in het oog temidden van de duistere bedelingen. Zie niet zozeer op hetgeen voor ogen is in de loop der voorzienigheid, als wel op Gods belofte; want 'niemand weet Gods liefde of haat uit al hetgeen voor zijn aangezicht is' (Prediker 9:1). Maar de belofte is een schilderij en het onmiddelijk voortgebrachte van Zijn oneindig verstand. Toen Asaf te sterk zag op de uitwendige besturing der voorzienigheid, waren zijn voeten bijna uitgeweken tot atheïsterij en ongodsdienstigheid, totdat hij in Gods heiligdom inging (Psalm 73:13,17), en met het Woord Gods geraadpleegd had.

3. Wacht op de Heere en haast niet; 'want de HEERE is een God des gericht; welgelukzalig zijn die allen die Hem verwachten' (Jesaja 30:18); zij zullen niet beschaamd worden.

4. Wentel uw weg op de Heere, en als gij in duisternis wandelt en geen licht hebt, vertrouw dan op de Naam des Heeren en steun op uw God; zo zult gij allerlei vrede bewaren, en de oprechtheid en de vroomheid zullen u behoeden. Bewaar uzelf in de liefde en in de vreze Gods, 'verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus' (Titus 2:13), welke al die schijn-kromme bochten van Zijn regering recht en effen maken zal.

AMEN

2. De banier des hemels opgericht tegen de vijand

Jesaja 59:19. *Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten.*

Van vers 16 van dit hoofdstuk, en vervolgens, vinden wij een zeer verheven voorzegging van onze heerlijke Verlosser, en van de zaligheid die Hij, door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, voor verloren zondaars uit zou werken. En daarom wordt Hij hier als een beroemd Held ingevoerd, Die om onze twist ten strijde trekt, dewijl er niemand was om voor onze verlossing van de slavernij der hel en der zonde op te treden. Tot dit einde doet Hij Zijn wapenrusting aan (vers 17). En welke is die nu? De gerechtigheid is Zijn pantsier, het heil is Zijn helm; Zijn wraak tegen de satan en diens bondgenoten, is Zijn kleding, en de ijver voor de heerlijkheid Zijns Vaders, en voor onze zaligheid, is Zijn mantel; en dus gewapend zijnde, dreigt Hij dood en verderf aan allen die Hem in de weg staan van Zijn ondernemingen: 'Even naar de werken, even daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn wederpartijders, vergelding aan Zijn vijanden' (vers 18).

Dus het veld behouden, en de overheden en machten uitgetogen hebbende, verspreidt zich het gerucht daarvan op de vleugelen van het eeuwig Evangelie, tot onder de heidenen. En wat is daar nu de vrucht en het gevolg van? Dat lezen wij (vers 19): '*Dan zullen zij den Naam des HEEREN vrezen van den nedergang, en Zijn heerlijkheid van den opgang der zon*'; dat is, de heidenen zullen van het westen tot het oosten komen, tot het Koninkrijk van de Kerk van het Nieuwe Testament, hetwelk een kweekschool is van het Koninkrijk der heerlijkheid; wanneer de Joden, die voor een lange tijd alleen de kinderen des Koninkrijks zijn geweest, buitengeworpen zouden worden, wegens hun ongeloof en hun verwerpingen en kruisingen van de Heere der heerlijkheid.

Wanneer nu de machten der hel dus door een heerlijke Verlosser overwonnen zijn, en Zijn nieuwe Evangelie-kerk onder de heidenen is opgericht, zal dan ooit de verslagen vijand zijn krijgsbenden wederom bijeen vergaderen, of de kerk Gods meer kwellen? Ja, zegt de Profeet, de vijand zal, na dit alles, als een stroom komen, doch hoewel hij zulks doet, zo zal hij echter in zijn onderneming niet voorspoedig zijn, want 'de Geest des HEEREN zal de banier tegen hem oprichten'.

In de woorden komen ons dan deze twee algemene zaken voor:

1. Een aanval van de poorten der hel tegen de Kerk Gods: '*de vijand zal komen gelijk een stroom*'.
2. De teruggrijping die hem gedaan wordt: '*De Geest des HEEREN zal de banier tegen hem oprichten*'.

Eerst, zeg ik, komt ons voor een aanval van de hel en haar hulptroepen op het Koninkrijk en het erfrecht van Christus, de vijand zal komen als een stroom. Waarin wij wederom kunnen opmerken.

a. Door wie de aanval wordt gedaan, te weten door de vijand. De Kerk Gods of Zijn heiligen, hebben in deze wereld vele vijanden, gelijk wij naderhand nog zullen zien; zij worden hier in het enkelvoudige uitgedrukt, wegens de eendracht van hun opzet tegen Christus en Zijn Koninkrijk, als ook omdat zij onder een overste en gebieder aanvallen, namelijk de god dezer eeuw, wiens koninkrijk de Heere Jezus komt verbreken en vernietigen.

b. Wij kunnen hier ook opmerken de wijze van des vijands aanval; hij zal komen gelijk een vloed of stroom, met geraas en groot geweld, alsof hij alles ganselijk weg zou vagen. Wij lezen (Openbaring 12:15), dat ‘de slang uit zijn mond achter de vrouw water wierp als een rivier, opdat hij haar door de rivier zou doen wegvoeren’; het is in de Schriftuur niet ongewoon, om de uitbreking van de hel en haar heirlegers tegen de Kerk Gods voor te stellen onder het begrip van een snelle vloed of stroom, die de ondergang bedreigt van alles wat dezelve tegenstaat, of in de weg is; zie Psalm 93:3: ‘De rivieren verheffen, o HEERE, de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen haar aanstoting’.

c. Wij zien hier ook de voorspoed van de vijand, of hoe ver hij die aanval al brengt en voortzet; hij zal komen, of hij zal inkomen; hij zal niet buiten de wallen en grenzen blijven, als een vijand die een belegering opslaat en niet verder komt, maar hij zal inkomen, en als een stroom overvloeien, zelfs tot aan de lippen toe. De satan heeft een partij binnen in de Kerk, die hem ter hand staat; ja hij heeft een partij zelfs in het hart van de uitverkorenen, die het aan zijn zijde houdt.

d. Wij vinden ook de zekerheid van dit alles uitgedrukt; het is niet mogelijk of misschien, maar hij zal komen als een stroom; de Heere heeft het gezegd en daarom behoeven wij niet verbaasd te zijn wanneer het komt.

Ten tweede. Wij hebben ook de teruggrijping van de vijand op te merken, na al zijn behaalde voordeel. De Geest des HEEREN zal de banier tegen hem oprichten. Waarin wij wederom acht moeten geven:

a. Door Wie deze teruggrijping geschiedt, namelijk door den Geest des HEEREN. Het is niet door kracht of door geweld der Kerk, niet door enige geschapene sterkte, ‘maar door Mijn Geest, zegt de HEERE der heirscharen’ (Zacharía 4:6).

b. Hoe die teruggrijping geschiedt of behandeld wordt, te weten, daar wordt een banier tegen hem opgericht. Door deze banier versta ik de Heere Christus Jezus, Die niet alleen de banier draagt boven tienduizend’ (Hooglied 5:10), maar Die de Banier Zelf is (Jesaja 11:10): ‘Want het zal geschieden ten zelve dage, dat de heidenen naar den Wortel van Isäi, Die staan zal tot een Banier der volken, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn’. Door het oprichten van de banier versta ik de openbaring van de heerlijkheid van Christus onder de bedeling van het Evangelie, vergezelschapt met de kracht van des Heeren Geest; dit wordt een verhogen van Christus genaamd (Johannes 3:14): ‘En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden’. Het is door het oprichten van deze standaard of de openbaring van Christus in het Evangelie, dat het koninkrijk des satans in de wereld bedorven en zijn sterkte terneder geworpen worden.

c. Wij hebben ook acht te geven op de teruggrijping zelf van de vijand, die hem door des Heeren Geest gedaan wordt; hij wordt verjaagd of op de vlucht gedreven, gelijk men lezen kan, of gelijk Calvijn leest: ‘De Geest des HEEREN zal hem achterwaarts drijven, gelijk de wateren der Jordaan achterwaarts gedreven werden naar derzelver fonteinen, wanneer zij den kinderen Israëls in den weg stonden in de bezitting van het beloofde land’. ‘Wat was u, gij zee, dat gij vloodt? Gij Jordaan, dat gij achterwaarts keerdet?’ (Psalm 114:5).

d. Wij zien hier ook de zekerheid van deze belofte, dat de vijand terug gedreven zal worden; het is niet misschien, maar hij zal, enz. Gelijk er een zekerheid is ten aanzien van het inbreken van de vijand, zo is er ook een zekerheid, dat de Geest des HEEREN hem terug zal drijven; Hij heeft het gesproken, zal Hij het dan niet bestendig maken?

Uit de woorden, dus toegelicht zijnde, zal ik deze twee leringen in acht nemen.

EERSTE LERING: Dat de Kerk Gods of de ware gelovigen, zo lang zij hier in een strijdende staat zijn, zich voor mogen stellen, dat de vijand op hen in zal breken gelijk een stroom.

TWEEDE LERING: Dat de Geest des HEEREN de loop van de vijand stuiten en zijn ondernemingen verstuiwen en verbreken zal, door een banier tegen hem op te richten; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten.

Van de eerste lering, te weten, dat de Kerk of de ware gelovigen, zo lang zij in een strijdende staat zijn, zich voor mogen stellen, dat de vijand op hen in zal breken, gelijk een stroom, zal ik door des Heeren bijstand trachten aan te tonen:

- (1) Wie de vijand is, die gelijk een stroom komen zal.
- (2) Waarom deze vijand bij een stroom wordt vergeleken.
- (3) Zal ik een weinig spreken van de voordelen en de voortgang van deze vijand, en hoe ver hij al komen kan.
- (4) Zal ik de zekerheid tonen, dat hij als een stroom zal komen.
- (5) En dan zal ik met enige weinige besluiten daaruit te trekken, eindigen.

(1) De eerste zaak is dan, om enig bericht te geven van de vijand, die gezegd wordt te komen gelijk een stroom op de Kerk en het volk Gods.

Dit is geen ongepaste stof na het houden van des Heeren Avondmaal. Indien de grote Heere van het feest u gevoerd heeft in het wijnhuis, en Zijn liefde de banier over u geweest is; zo Hij u ondersteund heeft met de flessen en versterkt met de appelen, zo gedenkt dat dit de hemel niet is; maar alleen een maaltijd in de woestijn, om u te versterken op uw reis, op welke gij de woningen der leeuwinnen en de bergen der luipaarden door moet gaan. Het volk Gods ontmoet doorgaans geen geweldiger aanvallen, dan wanneer het tot de nauwste en liefelijkste gemeenschappen is toegelaten; de satan zocht Petrus, nadat hij aan het eerste Avondmaal geweest was, te ziften als de tarwe; nadat Paulus in de derden hemel was opgetrokken, werd hem een 'engel des satans gegeven, opdat hij hem met vuisten slaan zou' (2 Korinthe 12:7). Maar, zult gij zeggen, wie is de vijand, die ons gelijk een stroom zal overkomen? Ik antwoord: de duivel, die oude slang, welke somtijds de god dezer eeuw wordt genoemd, is de hoofdvijand van de vrouw en haar zaad; deze was de grote vijand, met welke Christus te strijden had, toen Hij het grote werk van onze verlossing kwam uitwerken; het grote werk van Zijn zending is, om des duivels legerplaatsen te verslaan, hem uit zijn ingedrongen bezitting, in de harten en zielen van de mensen, uit te drijven; zijn kop te vermorzelen, zijn werken te verbreken, en de overheden en machten te beroven van de buit. En gelijk deze de voornaamste vijand is, daar Christus mee te worstelen had, zo is hij ook de voorname vijand, die het zaad van Christus aanvalt, op hun reis naar het land der heerlijkheid. Vandaar de vermaning van de apostelen (1 Petrus 5:8): 'Zijt nuchter en waakt; want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden'; en Paulus zegt: 'Wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht' (Éfeze 6:12). Nu heeft de duivel in het bevorderen van zijn helse oogmerken twee grote medehelpers, welke hem ganselijk toegedaan en onder zijn gebied zijn; de één is binnen in de gelovigen en de andere is buiten hen.

1. Ik zeg de satan heeft een sterke partij binnen in een gelovige, namelijk de inwonende zonde en verdorvenheid: ‘Een wet der leden, welke strijd voert tegen de wet des gemoeds’ (Romeinen 7:23). En die somtijds het vlees genaamd wordt, dat gedurig ‘begeert tegen den Geest’ (Galaten 5:17). Dit is zulk een doortrapte vijand, en welks werkingen aan de oogmerken van de satan, tot bederf van de ziel, zo dienstig en zo listig zijn, dat er van gezegd wordt: ‘Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het; wie zal het kennen?’ (Jeremia 17:9). David, de man naar Gods hart, uit kennis en diepe indruk van deze vijand, moest daarover uitroepen: ‘Wie zou de afdwalingen verstaan?’ (Psalm 19:13).

2. De wereld buiten ons is een andere voorname helper van de hel; haar voordelen, vermakelijkheden en verhogingen, welke de apostel noemt ‘de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens’ (1 Johannes 2:16). En de apostel Jakobus heeft tot dat einde een gepast woord, wanneer hij zegt: ‘En weet gij niet dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is? Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand Gods gesteld’ (Jakobus 4:4), waaruit blijkt, dat al wie aan des Heeren zijde staan wil, zich getroosten moet de wereld tot vijandin te hebben. Somtijds heeft een gelovige te strijden tegen de hoge machten van de wereld; inzonderheid wanneer derzelve bevelen strijdig zijn tegen de geboden Gods, zoals in het geval van Daniël, de drie jongelingen, en de apostelen; en in dit geval mag hij zich haar woede en geweld wel voorstellen. Kortom, de duivel, de god dezer eeuw zijnde, heeft zowel de zaken als de personen onder zijn gebied; hij geeft voor, alleen heer en meester van dezelve te wezen, gelijk wij in zijn aanval op de Zoon Gods in de woestijn zien kunnen, zeggende: ‘Al deze dingen zal ik U geven, indien Gij nedervallende mij zult aanbidden’ (Mattheüs 4:9). Somtijds gebruikt hij de wereld als een lokaas, om ons tot zonde te verlokken; somtijds als een bullebak, om ons af te schrikken van de plicht. Dus ziet gij wie de vijand is, die aankomt gelijk een stroom, namelijk, de duivel en zijn helpers, zowel buiten als binnen in ons.

(2) De tweede zaak die wij voorgesteld hebben, is om onderzoek te doen, waarom deze vijand bij een stroom wordt vergeleken.

Ik antwoord om deze redenen:

1. Om zijn geraas. Wat geraas hebben de duivel, de wereld en de lusten en begeerlijkheden van de mensen al gemaakt sinds de val, door dwalingen, vervolgingen, afval en allerlei soorten van geweld? En wat een geraas hebben deze vijanden in de zielen van de gelovigen, wanneer de Heere, om wijze en heilige redenen, dezelve eens op hen loslaat. De arme ziel wordt menigmaal door het geraas van die geweldige wateren, in zulk een verwarring gebracht, dat zij de stem van God, noch in Zijn Woord, noch in Zijn voorzienigheid horen kan.

2. Hij wordt bij een vloed of stroom vergeleken wegens zijn menigte. Een stroom bestaat uit een ontelbare menigte van druppelen water; zo zijn ook deze vijanden, daar een gelovige mee te worstelen heeft, op zijn weg naar de hemelse heerlijkheid, een grote menigte en een ontelbare heerschaar; wij kunnen gemakkelijk opmaken, dat de helse geesten, die geduriglijk omgaan om ons te verslinden, een onnoemelijke menigte moeten zijn, wanneer wij aanmerken, dat een geheel legioen van dezelve, verblijf gehad heeft in één arme ziel. Hoe velen zijn ook de begeerlijkheden van het hart, en de strikken van de wereld, daar wij alle dagen voor bloot liggen? David moest er over klagen dat zijn vijanden ‘hem omringd hadden als bijen’ (Psalm 118:12). En een arm gelovige moet menigmaal wegens dezelve uitroepen: ‘O onze God, in ons is geen

kracht tegen deze grote menigte die tegen ons komt; en wij weten niet wat wij doen zullen' (2 Kronieken 20:12).

3. Zij worden bij een stroom vergeleken, omdat zij zich verenigen en één weg lopen in hun strijden tegen Christus en Zijn zaak. Welke onenigheden er ook in andere dingen onder hen wezen mogen, zo houden zij nochtans, gelijk de wateren van een stroom, hoewel zij door onderscheidene kanalen lopen, één en dezelfde koers, en verenigen al hun kracht tegen Christus en de zaligheid der zielen.

4. De stromen zijn geweldig, sterk en snel in hun beweging; zij hebben een grote kracht in zich. Zo zijn ook de vijanden van Gods volk in hun tegenstand tegen Christus belang in de wereld, en tegen Zijn genade in de ziel, zeer sterk en geweldig; dus worden de heidenen gezegd te woeden tegen de Heere en Zijn Gezalfde, zeggende: 'Komt, laat ons Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen' (Psalm 2:3).

5. De stromen zijn van een wegvagende natuur, en zijn gereed om alles dat niet vast gehecht is, omver te werpen; indien een boom niet vast geworteld staat in de aarde, zo zal hij door de stroom vervoerd worden. Evenzo zullen de stromen van verzoekingen, verdrukkingen en verdorvenheden iemand die niet vast in Christus geworteld is, zeer spoedig vervoeren. Hierom is het, dat losse belijders, in tijden van beproeving, worden weggesleept, zodat hun huis valt, en zijn val groot is.

6. Een stroom is in gedurige beweging. Zo zijn ook de werkingen van de zonde, de satan en de wereld, tegen Christus en Zijn zaken, onophoudelijk. 'De goddelozen zijn als een voortgedreven zee, welker wateren slijk en modder opwerpen' (Jesaja 57:21).

Ik zal hier eens enige van de wegvagende stromen noemen, welke de vijand uitwerpt, om de Kerk en het volk Gods in de woestijn te beschadigen en afbreuk te doen.

a. Soms werpt hij een stroom van dwaling uit, zich benaastigende om de eenvoudigheid van het Evangelie te bederven, en om de mensen af te wenden van de zuivere en dierbare waarheden Gods. De hel is in alle eeuwen der wereld werkzaam geweest, om de zuivere wateren van het heiligdom te bemorsen, doch nooit meer dan in onze dagen, door de Ariaanse, Sociniaanse, Arminiaanse en Pelagiaanse dwalingen.

b. Soms komt de vijand aan met een stroom van openbare vervolgingen. Het zwijn uit het woud en het wild des velds wordt soms wel eens toegelaten om het volk Gods te verslinden, zodat hun bloed is uitgestort als water, en de lichamen van Gods dierbare heiligen als drek geworpen worden op de straten; zulk een stroom van onthoofdingen, ophangingen, vierendingen, bannissementen en gevangennemingen van het volk Gods, hebben wij in dit ons land gehad, en wij weten niet hoe gauw een dergelijke stroom weer uit kan breken.

c. Soms komt hij met een stroom van menigerlei verdorvenheden aanvallen op de zichtbare Kerk; soms tracht hij door superstitie de dienst Gods te bederven, door ceremoniën van menselijke uitvindingen te vermengen met de zuivere ordonnantiën van Gods instellingen; soms breekt hij op de regering en tucht van de Kerk los, nieuwe vormen en schetsen van regering trachtende in te voeren, die niet gegrond zijn op het Woord van God; soms verwekt hij mensen van verdorven zinnen, om het gebruik van de sleutelen van de tucht te verkeren, tot beroving van de voorrechten en vrijheden van de Kerk Gods, welke hij hun vergund heeft; soms komt hij als een stroom met een vloed van heiligschennis, om de wandel en het leven van de belijders te bederven, tot schande van de godsdienst; soms met een stroom van neutraliteit of onzijdigheid en onverschilligheid omtrent de zaken Gods, onder een gedaante van matiging of bescheidenheid. Deze en dergelijke stromen werpt de satan uit, waardoor

hij een grote menigte wegsleept naar de hel. O, mijne vrienden! wees toch op uw hoede; want vele van deze stromen lopen heden onder ons met een geweldige drift.

(3) Nu zijn wij gevorderd om ook iets te zeggen van de derde zaak, die door ons was voorgesteld, te weten, van de voortgang van deze vijand; hij wordt gezegd te komen.

Vraagt gij, hoe ver hij al kan komen? Ik antwoord:

1. De vijand kan binnen de landpalen van Sion komen (Micha 5:4): 'En Deze zal Vrede zijn; wanneer Assur in ons land zal komen, en wanneer hij in onze paleizen zal treden'. De satan en zijn bondgenoten hebben hun synagogen zelfs binnen de grenzen van de zichtbare Kerk.

2. De vijand komt niet alleen binnen de landpalen van Sion, maar zelfs ook binnen hun paleizen, in hun openbare vergaderingen tot de godsdienst; want deze worden de paleizen of 'woningen van den berg Sions' genaamd (Jesaja 4:5). En lezen wij (Job 1:6): 'Als de kinderen Gods kwamen om zich voor den HEERE te stellen, dat de satan ook in het midden van hen kwam'. Soms komt hij op een meer openbare wijze die vergaderingen en woningen van de Kerk intreden, de dienst van God bedervende met afgoderij en superstitiën; soms op een meer verborgen en onzichtbare wijze, de vijandschap, het ongeloof, de vleesgezindheid en de ijdelheid des harten opwekkende, tot bederf van de vrucht en het voordeel der ordonnantiën van Gods eigen instelling voor de ziel.

3. De vijand kan niet alleen binnen onze paleizen, maar ook op de predikstoelen in de kerken komen, door een dwalende en bedorven bediening; want hetgeen geweest is, dat kan wederom geschieden (Judas:4): 'Want er zijn sommige mensen ingeslopen, die eertijds tot ditzelve oordeel tevoren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid, en den enigen Heerser, God, en onzen Heere Jezus Christus verloochenen'. Het kan wel eens gebeuren, dat er zulken op uw predikstoelen verschijnen, welke voorwenden de zorg en de stichting uwer zielen, die u een steen in plaats van brood en een scorpioen in plaats van een vis zullen geven. Een bedorven bediening is de jammerlijkste plaag, die ooit in de Kerk Gods gekomen is of komen kan.

4. De vijand kan ook komen in de judicaturen of gerichtsplaatsen van de Kerk, welke de tronen des gerichts zijn, de tronen van het huis Davids, alwaar het volk Gods verwacht in hun geestelijke vrijheden beschermd te worden, en dat hun recht geschieden zal, tegen degene die hen daarvan beroven en onderdrukken wilde; en nochtans kan zelfs de vijand zo ver komen, dat hij de rechters weet te bewegen, om met de berovers en verdrukkers van Gods volk samen te spannen, in plaats van hen te beschermen. Het Joodse Sanhedrin was een kerkelijk gericht, van Gods eigen instelling, en nochtans was het zozeer bedorven, dat het de Heere der heerlijkheid veroordeeld, en degene die de naam van Jezus erkenden en beleden, vervolgd en uitgeworpen heeft. Christus moest maar sterven en gekruist worden, opdat niet de 'Romeinen kwamen, en hun koninkrijk weg namen' (Johannes 11:48).

5. De vijand kan niet alleen tot de poorten Sions komen, maar ook tot in de woningen Jakobs. O! mijne vrienden, de satan, de wereld en de verdorvenheden kunnen, en ik twijfel niet of zij zullen u ook volgen naar uw huizen en bijzondere families; en het zal een wonder zijn, indien niet de satan en zijn emissarissen of uitgezondenen, een familie van storm en beroertenis verwekken zullen, nadat gij aan des Heeren Avondmaal geweest zijt, om alle indrukken van God en Goddelijke dingen, die gij bij deze gelegenheid gehad mocht hebben, weg te nemen. De duivel woont in het huis

van de goddelozen, maar hij komt ook wel in het huis van een godzalige David; getuigen hiervan zijn de doodslag van Uría, zijn overspel met Bathséba, Ammons bloedschande, Absaloms wederspanningheid, en de beraadslagingen van Adonia.

6. Hij kan ook komen in uw binnenkamer, en u volgen tot op uw knieën, wanneer gij alleen zoekt te zijn met God, ten einde hij uw gedachte afwenden, uw gemoederen ontrusten of uw genegenheden vervreemden mocht van het gebed, van het mediteren of andere verborgen plichten, die gij zoekt te betrachten; toen Jozua, de Hogepriester, voor het aangezicht des Heeren verscheen, 'stond de satan aan zijn rechterhand' (Zacharía 3:1).

7. De vijand kan zelfs ook komen in uw harten; want de satan heeft een zeer gemakkelijke toegang tot het hart van mensen, door de poorten van denkbelden en uitwendige zinnen; door deze poorten of vensters van de ziel, kan hij gemakkelijk zijn vurige pijlen werpen, waardoor hij, indien er geen nauwkeurige wachthouding is, gewis de ganse brandstof van de inwonende zonde en verdorvenheid als in vlam zal zetten. Hij weet door zijn verzoeken de verborgen atheïsterij, vijandschap, trotsheid, vleselijkheid, en het ongeloof van het hart uit te halen; hij heeft niet meer te doen, dan slechts zijne bondgenoten, die in onze boezem zijn, een wenk te geven, en dan zullen zij terstond uit hun vastigheden komen, om hem te ondersteunen in het uitvoeren van zijn aanslagen. En de Heere weet, hoeverre een gelovige zelfs vervoerd kan worden, indien de vijand hem dus komt aanvallen gelijk een stroom. Droeve voorbeelden zijn ons van deze zaak in de Schriftuur beschreven; gelijk in het geval van Abraham, Mozes, David, Salomo, Petrus en vele anderen, welke niet tot navolging, of tot aanmoediging der zonde voorgesteld zijn, maar tot bakens opgericht, opdat wij tegen de aanvallen van de vijand op onze hoede mochten zijn, die toch op ons hinken let en acht geeft.

(4) De vierde zaak, welke wij voorgesteld hebben, is om een weinig te spreken van de zekerheid van dit alles; want daar wordt niet gezegd: misschien zal de vijand komen, maar: als de vijand komen zal gelijk een stroom.

De zekerheid van dit alles kan uit deze twee of drie zaken nader blijken:

1. Uit de duidelijke getuigenissen van de Schriftuur, de onfeilbare woorden Gods, welke ons verzekeren, dat de vijand op ons aan zal vallen (Openbaring 2:10): 'Zie, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen'. Zo lang het zaad der vrouw binnen het bereik van de satan is, zal hij het altijd de ene of andere kwelling aandoen.

2. Het blijkt ook uit de staat van een gelovige zo lang hij in deze wereld is; want zo lang hij hier is, is hij in een strijdende staat, staande in het veld en omringd door de heirlegers van de hel. Kan het nu wel gedacht worden, dat een gelovige gerust kan leven en vrij zijn van de aanvallen des vijands?

3. De bevinding der heiligen Gods in alle eeuwen bevestigt dit ook. Christus, de heerlijke en opperste Leidsman der zaligheid, is Zelf niet uitgesloten; de overste dezer wereld heeft Hem met al zijn listen aangevallen; Hij heeft te strijden gehad met al de machten der hel en der aarde, als ook met de verdorvenheden der mensen; en zullen dan wel enige van Zijn navolgers verwachten kunnen, vrij te gaan? De verlostten rondom de troon zijn dezulken, die uit grote verdrukkingen komen, verdrukkingen van de wereld, van de satan en van hun eigen hart. Doch hier zal ik mij niet verder mee inlaten.

(5) De vijfde zaak, die wij voorgesteld hebben, is het gebruik van deze lering en dit gedeelte van de tekst, welke ik in deze weinige volgende besluiten begripen zal.

1. Zie hieruit dat deze wereld het vaderland of de rustplaats niet is van een gelovige; indien zulks het geval was, dan zou hij de ellendigste van alle mensen zijn. En waarom? Omdat aan deze zijde van de eeuwigheid de vijand op hem aan zal vallen gelijk een stroom; doch weest goedsmoeds gelovigen! Hoewel gij hier geen rust vinden kunt, zo blijft er nochtans een rust over voor het volk Gods. Wanneer gij in uw eigen vaderland zult komen, dan zult gij buiten het bereik van al de vergiftige en vurige pijlen van de satan zijn; want de aanklager der broederen is uitgeworpen uit dat zalige land; daar zult gij de strikken en de beroerten van een boze wereld te boven zijn; 'daar houden de bozen op van beroering, en daar rusten de vermoelden van kracht' (Job 3:17). Daar 'is de zee niet meer' (Openbaring 21:1). Daar zult gij niet meer gekweld worden door de werking van de inwonende zonde, maar 'onstraffelijk gesteld worden voor Zijn heerlijkheid in vreugde' (Judas:24).

2. Zie hier ook uit, waarom een gelovige doorgaans zulk een verlangende begeerte uitdrukt om ontbonden te zijn, en uitroept: wanneer zal de dag aankomen, de schaduwen wegvlieden, en die zalige morgenstond van het onmiddellijke gezicht aanbreken? Want aangezien de vijand hem, zo lang hij hier is, aanvalt gelijk een stroom, zo is het geen wonder dat hij zulks begeert; doch wanneer de dood zijn ziel uit de aardse tabernakel zal hebben doen verhuizen, dan zal zijn strijd voor eeuwig een einde nemen, en dan zal hem een palmtak van overwinning gegeven worden in zijn hand, een kroon van overwinning op zijn hoofd en een lied van overwinning in zijn mond. En daarom riep Paulus uit, wanneer hij zag dat zijn strijd bijna ten einde was: 'Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning liefgehad hebben' (2 Timótheüs 4:7-8).

3. Zie hier ook uit, hoe nodig wij Christus hebben in Zijn Koninklijk ambt, om al onze en Zijn vijanden te temmen, te bedwingen en te overwinnen. O mijne vrienden! wij kunnen geen van de ambten van Christus missen; wij hebben Hem nodig als Profet, om de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te ontdekken, en om ons verstand te openen, opdat wij dezelve kunnen verstaan; wij hebben Hem als Priester nodig, om ons te rechtvaardigen en om verzoening te doen voor onze ongerechtigheid door Zijn verzoenend bloed en Zijn krachtige voorbede, en wij hebben Hem ook als Koning nodig, om voor ons de weg te ruimen, om als ons Hoofd vooruit te gaan, en om onze strijd te strijden tegen de heirlegers der vreemden, die wij te overwinnen hebben op onze weg naar de heerlijkheid: 'Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dij dezen Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren' (Openbaring 19:16); en de heirlegers in de hemel volgen Hem, ja de heirlegers der heiligen in de strijdende Kerk volgen Hem; en het is door Zijn geleide, dat wij meer dan overwinnaars worden gemaakt.

4. Zie hier ook uit, wat een grote aanmoediging er is voor een arme, voortgedrevene en verzochte gelovige, die strijdend is tegen de vijand, die op hem aankomt gelijk een stroom, worstelend tegen vlees en bloed, tegen de overheden en machten, en die mogelijk gereed is om te bezwijken en de moed op te geven en met David te zeggen: 'Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen' (1 Samuël 27:1). De geweldige stromen van de verzoeking en verdorvenheden zullen mij nog eens ganselijk wegvoeren, zodat ik dan een schandvlek voor de godsdienst zal zijn, en de naam Gods

om mijnentwille gelasterd zal worden. Maar geen nood gelovigen! heb maar goede moed, ik zal u een goede tijding zeggen: Hoewel de vijand op u aankomt gelijk een stroom, de Geest des HEEREN zal een banier tegen hem oprichten. Daar mogen nu vele vurige pijlen van de hel op u geschoten worden, wees nochtans goedsmoeds, de overwinning is zeker, want de overste Leidsman van uw zaligheid heeft gezegd dat 'Hij den satan haast onder uw voeten zal verpletteren' (Romeinen 16:20). Gij hebt nu door de werkingen van de inwonende zonde, menige vermoeide dag, zodat gij moet uitroepen: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen? enz. Doch heb goede moed, uw overwinnende Leidsman heeft de overtredingen gesloten en de zonde verzegeld, en gezegd dat de zonde niet over u zal heersen, maar dat de genade heersen zal. De wereld werpt u menig zwaar kruis en verzoeking op het lijf, mogelijk in uw persoon, in uw huisgezin, in uw nabestaanden, in uw naam en uitwendige staat, doch heb goede moed, 'Gij verdrukten, door onweder voortgedrevene, ongetrooste: Zie (zegt de Heere), Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten' (Jesaja 54:11). Gij zoudt mogelijk de gehele wereld willen geven, om van de een of andere overheersende lust of begeerlijkheid verlost te worden, van enige zonde die u zo lichtelijk omringt, doch wees getroost, de Heere heeft gezegd: Ik zal uw ongerechtigheden dempen; weet toch, dat uw oude mens met Hem gekruist is. Mogelijk lijdt gij wel eens schipbreuk door een boos en ongelovig hart, zodat gij uit moet roepen: Heere! kom mijn ongelovigheid te hulp; welaan, hier is uw troost, dat de overste Leidsman en Voleinder des geloofs 'al het welbehagen Zijner goedheid in u vervullen zal, en het werk des geloofs met kracht' (2 Thessalonicenzen 1:11).

Zegt gij: o ja! dat is wel een goede tijding, die overwinning is wel verzekerd, maar hoe, of op wat wijze is dezelve verzekerd? Ik antwoord: Zij is verzekerd door Gods ordonnantie en vaststelling (Lukas 22:28-29): 'En gij zijt degenen die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeking. En Ik verordineer u het Koninkrijk'. Zij is verzekerd door het verbond en door de belofte, dat gij 'van kracht tot kracht zult gaan, totdat gij in Sion voor God verschijnen zult' (Psalm 84:8). 'Die den HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden, zij zullen lopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden' (Jesaja 40:31). Zij is verzekerd door het bloed van een Verlosser; Hij heeft uw bevrijding van de zonde en van de satan door Zijn bloed gekocht, en daarom zal Hij het gekochte door Zijn bloed niet laten in de hand van de vijand; de overwinning van Christus is een zeker pand van uw overwinning. Hij heeft als een openbaar persoon overwonnen, in de naam van geheel Zijn verborgen lichaam; en daarom mocht gij u de buit van Zijn overwinning met recht toe-eigenen en zeggen: 'Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus' (1 Korinthe 15:57). Zij is verzekerd door de voorbeding van Christus in de hemel; indien Hij enige bemiddeling heeft, die zal Hij ten behoeve van Zijn vrienden, welke tegen Zijn vijanden worstelende zijn, in het werk stellen; de satan zoekt u te ziften gelijk de tarwe, maar Hij bidt voor u, 'dat uw geloof niet ophoude' (Lukas 22:32). Toen Israël in de strijd tegen Amelek was gewikkeld, werden de handen van Mozes zwaar, zodat zij ondersteund moesten worden, maar de hand van de Man van Gods rechterhand wordt nooit vermoeid noch zwaar, en daarom zal het ware Israël Gods ook zekerlijk overwinnen. Uw betrekkingen op Christus verbinden Hem om zorg te dragen, dat gij niet door de stroom vervoerd mocht worden; Hij is uw Bruidegom; zal nu de Bruidegom wel toelaten dat Zijn bruid vertreden wordt, indien Hij zulks voor kan komen? Hij is uw Hoofd; zal dan het Hoofd geen zorg dragen voor de veiligheid van

Zijn leden? Hij is de overste Leidsman van uw zaligheid; zal Hij dan geen zorg dragen voor de welvaart van Zijn krijgsknechten?

Zegt gij: ik ben wel overreed dat allen die deel aan Christus hebben, wel beveiligd zullen worden voor de vijand, al komt hij op hen aan gelijk een stroom; maar helaas! dat is hetgeen ik vrees, en mijn grootste twijfel is maar, of ik Hem wel toebehoor? Om deze zaak nu buiten verschil te stellen, zal ik u alleen twee of drie vragen voorhouden.

1. Hebt gij niet aan alle bekende zonden de oorlog aangezegd, en de strijd ook tegen haar begonnen? En hebt gij ook niet besloten, om door genade dezelve tegen te staan tot de bloede toe, strijdende tegen de zonde? Zo ja, al komt dan de vijand gelijk een stroom, zo zal de Geest des HEEREN hem achterwaarts drijven, en gij zult in de uitkomst de overwinning behalen.

2. Wanneer de vijand te enige tijd als een stroom op u aanvalt en overwint, strijdt en worstelt gij dan niet tegen de stroom, zeggende: Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen, enz. Ik word gevangen genomen door de wet der zonde en des doods? Dit toont dat gij aan des HEEREN zijde zijt. Een dode vis drijft met de stroom af, maar een levende zwemt daar tegen in, hoewel die met geweld wordt voortgedreven.

3. Wanneer de vijand u aanvalt gelijk een stroom, is Christus dan uw uitzicht niet? En wanneer Hij eens op u neer ziet, wordt dan uw hart niet verlicht en verlevendigd, zodat gij nieuwe moed ontvangt tegen de vijand? 'Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen; en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden' (Psalm 34:6).

4. Verlangt gij niet nu en dan, om bij het triomferende gezelschap te zijn daar boven, waar geen zee, geen verzoekende duivel, noch een bedrieglijk hart meer is? En wordt gij niet wel gesterkt en verkwikt, wanneer gij eens denkt dat de strijd spoedig een einde hebben zal? Dit toont dat u geschieden zal naar uw begeerte; want 'Hij verzadigt de dorstige ziel, en heeft de hongerige ziel met goed vervuld' (Psalm 107:9). En Christus verlangt zo naar uw gezelschap in de hemel, als gij naar zijn gezelschap verlangend zijt; 'Vader, (zegt Hij) Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt', enz. (Johannes 17:24).

Nu heb ik nog een woord van vermaning voor ulieden. Is het zo, dat een gelovige, zolang hij in deze wereld is, zich voor te stellen heeft, dat de vijand op hem aan zal vallen gelijk een stroom, trek dan gelovigen, uw harnas aan, en wees gelijk 'de helden van Koning Sálomo, die altemaal zwaarden houden, geleerd ten oorlog, elk hebbende zijn zwaard aan zijn heup, vanwege den schrik des nachts' (Hooglied 3:7-8). Strijd de goede strijd des geloofs, en wil het standvastig en heldhaftig uithouden tegen de vijand. En om u hiertoe op te wekken, zo weet dat:

1. Uw vijanden ook Gods vijanden zijn; de duivel is Zijn vijand, want hij heeft tegen Hem gezondigd van de beginne (Johannes 8:44). De wereld is Zijn vijandin, want 'de vriendschap der wereld is vijandschap tegen God' (Jakobus 4:4). De zonde is Zijn vijandin, zij is 'die gruwelijke zaak die Hij haat' (Jeremia 44:4). Nu moeten al Gods vijanden omkomen en als rook vergaan. Indien zij dan teniet zullen worden, moest dat u dan niet aanmoedigen op uw weg?

2. Inzonderheid wanneer gij aanmerkt, dat de Heere der heirscharen met u is; God is aan uw zijde; Zijn Naam is IMMÁNUËL, dat is: God met ons; Hij is God, om onze twistzaak te behandelen; God, om de slang de kop te vermorzelen; God met ons, om de overtredingen te stuiten, en de zonde te verzegelen; als ook God met ons, om de wereld te overwinnen: 'Vrees niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God', enz. (Jesaja 41:10). En daarom mag gij met de Kerk juichen en zeggen:

‘God is ons een Toevlucht en Sterkte; de HEERE der heirscharen is met ons; de God Jakobs is ons een hoog Vertrek; daarom zullen wij niet bevreesd zijn’ (Psalm 46:2,8).

3. De vijand is alreeds overwonnen en gefnuikt, door uw heerlijk Hoofd en opperste Gebieder, zodat gij maar met een vergruisde vijand te worstelen hebt; zie Psalm 74:14, alwaar de kinderen Israëls van de omkering van Farao en zijn heir in de rode zee, dit lied zingen: Gij hebt de koppen des Leviathans verpletterd: Gij hebt hem tot spijze gegeven den volken in dorre plaatsen; de zin is, dat de omkering van Farao en zijn heir in de rode zee, een aangename en versterkende maaltijd voor Israël geweest is, in hun reizen door de woestijn, naar het hemelse Kanaän, als ook een onderpand van hun overwinning over alle andere vijanden. Zo is ook hier Christus overwinning over de zonde, dood en hel, voor een gelovige, een verkwikkelijke maaltijd in de woestijn van deze wereld, als ook een zeker onderpand, dat Hij spoedig dezelve onder Zijn voeten verpletteren zal.

4. Weet ook tot uw aanmoediging, dat er nu al velen in heerlijkheid zegepralen, tegen welke de stroom niet minder hevig en geweldig aangevallen is, dan tegen ulieden. De strijd van die wolk der getuigen (Hebreeën 11), en van die schare ‘welke niemand tellen kon, en die uit grote verdrukking kwam’ (Openbaring 7:9,14), is niet minder heet en hevig geweest, dan de uwe; doch nu triomferen zij echter in heerlijkheid, en hebben lange witte klederen, die wit gemaakt zijn in het bloed des Lams. Hebt dan goede moed, ‘opdat gij navolgers mocht zijn dergenen die door geloof en lankmoedigheid de beloftenissen beërven’ (Hebreeën 6:12).

5. De strijd zal ook zeer haast voorbij zijn; de tijd is kort, het einde aller dingen is nabij, en in korte tijd zal uw heerlijke Veldoverste de aftocht slaan, en u uit het strijdperk roepen. Daar is een plechtige triomfering beloofd aan u, die overwinnaren zijt (Openbaring 2 en 3).

6. Weet ook ter uwer aanmoediging, dat uw opperste Gebieder de onkosten van de oorlog voor u dragen zal; want Hij zendt niemand ‘in den krijg te dienen op eigen bezoldiging’ (1 Korinthe 9:7). Uw God heeft u sterkte geboden; Hij Zelf is de overwinning Israëls en de heerlijkheid uwer sterkte; Hij zal maken dat ‘uw boog in stijvigheid zal blijven, en de armen uwer handen zullen gesterkt worden, door de handen van den Machtige Jakobs’ (Genesis 49:24), en gij zult ‘uit Zijn volheid ontvangen ook genade voor genade’ (Johannes 1:16). Overweeg ook, dat er geen ontslag is in deze oorlog tegen de vijand, die aankomt gelijk een stroom; gij moet of strijden, of sterven in de twist; gij moet of strijden, of een slaaf worden; gij moet of strijden, of vallen onder de vloek van God; vloekt Meroz, zegt de Engel des HEEREN, vloekt haar inwoners geduriglijk; omdat zij niet gekomen zijn tot de hulp des HEEREN, tot de hulp des HEEREN, met de helden’ (Richteren 5:23).

7. Eindelijk is het woord des bevels gegeven door de grote en heerlijke Veldoverste, zeggende: ‘Strijd den goeden strijd des geloofs; staat vast in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk’ (1 Korinthe 16:13). Zal een krijgsknecht zich nu onttrekken, wanneer de generaal het woord geeft? Dat dan ook niemand van de krijgsknechten van Christus zijn handen terug trekke; want niet te gehoorzamen is de dood, volgens de krijgswet van de hemel.

Ik zal nu met de volgende raadgevingen, deze leer besluiten.

1. Verbreek uw verdrag met de hel, met de zonde en de dood; want indien gij nog met een bekende zonde in een verbond staat, zo kunt gij in de strijd des HEEREN onmogelijk recht slagen.

2. Richt in de Naam van Jehovah, van een verzoende God in Christus, uw banier tegen de vijand op, zeggende met de Kerk: 'Wij zullen juichen over uw heil en de vaandelen opsteken in den Naam onzes Gods' (Psalm 20:6), en met David (Psalm 118:12): 'Zij hadden mij omringd als bijen; het is in den Naam des HEEREN dat ik hen verhouwen heb'.

3. Wacht u toch voor de vijand, die binnenshuis is, en geef nauwkeurig acht op zijn werkingen en bewegingen, ik meen het boos en ongelovig hart; want anders zal het u verraden: 'Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens' (Spreuken 4:23). 'Uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoerereien', enz. (Mattheüs 15:19).

4. Houd u dicht bij de Heere, en bij uw consciëntie; want als wij een goede God en een goede consciëntie aan onze zijde hebben, dan zal ons dat moedig maken als een jonge leeuw; 'want onze roem is deze, namelijk de getuigenis onzer consciëntie, dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, enz. in deze wereld onze verkering gehad hebben' (2 Korinthe 1:12).

5. Maak veel gebruik van de Christens wapenrusting, welke in Éfeze 6:13 enz. wordt aangeprezen; gelijk:

a. Van het schild des geloofs; zonder het geloof is het onmogelijk te strijden, of voor de vijand te kunnen bestaan. Door het geloof hebben die helden Gods (Hebreeën 11:34): 'de heirlegers der vreemden op de vlucht gejaagd'.

b. Doe aan de helm der zaligheid, welke is een welgegronde hoop van de heerlijkheid; die zal het hoofd beveiligen, wanneer er een gehele menigte van vurige pijlen rondom u heen vliegen.

c. Omgord u ook met de gordel der waarheid; de waarheid en de getrouwheid Gods in Zijn Woord, gebruikt zijnde door het geloof, zijn als een gordel, waardoor de lenden omgord en versterkt worden, ten dage van de strijd; het is door het Woord der waarheid dat ons bevolen wordt, 'de slappe handen te versterken, en de struikelende knieën vast te stellen' (Jesaja 35:3).

d. Doe aan het borstwapen der gerechtigheid, door hetwelk wij verstaan mogen, of de toegerekende gerechtigheid van Christus, aangenomen door het geloof, welke als een borstwapen het hart versterkt, en die een gelovige vrijmoedig maakt tegen alle beschuldigingen en beschuldigers, zodat hij zeggen kan: Wie zal beschuldigingen tegen mij inbrengen? enz. of wij kunnen er een ingestorte gerechtigheid en heiligheid door verstaan; een oprechtheid des harten en des levens, welke, gelijk ik reeds gezegd heb, de ziel moedig maakt, als een jonge leeuw.

e. Gebruik ook het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord; zowel om de vijand af te weren, als om uzelf te beschermen. Met dit wapentuig bestreed en overwon de Heere Jezus de vijand in de woestijn, zeggende geduriglijk: Daar staat geschreven, enz. en met hetzelfde wapentuig strijden ook al zijn krijgsknechten.

f. Eindelijk, wees ook veel in gebed, worstelend met God op uw knieën, om genade en barmhartigheid te verkrijgen, om geholpen te worden in de bekwame tijd. Dus 'gedroeg Jakob zich vorstelijk met God. Ja, hij gedroeg zich vorstelijk tegen den Engel en overmocht Hem; hij weende en smeekte Hem' (Hoséa 12:4-5).

De tweede lering, die ik uit de woorden heb opgemerkt, is: Dat de Geest des HEEREN een banier op zal richten en de vijand achterwaarts drijven, wanneer hij aankomt gelijk een stroom.

In het behandelen van deze lering zal ik:

- (1) Een weinig spreken van de Banierdrager, de Geest des HEEREN.
- (2) Van de banier die Hij opricht.
- (3) Van de oprichting van deze gezegende banier.
- (4) Zal ik aantonen, vanwaar het komt, dat de oprichting van de banier de vijand terug drijft, wanneer hij aankomt gelijk een stroom.
- (5) En dan zal ik eindelijk van alles een toepassing maken.

(1) Betrekkelijk het eerste hoofdstuk, hetwelk is om een weinig te spreken van de Banierdrager, te weten de Geest des HEEREN.

Daaromtrent hebben wij twee dingen te onderzoeken:

A. Wie de Heere is die hier bedoeld wordt? Ik antwoord:

1. 'Hij is de Heere der heirscharen, de HEERE, geweldig in den strijd' (Psalm 24:8). 'Die naar Zijn wil doet met het heir des hemels en de inwoners der aarde' (Daniël 4:35). 'Die daar zit boven den kloot der aarde, en derzelve inwoners zijn als sprinkhanen; Hij is het, Die de hemelen uitspant als een dunnen doek en breidt ze uit als een tent, om te bewonen' (Jesaja 40:22).

2. Die hier bedoeld wordt is 'de HEERE der heerlijkheid, Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij Hem gekend hadden, zo zouden zij de HEERE der heerlijkheid niet gekruist hebben' (1 Korinthe 2:8). 'Hij is het Afschijnsel van des Vaders heerlijkheid' (Hebreeën 1:3). 'Die verheerlijkt is in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder' (Éxodus 15:11). Toen de Serafim Hem op Zijn hoge en verheven troon zagen zitten, moesten zij uitroepen: 'Heilig, heilig, heilig is HEERE der heirscharen; de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol' (Jesaja 6:3).

3. Hij is de Vorst des levens, gelijk Petrus getuigt: 'En den Vorst des levens hebt gij gedood, Welken God opgewekt heeft uit de doden' (Handelingen 3:15). 'Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelve, also heeft Hij ook den Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelve' (Johannes 5:26). Als de waarachtige God en het eeuwige leven, heeft Hij, gelijk de Vader, het leven wezenlijk en oorspronkelijk in Zichzelve; en als Middelaar heeft Hij ook een leven dat Hem van de Vader gegeven is, uit kracht van hetwelk Hij de fontein des levens is, voor Zijn verborgen lichaam (Psalm 36:10), als ook de 'Opstanding en het Leven' (Johannes 11:25).

4. Hij is 'de Heere der heren, Hij heeft op Zijn kleed en op Zijn dij dezen Naam geschreven: Koning der koningen, en Heere der heren' (Openbaring 19:16). Al de machten der aarde zijn maar leenmannen van deze Heere: zij hebben hun kronen en scepters van Hem ontvangen; 'Hij heeft machtigen van de tronen afgetrokken, en de nederigen heeft Hij verhoogd' (Lukas 1:52).

B. Vraagt men: Wie wij te verstaan hebben door de Geest des HEEREN? Ik zal in deze volgende bijzonderheden daarop antwoorden.

(1) De Geest des Heeren is, ten aanzien van Zijn wezen, dezelfde God met de Vader en de Zoon; daar is maar één God en drie Personen, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, en deze drie zijn één God, dezelfde in wezen, van gelijke macht en heerlijkheid. Wij hebben ons hier geen meerderheid of minderheid te verbeelden, onder enige van de Personen van het Goddelijke wezen, aangezien zij één en hetzelfde, allereenvoudigste en ondeelbaarste wezen zijn.

(2) De Geest des HEEREN is, ten aanzien van de orde van bestaan, volgens de openbaring van het Woord, de derde Persoon van de aanbiddelijke Drie-eenheid, die op een onuitsprekelijke en onbegrijpelijke wijze uitgaat van de Vader en van de Zoon. Al wat ons aangaande de manier van het bestaan van deze drie Goddelijke Personen in het Goddelijke wezen, geopenbaard wordt, is dat de Vader de Zoon gegeneerd heeft, dat de Zoon van de Vader gegeneerd is, en dat de Heilige Geest van de Vader en van de Zoon uitgaat. Doch wie zal de geboorte van de Zoon of de uitgang van de Heiligen Geest verklaren of uitspreken kunnen? God heeft daar een voorhangsel voor geschoven, en het is voor ons in deze sterfelijke staat zeer gevaarlijk, om nieuwsgieriglijk deze verborgenheid te willen doorzoeken; ook zijn al degenen, welke zich gewaagd hebben, om verder te gaan dan waarin de openbaring van het Woord hen vooring, steeds opnieuw vervallen in de moerassen van de Ariaanse, Sabelliaanse of Sociniaanse dwalingen.

(3) Merken wij de Geest des HEEREN op, ten aanzien van Zijn ambt, in het grote werk der zaligheid, dan is Hij de Toepasser van de verworven verlossing van Christus aan ons; tot welk einde 'Hij het uit het Zijne neemt en het aan ons verkondigt' (Johannes 16:14). Al de zegeningen van de koping van Christus; al de goederen van Zijn testament, zowel erfelijk, als die reeds bezeten worden; de gehele staat van het eeuwige leven, met alles wat daaraan vast is, dat alles is in Zijn hand, opdat Hij hetzelfde, volgens Zijn commissie, die Hij van de Vader en de Zoon ontvangen heeft, toe mocht passen en krachtadig maken aan de erfgenamen van de belofte. En dus ontvangt Hij, naar de onderscheidene delen van Zijn werk, in het toepassen van de verworven zaligheid, ook in de Schriftuur verscheidene namen; gelijk:

1. Soms wordt Hij een Overtuiger genaamd (Johannes 16:8): 'En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde'; en Zijn overtuigingen zijn zó scherp en doorgrievend, dat zij bij scherpe pijlen en bij een scherp tweesnijdend zwaard worden vergeleken, 'hetwelk doorgaat tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs', enz. (Hebreeën 4:12).

2. Soms wordt Hij een Trooster genaamd; 'Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren' (Johannes 14:26). Hij wordt alsoo genaamd, omdat Hij de treurigen Sions vertroost, en hen beschikt 'dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugde-olie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwden geest' (Jesaja 61:3). Zijn vertroosting is zo sterk, dat ze de slapende doen zingen op Zijn leger.

3. Soms wordt Hij een Voorspraak genaamd; want het woord, dat door trooster vertaald is, betekent ook voorspraak; Hij bepleit de zaak van Christus in de wereld tegen allen, die Hem durven tegenspreken; Hij bepleit Zijn zaak in de harten van Zijn volk tegen al de valse inblazingen, welke de satan en het ongelovig hart gereed zijn tot Zijn nadeel in te boezemen; ook oefent Hij Zijn werk uit als een voorspraak, door ons bekwaam te maken om te pleiten en te bidden, met onuitsprekelijke zuchtingen.

4. Soms wordt Hij een Getuige genaamd, zie Johannes 15:26: 'Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn', enz., 'Die zal van Mij getuigen'. De Geest getuigt van Christus, eensdeels door uitwendige openbaringen, en anderdeels door inwendige openbaringen; hierom wordt Hij 'de Geest der wijsheid en der openbaring in de kennis van Christus' genaamd (Éfeze 1:17). Hij getuigt ook van het kindschap der gelovigen; want 'Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn' Romeinen 8:16). Hij is in hen een 'Geest der aanneming tot kinderen, door Welken zij roepen: Abba, Vader!' (Romeinen 8:15).

5. Soms wordt Hij een Indachtigmaker genaamd (Johannes 14:26): 'Hij zal u indachtig maken alles wat Ik u gezegd heb'. Onze memories of geheugens zijn als lekkende vaten, door welke al de goede woorden van Christus heen vloeien; doch de Geest zal die niet laten wegvloeien; nee, Hij bewaart ze tot ons gebruik en maakt ons deze, in een tijd van nood, met een verse geur en reuk indachtig; en in zulk een geval vindt een gelovige zulk een zoetheit in het woord, dat hij niet nalaten kan ook met Jeremía te zeggen: 'Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten' (Jeremía 15:16).

6. Soms wordt Hij een Leraar genaamd; 'Hij zal u alles leren' (Johannes 14:26). Hij leert zoals nooit mensen leerden; Hij is 'een uitlegger, één uit duizend' (Job 33:23). Al de verklaringen in de wereld zijn niet machtig om zulk een klaarheid aan het woord van de Schriftuur te geven, als de Geest daaraan geeft, wanneer Hij het opent in Zijn eigen licht; Hij doet 'het hart der onbedachtzamen de wetenschap verstaan' (Jesaja 32:4).

7. Soms wordt Hij een Leidsman genaamd; 'Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden' (Johannes 16:13). Hij bewaart al de leden van Christus voor zulke verdoemelijke dwalingen, als welke het fundament van de godsdienst of het Christendom omver zouden werpen; daar is niemand, die van Hem geleid wordt, welke overgegeven zal worden aan 'een kracht der dwaling, om de leugen te geloven' (2 Thessalonicenzen 2:11).

(4) Door de Geest des HEEREN, ten aanzien van Zijn hoedanigheden of eigenschappen, wordt hij ons in de Schriftuur aangewezen:

1. Als een Geest der vernieuwing; hierom lezen wij van 'het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes' (Titus 3:5). Al de krachten en vermogens van de ziel, en het beeld Gods in dezelve, zijn nu verplaatst en ontsierd; al de fundamenten zijn geheel ontsteld; maar de Geest des HEEREN komt in het werk van de wedergeboorte, dat beeld Gods weer oprichten, en herstelt dus alles weer in zijn rechte plaats en orde.

2. Hij is ook een heiligende Geest, waarom Hij de 'Geest der heiligmaking' wordt genaamd (Romeinen 1:4). Hij trekt de gelaatstrekken van de Goddelijke heiligheid op onze zielen, en doet ons hoe langer hoe meer van de zonde sterven en van de gerechtigheid leven; hij neemt de heerlijkheid van Christus en legt die op ons, waardoor wij schoon en aangenaam gemaakt worden.

3. Hij is een Geest der heerlijkheid, waarom Petrus tot de gelovigen zegt: 'De Geest der heerlijkheid en de Geest Gods rust op u' (1 Petrus 4:14). Hij 'doet des konings dochter geheel verheerlijkt zijn, inwendig' (Psalm 45:14), en maakt dus de ziel bekwaam 'om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht' (Kolossenzen 1:12).

4. Hij is ook een Geest der kracht; Hij 'geeft den moede kracht' (Jesaja 40:29) en doet 'de struikelenden zijn als David' (Zacharía 12:8). Wanneer de Geest des HEEREN over Simson was, zo versloeg hij de Filistijnen bij gehele hopen; maar toen de Heere van hem week, toen werden zijn haarlokken, waarin zijn kracht gelegen was, afgeschoren.

5. Hij is ook een Geest der liefde; waar Hij komt, daar doet Hij het hart in liefde tot God in Christus branden, zodat de ziel niet anders dan met Asaf zeggen kan: 'Wien heb ik nevens U in den hemel?' (Psalm 73:25). Zij bemint Zijn ordonnantiën, en de plaats des tabernakels Zijn eer; zij bemint Zijn volk en allen die Zijn beeld dragen; haar 'lust is tot de heiligen en de heerlijken die op aarde zijn' (Psalm 16:3).

6. Hij is ook een Geest der gematigdheid, of van een gezond verstand (1 Timótheüs 2:9). Want Hij geeft gezond verstand en oordeel in de zaken Gods; hierom is het, dat

één van des Heeren zuigelingen of kinderen een klaarder en gezonder begrip heeft van de dingen Gods, dan al de geleerde rabbijnen en verstandige staatkundigen in de wereld, die in menselijke wijsheid en geleerdheid voortreffelijk zijn.

(5) Ik zal hier alleen nog bijvoegen, dat de werkingen van des HEEREN Geest ons in de Schriftuur onder verscheidene zinnebeelden worden voorgesteld; gelijk:

1. Soms wordt Hij bij een vuur vergeleken, en daarom ook genaamd 'de Geest der uitbranding' (Jesaja 4:4). Hij verbrandt en verteert het schuim van de zonde en van de verdorvenheid; gelijk de spranken van de vurige kolen zich verheffen tot vliegen, zo doet Hij de ziel 'de dingen zoeken die boven zijn' (Kolossenzen 3:1).

2. Soms wordt Hij bij water vergeleken, gelijk Jesaja 44:3: 'Ik zal water gieten op den dorstige en stromen op het droge'. Door Zijn invloeden wordt de ziel zo vruchtbaar gemaakt, dat zij als 'een boom wordt geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd' (Psalm 1:3) 'Ik zal Israël zijn als de dauw; hij zal bloeien als de lelie' (Hoséa 14:6).

3. Soms wordt Hij vergeleken bij de wind, gelijk Hooglied 4:16: 'Ontwaak, Noorderwind, en kom, Gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien'. Zo ook (Johannes 3:8): 'De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid; maar gij weet niet vanwaar hij komt en waar hij heengaat', enz. Wanneer deze wind in de zeilen van de genegenheden waait, o! hoe spoedig en hoe verkwikkelijk gaat een gelovige dan voort op zijn reis naar de haven der heerlijkheid, waar zijn eeuwige rust zijn zal.

4. Soms wordt Hij ook in Zijn werkingen bij olie vergeleken; 'Doch gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen' (1 Johannes 2:20). Van deze zalving des Geestes lezen wij ook in Psalm 45:8: 'Daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met vreugdeolie boven Uw medegenoten'. Door deze olie wordt het aangezicht van een gelovige blinkend gemaakt, en de leden van zijn ziel verslapt; zodat hij 'loopt zonder moede te worden, en wandelt zonder mat te worden' (Jesaja 40:31).

(2) Het tweede hoofdstuk, dat door ons was voorgesteld, is om een weinig te spreken van de banier, die door de Geest des HEEREN wordt opgericht.

Door de banier versta ik (gelijk wij in de toelichting van de woorden gezegd hebben) Christus, de gezegende 'Banier der volken' (Jesaja 11:10), Die ook zeer gepast bij een banier wordt vergeleken, om de volgende redenen:

1. Een banier is een teken van oorlog; wanneer de oorlog geproclameerd of aangekondigd wordt, dan wordt de banier opgeheven of het vaandel ontrold. Zo is ook Christus; wanneer Hij op deze wereld gekomen is, om een krijgstoet te doen tegen de god dezer eeuw en zijn onrechtmatige heerschappij over de kinderen der mensen, toen is in het paradijs deze oorlog aangekondigd en de banier opgericht door dit woord: 'Het zaad van de vrouw zal de slang den kop vermorzelen' (Genesis 3:15). En wanneer Hij in de wereld kwam, heeft Hij ook dadelijk een oorlogskreet tegen de vijand aangeheven, zeggende: 'De dag der wrake was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlossen was gekomen' (Jesaja 63:4). Hierom is het, dat de hel en haar hulptroepen alarm sloegen; zij 'woedden en bedachten ijdelheid tegen den HEERE en tegen Zijn Gezalfde, zeggende: Laat ons Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen' (Psalm 2:1-3). Doch de Man van Gods rechterhand verbreekt de kop van Zijn vijanden en verplettert hen en hun aanhangers, als met een ijzeren roede. De menswording van de Zoon Gods was voor een verloren wereld een teken, dat God nu met ons is, om ons te verlossen van de macht van de satan; Zijn verschijning in ons

vlees was een ontrolling van het vaandel of een oprichten van de banier, opdat wij tot Hem, als tot onze Vorst en Gebieder, vergaderd mochten worden.

2. Een banier is ook een teken van vrede; wanneer de vrede aangekondigd wordt, dan wordt de witte vlag of vaandel opgehangen. Gelijk nu de verschijning van God in onze natuur een teken was van oorlog tegen de hel, de dood en de zonde, zo was die ook een teken van vrede voor de mensen op de aarde; en daarom zongen ook de engelen bij de geboorte van de Zaligmaker: 'Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen' (Lukas 2:14). 'Deze zal Vrede zijn; wanneer Assur in ons land zal komen' (Micha 5:4). Hij heeft een vrede van verzoening met God teweeggebracht, een vrede van vertroosting voor de consciëntie, een vrede van vriendschap tussen de mens en de mens, en tussen de mens en zijn medeschepselen.

3. Een banier is een teken van overwinning; de overwinnende Veldoverste richt Zijn banier op in het veld, als een bewijs dat de vijanden de nederlaag ontvangen hebben. Zo is ook een verrezen en levend geworden Verlosser, een teken van Zijn overwinning over de machten der hel; want toen 'Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevankelijk gevoerd' (Psalm 68:19). Hij is uit het veld gekeerd, met ontrolde vaandels, en heeft de buit van Zijn vijanden meegenomen; waarom de Kerk, dit ziende, in triomf uitroept: 'Die God is ons een God van volkomen zaligheid; en bij den HEERE; den Heere, zijn uitkomsten tegen den dood' (Psalm 68:21).

4. Een banier is ook een teken van vergadering; wanneer de banier opgericht wordt, dan moet het leger vergaderen, en de vrijwilligers moeten geworven en opgeschreven worden. De verschijning van Christus in het vlees, en de openbaring van Hem in het Evangelie, is voor verloren zondaars een teken, om het tirannieke juk van de zonde en de satan af te werpen, opdat zij onder geleide van Christus, in hun oude vrijheid hersteld mochten worden, welke zij bij hun schepping genoten hebben; vandaar die voorzegging van Jakob (Genesis 49:10): 'De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Denzelve zullen de volken gehoorzaam zijn'; of tot Hem zullen de volken vergaderd worden. Zo ook in Jesaja 11:10: 'Het zal geschieden ten zelve dage, dat de heidenen naar den Wortel van Isäi, Die staan zal tot een Banier der volken, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn'. O! hoe blij is Hij, wanneer er gehele troepen van vrijwilligers tot Hem vluchten, als duiven tot haar vensteren! Zie Mattheüs 23:37: 'Jeruzalem, Jeruzalem! Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen bijeen willen vergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen, maar gij hebt niet gewild'.

5. Een banier dient ook tot besturing en goede orde; wanneer een leger op mars is, dan gaat de banier of het vaandel vooruit, en daardoor weten ook de krijgsknechten, welke weg zij in te slaan hebben, naar dat het vaandel zich beweegt. Christus is tot 'een Vorst en Gebieder der Volken gegeven' (Jesaja 55:4), en het is door op Hem te zien, dat de heiligen weten, welke weg zij moeten inslaan, en hoe zij hun koers zullen nemen, op hun reizen door de woestijn. Hierom vermaant ook de apostel de gelovigen, om 'met lijdzaamheid te lopen de loopbaan die ons voorgesteld is; ziende op Jezus, den oversten Leidsman des geloofs' (Hebreeën 12:1-2). Dus ziet gij dan dat Christus de Banier is, en waarom Hij zo genaamd wordt.

(3) Het derde hoofdstuk, dat door ons was voorgesteld, is om een weinig te spreken van het oprichten van deze gezegende Banier.

1. De Banier is al opgericht in de eeuwige raad des hemels, vóór de grondlegging der wereld: 'Ik ben van eeuwigheid af (zegt Christus) gezalfd geweest, van den aanvang,

van de oudheden der aarde aan' (Spreuken 8:23). God heeft van alle eeuwigheid af een voornemen van liefde gehad ten aanzien van verloren zondaren van Adams nakomelingschap, als ook een voornemen van oorlog tegen de machten der hel, door Christus Jezus.

2. De Banier is ook opgericht in de eerste moederbelofte (Genesis 3:15): 'En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar Zaad; Datzelve zal u den kop vermorzelen, en gij zult Het de verzenen vermorzelen'. Dat is: Mijn eeuwige Zoon zal in de volheid des tijds, in de menselijke natuur, de twist der vrouw en haar zaad, in uw gehele ondergang en verderf, wreken.

3. Deze Banier is verder opgericht in de dadelijke menswording, gehoorzaamheid en dood van de Zoon Gods, want toen was het, dat 'Hij door den dood teniet heeft gedaan, dengene die het geweld des doods had' (Hebreeën 2:14). Toen heeft 'Hij de werken des duivels verbroken' (1 Johannes 3:8), de raad van die trotse geest vrijdeld, en hem met Zijn eigen boog doorschoten. De duivel en de wereld dachten dat zij Christus nu ten onder hadden gebracht, toen zij Hem in het stof des doods gelegd hadden; doch onze heerlijke IMMANUËL ontwingt de duivel de dood uit de handen, en verslaat hem met Zijn eigen wapenen.

4. Deze Banier is ook opgericht door de opstanding van Christus uit de doden, en Zijn verhoging aan 'de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen' (Hebreeën 1:3). Wij lezen in Psalm 110:7, dat 'Hij op den weg uit de beek drinken zou, en daarom Zijn hoofd omhoog heffen'; en door deze opheffing of verhoging trekt Hij ze allen tot Zich. O mijne vrienden! hef uw ogen naar de hemel en aanschouw deze Koninklijke Banier, die nu is opgericht in IMMANUËLS land: 'Ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij' (Éfeze 1:21). 'God heeft Hem uitermate verhoogd, en Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is' (Filippenzen 2:9).

5. Deze Banier is vervolgens ook opgericht in de bedeling van het eeuwig Evangelie, hetwelk eerst door de apostelen is begonnen verkondigd te worden, onmiddelijk na Zijn opstanding, en daarna door andere leraars, die tot dat einde van God gezonden zijn, welke in een opvolging tot aan het einde van de wereld duren moeten. O! hoe voorspoedig is deze Banier opgericht door de apostelen, onmiddelijk na Zijn hemelvaart, wanneer duizenden door de prediking van één predicatie over de dood en de opstanding van Christus, tot Zijn dienst werden gebracht, wanneer Hem gehele volken geboren werden, op één dag, en wanneer de heidense afgoderij neerviel, voor het eeuwige Evangelie, waardoor de voorzegging van Jesaja vervuld geworden is (Jesaja 60:8): 'Wie zijn dezen, die daar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot haar vensters?'

6. Wanneer er een aanmerkelijke verschijning voor Christus en voor Zijn zaak is, in een kerk of land, in tegenstelling van dwaling, superstitie, heiligschennis, of enige andere werken des satans; wanneer de Heere Zijn Geest uitstort over Zijn dienaren en de rechten van de kerk, om een oprechte, volle en getrouwe getuigenis te geven voor Christus, in tegenstelling van enige van die werken der duisternis, dan is het, dat deze Banier wordt opgericht. O! hoe beklagelijk is het, dat er zulk een flauwhartige ontdekking zijn zou van de Banier van Christus, tegen die verdoemelijke Ariaanse ketterij, die onlangs in deze onze kerk is opgestaan! Het is te vrezen, dat wij nooit geëerd zullen worden, om enige aanmerkelijke dienst voor Christus te doen, nu zulk een gelegenheid om Hem recht te doen, verzuimd geworden is; nochtans zal Hij degenen die Hem vrezen, de Banier geven, opdat die voor de waarheid opgericht en ontdekt wordt.

7. Wanneer God, in Zijn voorzienigheid, de goddeloze en bloeddorstige vervolgers, welke de Kerk Gods en Zijn volk verwoestten, verbreekt en verguist, en wanneer Hij de laatsten verlost uit hun verdrukking, dan is het ook, dat deze Banier wordt opgericht, wanneer ‘Hij Heilanden doet opkomen op den berg Sion om Ezaus gebergte te richten’ (Obadja:17). Hoe opmerkelijk werd deze Banier voor Israël opgericht, wanneer Farao en zijn heir, door hen te vervolgen, in de Rode zee omkwamen en neerzonken als lood in de geweldige wateren; of wanneer Hij door Zijn knecht Kores de macht van Babylon verbroken heeft, en Zijn volk wederbracht tot deszelfs eigen land; bij welke gelegenheid Israël niet anders zeggen kon dan: ‘Als de HEERE de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen die dromen’ (Psalm 126:1). Dus heeft God de Banier in dit ons land opgericht, wanneer Hij in Zijn voorzienigheid, de prins van Oranje opgewekt heeft, als het instrument van onze verlossing, toen wij op het punt stonden van door een zondvloed van paapse duisternis en tirannie verslonden en overstromd te worden.

8. Deze Koninklijke Banier wordt ook door de Geest des HEEREN opgericht in een morgenstond van bekering, wanneer de ziel door de ontdekking van de heerlijkheid van Christus bepaald wordt, om haar hart over te geven en die ‘eeuwige deur open te doen, opdat deze Koning der ere daarin ga’ (Psalm 24:7). En wanneer Hij dan inkomt, o! hoe opmerkelijk wordt dan de vijand achterwaarts gedreven. Hij ‘bindt den sterkgewapende, en berooft hem van zijn vaten’ (Markus 3:27), en brengt de ziel over uit de macht der duisternis, tot het Koninkrijk van Zijn wonderbaar licht, leven en vrijheid.

9. De Geest des HEEREN richt de Banier op, in elke vernieuwende openbaring en ontdekking van de heerlijkheid van Christus, inzonderheid na een duistere nacht van verlaten, verzoeking en moedeloosheid. Mogelijk gaat een arm gelovige ‘treurig heen in het zwart, niet van de zon’ (Job 30:28); het wild gedierte van de hel, de briesende leeuwen van zijn uitgezondenen, schijnen hem te verslinden, zodat hij uitroept: ‘Ik ben afgesneden van voor Zijn aangezicht; mijn weg is voor den HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij’ (Jesaja 40:27). Doch eindelijk komt de Geest met licht, leven en sterkte, en doet dus, door een ontdekking van de heerlijkheid van Christus, de dag aanbreken en het licht opgaan over de arme ziel, die in duisternis wandelde en geen licht had. O, dan richt de Geest des HEEREN de Banier op; de satan wordt verstomd, zijn vurige pijlen worden stomp gemaakt, en het treuren van de ziel verandert in gejuich en zegepraling. Dus ziet gij, wanneer gezegd mag worden, dat de Geest des HEEREN de Banier opricht tegen de vijand, als hij aankomt gelijk een stroom.

(4) Het vierde hoofdstuk, door ons voorgesteld, is om te onderzoeken vanwaar het komt, dat de oprichting van de Banier, of de openbaring van de heerlijkheid van Christus door de Geest des HEEREN, de vijand zo teruggedrijft.

Ik antwoord:

1. De openbaring van de heerlijkheid van Christus, door de Geest des HEEREN, brengt het geloof in een levendige oefening, hetwelk het grote werktuig is, waardoor wij bekwaam gemaakt worden, om de satan, de wereld en al onze vijanden te overwinnen. Betrekkelijk de satan en zijn vurige pijlen, die worden door het geloof uitgeblust (Éfeze 6:16). En in Openbaring 12:11 lezen wij: ‘En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams’, dat is, door het geloof te oefenen op een heerlijke Verlosser en op Zijn verzoenend bloed. Wat de wereld betreft, het is door het geloof, dat wij haar bedreigingen en vleierij overwinnen en met voeten treden; want

‘dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof’ (1 Johannes 5:4). Wat nu ook de inwonende zonde aangaat, de atheïsterij, de vijandschap, de trotsheid, vleselijkheid en dergelijke: elk nieuw gezicht van Christus door het geloof, brengt daar een nieuwe wond aan toe en snijdt het een of andere lid van de oude mens der zonde af; waarom de heiligen gezegd worden ‘het hart te reinigen door het geloof’ (Handelingen 15:9). Het is ook door het geloof, dat ‘wij de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwen, en naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest’ (2 Korinthe 3:18). En dus wordt het lichaam der zonde en des doods trapsgewijze uitgeteerd en verzwakt.

2. Door de openbaring van de heerlijkheid van Christus wordt de liefde ontvonkt en in vlam gezet; waar nu de liefde Gods in het hart uitgestort is door de Heilige Geest, daar kunnen de krachtigste aanvallen van de hel niet overwinnen; ‘want vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen, ja, al de rivieren zouden ze niet verdrinken; al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten’ (Hooglied 8:7). Wanneer de liefde in oefening is, dan haat de ziel het kwaad en is gereed om uit te roepen: ‘Wijkt van mij, gij boosdoeners, dat ik de geboden mijns Gods moge bewaren’ (Psalm 119:115). Wat was het anders dan de liefde Gods, welke Jozef die helse aanval van de overspelige vrouw af deed slaan en zeggen: ‘Hoe zou ik dan dit een zo groot kwaad doen en zondigen tegen God?’ (Genesis 39:9). Zie ook de invloed van de liefde van Christus in de zegepraling van de apostelen (Romeinen 8:35-38): ‘Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard?’ enz.

3. De openbaring van de heerlijkheid van Christus verlevendigt de ziel met gemoedigheid en sterkte, om de vijand tegen te staan, wanneer hij aankomt gelijk een stroom. Een gelovige wordt door een gezicht van de Overste Leidsman moedig als een jonge leeuw, om tegen de machten van de hel en de verdorvenheid te strijden. O! zegt hij, als hem een gezicht van Christus geschonken wordt: ‘Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft’ (Filippenzen 4:13). ‘Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen; en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden’ (Psalm 34:6).

4. De openbaring van de heerlijkheid van Christus, door des Heeren Woord en Geest, maakt de vijand moedeloos, hoewel hij aankomt gelijk een stroom. De duivel en zijn medehelpers weten zeer wel, bij droevige ervaring, dat Christus tegen hen alle rijkelijk op kan; de kop van de slang draagt steeds het merkteken van Christus verzenen, en zijn dodelijke wond zal nooit genezen worden; en daarom, zodra de Heere Christus te velde komt en Zich de zaak van de arme ziel, die door de vijand onderdrukt wordt, aantrekt, dan wordt de vijand aanstonds moedeloos, zodat hij wijkt en plaats maakt. Vandaar dat gebed van David: ‘God zal opstaan, Zijn vijanden zullen verstrooid worden, en Zijn haters zullen van Zijn aangezicht vlieden’ (Psalm 68:2).

TOEPASSING

(5) De vijfde zaak die wij voorgesteld hebben, is de toepassing.

EERSTE GEBRUIK TOT ONDERRICHTING

Het eerste gebruik dat wij u zullen voordragen, zal zijn tot onderrichting, in de weinige volgende bijzonderheden.

1. Is het zo, dat wanneer de vijand komt gelijk een stroom, de Geest des HEEREN een banier tegen hem op zal richten? Zie hier dan uit, wat het is dat de Kerk voor de macht

van de hel en voor een goddeloze wereld verschrikkelijk maakt, als slagorden met banieren. Het is geen vleeselijke wijsheid en beleid; geen opvolging van mensen in de zaak van Christus, zo min als een afmeten van onze handel, naar de wijsheid van deze wereld; nee, het is de tegenwoordigheid van des HEEREN Geest, en het volgen van de banier van het Woord, hetwelk Hij gegeven heeft, als 'een lamp voor onze voet, en een licht op ons pad' (Psalm 119:105). Hoe verschrikkelijk was de kerk van Schotland ten tijde van onze Reformatie, toen de Geest des HEEREN rustte op onze reformatoren, hen bekwaam makende, om ernstig te strijden voor het geloof, en voor de Koninklijke voorrechten van Sions Koning, in tegenstelling van de Papisten, malignanten of boosaardigen, en andere vijanden van een bezworen of bedongen werk van de Reformatie! Een getrouw leraar en zijn voorbedding bij God, was te dien tijd, volgens de eigen bekentenis van de koningin van Schotland, voor haar meer verschrikkelijk, dan een leger van tienduizend man. Maar helaas! de Geest des HEEREN is voor een groot gedeelte geweken, en daar is een wereldse, staatkundige, vleeselijke en een eigen belang zoekende geest in plaats gekomen, die ons zekerlijk schandelijk en verachtelijk zal maken, in de ogen zowel van vrienden als van vijanden.

2. Zie ook uit deze leer, de reden of oorzaak van al onze afwijkingen en afkerigheden, daar wij heden toe gekomen zijn, waarom de Geest des HEEREN, Die de banier opricht, geweken is, en de vijand aankomt gelijk een stroom. De reden is, omdat wij de Geest bedroefd, uitgeblust en wederstaan hebben; en daarom is het, dat Hij de banier niet opricht tegen die stromen van dwalingen, heiligschennis, tirannie en onderdrukking, die op ons zijn losgebroken. Vraagt gij: hoe wij de Geest bedroefd en genoodzaakt hebben om van ons te wijken? Ik antwoord: door onze onachtzaamheid en ons niet volgen van de Banier, wanneer die in de bedeling van het heerlijke Evangelie is opgericht; wanneer Christus niet wordt aangenomen; de geboden en beloften van het Woord, niet geloofd of in acht genomen worden; wanneer de magistraten, de leraars, of het volk, elk in hun bijzondere betrekkingen, geen acht geven op de overtuigingen van de Geest, en van Zijn bewegingen op hun harten; dit is het, dat Hem bedroeft en tergt om te wijken van een Kerk of van een bijzonder persoon.

3. Zie hier ook uit wat het is, dat het Evangelie voorspoedig doet zijn onder een volk, tot verbreking van het rijk des satans en tot nederwerping der sterkten; het is de Geest des HEEREN, Die de verkondiging van het Woord vergezelt, en de heerlijkheid van Christus in hetzelfde openbaar maakt. Hoe verachtelijk het Evangelie voor een blinde wereld ook mag schijnen, die hetzelfde met een vleeselijk oog beschouwt en aanziet, voor degenen die geloven, zal het nochtans bevonden worden te zijn: 'een kracht Gods tot zaligheid' (Romeinen 1:16). 'De wapenen van onzen krijg zijn niet vleeselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten' (2 Korinthe 10:4). Het is geen gezwets van woorden, noch de kracht van menselijke redeneerkunde, of zwierige vertogen van zedelijkheid, die de zaak zullen uitwerken; nee, het is een getrouw openleggen van de heerlijkheid van Christus; een eenvoudig voorstellen van het Evangelie, en een openen van de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen; dit is de wagen daar de Geest op rijdt, en wanneer Hij op Zijn eigen wagen rijdt, o! hoe voorspoedig rijdt Hij dan, zodat volken onder Hem vallen.

4. Zie hier ook uit wat het is, dat de ordonnantiën voor een begenadigde ziel zo aangenaam en begeerlijk maakt, in zoverre dat 'één dag in Zijn voorhoven hun beter is dan duizend elders' (Psalm 84:11). Wat doet de verkondiging van het Woord, of het genieten van het Avondmaal, voor de heiligen zo begeerlijk zijn? Het is, omdat zij

daar bevinden, dat de Geest des HEEREN de banier opricht, en hun de heerlijkheid, volheid, gepastheid en uitnemendheid van Christus en van Zijn liefde ontdekt en openbaar maakt (Hooglied 2:3-4): 'Ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet. Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij'. De gelovigen worden in de ordonnantiën van het Evangelie, bevoorrecht met de liefde en beminnelijkheid van een heerlijke Verlosser; en daarom zei David: 'Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel' (Psalm 27:4).

5. Zie hier ook uit wat het is, dat een gelovige aanmoedigt om zijn weg vast te houden, hoewel hem de dood en de hel, de duivel en de wereld in de weg staan; het is, omdat de Geest des HEEREN de banier over hem opricht. Gij weet hoe een leger aangemoedigd wordt, om zijn grond te houden, door het zien van de standaard of het vaandel: evenzo is een gelovige ook versterkt, door de ontdekking van de heerlijkheid van Christus: 'Zij zullen zingen van de wegen des HEEREN, want de heerlijkheid des HEEREN is groot' (Psalm 138:5). Laat een gelovige maar eens Christus zien in Zijn heerlijkheid, dan is hij bekwaam om de wet, Gods rechtvaardigheid, de consciëntie en de wereld te kunnen aanzien en te zeggen: 'Wie zal beschuldiging inbrengen tegen mij?' Dan rijdt hij op de hoogte der aarde, en bekleed zijnde met de zon, vertreedt hij de maan van deze wereld onder zijn voeten; dan kan hij de dood, de koning der verschrikking bestrijden, in zijn aller-vreselijkste gedaante, en met Paulus zeggen: 'Ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven voor den Naam des Heeren Jezus' (Handelingen 21:13).

6. Zie hier ook uit vanwaar het komt, dat wij in het geval of de oefeningen van Gods volk, zulke verbazende omkeringen vinden. Soms is een gelovige in zulk een laagte, dat hij de slag als verloren opgeeft, het veld ruimt en de zaak overgeeft aan de vijand, alsof alles verloren was, zeggende met David: 'Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen', enz. (1 Samuël 27:1); de heirlegers van de hel, en de menigte der verdorvenheden, zijn voor mij te sterk! Maar zie, op het aller-onverwachtst, wordt zijn geest versterkt, zijn lenden omgord met vrolijkheid; hij doet zijn harnas aan, en triomfeert op de hoogte der aarde, de hel met al haar uitgezondenen vrijmoedig uitdagende, zeggende met David: 'Ik zal in vrede tezamen nederliggen en slapen; want Gij, o HEERE, alleen zult mij doen zeker wonen' (Psalm 4:9). 'Ik zal niet vrezen voor tienduizenden des volks, die zich rondom tegen mij zetten' (Psalm 3:7). Vanwaar komt nu deze onverwachte verandering bij een gelovige? De reden is dat, toen de 'vijand aankwam gelijk een stroom, de Geest des HEEREN een banier tegen hem oprichtte', zodat het enkele gezicht van de banier, en de ontdekking van de heerlijkheid van Christus, hem nieuwe moed en leven bijzet, en hem doet ontwaken als een held, die juicht van de wijn ten strijde.

7. Zie hier ook uit, wat de aller-vaardigste en krachtadigste weg is, tot doding van de werkingen van het lichaam der zonde, of om de opstand van de vijandschap, het ongeloof, de trotsheid, de ijdelheid des geestes, en andere boosheid van het hart te stuiten, welke, gelijk de dochteren Hets, een gelovige wel eens doen zeggen: Ik heb verdriet aan mijn leven. De beste weg is, om de bijstand van de Geest des HEEREN in te roepen, dat Hij Zijn banier over hem opricht. Zodra de Geest des HEEREN ten strijde trekt, en van Christus begint te getuigen, of Zijn heerlijkheid aan de ziel openbaart, beginnen deze helse sprinkhanen in te krimpen en hun hoofden te verbergen. Het wild gedierte des wouds, dat in de duisternis het veld doorwandelt, keert weder tot zijn holen, wanneer de zon opkomt; zodra ook de Zon der

gerechtigheid opgaat over de ziel, vlieden deze vijanden voor Zijn aangezicht. Een ontdekking van de heerlijkheid van Christus zal de kracht van de aller-geweldigste verzoeking verbreken, en de allersterkste en onstuimigste begeerlijkheden neervellen. Deze vijanden zijn niet bestand voor het oprichten van de banier door des HEEREN Geest; en daarom moet gij, o arm gelovige! wanneer gij door uw geestelijke vijanden schijnt overweldigd te zullen worden, de bijstand van des HEEREN Geest invoeren, opdat Hij hen achterwaarts moge drijven; want het is 'door den Geest, dat wij de werkingen des lichaams doden' (Romeinen 8:13).

8. Zie hier ook eindelijk uit, wanneer wij de herleving van het werk der Reformatie in dit ons land verwachten mogen. Het is voor velen van het volk des Heeren, in deze dagen een stof van smartelijke oefening, wanneer zij bedenken hoe ver wij door de stroom van heiligschennis en afval weggevoerd zijn; zodat zij gereed zijn om te zeggen: 'Wie zou er van Jakob blijven staan? Want hij is klein' (Amos 7:2,5). Wanneer zal er een werk van Reformatie opgericht worden van onder het gruis? Zie, hier is een antwoord op deze zwaarmoedige vraag: dit zal geschieden, wanneer de Geest zal uitgestort worden uit de hoogte; wanneer de Geest des HEEREN de banier opricht, dan zal de vijand, hoewel hij aankomt gelijk een stroom, achterwaarts gedreven worden. En het mag ook een stof van vertroosting zijn voor de treurigen in dit ons Sion, welke 'zuchten en uitroepen over al de gruwelen die in het midden van ons gedaan worden' (Ezechiël 9:4), dat deze belofte in onze tekst een absolute belofte is: Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten. En daarom, indien wij ooit de overhand willen hebben, hetzij over de zonden van ons eigen hart, of over de boosheid van het geslacht daar wij nu in leven, zo laat ons de belofte aangrijpen en geloven, en op dezelve pleiten; 'want God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat Hem iets berouwen zou' (Numeri 23:19). Laat ons Hem dan op Zijn Woord manen, en Hem geen rust geven, totdat Hij, hetgeen Hij gesproken heeft, gedaan zal hebben. Dit is ook de koers, waarnaar Hij Zelf ons bestuurt, wanneer wij de Geest of enig ander goed van het verbond ontvangen willen; zie Ezechiël 36:37: 'Alzo zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe'.

TWEEDE GEBRUIK VAN BEPROEVING EN ONDERZOEK

Nu kom ik vervolgens tot een tweede gebruik van deze leer, welke bij wijze van beproeving zijn zal. Daar is niet één ziel die mij heden hoort, of zij is onder de banier van de hemel, of onder de banier van de hel; want onder deze twee banieren is de gehele wereld verdeeld; daar is hier geen middenstaat, of eenzijdigheid. In deze strijd moet gij, of krijg voeren tegen de hemel, onder de banier van 'den overste van de macht der lucht' (Éfeze 2:2); of gij moet het vaandel van de duivel verlaten hebben, onder hetwelk gij geboren zijt, en overgegaan zijn onder de banier van de hemels, die opgericht is door des HEEREN Geest. Ik onderstel dat er hier weinigen zijn, of zij zullen zich belijden onder de banier van de hemel te zijn, want hun naam van Christenen geeft zulks genoeg te kennen; uw bijwonen van de ordonnantiën van Gods instellingen is een openlijk inschrijven van uw naam onder de banier van Christus; en zo niet, wat hebt gij dan hier te doen, waar Christus' vrijwilligers zich begeven onder Zijn banier of vaandel? En inzonderheid zijn dezulken, die ten Avondmaal zijn geweest, en het Sacrament ontvangen hebben, onder de krijgs-eed gekomen; gij hebt daarin gezworen, om aan de banier van Christus getrouw te zijn, en dezelve aan te kleven, in tegenstelling van al Zijn en uw vijanden, door uw ontvangen van het lichaam en bloed van de Zoon Gods. Doch weet het, mijne vrienden! daar zijn er

velen, die zich uitgeven te strijden onder het vaandel of de banier van Christus, welke nog hartelijke vrienden zijn met Zijn vijanden, en die nog nooit hun verbond met de dood en hun voorzichtig verdrag met de hel verbroken hebben; en daarom heeft deze zaak een weinig onderzoek nodig, of gij waarlijk onder de banier van Christus zijt, of onder de banier van de vijand? Wij zeiden u in de toelichting van deze woorden, dat de oprichting van de banier door den Geest des HEEREN, waardoor de vijand achterwaarts gedreven wordt, anders niet is dan Christus Jezus Zelf, en de openbaring van Zijn heerlijkheid, in het licht van Zijn Woord en Geest; en daarom komt de grote vraag hier op uit: of de Geest des HEEREN ooit Christus aan u geopenbaard, en door de ontdekking van Zijn heerlijkheid, de macht van de zonde in uw zielen gedood, en dus de vijand teruggedreven heeft, toen hij aankwam gelijk een stroom? Tot verdere opheldering van deze zaak, zal ik de volgende kentekenen voordragen.

1. Indien de Geest des HEEREN de banier ooit krachtdadig over u heeft opgericht, dan heeft Hij uw hart belegerd, en de sterkte van de ongerechtigheid bewogen en terneder geworpen, door het donderend geschut van de wet. Alvorens de Geest des HEEREN de banier des vredes opricht, ontdekt Hij eerst de oorlogsvlag in en tegen de ziel, waardoor zij ontwaakt en opgewekt wordt uit de doodslaap van vleselijke gerustheid en zorgeloosheid, en waardoor de toevluchten van de leugens, op welke zij betrouwde, bewogen en omvergeworpen worden. Van nature bewaart de sterkgewapende het huis, en zolang de satan, ‘de god dezer eeuw, het huis bewaart, is alles in vrede’ (Lukas 11:21) en de mens wordt in een aangename droom, door de stroom vervoerd, roepende: ‘het is vrede en zonder gevaar, wanneer hem een haastig verderf nakende is’ (1 Thessalonicenzen 5:3). Ik zeg: ‘de Geest des HEEREN, komt doorgaans, als een Geest der dienstbaarheid tot vrees’ (Romeinen 8:15), met enige donderpijlen van Sinaï, welke hij in het hart van de zondaar werpt, waardoor zijn vleselijke gerustheid en vrede gebroken en verstrooid worden, en zijn hoge inbeeldingen van een gerechtigheid door de wet, en van vrede bij God te krijgen op die grond, terneder worden geworpen. Dit zien wij opgehelderd in het voorbeeld van de apostel Paulus, wanneer hij zegt: ‘Zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is’, dat is, toen de wet hem in haar geestelijkheid ontdekt werd, ‘zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven’ (Romeinen 7:9); dat is, al mijn ijdel vertrouwen van een gerechtigheid door de wet te krijgen, is mij geheel ontvallen; ik bevond mij geheel ontbloot te wezen van alle vijgenbladeren, daar ik mij mee bedekt had. Beproof u hier dan uit; heeft ooit de Geest des HEEREN u, uit uw geloof uitgeschud, en u zo benauwd door de verschrikking van de wet, dat gij in hemel of op aarde geen andere uitkomst zag, dan de toevlucht te nemen tot Christus Jezus, Die de laatste Toevlucht is, waarheen een schuldig zondaar zal vluchten?

2. Zo ooit de Geest des HEEREN, op een krachtdadige wijze, de banier opgericht heeft, zodat de vijand achterwaarts gedreven is, dan hebben de eeuwige deuren zich geopend, wanneer Hij u kwam opeisen, en uw hart en ziel hebben zich aan de Heere overgegeven. Zijt gij ooit gedrongen geweest om neer te vallen voor de voeten van een aanbiddelijke Soevereiniteit, om als een arm suppliant of smekeling, uit te roepen met Paulus: ‘Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?’ (Handelingen 9:6). Of met de stokbewaarder: ‘wat moet ik doen opdat ik zalig worde?’ (Handelingen 16:30). O Heere! zegt zulk een ziel, ik stel mij in Uw hand, tevreden zijnde met de weg van zaligheid, welke Gij mij voorstelt. Ik heb tot hiertoe maar kastelen in de lucht gebouwd, de zaligheid verwachtend in een weg van mijn eigen uitvinding; maar ik bevind nu dat het bed te kort is, dan dat ik mij daarop uitstrekken kan, en het dek te

smal, dan dat ik mijn arme ziel daar onder voegen zou. Ik bevind mij op het punt van het eeuwige verderf, en om als een eeuwige offerande, voor de wrekende rechtvaardigheid Gods gesteld te worden. O! wijs mij een vrijstad. O! leid mij ter plaatse daar Gij uw kudde legerd. O! hoe zal ik met God bevredigd worden? Want ik bevind dat het mij hard valt, de verzenen tegen de prikkels te slaan. Ik kan, door mij tegen Hem te verharderen, geen vrede hebben; en daarom geef ik mij aan Zijn opeising geheel over, om in Zijn eigen weg gezaligd te worden.

3. Indien de Geest des HEEREN de banier krachtdadig in uw hart opgericht heeft, dan is uw ziel in een stille verwondering opgenomen geweest, bij het eerste gezicht van de banier; ik meen bij het eerste gezicht van de heerlijkheid en uitnemendheid van Christus; zodat gij met de bruid erkennen moest, dat Hij waarlijk 'blank en rood is, en de banier draagt boven tienduizenden' (Hooglied 5:10). De naam van Christus zou u als een liefelijke melodie in uw oren klinken: 'Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en men noemt Zijn Naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst' (Jesaja 9:5). Bij de eerste verschijning van Christus aan de ziel, nadat zij door de wolken en duisternis van Sinäi gewandeld heeft, wordt ze doorgaans in een verrukkende verwondering gebracht; zij verwondert zich over de Persoon van Christus, wanneer zij Hem ziet als de IMMANUËL, Godmens, zodat zij met de apostel zeggen moet: 'En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees' (1 Timótheüs 3:16). Zij verwondert zich over Zijn liefde en beminnelijkheid; zij verwondert zich over de schoonheid en heiligheid, die van Hem afstralen; zij verwondert zich over die eeuwige gerechtigheid, die Hij aangebracht heeft; zij verwondert zich over de overwinning die Hij behaald heeft, en over de 'roodheid van Zijn gewaad' (Jesaja 63:1-2). Kortom, zij verwondert zich over die heldere overeenkomst van Goddelijke en menselijke uitnemendheden, die in Hem, als in een middenpunt, tezamen lopen. Indien het nu aldus met u gelegen is, dan is zulks een bewijs, dat de Geest des HEEREN de banier in uw hart heeft opgericht.

4. Indien de Geest des HEEREN de banier in uw hart opgericht heeft, dan is de ijzeren zenuw van uw wil gebogen, op een dag van des Middelaars heirkraft: 'Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft' (Psalm 110:3). De natuurlijke taal van ons hart is: 'Wij willen niet dat deze koning over ons zij'; 'aangaande het woord, dat gij tot ons in des HEEREN Naam gesproken hebt, wij zullen naar u niet horen' (Jeremia 44:16). Maar als de Geest de banier opricht, o! dan gaat er bij die ontdekking, zulk een liefelijke en onwederstaanbare kracht uit, die het hart, dat tevoren als een diamant was, als was doet smelten in het binnenste, zodat het buigzaam wordt voor de gebiedende en belovende wil Gods, alsook voor de wil van Zijn voorzienigheid. Betrekkelijk Gods belovende wil, daaraan geeft de ziel, wanneer de Geest des HEEREN de banier opricht, zichzelf over, zodat zij daar liefelijk onder buigt, zoals de Heere zegt: 'Ik zal hun tot een God, Ik zal hun tot een Vader zijn; Ik zal het stenen hart wegnemen; Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u', enz. Dan verenigt de ziel zich gewillig met elk besluit van dat verbond, Amen zeggende op elk gedeelte van hetzelfde. Betrekkelijk de wil van Gods bevel, ook daaraan geeft zich de ziel over, volgens de belofte (Ezechiël 36:27): 'En Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen'. Hoewel zij tevoren Gods banden van zich weggeworpen heeft, en met een trotse Farao zei: 'Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou?' (Éxodus 5:2); nu is zij echter gewillig, om het juk van Christus' wet te dragen om haar hals, en om dezelve geschreven te hebben op de tafelen van haar hart; zodat zij veel met David bidt (Psalm 119:5): 'Och, dat

mijn wegen gericht worden om Uw inzetten te bewaren'. 'Laat mijn hart oprecht zijn tot Uw inzetten, opdat ik niet beschaamd worde' (Psalm 119:80). Betrekkelijk de wil van Gods voorzienigheid, ook daaraan is het hart onderworpen, zeggende: 'Hier ben ik, Hij doe mij zoals het in Zijn ogen goed is' (2 Samuël 15:26). 'De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de Naam des HEEREN zij geloofd' (Job 1:21). Wanneer hij onder gunstige en voorspoedige voorzienigheden is, dan is hij gereed om de Heere te prijzen, zeggende: 'Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?' (2 Samuël 7:18). En wanneer hij onder harde en tegenspoedige bedelingen en voorzienigheden is, dan is hij gereed te zeggen: 'Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd' (Micha 7:9). 'Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet open doen, want Gij hebt het gedaan' (Psalm 39:10).

5. Indien de Geest des HEEREN de banier krachtadig in en over u heeft opgericht, dan zijt gij bepaald geworden, om de banier des oorlogs op te richten tegen alle vijanden van de Heere Jezus; en de oorlog tussen u en haar zal zijn gelijk de oorlog tussen Israël en Amalek, te weten, een onverzoenlijke oorlog, die in een diep ingewortelde haat tegen de zonde, en al derzelve werkingen veranderd is; want daar kan geen samen-stemming zijn tussen Christus en Belial, tussen de werken van des HEEREN Geest en de werken van de overste der macht der lucht: 'Zou ik niet haten', zegt David, 'die U haten? En verdriet hebben in degenen die tegen U opstaan? Ik haat hen met een volkomen haat, tot vijanden zijn zij mij' (Psalm 139:21-22). En wanneer de satan of de wereld u verzoeken, om ontrouw te zijn aan uw vaandel, of om aan hun aanzoekingen u te onderwerpen, dan zult gij gereed zijn terug te trekken, of achterwaarts te deinzen, en met Jozef te zeggen: 'Hoe zou ik dan dit een zo groot kwaad doen en zondigen tegen God?' (Genesis 39:9). 'Wijkt van mij, gij boosdoeners, dat ik de geboden mijns Gods moge bewaren' (Psalm 119:115).

6. Om u nu verder te beproeven, zo vraag ik, of gij het dienstkleeft draagt van degenen, die onder de banier, die de Geest des HEEREN opricht, strijden? Ik herinner mij, dat er van Christus, Die de banier draagt, gezegd wordt, dat Hij 'blank en rood is' (Hooglied 5:10); hetzelfde kan, in zeker opzicht gezegd worden van allen, die onder Zijn vaandel strijden; zij zijn rood, ten aanzien van de rechtvaardigmaking, en blank ten aanzien van de heiligmaking.

a. Ik zeg: zij zijn rood, ten aanzien van de rechtvaardigmaking, omdat Christus' gewaad, dat met bloed besprengd is, hun omgehangen wordt: 'Zij hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams' (Openbaring 7:14). Dit is dat beste kleed, hetwelk de verloren zoon werd aangedaan, zodra hij binnen de dorpel van zijns vaders huis was. Zo vraag ik dan: Hebt gij het rode kleed van Christus' toegerekende gerechtigheid aangedaan? Heeft het bloed van Christus u gereinigd van alle zonde? Al de krijgsknechten van Christus hebben zich aan de gerechtigheid van Christus onderworpen. Ja, dit is een van de zinspreuken van deze banier, hetgeen wij lezen in Jeremia 23:6: 'En dit zal Zijn Naam zijn, waarmede men Hem zal noemen: De HEERE ONZE GERECHTIGHEID'; en van deze zinspreuk en dit dienstkleeft ontvangen al Zijn krijgsknechten hun naam. En wanneer gij onder enige beschuldiging komt door de zonde, van de wet, de consciëntie, de rechtvaardigheid Gods, of van de wereld, dan zult gij in alles, dat op de wereld is, geen rust of hulp kunnen vinden, dan alleen in het bloed en in de gerechtigheid van Christus; geen genezing, totdat 'de Zon der gerechtigheid opgaat, met genezing onder Zijn vleugelen' (Maleáchi 4:2).

b. Gelijk de krijgsknechten van Christus rood zijn, ten aanzien van de rechtvaardigmaking, zo zijn ze ook blank, ten aanzien van de heiligmaking. Wij lezen

in Openbaring 19:14: ‘En de heirlegers in den hemel volgden Hem met wit en rein fijn lijnwaad’; en op de dag van Zijn heirkraft, worden Zijn vrijwilligers gezegd te blinken in heilige sieradiën (Psalm 110:3). De heiligheid des HEEREN is de zinspreuk van deze banier, en de heiligheid des HEEREN is die schone, luisterrijke klederen, waarmee zij allen versierd zijn. Dit moet niet verstaan worden, alsof zij volmaakt heilig waren: o nee! de heiligen zijn hier maar schoon gelijk de maan, een menigte vlekken hebbende; doch, de volmaakte heiligheid is echter hetgeen, waarnaar ieder heilige jaagt, zeggende met Paulus: ‘Eén ding doe ik, vergetende hetgeen dat achter is, en strekkende mij tot hetgeen dat voor is, jaag ik naar het wit tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus’ (Filippenzen 3:14); en het is hem tot een hartelijke droefheid, dat hij niet heiliger zijn kan. Dit doet hen zuchten onder de overblijfselen van de zonde, zodat zij met Paulus moeten uitroepen: Ik ellendig mens! enz.

7. Indien gij waarlijk onder de banier zijt, die door de Geest des HEEREN opgericht wordt, dan mag gij zulks hieruit weten: namelijk, dat wanneer gij te enige tijd door de zonde overweldigd wordt, gij geen vrijwilliger, maar een gevangene van dezelve wezen zult. Wanneer de zonde een gelovige overwint, dan acht hij zichzelf een gevangene en in slavernij te zijn, gelijk Paulus deed (Romeinen 7:23): ‘Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangenneemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is’. Gij weet hoe een rechtvaardig onderdaan of getrouw krijgsknecht, door een uitlandse vijand gevangen genomen kan worden; maar wat een groot onderscheid is er tussen zulk een mens, hoewel hij in de band van de vijand is, en tussen een ander, die zijn koning of vorst verlaat, en van zijn vaandel overloopt tot de vijand? Nu staat het geval met een gelovige zo gelegen, dat hoewel hij wel zondigt, hij nochtans niet tot de vijand overloopt; nee, de zonde omringt, verraadt en overvalt hem; en terwijl hij door dezelve gevangen genomen wordt, zo is hij onlijdzaam in en moe van deze slavernij, en kan zichzelf nooit in vrijheid achten te zijn, voordat hij tot zijn kapitein, zijn vaandel en gezelschap wordt teruggebracht. Wanneer hij met de zonde of met de zondaars moet verkeren, dan is hij gereed om te zeggen: ‘O wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech, dat ik in de tenten Kedars woon’ (Psalm 120:5). Ik zal nooit in vrijheid worden gesteld, totdat de banden van onwetendheid, ongeloof, ijdelheid en vleselijkheid geheel zijn losgemaakt. O! dat ik eens bevrijd mocht zijn van dit boos en ongelovig hart, dat mij gedurig af doet wijken van de levenden God. O! dat zelfs de overblijfselen van de zonde in mij ten onder werden gebracht, en dat ik eens buiten het bereik van de zonde en alle verzoeking en gelegenheden tot dezelve zijn mocht! Tot dusverre van het onderzoek.

DERDE GEBRUIK VAN BEKLAG

Nu gaan wij over tot een derde gebruik van beklag, dat de Banierdrager en Zijn banier zo weinig onder ons, in deze dagen, gezien worden, en dat de Geest des HEEREN in een grote mate van ons geweken is.

Vraagt men: Waar het uit blijkt dat de Geest des HEEREN geweken is? Ik antwoord: Het blijkt hieruit, dat de vijand inbreekt gelijk een stroom. Ik zal hier eens enige stromen opnoemen, welke onder ons, met een onstuimige en geweldige loop zijn doorgebroken, en waardoor in deze dagen een grote menigte weg gevoerd wordt.

1. Daar is een stroom van atheïsme en godslastering doorgebroken. Velen zeggen in hun harten: daar is geen God; ja een atheïsme en godslastering, die uitgedrukt wordt, zowel met woorden als met schriften, tegen onze heerlijke IMMANUËL. Ik heb enige

boeken gezien, die onlangs uitgekomen zijn, welker inhoud en voorname oogmerk is, om al de wondertekenen, die Jezus op aarde gewrocht en uitgewerkt heeft, te bespotten, en Hem voor één van de aller-misdadigste bedriegers te doen doorgaan, die ooit op aarde verschenen is; en deze boeken worden ook in verschillende gewesten van het land gekocht en verspreid, inzonderheid onder lieden van rang en fatsoen; daar worden zulke dingen uitgegeven, welke de oren van een Christen doen tintelen en zijn hart doen beven.

2. Daar is ook onder ons een stroom van dwaling in de leer doorgebroken. Bij elke kerkvergadering wordt ons bijna de toeneming van het Pausdom in het noorden van Schotland vertoond. De Ariaanse dwaling, welke de hoge Godheid van de eeuwige Zoon Gods loochent, is in onze kerk doorgebroken, waardoor de grondslag en de hoeksteen, die God in Sion heeft gelegd, bewogen wordt; en zo deze grondslag en fundament verbroken en vernietigd konden worden, wat zouden dan de rechtvaardigen gaan doen? Daar loopt een stroom van Arminiaanse dwalingen onder ons, de vrijheid van des mensen wil verheffende, tot nadeel en verkleining van de vrijheid en soevereiniteit van de genade Gods; als ook een verheffing van de rede boven de Goddelijke openbaring; en een stroom van anti-evangelische dwalingen, waardoor men het Evangelie en de kracht van de godzaligheid zoekt te verteren. Daar zijn sommigen in de kerk ingeslopen, die in plaats van het Evangelie te verkondigen, het arme volk ophouden, en onthalen op ledige betogen over moraliteit of zedelijkheid, of op iets dat nog slimmer is, zelfs voor de oren van onze nationale vergaderingen; en nochtans worden deze dingen ongestraft voorbij gegaan! Is dit niet een bewijs, dat de vijand gekomen is gelijk een stroom, en dat de Geest des HEEREN geweken is?

3. Daar is een stroom van bijgeloof en bijgelovige godsdienst doorgebroken in ons land, en daar is een grote menigte, van hoge rang, die in onze dagen door de vloed zijn weggestroomd. Daar is een stroom van heerschappij over de Kerk doorgebroken; het is waar, God heeft ons wel verlost van een openbare paaps-bisschoppelijke heerschappij en vervolging, onder welke wij voor vele jaren gezocht hebben, maar daar is een andere heerschappij onder een masker doorgebroken, waardoor het arme volk Gods, in hun christelijke voorrechten en vrijheden, onderdrukt wordt; inzonderheid in de verkiezing van hun eigen leraars. Hoe schreien en treuren de armen van de kudde van Christus, in verschillende gedeelten van ons land, dewijl zij zich, zelfs door hun beschermheren, en degenen die met hen de handen ineen slaan, geplunderd en beroofd zien! Daar is een vloed van goddeloosheid en heiligschennis doorgebroken, in onze dagen; en sommigen zijn tot zulk een hoogte van goddeloosheid gestegen, dat zij alles wat ernstig en heilig is, tot een stof van bespottung en belaching veranderd hebben. O wat een stroom van vloeken, zweren, doodslaan, bedriegen, stelen, achterklap, boosheid, nijd, gierigheid en sabbatschennis is onder ons doorgebroken! Wat een stroom van onzijdigheid en onverschilligheid omtrent de zaken Gods! Hoe vele Gallio's zijn er, die onverschillig zijn of de zaak en het belang van Christus zinkt, dan of zij drijft, zo het maar met hun eigen wereldse en burgerlijke belangen welgaat! Wat een stroom van overmachtigend ongelooft, is er onder ons doorgebroken! Niet alleen een steigerende ongelovigheid, onder die soort van mensen, waarvan ik boven gesproken heb, maar een stroom van ongelooft, onder de belijders van het Evangelie! Mogen wij de oude klachten in deze dagen niet vernieuwen: 'Wie heeft onze prediking geloofd?' (Jesaja 53:1). Hoe velen zijn er die God tot een leugenaar stellen, door hun niet bezegelen van de getuigenis, die God gegeven heeft van Zijn Zoon! Wat een stroom van geveinsdheid is er onder ons! Wat zijn er velen die een masker of gedaante van godzaligheid hebben, welke

vreemdelingen zijn van het leven en de kracht daarvan; die een naam hebben dat ze leven, daar zij dood zijn in de zonde en in de misdaden! Wat een stroom van afval en afkerigheid is er onder ons! Sommigen die 'door de kennis van Christus de besmetting der wereld schenen ontvloeden te zijn, zijn met de hond wedergekeerd tot hun eigen uitbraaksel, en met de gewassen zeug tot de wentelingen in het slijk' (2 Petrus 2:20-22). Dus ziet gij dat er vele gevaarlijke stromen zijn, die in onze dagen zijn doorgebroken. Is het nu uit dit alles niet klaar, dat onze gezegende Banierdrager, de Geest des HEEREN, voor een groot gedeelte van ons geweken is? Als een verder blijk van Zijn vertrek, zal ik u met weinige woorden zeggen, hoever de vijand al op ons ingekomen is.

1. Hij is al binnen onze grenzen; vele, zo niet al die stromen, zijn alreeds binnen onze landpalen. Het is waar, de stroom van de Ariaanse ketterij is voor een tijd in Engeland en Ierland gebleven, maar nu is zij al binnen de grenzen van Schotland, en binnen de Kerk Gods in hetzelfde; zij is sinds de Reformatie niet anders in onze landpalen gehoord, dan nu in onze tijd; en wanneer de vijand bij of in de palen van een land nadert, dan slaan de inwoners alarm. Maar mijne vrienden, ik zal u nog meer zeggen: de vijand is niet alleen gekomen in onze grenzen, maar hij is ook...

2. Gekomen in onze paleizen, en sommigen zeggen ook tot op de predikstoelen van ons Sion. Hoeveel van de zonde, van de satan en van de wereld brengen wij, leraren, niet met ons, zelfs wanneer wij tot het volk komen in de naam des HEEREN! Ja het is zeer te duchten dat het woord, hetwelk wij alreeds hebben aangehaald (Judas:4): 'Daar zijn sommige mensen ingeslopen', enz. in onze dagen bewaarheid en vervuld is. Ik heb het openlijk horen bevestigen, dat de Ariaanse leer, van enige predikstoelen in dit koninkrijk, geleerd is geworden. Ja ik durf meer te zeggen.

3. De vijand is zelfs al gekomen, tot in onze rechters of tronen des gericht. Is niet de Ariaanse ketterij verschenen voor de rechtbank van onze nationale kerkvergadering? En is niet een gerichtshandel, omtrent dat stuk, bij al de ouderlingschappen van het koninkrijk in overweging geweest? Men zou het voormaals als een wonderlijke zaak hebben aangezien, dat die verdoemelijke ketterij het hoofd zou durven opsteken, binnen de grenzen van ons Sion; maar nog veel wonderlijker, dat zulk een zaak gebracht zou worden voor het hoge gericht van onze nationale Kerk, zonder een zwaar vonnis van ontslag en veroordeling uit te spreken tegen de schuldigen persoon; en nochtans is de gehele straf in dit geval, alleen een opschorting van het ambt, een deur voor de volgende vergadering open latende, om het te herstellen. Bewijst dit niet, dat de vijand gekomen is gelijk een stroom?

4. De vijand is gekomen tot in de woningen van ons Sion. Hoe vele huisgezinnen zijn er, daar niet de minste schaduw gevonden wordt van de dienst Gods? Is dat dan geen bewijs dat de duivel aldaar zijn troon heeft? De god dezer eeuw is in die families krachtig heersend, wanneer hij zoverre de overhand heeft, dat God beroofd wordt van de dienst, die men Hem schuldig is.

5. Is ook de vijand niet gekomen tot in de binnenkamers, ja tot in de verborgen vertrekken van het hart, hetwelk God voor Zichzelf alleen gevorderd heeft? Wat de goddelozen aangaat, het is zeker dat de duivel in hun hart is; want de god dezer eeuw heerst en werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid; de zonde, die de eerstgeborene des satans is, heeft over hen een volstrekt gebied en heerschappij; elk gedichtsel der gedachten van hun hart is ten allen dage boos; Salomo zegt ons dat de wereld, of de eeuw, 'gelegd is in het hart der goddelozen' (Prediker 3:11). Ja, waar deze vijanden hun macht en heerschappij verloren hebben, ik meen in het hart der godzaligen, juist

daar doen zij nog wonderlijke aanvallen tot oneer Gods, tot schande van de godsdienst en tot verbreking van de vrede van de begenadigde ziel.

Dus ziet gij dan, dat er een grond van klacht is, dat de vijand gekomen is gelijk een stroom. En wat is daar de reden van? De Geest des HEEREN, Die de banier tegen hem moest oprichten, is geweken.

Vraagt men: Waarom de Geest des HEEREN de banier tegen de vijand niet opricht? Ik antwoord: omdat Zijn banier, wanneer die is opgericht, niet gevolgd wordt. Wij volgen de banier van het Woord niet, in de behandeling van de zaken van Christus' Koninkrijk, maar de banier van vleselijke staatkunde, zoekende deze en gene grote, die de beschermheer of patroon van de parochie is, te behagen. Wij zijn 'verpletterd met recht', omdat 'wij zo gewild hebben, wandelende naar de geboden van mensen' (Hoséa 5:11). Ook verlaat ons de Geest des HEEREN, en Hij richt Zijn banier niet op, omdat wij Zijn bewegingen en werkingen op onze zielen niet opmerken; wij koesteren Zijn invloeden niet en wij wandelen in duisternis en hebben geen licht, omdat wij het licht niet volgen, wanneer wij hetzelfde genieten. Is het dan wel wonder dat Hij van ons geweken is?

VIERDE GEBRUIK VAN VERTROOSTING

Het vierde gebruik van deze leer, zal zijn tot vertroosting van de gelovigen, en inzonderheid voor alle oprechte Avondmaalgangers, die zowel het openbare belang van Christus, als het bijzondere belang en het geval van hun eigen ziel ter harte nemen; die, wanneer zij de vijand zien komen gelijk een stroom over de Kerk, en zijn bijzondere aanvallen op hun eigen zielen gewaar worden, mogelijk gereed zijn om met Jósafat te zeggen: 'O onze God, zult Gij geen recht tegen hen oefenen? Want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte die tegen ons komt; en wij weten niet wat wij doen zullen' (2 Kronieken 20:12). Indien dit uw geval is, dan hebt gij een goede tijding van de HEERE, namelijk, dat wanneer de vijand zal komen gelijk een stroom, de Geest des HEEREN de banier tegen hem zal oprichten.

Meer bijzonder, zijt gij bedrukt, en is uw geest beroerd in het binnenste van u, wegens de stromen, die in de Kerk Gods zijn doorgebroken, en die het bederf van haar leer, tucht, dienst en regering dreigen? Wanneer gij beschouwt tot welke staat de godsdienst gekomen is, en de vijand aanmerkt, die in onze grenzen, paleizen en vergaderingen van Sion is doorgedrongen, dan zijt gij gereed te zeggen: 'Wie zou er van Jakob blijven staan? Want hij is klein' (Amos 7:2,5). Doch hier is troost voor u: de Machtige Jakobs zal hem doen blijven staan. Ik erken dat ik u geen onfeilbare grond des geloofs uit de Schriftuur kan opgeven, dat de Geest des HEEREN de banier oprichten zal voor onze Kerk, meer dan voor enige andere bijzondere kerk op de aardbodem; wij zijn wel verzekerd, dat God altijd op aarde een kerk zal hebben, en dat de poorten der hel dezelve nooit zover zullen overweldigen, dat zij haar geheel zullen uitroeien; maar ik weet geen absolute belofte in het Woord van God, dat Hij in enig bijzonder land, of onder enig bijzonder volk, een kerk voor Zichzelf bewaren zal; wij zien dat de kerk der Joden al ontkerkt is, dat de tenten Davids afgebroken, het natuurlijke zaad en nakomelingschap van Abraham afgesneden, en al voor vele honderden van jaren uitgeworpen is. De voormaals beroemde gemeenten van klein Azië, zijn nu tot Mohammedaanse tempelen geworden. De kerk van Rome, wier geloof in de gehele wereld verkondigd is geworden, is veranderd in de troon van de antichrist; dus heeft geen bijzondere kerk, zeg ik, enige volstreckte of onfeilbare zekerheid, dat de vijand niet gelijk een stroom zal komen, en de ganse gedaante van de religie onder haar wegvagen. Nochtans zijn er enige dingen, uit welke wij hoop

durven scheppen, dat de Geest des HEEREN nog een banier op zal richten, en de vijand, die in de Kerk van Schotland zover is doorgebroken, teruggedrijven, gelijk:

1. Is het geen grond van hoop, dat er in ons Sion nog een aanmerkelijk getal van treurigen is ‘welke zuchten en uitroepen over al de gruwelen die in het midden van ons gedaan worden?’ (Ezechiël 9:4). Daar zijn er nog, die een welgevallen hebben aan ons Sion, en met deszelfs stenen en gruis nog medelijden hebben, en die nog biddend zijn voor het overblijfsel dat nog overgelaten is. God heeft nog een bijzondere achting voor dat overblijfsel, voor hun gebed en hun tranen: ‘Om de verwoesting der ellendigen, om het kernen der nooddriftigen, zal Ik nu opstaan, zegt de HEERE’ (Psalm 12:6).

2. God is hier en daar nog bezig, om enige jongelingen te verwekken, en uit te zenden in de bediening, welke met Zijn Geest begaafd zijn, en die Hij als schachten bereid heeft voor Zijn werk en dienst, in het opbouwen van Zijn Koninkrijk, en in het afbreken van dat van de satan. Nu is de Heere niet gewoon om instrumenten te bereiden voor Zijn werk en dienst, en ze dan als vruchteloos aan een zijde te leggen; Hij stoot geen arbeiders uit, daar waar Hij geen oogst heeft in te zamelen.

3. Daar is ook nog een aangename lente van jong bekeerden, die hier en daar verspreid zijn door het land, in welke wat goeds is voor de Heere, de God Israëls; ja een lente, die ontstaan is in sommige plaatsen, daar de religie het allermeest is onderdrukt geweest; hetwelk toont dat de Heere Zijn zaak zal staande houden en dat Hij, gelijk een wijs land man, een bekwame mate van zaad bewaart, om zijn akker te bezaaien, een weinig deeg, om de gehele klomp te desemen.

4. Vele van Gods dierbare heiligen, die nu voor de troon triomferen, zowel leraren als anderen, zijn in de volle verzekerdheid en overreding daarvan, uit deze wereld gegaan, dat God nog eens in Zijn heerlijkheid verschijnen zou, om Zijn Sion op te bouwen in Schotland; en dat er in ons land nog heerlijker dagen gezien zouden worden, dan wij of onze vaders gezien hebben. Deze dingen, zeg ik, geven ons enige grond om te hopen dat de Heere ons niet geheel verlaten zal, om door de stroom vervoerd te worden, maar dat Hij nog eens de banier zal oprichten en Zijn heerlijkheid openbaren. Ik zal hier alleen nog maar bijvoegen, dat, welke afwijkingen er ook onder ons zouden mogen wezen, er nochtans nog enigen gevonden worden, die zich daar oprechtelijk tegen aankanten en getuigen, en die door Gods genade hebben voorgenomen de banier van het Woord en de getuigenis, welke de Geest des HEEREN opgericht heeft, te blijven aanhangen; en wij begeren ook te geloven, dat de Heere dezulken, die Hem zoeken en wensen aan te kleven, niet verlaten zal.

Doch na dit alles, is er geen verzekering tegen de een of andere wegvagende stroom, voor welke wij in dit land schijnen rijp te worden; maar al is het dat de stroom van dwalingen, vervolgingen en openbare ellenden doorbreken, zo is dit nochtans voor Gods volk een grond van troost, dat de Heere, zelfs door die stromen, Zijn eigen werk bevordert en voortzet; want ‘de grimmigheid’ en de verdorvenheden ‘des mensen zal Hem loffelijk maken, het overblijfsel der grimmigheden zal Hij opbinden’ (Psalm 76:11).

Vraagt gij: Wat goed werk er van God kan bevorderd en voortgezet worden, door het toelaten dat de vijand op Zijn Kerk doorbreekt gelijk een stroom? Ik antwoord:

1. De Heere bevordert daardoor Zijn ontdekkend werk. Door de stromen te laten doorbreken, scheidt Hij het kostelijke van het snode, en het koren van het kaf. Een stroom is, gelijk wij in de verklaring gezegd hebben, van een wegvagende natuur; zij spoelt al het hout, steen, of andere dingen die niet hecht en vast in de aarde staan, geheel weg, wanneer die in de weg zijn. Evenzo is het ook hier gelegen, ten aanzien

van de stromen van dwalingen, afwijkingen en verdrukkingen; en daarom worden ook doorgaans de losse, onvaste belijders weggevoerd door de stroom, waar degenen die in Christus geworteld en gegrond zijn, en gebouwd op dat gezegende fundament, dat God in Sion heeft gelegd, met hun huis blijven staan, omdat het op een rotssteen gebouwd is; nu wil God de ene onderscheiden hebben van de andere, opdat degenen die oprecht en van God beproefd zijn, openbaar mogen worden.

2. De Heere bevordert daardoor Zijn werk van zuivering en van reiniging. Wanneer Hij de stromen van verdrukking en vervolging laat doorbreken, dan wil Hij ‘den drek der dochteren Sions afwassen, en de bloedschulden van Jeruzalem verdrijven’ (Jesaja 4:4). ‘Daarom zal daardoor de ongerechtigheid van Jakob verzoend worden, en dit is de ganse vrucht, dat Hij deszelfs zonde zal wegdoen’ (Jesaja 27:9). Ja, door het toelaten dat de stromen van bijgeloof, dwaling en verdorvenheid, voor een tijd in de Kerk de overhand hebben, kan Hij een Reformatie teweegbrengen. Gij weet hoe de schadende vochten in het natuurlijke lichaam zich voor een lange tijd verspreiden kunnen door het lichaam, en een grote ontsteltenis verwekken, totdat ze zich tot een ziekte, gezwel, of enige andere kwaal zetten; en wanneer ze tot hun hoogte gekomen zijn, een scheiding nemen, en in het vervolg dienstig zijn tot de gezondheid. Evenzo is het ook met de Kerk Gods, het verborgen lichaam van Christus; de dwalingen en verdorvenheden trekken voor een lange tijd door de Kerk, totdat ze tot een hoofd komen; en dan komt de ervaren Medicijnmeester Gileads een gepast geneesmiddel aanleggen, tot zuivering en genezing van die kwalen, welke voor een lange tijd verborgen zijn geweest.

3. De Heere bevordert, door het toelaten dat de vijand aankomt gelijk een stroom, gewoonlijk Zijn werk van eensgezindheid en vereniging. Gij weet hoe het metaal, hoewel het aan verschillende stukken gebroken is, in de smeltkroes tot één klomp tezamen loopt. In een tijd van vrede en voorspoed hebben doorgaans de verdeeldheden, de verbitteringen en driftigheden de overhand; maar wanneer de stromen van dwalingen, beroeringen en afwijkingen doorbreken, dan verenigen degenen die de Heere en Zijn zaak liefhebben, zich tezamen tegen de algemene vijand. Ik heb horen zeggen, dat het de praktijk is van enige reizigers in het noorden van ons land, dat zij, hoewel zij op een verstrooide wijze met elkaar reizen, wanneer zij diepe en driftige wateren op de weg ontmoeten, dan gearmd met elkaar gaan; en in deze gestalte is hun verenigde kracht meer bestand tegen de stroom, dan wanneer elk afzonderlijk is. Zo zullen ook degenen die tevoren grotelijks verdeeld en door verborgen twisting en tweedracht gescheiden waren, wanneer de stromen van dwalingen, afwijkingen, verdrukkingen of vervolgingen doorbreken, de handen ineenslaan, om gezamenlijk den algemene vijand tegenstand te bieden.

4. Door het toelaten dat de vijand aankomt gelijk een stroom, bevordert God Zijn werk van verlichting. Inzonderheid wordt door de stromen van dwalingen, welke op de Kerk doorbreken, doorgaans de waarheid in een klaarder licht gesteld; en gelijk ‘wij dit gehoord hebben, zo hebben wij het ook gezien in de stad onzes Gods’ (Psalm 48:9). Om nu van alles niet te spreken, zo geloof ik dat het leerstuk van de heerlijke en gezegende Drie-eenheid, en van de allerhoogste onafhankelijke en zelfbestaande Godheid van de Zoon Gods, nooit, sinds de Reformatie, klaarder in het licht gesteld is, dan sinds die verdoemelijke dwalingen van de Arianen onder ons zijn verspreid geworden. Ook schijnen het geloof, de liefde, de lijdzaamheid, de ijver en andere strijdende genade van Gods heiligen, nooit luisterrijker tot verheerlijking Gods en tot voordeel van de religie, dan wanneer de stromen van verdrukking en vervolging doorbreken in de Kerk; en dus wordt die belofte vervuld (Jesaja 42:3): ‘Met waarheid

zal Hij het recht voortbrengen'. Als ook deze belofte (Jesaja 54:11): 'Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste: Zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten'.

5. De Heere bevordert menigmaal door de stromen van verdrukkingen die in de Kerk doorbreken, Zijn uitbreidend werk; de uitbreiding van het Evangelie, en de inzameling van de uitverkorenen wordt daardoor teweeggebracht, gelijk wij zien kunnen in Handelingen 8:3-5. En dus is het Evangelie gelijk de kamillen, hoe meer het getrapt wordt, hoe meer het zich verspreidt; hoe meer de duivel en Zijn werktuigen het Evangelie zoeken te onderdrukken en ten onder te brengen, hoe meer het de overhand krijgt.

6. Door deze stromen bevordert de Heere ook Zijn vruchtbaarmakend werk. Men verhaalt dat de rivier de Nijl op zekere tijden zó hoog is, dat zij het ganse Egypteland overstroomt; maar dat het land door die overstroming uitnemend vruchtbaar wordt gemaakt; zo laat ook de Heere toe, dat de stromen inbreken op Zijn Kerk, opdat Hij haar vruchtbaarheid in genade en in heiligheid bevorderen mocht. Door sommigen is opgemerkt, dat de godsdienst nooit in een betere staat geweest is in dit land, dan toen de bisschoppelijke heerschappij en eigengerechtigte macht de overhand hadden. Dus ziet gij dat God de voornemens van Zijn liefde en heerlijkheid bevordert, door het toelaten dat de stromen voor een tijd doorbreken, eer Hij de banier opricht en de vijand achterwaarts doet wijken. Dit kan dus dienen om de harten van Gods volk te vertroosten, en aan te moedigen tegen de naargeestige beschouwing van de tegenwoordige toestand van zaken, ten aanzien van het openbare belang en de zaak van Christus.

Maar nu zal mogelijk de een of andere geofende ziel gereed zijn te zeggen: deze dingen, daar gij van gesproken hebt, met betrekking tot de Kerk Gods en het openbare belang van Christus, ontroeren mij niet zo zeer; ik geloof dat God Zijn hand aan Zijn werk zal houden in het land; maar hetgeen mij eigenlijk drukt, is de inwonende zonde. De vijand is niet alleen tot binnen onze landpalen, onze paleizen, onze gerichtshoven en woningen gekomen, maar helaas! hij is nog verder gekomen; hij is als een stroom gekomen in mijn hart en ziel, en ik weet niet wat ik doen zal. O! zal ooit de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten, en Zijn sterkten nederwerpen in het hart? Welaan, arme gelovige! ik zal tot uw vertroosting in deze zeggen, dat hoewel de vloed tot aan uw lippen mag gekomen zijn, en de wateren uw ziel overstroomen, de Geest des HEEREN zelfs daar een banier tegen hem zal oprichten. Laat ik u dan eens vragen, welke de bijzondere vijand is, die u als een stroom is aangevallen; want mij dunkt dat ik u uit Gods Woord verzekeren kan, de vijand zij dan wie hij zou mogen zijn, dat de Geest des HEEREN de banier tegen hem op zal richten.

1. Mogelijk zal de een zeggen: Helaas! de satan is op mij losgebroken met een stroom van verzoeking; en de vloed is zo geweldig en sterk, dat ik nauwelijks kan staande blijven; ik wordt verzocht en aangevallen tot Godslasterlijke dwalingen, zelfmoord, en ik weet niet wat al meer; ja tot zulke zonden, die ik geen mens in de wereld zou durven zeggen. Welaan dan, arme ziel, zo dit uw geval is, hoor dan tot uw vertroosting, wat de God der waarheid gesproken heeft: 'Zijn Geest zal de banier oprichten, en de vijand, die aankomt gelijk een stroom, teruggedrijven. Zou Hij het nu zeggen, en niet doen? Of spreken, en niet bestendig maken?' (Numeri 23:19). Neem deze belofte in de tekst in de hand des geloofs, en vertoon die aan de vijand, zo zal dit woord der waarheid uw schild en beukelaar zijn. Op deze wijze handelde ook Christus tegen de vijand, wanneer hij op Hem aankwam 'gelijk een stroom' (Mattheüs 4). Hij richtte de banier van het Woord, het schild van Gods getrouwheid tegen hem op,

zeggende: Daar is geschreven; en daardoor werd de vijand teruggedreven en overweldigd. Volg dan ook in deze het voorbeeld van uw grote Leidsman, en zeg de vijand: Daar is geschreven: de Geest des HEEREN zal de banier tegen u oprichten; daar is geschreven: Het Zaad der vrouw zal de slang de kop vermorzelen, en u onder Zijn voeten verpletteren; en daarom zal ik gelovig hopen, en in geloof wachten totdat de HEERE, volgens Zijn belofte, mij komt helpen. En zo gij deze weg houdt, dan mag gij u verzekerd houden, dat de vijand wel haast de moed verliezen zal, en dat de kracht van zijn verzoeking gebroken zal worden.

2. Een ander zal mogelijk zeggen: Helaas! daar is een stroom van duisternis ingebroken op mijn ziel, zodat ik niet weet waar ik ben, noch wat ik doe; hoewel ik voormaals niet anders geweten heb, of de HEERE heeft Zichzelf aan mij geopenbaard, zo heeft echter nu 'de HEERE mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten' (Jesaja 49:14). 'De Trooster, Die mijn ziel zou verkwikken, is verre van mij' (Klaagliederen 1:16), en wat mij aangaat, waar zal ik mij in mijn droefheid heen wenden? Ik antwoord, dat het niet wat vreemds is dat de kinderen des lichts in duisternis wandelen, ja in zulk een duisternis, dat zij geen licht hebben; doch wees verzekerd dat het licht voor de oprechten, uit de duisternis voort zal komen; 'Vertrouw dan op den Naam des HEEREN en steun op uw God' (Jesaja 50:10). Want 'Zijn uitgang is bereid als de dageraad' (Hoséa 6:3). 'Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen' (Hábakuk 2:3). Wanneer de Geest des HEEREN Zijn banier ontdekt, en de heerlijkheid van Christus openbaart, dan zal Hij het licht aanbrengen; ja Hij zal het licht van de kennis van Zijn heerlijkheid doen schijnen, door elk vermogen van uw ziel.

3. Een ander zal mogelijk zeggen: Daar is een gehele stroom van beschuldigingen, die mijn gemoed vervult; ik ben wel in duisternis, en de Heere houdt Zich voor mij verborgen; maar dat is niet alles; het zijn mijn eigen zonden, die zulks hebben veroorzaakt; en de Heere zegt tot mij: 'Dit is uw boosheid, dat het zo bitter is; hebben uw handelingen u deze dingen niet gedaan?' (Jeremia 4:18). 'Uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen u en tussen uw God' (Jesaja 59:2). Ik antwoord, dat dit alles waar kan zijn; en zo het waar is, dan hebt gij gewisselijk reden om te treuren en te wenen in verborgen plaatsen; doch ik wil niet dat gij bedroefd zult zijn, gelijk degenen die geen hoop hebben; maar bekeer u tot God, 'Die in Christus de wereld met Zichzelfen verzoent, en hun haar zonden niet toerekent' (2 Korinthe 5:19). Neem uw toevlucht tot het bloed der besprenging, tot 'de fontein die geopend is voor het huis van David tegen de zonde en de onreinheid' (Zacharía 13:1). De Geest des HEEREN heeft de banier van Zijn eeuwige gerechtigheid geopenbaard, en dezelve in de aanbidding en de belofte van het Evangelie nabij gebracht, opdat de schuldige zondaar en de moedeloze gelovige, zich daaronder begeven zouden, en dus een grond van hoop en vrijmoedigheid mochten hebben, onder alle beschuldigingen, om met Paulus te kunnen zeggen: 'Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?', enz. (Romeinen 8:33). Gebruik dan de belofte van vergeving: 'Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil' (Jesaja 43:25). Maak ook veel gebruik van den naam van een verzoende God: 'HEERE HEERE, God, Die de ongerechtigheid en overtreding en zonde vergeeft' (Éxodus 34:6-7). En bid veel met David: 'Vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot' (Psalm 25:11).

4. Mogelijk zal een ander zeggen: Helaas! ik bevind dat de inwonende zonde en de verdorvenheden op mij inbreken, gelijk een stroom; daar is een gehele menigte van helse gruwelen in mijn hart. Welaan, hier is troost: Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten. Een ontdekking

van de heerlijkheid van Christus, in het licht des Geestes, zal het lichaam der zonde verzwakken en verteren; o! wil dan de belofte geloven en met dezelve pleiten, want de Geest is te dien einde beloofd (Ezechiël 36:25-27). De Geest neemt de heiligheid van het Hoofd en past die op de leden toe, waardoor de zonde verzwakt, en de heiligheid bevorderd wordt. Heeft de Heere niet gezegd: ‘De zonde zal over u niet heersen?’ (Romeinen 6:14). ‘Hij zal onze ongerechtigheden dempen’ (Micha 7:19). Wordt gij gedrukt door overgebleven onkunde? Wees goedsmoeds, de Geest des HEEREN zal de banier oprichten, want Hij is ‘den Geest der wijsheid en der openbaring in de kennis van Christus’ (Éfeze 1:17). Hij is de zalving die ons ‘alle dingen doet weten’ (1 Johannes 2:27). Wordt gij onderdrukt door het ongeloof, hetwelk u gelijk een stroom doet afwijken van de levenden God? Hier is troost: De Geest des HEEREN zal de banier daar tegen oprichten, want hij is de Geest des geloofs, en Hij getuigt van Christus, die de overste Leidsman en Voleinder des geloofs is, en Hij zal in u vervullen al het welbehagen Zijner goedheid, en het werk des geloofs met kracht. Wordt gij onderdrukt door overgebleven vijandschap tegen God, zich ontdekkende in de werken des vleses? Wees getroost, de Geest des HEEREN zal de banier oprichten, want Hij is een Geest der liefde; Zijn banier is een banier van liefde; ook is Zijn bijzonder werk en wingewest ‘de liefde Gods in het hart uit te storten’ (Romeinen 5:5). En wanneer Hij dan de liefde en beminlijkheid van onze heerlijke Verlosser ontdekt, dan wordt de vijandschap teruggedreven; daar is niets dat de vijandschap meer verbreekt en doodt, dan de ontdekking van de liefde Gods in Christus. O! zal een ander zeggen, de ijdelheid en vleselijkheid van mijn geest komen op mij aan gelijk een vloed; zodra ik mij tot enig geestelijk werk begeef, komen de wereld en derzelve belangen op mij aan gelijk een stroom, en wenden zo mijn gedachten af van de dingen van een eeuwig belang. Hiertegen is ook nog troost: De Geest des HEEREN zal de banier oprichten, want Hij is een Geest der kracht, waardoor wij de wereld overwinnen. Hij is het, Die de ziel vleugelen geeft, waardoor zij opvliegt gelijk de arenden, boven al de zienlijke en lichamelijke dingen, daar Christus is zittende ter rechterhand Gods. Ja maar, zal een ander zeggen, ik gevoel zo vele dwalingen in mijn hart, dat ik vrees, nog eens vervoerd te zullen worden, door de dwalingen van de tijd. Welgelukzalig is hij die geduriglijk vreest; doch wil niet vrezen met een vrees van wantrouwen, want de Geest des HEEREN zal de banier der waarheid oprichten, en Hij is gegeven om Zijn volk ‘in alle waarheid te leiden’ (Johannes 16:13). Hij is een ‘Geest der gematigdheid en van een gezond verstand’ (2 Timótheüs 1:7), om de gelovigen bekwaam te maken, om het licht van de duisternis, en de waarheid van de dwaling, te kunnen onderscheiden. Hij is het Die de wandelenden, zelfs de dwazen doet wandelen in de weg der waarheid, zonder daarop te dwalen. Een ander zal mogelijk zeggen: Ik gevoel de genade zo zwak, en de verdorvenheid zo sterk te zijn, dat ik vrees dat het kleine vonkje van genade door de stroom zal weggevoerd en bedorven worden. Wees goedsmoeds, de Geest des HEEREN zal Zijn eigen werk wel bevorderen, en een banier oprichten om het te beschermen; ‘Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning’ (Mattheüs 12:20).

5. Een ander zal mogelijk zeggen: Ik kan wegens de werkingen van de satan, gepaard met de verdorvenheden, geen rust vinden; zij vallen mij gedurig aan bij dag en nacht. Maar ik antwoord: Hier is troost, o arme zielen! De Geest des HEEREN zal de banier oprichten; Hij zal van Christus getuigen, en dan zult gij in Hem, als onder ‘de schaduw van een zwaren rotssteen in een dorstig land’, rust vinden (Jesaja 32:2). En in Jesaja 11:10 wordt Christus door den Geest opgericht als een Banier der volkeren; dan

volgt er onmiddelijk op, dat ‘de heidenen naar Hem vragen zullen, en Zijn rust zal heerlijk zijn’. In Jesaja 63:14 vinden wij ook een dierbare belofte tot dit einde: ‘Gelijk een beest dat afgaat in de valleien, heeft hun de Geest des HEEREN rust gegeven’, enz. Het is het werk van des HEEREN Geest, de vermoede ziel de plaats aan te wijzen, waar Christus ‘de kudde legerd in den middag’ (Hooglied 1:7).

6. Vervolgens, zal mogelijk een ander zeggen: Daar is een vreselijke stroom die op mijn ziel inbreekt; een stroom van verschrikkingen Gods, zodat ik met David zeggen mag (Psalm 77:4): ‘Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar’; bij God is waarlijk een vreselijke majesteit, en Zijn verschrikkingen zetten zich in slagorde tegen mij. Doch ik antwoord, dat er ook in deze troost is, omdat de Geest des HEEREN de banier zal oprichten, en die verschrikkingen verdrijven; want Hij is de Trooster, en is ook van Christus beloofd om in die bekwaamheid of in dat vermogen, gezonden te worden: ‘Ik zal den Trooster tot u zenden, namelijk den Heiligen Geest; en Die gekomen zijnde, zal uw hart zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen’ (Johannes 16:22). ‘Wij hebben niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze; maar den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader!’ (Romeinen 8:15). En het is wel Zijn gewone weg, om te helen en te verbinden, nadat Hij gewond en gebroken heeft, en om ‘de beenderen te verheugen, die Hij verbrijzeld heeft’ (Psalm 51:10).

7. Eindelijk, zal een ander mogelijk zeggen: De vrees des doods breekt op mij in gelijk een stroom; de koning der verschrikking houdt mij in een gedurige dienstbaarheid, zodat ik zijn gelaat niet durf aanschouwen. Ik antwoord: de Geest des HEEREN zal de banier oprichten; Hij zal de heerlijkheid van Christus aan u openbaren en dan zult gij in staat zijn te kunnen zeggen: ‘O dood! waar is uw prikkel?’ (1 Korinthe 15:55). ‘Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen’ (Psalm 23:4). Christus is de plaag des doods, en het verderf der hel; Hij heeft de sleutels der hel en des doods uit des duivels hand ontveldigd; en daarom hef uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is!

VIJFDE GEBRUIK VAN VERMANING

Het vijfde gebruik van deze leer, zal zijn bij wijze van vermaning. Is het zo, dat de vijand, die aankomt gelijk een stroom, door het oprichten van de banier of de openbaring van de heerlijkheid van Christus, teruggedreven wordt? Dan is mijn vermaning deze: Zoek toch aan het oogmerk van den Geest des HEEREN, in het oprichten van de banier, te beantwoorden. Ik zal deze vermaning in twee delen aan u voordragen.

A. Gij hebt in de verklaring gehoord, dat de banier een teken is van inzameling of van vergaderen, waardoor de vrijwilligers worden opgeschreven, en nieuwe krijgsknechten aangenomen in het leger. Welnu dan, mijne vrienden! Christus heeft in de bedeling van het Evangelie, Zijn banier opgericht; en het is van Hem voorzegd, dat ‘de volken Hem gehoorzaam zullen zijn’ (Genesis 49:10), (of gelijk de Engelsen het lezen: ‘tot Hem zullen de volken vergaderd worden’). O! dat dan de zondaren tot Hem vergaderen mochten, en hun namen als vrijwilligers opgeven in Zijn dienst. O! dat ik eens wist welke beweegredenen ik gebruiken zou, om zondaren te bewegen tot Christus, de gezegende Banier, Die in het Evangelie opgericht en geopenbaard is, te vergaderen! Om u daartoe te bewegen, zo merk op:

Vooreerst; dat alles wat in of aan Christus is, u lokt en nodigt om tot Hem te vergaderen. Gelijk:

1. Hij heeft een vergaderende naam; de blote naam van een beroemd veldoverste is genoeg, om de vrijwilligers te bewegen, tot zijn banieren te vergaderen. Welaan dan, mijne vrienden! hier is een Veldoverste van de grootsten naam daar ooit van is gehoord; 'Hij heeft een Naam, welke is boven allen naam' (Filippenzen 2:9). Hij is beroemd in hemel en op aarde; 'Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn Naam voortgeplant worden' (Psalm 72:17). Zijn Naam is IMMANUËL, God met ons; Zijn Naam is Verlosser, Zijn Naam is 'Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid en Vrededorst' (Jesaja 9:5). O! is dan Zijn Naam niet een naam van vergadering?
2. Hij heeft een vergaderende arm. Zie Jesaja 40:11: 'Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammekens in Zijn armen vergaderen'. Zijn armen zijn eeuwige armen; en deze eeuwige armen zullen onder u zijn, indien gij u in Zijn dienst begeeft; deze armen breidt Hij de gehele dag uit tot zondaren, zeggende: 'Wendt u naar Mij toe' (Jesaja 45:22).
3. Hij heeft een vergaderende vleugel (Mattheüs 23:37): 'Hoe menigmaal heb Ik u willen vergaderen, gelijkterwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen!' Hij is niet minder teder omtrent de zaligheid van de zondaren, dan ooit een hen geweest is, om haar kiekens te vergaderen onder haar vleugelen, wanneer zij met de grootste tederheid over dezelve zweeft; 'Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen' (Psalm 91:4).
4. Hij heeft een vergaderende stem; Hij sprak maar één woord tot Maria., en terstond was haar antwoord: 'Rabbouni, mijn Meester!' (Johannes 20:16). Zijn stem is de stem des belezers, die zeer wijselijk bezweert; het geluid van Zijn stem, wanneer het gehoord wordt met een oor des geloofs, heeft zulk een krachtadige kracht in zich, dat het de doden levend maakt: 'De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven' (Johannes 5:25). Zijn stem doet 'de kreupelen springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen' (Jesaja 35:6).
5. Hij heeft een vergaderende bazuin, welker geluid gaat tot aan de einden der aarde (Romeinen 10:18): 'Maar ik zeg: Hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der wereld'. Van deze vergaderende bazuin van het eeuwige Evangelie lezen wij in Jesaja 27:13: 'En het zal te dien dage geschieden dat er met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen die in het land van Assur verloren zijn, en de heengedrevenen in het land van Egypte; en zij zullen den HEERE aanbidden op den heiligen berg te Jeruzalem'. Dit is waarlijk een vergaderende bazuin; en welgelukzalig zijn degenen die het liefelijk geklank kennen, zodat ze daardoor vergaderd worden tot de gezegende Silo; want 'zij zullen in het licht Zijns aanschijns wandelen, en zich den gansen dag verheugen in Zijn Naam' (Psalm 89:16-17).
6. Hij heeft ook een vergaderend vaandel of banier (Jesaja 11:10).

Doch dit leidt mij tot een tweede beweegreden, namelijk, de hoedanigheden van de banier, welke de Geest des HEEREN opricht. Gelijk:

1. Het is een oude banier; nu zijn de oudste vaandels of banieren van het leger de meest geachte en de eerwaardigste; maar mijne vrienden! hier is een banier die alle andere banieren in oudheid overtreft; zij is al van eeuwigheid opgericht; 'van den aanvang, van de oudheden der aarde aan' (Spreuken 8:23). Zij is in de raad des vredes opgericht, en in het paradijs geopenbaard tegen de oude slang, wegens het ongelijk, dat zij de vrouw en haar Zaad had aangebracht.

2. Het is een overwinnende banier; zij brengt de overwinning overal waar zij komt met zich mee; ja de blote oprichting van dezelve overwint: 'En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot Mij trekken' (Johannes 12:32). Deze banier jaagt het hart van de draak en zijn engelen, de satan en zijn bondgenoten, schrik aan. Gelijk de muren van Jericho, op het geluid van de ramshoornen, omver vielen, zo worden ook de sterkten van de satan en van zijn werken door deze banier omver geworpen (2 Korinthe 10:4-6).

3. Het is een beminnelijke en luisterrijke banier (Hooglied 2:4): 'De liefde is Zijn banier over mij'. Deze banier is gans begeerlijk; en wanneer zij maar eens in derzelver heerlijkheid aan de zondaar wordt ontdekt, dan vallen aanstonds de banden van liefde op zijn ziel, en dan wordt 'hij getrokken met mensenzelen en met touwen der liefde' (Hoséa 11:4). Zo beminnelijk is deze banier, dat derzelver luister en heerlijkheid een weerstuitende glans veroorzaakt op allen die dezelve beschouwen, of die zichzelf daaronder laten opschrijven. Wanneer Bileam het leger Israëls onder de schaduw van deze banier beschouwde, was hij zo verrukt, dat hij moest uitroepen: 'Hoe goed zijn uw tenten, Jakob! uw woningen Israël!' (Numeri 24:5). 'Zie dat volk zal alleen wonen en het zal onder de heidenen niet gerekend worden' (Numeri 23:9).

4. Het is een duurzame en een blijvende banier; andere banieren slijten weg, ook zal de mot haar verteren, maar deze banier blijft altijd dezelfde (Hebreeën 13:8): 'Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en in der eeuwigheid'. Het is een eeuwige banier, zoals wij uit de beschrijving van dezelve zien kunnen (Hebreeën 1:10-12): 'En: Gij, Heere, hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen. Dezelve zullen vergaan, maar Gij blijft altijd; en zij zullen alle als een kleed verouden; en als een dekkleed zult Gij ze ineenrollen, en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet ophouden'.

5. Het is een zeer ontzaggelijke en verschrikkelijke banier voor de hel en voor al haar bondgenoten; wanneer de Kerk onder deze banier is, dan wordt zij gezegd schrikkelijk te zijn 'als slagorden met banieren' (Hooglied 6:10). En daarom is het, dat de duivelen, toen zij Christus op aarde zagen in de dagen Zijns vleses, met zulk een schrik bevangen werden, dat zij uitriepen: 'Jezus, Gij Zoon Gods, wat hebben wij met U te doen? Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen vóór den tijd?' (Mattheüs 8:29). O! wie zou dan niet vergaderen onder zulk een banier als deze is?

Ten derde; om u verder te bewegen onder deze banier te komen, geeft dan slechts acht op deze zinspreuk. Zij heeft naar dezelve bijzondere ontdekkingen ook verschillende zinspreuken.

1. Beschouwen wij de banier, zoals die verklaard en ontrold is tegen de satan, de oude draak en verderver van het menselijke geslacht, dan is de zinspreuk van deze banier: 'Het Zaad van de vrouw zal de slang den kop vermorzelen' (Genesis 3:15). Of anders: 'De dag der wrake was in Mijn hart' (Jesaja 63:4). Of anders: 'Opdat Hij door den dood tenietdoen zou dengene die het geweld des doods had, dat is den duivel' (Hebreeën 2:14).

2. Beschouwen wij de banier, zoals die geopenbaard is aan verloren zondaren van Adams nakomelingschap, aan welke het Evangelie bedeed wordt, dan is de zinspreuk deze: 'Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe' (Johannes 3:16). Alsook: 'God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden' (vers 17). Of anders: 'God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende' (2 Korinthe 5:19). Of ook wel: 'Dit

is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken' (1 Timótheüs 1:15). Soms is de zinspreuk ook wel eens: 'God is liefde' (1 Johannes 4:8). Soms: 'DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID' (Jeremia 23:6), en soms: 'Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen' (Johannes 6:37).

3. Beschouwen wij de banier, zoals die geopenbaard is tegen hardnekkige zondaren, die het tegen een God der waarheid uithouden, en weigeren om onder deze al-overwinnende banier te komen, dan heeft dezelve deze schrikkelijke zinspreuk: 'Hoe zullen wij ontvliesen, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?' (Hebreeën 2:3). Of anders: 'Als iemand de wet van Mozes heeft tenietgedaan, die sterft zonder barmhartigheid onder twee of drie getuigen; Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zone Gods vertreden heeft?' enz. (Hebreeën 10:28-29). Soms ook wel: 'Voorzeker zal God den kop Zijner vijanden verslaan, den harigen schedel desgenen die in zijn schulden wandelt' (Psalm 68:22). Beschouwen wij deze banier, zoals die geopend is voor de heiligen of ware gelovigen, die zich dadelijk als vrijwilligers hebben laten opschrijven in het leger, dan is de zinspreuk eens: 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid' (Jeremia 31:3). Soms: 'Al Zijn heiligen zijn in Uw hand' (Deuteronomium 33:3). Soms: 'Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, Die ze Mij gegeven heeft, is meer dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders' (Johannes 10:28-29). Soms: 'Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil' (Jesaja 43:25). Soms: 'Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten' (Hebreeën 13:5); 'Ik zal van achter hen niet afkeren, opdat Ik hun weldoe' (Jeremia 32:40). En soms ook: 'Ik ben de Eerste en de Laatste; en Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods' (Openbaring 1:17-18). Ik zou hier kunnen uitweiden tot middernacht, door u de luisterrijke zinspreuken van deze banier ten aanzien van de krijgsknechten van Zijn leger te verhalen; ik zal alleen in het algemeen dit zeggen, dat bij elke ontdekking van de banier, of openbaring van de heerlijkheid van Christus, die aan de heiligen gegeven wordt, er altijd de een of andere zinspreuk in te zien of te lezen is; en het kan ook niet anders zijn, omdat het de Geest des HEEREN is, die de banier opricht, in, bij, en met Zijn eigen Woord.

Ten vierde; Kan nu dit alles u niet bewegen en nodigen om daaronder te komen? Zo merkt dan nog op, welke aanmoedigende voordelen er afgekondigd zijn, om de vrijwilligers te bewegen en aan te moedigen, om onder deze Koninklijke Banier en heerlijke Veldoverste te komen dienstnemen; wij worden als onderofficieren en herauten uitgezonden, om deze brieven van aankondiging aan allen en een iegelijk die daar belang in hebben, en dat is aan alle creaturen die uit Adam voortgekomen zijn, bekend te maken; en wij mogen dezelve wel invoeren met een wachtwoord: HOOR! om uw aandacht te bepalen.

1. Het zij dan alle mensenkinderen bekend, dat er een *aanbod* voortgekomen is van de Koninklijke *Banier* des hemels, een aanbod van vrijheid aan alle slaven en leenmannen van de hel; de grote Leidsman der zaligheid, Christus, heeft de poorten van deze gevangenis opgebroken, Hij heeft *'de koperen deuren verbroken en de ijzeren grendelen in stukken geslagen'* (Jesaja 45:2), en roept nu *'tot de gebondenen: Gaat uit; tot hen die in duisternis zijn: Komt tevoorschijn'* (Jesaja 49:9). De Zoon Gods maakt door Zijn aanbieding u vrij, en dan zijt gij waarlijk vrij. Wie zij ook zouden mogen wezen, zij, die onder de *Banier* des hemels willen komen, zullen

bevrijd worden van de schuld van de zonde, zodat die hen niet veroordelen zal; van de heerschappij van de zonde, dat die niet over hen heersen zal; en van de smet van de zonde, dat die geen scheiding maken zal tussen God en tussen hen. Zij zullen bevrijd worden van de wet, als verbond, en van derzelfer vonnis van veroordeling; en van de satan, de briesende leeuw, dat hij u niet zal kunnen verslinden.

2. Wij verkondigen, dat van deze Koninklijke Banier een bekendmaking van vrede uitgekomen is voor alle rebellen, die de wapenen tegen God hebben opgenomen (Jesaja 27:4-5): ‘Grimmigheid is bij Mij niet; wie zou Mij als een doorn en distel in oorlog stellen, dat Ik tegen hem zou aanvallen en hem tegelijk verbranden zou? Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken’. De Koninklijke Vrededorst zendt ons ‘als gezanten van Christuswege uit, om u te bidden, alsof God door ons bade: Laat u met God verzoenen’ (2 Korinthe 5:20). Wij verkondigen ‘vrede, vrede dengenen die verre zijn, en dengenen die nabij zijn’ (Jesaja 57:19). O rebellige zondaren! wil toch eens de wapenen van tegenstand afleggen, en zelf overgeven aan deze grote Koning, Wiens Naam is HEERE der heirscharen.

3. Van deze Koninklijke Banier des hemels, verkondigen wij een handschrift van vergeving aan veroordeelde doodschuldigen, die onder het vonnis des doods liggen. Zie eens wat een verbazend aanbod van vergeving er afgekondigd is (Jesaja 43:25): ‘Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil’. De eigen Naam van deze heerlijke Veldoverste is: ‘De HEERE HEERE, God, Die de ongerechtigheid vergeeft’ (Exodus 34:6-7). ‘De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk’, of Hij zal de vergeving vermenigvuldigen (Jesaja 55:7). Hij zal een volle kwijtschelding ontvangen van al de schuld, die hij aan de Goddelijke rechtvaardigheid schuldig is; het handschrift dat tegen hem was, zal uitgewist worden.

4. Deze Koninklijke Banier is ook een aankondiging van gezondheid, voor de zieken. Zijn hier enige verminkte, lamme, kreupele of bedorven zielen, welke voor alle dienst onbruikbaar en onbekwaam zijn, die niet kruipen of wandelen kunnen in des Heeren weg? Ulieden roepen wij in de Naam van onze grote Veldoverste toe, en zeggen u aan, dat er nog plaats voor u open is, en dat gij op datzelfde ogenblik als gij onder Zijn banier komt, hoe lam gij ook wezen mag, ‘zult springen als een hert’ (Jesaja 35:6). Gij oordeelt uzelf mogelijk, nu gij door de zonde en de satan zo lange tijd verminkt en lam geworden zijt, gans onbekwaam voor de oorlog; doch wij brengen u de goede tijding, dat wanneer gij onder deze banier komt, ‘uw beenderen, die verbrijzeld waren, zich verheugen zullen’ (Psalm 51:10).

5. Van deze Koninklijke Banier verkondigen wij ook een aanbod van grote rijkdom, voor de armen. O mijne vrienden! hier is ‘goud, beproefd komende uit het vuur’ (Openbaring 3:18), ja goud, dat beter is dan het goud van Ofir, hetwelk rondom de tenten verspreid is van deze grote Koning, Wiens Naam is HEERE der heirscharen. ‘Rijkdom en eer (zegt Hij) is bij Mij; duurzaam goed en gerechtigheid’ (Spreuken 8:18). ‘Wij verkondigen onder u, heidenen, door het Evangelie, den onnaspeurlijken rijkdom van Christus’ (Éfeze 3:8).

6. Daar is een aanbod van brood voor de hongerigen, en van drank voor de dorstigen: ‘Een maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn’ (Jesaja 25:6). ‘De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd; Zij heeft Haar zeven pilaren gehouwen. Zij heeft Haar slachtvee geslacht, Zij heeft Haar wijn gemengd, ook heeft Zij Haar tafel toegericht. Zij heeft Haar dienstmaagden uitgezonden, Zij

nodigt, op de tinnen van de hoogten der stad: Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van den wijn dien Ik gemengd heb' (Spreuken 9:1-3,5). Nog eens, wij verkondigen ook een aanbod van ondertrouw met de Zoon Gods, aan degenen die 'met vele boeleerders gehoereerd hebben' (Jeremia 3:1), als ook het leven aan degenen 'die dood zijn door de misdaden en de zonden (Éfeze 2:1). O! hoor toch naar de stem van de Zoon Gods, want 'die ze gehoord hebben, zullen leven' (Johannes 5:25). Dus ziet gij, welke heerlijke aanmoedigingen deze grote Veldoverste, Wiens banier wij in het eeuwige Evangelie oprichten, aan verloren zondaren geeft, opdat zij zouden komen en zich laten opschrijven in Zijn dienst.

Doch nu zult gij mij mogelijk vragen: Tot wat einde moedigt gij ons dus aan, om te komen vergaderen onder de Koninklijke Banier van de Overste der koningen der aarde?

Ik antwoord: Gij weet dat de krijgsknechten dienst nemen voor de oorlog; zo is het ook dat wij u komen aannemen in de dienst van den groeten Koning, tot de oorlogen des Heeren.

B. Maar dit leidt mij tot het tweede deel van de vermaning. Een banier is ook, gelijk wij in de verklaring gezegd hebben, een teken van oorlog. De heerlijke Zoon Gods is op deze wereld een krijgstoet komen doen, om de overheden en machten te beroven, om des satans gewelddadig ingenomen rijk te verbreken, de zonde te veroordelen en te verzegelen, en om de wereld te overwinnen; waar Christus nu gepredikt wordt, daar worden mannen en vrouwen en kinderen geroepen, en hun wordt geboden om zich bij Hem te vervoegen in de strijd, en te 'komen tot de hulp des HEEREN, tot de hulp des HEEREN, met de helden' (Richteren 5:23). Daarom vermaan ik een iegelijk van u, inzonderheid ulieden die aan des Heeren tafel zijt geweest, en de krijgseed afgelegd hebt aan de grote Koning, om 'den goeden strijd des geloofs te strijden' (1 Timótheüs 6:12). Wanneer wij u roepen om onder Zijn banier te vergaderen, dat is niet opdat gij ledig zoudt staan, o nee! het Christendom is een strijd, en wel een geweldige strijd, en gij zult het ook zo bevinden; want 'het Koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelfde met geweld' (Mattheüs 11:12). De heirlegers van de hel staan u in de weg, de leeuwen en luipaarden zullen u bestrijden; en daarom 'waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk' (1 Korinthe 16:13).

Nu zal ik in het behandelen van deze vermaning enige vragen, die betrekking hebben op deze oorlog, daar gij in gewikkeld zijt, trachten te beantwoorden.

(1) Ten eerste. Wie zijn de vijanden daar wij in deze oorlog tegen te strijden hebben? En waar zijn ze gelegerd? Betrekkelijk het eerste deel van de vraag, dat hebben wij in de verklaring alreeds beantwoord: de vijanden zijn de satan, de zonde, en de wereld. En wat de plaats van hun legering betreft, zij zijn in deze zo vlug en listig, dat hun bewegingen zeer onzeker zijn; en gelijk zij onderscheiden gedaanten aannemen, zo hebben ze ook verschillende bewegingen. Betrekkelijk de satan, die heeft zijn legerplaats in de lucht; waarom hij genaamd wordt 'de overste van de macht der lucht' (Éfeze 2:2). De wereld wederom, legt zich aan alle kanten van u; waar gij gaat, in welk gezelschap gij u bevindt, in welke handelingen gij u bezig houdt, zult gij haar strikken rondom u bevinden. Betrekkelijk de zonde, die houdt haar hoofdkwartier in het hart, en daarom wordt ons bevolen, het 'hart te behoeden boven al wat te bewaren is' (Spreuken 4:23), omdat het een nauwe onderhandeling houdt met de satan en de wereld, door de toegangen van de verbeelding en de uitwendige zinnen.

(2) Ten tweede. Wat is de twist of de grond van deze oorlog? Want het is de grond of oorzaak van het geloof, die dezelve wettig of geoorloofd doet zijn. Ik antwoord: Dat nooit een oorlog op een betere grond begonnen is, dan deze; want de eer Gods en onze eeuwige belangen zijn daarin betrokken. En opdat gij nu deszelfs grond te beter mag verstaan, zo weet, dat toen God deze sierlijke wereld, en alles wat er in is, geschapen had, en nadat Hij dezelve tot een woning geschikt en toebereid had, Hij de mens geschapen, en hem als Zijn stedehouder gezet heeft in het paradijs, en alle dingen Zijn voeten onderworpen heeft. De satan nu met zijn engelen, wegens hun trotsheid uit de hemel geworpen zijnde, deze zichtbare schepping doorwandeld hebbend, vallen eindelijk op deze kleine aardkloot, en vinden daar onze eerste voorouders in het paradijs. Zodra de satan nu de mens beschouwd en het heerlijke beeld Gods in hem bespeurd had, werd hij vervuld met vijandschap tegen God, en stelde dus zijn helse list en wijsheid aan het werk, om het bederf van onze eerste voorouders uit te vinden, hetwelk hij ook vervolgens teweeggebracht heeft, op een wijze, als wij lezen in Genesis 3. Opdat hij nu de Goddelijke majesteit en Haar stedehouder beledigen mocht, zo schendt hij het beeld Gods, brengt de mens onder zijn slavernij, en neemt de benedenwereld dus in zijn bezit, alsof die zijn eigendom was; waarom hij ook genaamd wordt 'de god dezer eeuw' (2 Korinthe 4:4). Hij verkeert die schone orde van deze benedenwereld, dezelve vervullende met zonde, ijdelheid en beroering, onder welke 'het ganse schepsel tezamen zucht, en als in barensnood is' (Romeinen 8:22). Wanneer dit nu alles is verricht, zo aanschouwt de Zoon Gods van Zijn hoge en verheven troon, en komt uit de hemel nederdalen op de aarde, de duivel en onze eerste ouders dagende voor het gericht, om rekenschap te geven van hetgeen zij gedaan hadden; en richt zo terstond Zijn banier van oorlog op, dezelve verkondigende tegen de satan (Genesis 3:15): 'Het Zaad der vrouw zal de slang de kop vermorzelen'; en door dit ene woord, hetwelk de eerste oprichting is van de banier, overweldigde Hij de ene helft van de toen tegenwoordige wereld uit des duivels hand; want het blijkt, dat door het uitspreken van de eerste belofte, de vrouw is bekeerd geworden: 'Ik zal vijandschap zetten tussen u, en tussen deze vrouw', en van die tijd af aan, heeft de Zoon Gods de oorlog blijven voortzetten tegen de duivel, zijn gevangenen uit zijn band ontweldigend; en Hij zal nooit het veld verlaten, totdat Hij de satan uit het rijk gejaagd zal hebben, en dan mogen 'wij er een nieuwe hemelen en een nieuwe aarde verwachten, in dewelke gerechtigheid woont' (2 Petrus 3:13). Dus ziet gij dan den grond van dezen oorlog.

(3) Ten derde. Wie is de overste, onder wiens geleide wij te strijden hebben? Ik antwoord: Gelijk gij alreeds hebt gehoord, de heerlijke Zoon Gods, 'de HEERE der heerscharen; de HEERE, geweldig in den strijd' (Psalm 24:8), is onze Leidsman en Gebieder. Ik zal u maar eens twee of drie hoedanigheden van dezen Veldoverste voordragen.

a. Hij is zo wijs, dat al 'de schatten der wijsheid en der kennis in Hem verborgen zijn' (Kolossenzen 2:3). 'Zijn ogen zijn als een vlam vuurs' (Openbaring 1:14), en daar is niets dat voor Hem verborgen is. Hij dringt tot in de diepste raadslagen van Zijn vijanden door; 'Hij openbaart de diepten uit de duisternis, en des doods schaduw brengt Hij voort in het licht' (Job 12:22).

b. Hij is een zeer ervaren en bedreven Veldoverste, want Hij is 'de Oude van dagen' (Daniël 7:9), Die 'van eeuwigheid gezalfd is' (Spreuken 8:23). Hij kent de kracht van de vijand en heeft, toen Hij op aarde was, zijn aanvallen ondervonden, en dus doet Zijn ondervinding van de verzoeking, Hem 'degenen die verzocht worden, te hulp komen' (Hebreeën 2:18).

c. Hij is ook een stout en dapper Oorlogsheld en Krijgsoverste, Die nooit ontzet of verschrikt kan worden; toen Hij met de toorn Zijns Vaders en met de machten van de hel en de aarde te worstelen had, zette Hij Zijn aangezicht als een rots tegen die allen; zie hoe Hij al Zijn vijanden uitdaagt om met Hem te strijden (Jesaja 50:8-9): ‘Wie zal met Mij twisten? Laat ons tezamen staan. Wie heeft een rechtszaak tegen Mij? Hij kome herwaarts tot Mij. Wie zal Mij verdoemen? Zie, zij zullen altemaal als een kleed verouden, de mot zal hen eten’.

d. Hij is ook een machtig Veldoverste, hebbende ‘alle macht in hemel en op aarde’ (Mattheüs 28:18), want Hij is ‘de Man van Gods rechterhand, Dien Hij Zich gesterkt heeft’ (Psalm 80:18). ‘Hij heeft de overheden en machten uitgetogen’ (Kolossenzen 2:15), en dezelve met al hun aanhang van bondgenoten, ‘in Zijn toorn vertreden, en vertrappt in Zijn grimmigheid’ (Jesaja 63:3).

e. Hij is ook een overwinnend Veldoverste, die nooit, sinds de eerste aanvang van de oorlog in het paradijs, een slag verloren heeft; en als een teken van Zijn overwinning heeft Hij de buit van Zijn vijanden, namelijk van de zonde, van de satan, van de dood en de hel, met Zich meegenomen in de hemel (Psalm 68:19): ‘Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd’, enz.

(4) Ten vierde. Wie draagt de onkosten van de oorlog? Ik antwoord: De oorlog wordt ondernomen en voortgezet op kosten van de grote Veldoverste Zelf, Die ook zeer machtig is om dezelve te dragen en uit te houden; want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk; en niemand wordt ooit van Hem geroepen, om ‘in den krijg te dienen op eigen bezoldiging’ (1 Korinthe 9:7). Hij Zelf is het wapenhuis van David, alwaar het wapentuig aanhangt en de schilden der helden. Al wat een Christelijk krijgsknecht op zijn krijgstoet nodig heeft, dat alles is voor hem bij de hand, om hem geschonken te worden. Gelijk:

a. Een krijgsknecht moet verzorgd worden van spijs en drank; maar daar zal de Overste voor zorgen: ‘Zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis’ (Jesaja 33:16). En eer Hij zou toelaten dat Zijn krijgsknechten gebrek zouden hebben, wil Hij ze liever spijzigen met Zijn eigen vlees en bloed; ja, al de krijgsknechten van Zijn leger leven door het vlees en bloed van hun Veldoverste, waarom Hij Zelf zegt: ‘Tenzij dat gij het vlees van den Zoon des mensen eet en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelfen’ (Johannes 6:53).

b. Een krijgsknecht moet ook kleding en dienstkleding hebben; ook daar zal de Overste voor zorgen; zij allen ‘kopen van Hem witte klederen, opdat de schande hunner naaktheid niet geopenbaard worde’ (Openbaring 3:18), en in deze klederen, welke zij van hun Overste ontvangen, verheugen zij zich, zeggende: ‘Ik ben zeer vrolijk in den HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God; want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan’ (Jesaja 61:10).

c. Een krijgsknecht moet van geweer verzorgd worden; ook dat zal hem zijn Overste bezorgen; zie wat een volkomen wapenrusting deze Veldoverste voor Zijn krijgsknechten bezorgd heeft (Éfeze 6). Daar is ‘het schild des geloofs, de helm der zaligheid, het borstwapen der gerechtigheid, de gordel der waarheid, en het zwaard des Geestes’, daar is niets dat hier ontbreekt, hetzij om de vijand af te weren, of om de ziel te beschermen in haar strijd.

d. De krijgsknechten van een leger moeten hun verblijfplaatsen en winterkwartieren hebben, waar zij zich verschuilen voor storm en onweder; maar ook daar draagt onze heerlijke Veldoverste zorg voor; ja Hij Zelf is hun verberging, hun woonplaats in alle geslachten: ‘Hij is als een verberging tegen den wind en een schuilplaats tegen den

vloed; als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zwaren rotssteen in een dorstig land' (Jesaja 32:2).

e. Een krijgsknecht moet zijn orders en besturingen hebben, wanneer hij trekken, en wanneer hij ophouden zal; ook dat zal hun niet ontbreken; Zijn 'woord is hun een lamp voor hun voet en een licht op hun pad' (Psalm 119:105). 'Hij heeft u bekendgemaakt, o mens, wat goed is; en wat eist de HEERE van u, dan recht te doen en weldadigheid lief te hebben, en ootmoediglijk te wandelen met uw God' (Micha 6:8). Wanneer de krijgsknechten in de slag zullen gaan, zo gebiedt Hij hun te strijden, zeggende: 'Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk' (1 Korinthe 16:13), en somtijds gebiedt Hij hun te deinzen en te vluchten, zeggende: 'Vlied de begeerlijkheden der jonkheid' (2 Timótheüs 2:22). En sprekend van de zonde, zegt Hij: 'Verwerp dien, ga er niet door; wijk ervan en ga voorbij' (Spreuken 4:15).

f. Wanneer de krijgsknechten van een leger ziek of gewond zijn, zo moet daarnaar gezien worden; maar deze Veldoverste is een heelmeester en teerhartig herder, die 'Zijn lammekens in Zijn armen vergadert' (Jesaja 40:11). Hij verbindt de gebrokenen van harte, en heelt al hun wonden, 'hun gevende sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwd geest' (Jesaja 61:3). Dus ziet gij, dat deze grote Veldoverste al de onkosten draagt van de oorlog. Kortom, Hij is de overwinning van het ganse leger, en de heerlijkheid van hun sterkte; hun gebiedende 'heen te gaan in Zijn mogendheden, Zijn gerechtigheid vermeldende, de Zijne alleen' (Psalm 71:16).

(5) Ten vijfde. Welke hulpbenden of medehelpers heeft een gelovige in deze oorlog? Ik antwoord: Hoewel deze heerlijke Veldoverste geen medehelpers behoeft, zo heeft Hij ze nochtans bij tijd van nood in overvloed bij de hand. Gelijk:

a. Onder Zijn banier staat die heerlijke schare van Goddelijke eigenschappen en volmaaktheden, gereed tot uw ondersteuning en bijstand: 'Rondom Jeruzalem zijn bergen; alzo is de HEERE rondom Zijn volk, van nu aan tot in eeuwigheid' (Psalm 125:2). De Goddelijke volmaaktheden in Christus slaan, als het ware, hun tenten op rondom de Christelijke krijgsknecht; de Goddelijke wijsheid staat gereed tot zijn besturing; Zijn macht om hem te beschermen; Zijn heiligheid om hem te heiligen; Zijn rechtvaardigheid om hem vrij te spreken door het bloed des Lams; Zijn goedheid om al zijn noden te vervullen; Zijn barmhartigheid om hem te vergeven, en Zijn getrouwheid om al Zijn beloften aan hem te schenken.

b. Daar is het heirleger van Zijn engelen, dat gereed is tot uw hulp in deze oorlog: 'Zijn zij niet allen gediensige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen?' (Hebreeën 1:14). Waar geloof is, daar is een Mahanaïm, een heirleger Gods. 'De engel des HEEREN legt zich rondom degenen die Hem vrezen' (Psalm 34:8).

c. In tijd van nood zijn de hemelse lichten en andere schepselen Gods uw medehelpers; zij 'streden van den hemel; de sterren uit haar loopplaatsen strede tegen Sísera' (Richteren 5:20). De sprinkhanen, de luizen, de rupsen en andere schepselen kwamen in slagorde tegen Egypte in hun twist.

d. Al de heiligen en hun gebeden zijn uw medehelpers, gelovigen! Zij hebben dezelfde twist, en bidden voor uw welvaren en voorspoed, en hun gebeden zullen zekerlijk verhoord worden, omdat de twist des HEEREN is.

e. Hij kan in deze oorlog zelfs de vijanden tot uw medehelpers maken: 'Als iemands wegen den HEERE behagen, zo zal Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen' (Spreuken 16:7). De aarde komt menigmaal de vrouw te hulp, gelijk wij lezen in Openbaring 12:16. 'Hij heerst in het midden Uwer vijanden' (Psalm 110:2). Hij kan

een arm schepsel trekken uit het leger van de satan, en hem de strijd doen strijden tegen hem en al zijn bondgenoten, zoals wij in het geval van Paulus zien, die vóór zijn bekering tegen de discipelen des Heeren, moord en wreedheid blies, doch die door de bekerende genade, een voorvechter werd van het Christendom.

(6) Ten zesde. Wat zal in deze oorlog het geval zijn van de weglopers, die de banier van hun Overste verlaten, en tot het leger van de vijand overlopen? Ik antwoord: die zullen, volgens de krijgswet van de hemel, met de dood gestraft worden; de weglopers en afvalligen zullen weggeleid worden met de werkers der ongerechtigheid: 'Zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen' (Hebreeën 10:38). 'Niemand die zijn hand aan den ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods' (Lukas 9:62). 'Die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden' (Spreeken 14:14). En dan zal hij eindelijk worden opgehangen aan de ketenen der duisternis, als een eeuwig gedenkteken van de schrikkelijke toorn en gramschap van de Overste.

(7) Ten zevende. Kunnen enige van Christus' getrouwe krijgsknechten wel ooit afvalligen of weglopers worden?' Ik antwoord: nee; zij kunnen wel gevangenen worden van den vijand; de wet der zonde en des doods kan hen mogelijk gevangen nemen, maar zij zullen nooit schuldig worden aan een gehele afval. Vraagt gij: Wat verzekering zij daarvoor hebben? Zij zijn daartegen beveiligd door de onveranderlijkheid van God; want 'die Hij lief heeft, die heeft Hij lief tot het einde toe' (Johannes 13:1). Zij zijn daartegen beveiligd door Gods belofte aan de Overste gedaan, dat 'Hij zijn zaad in eeuwigheid zal zetten' (Psalm 89:30). Zij zijn daartegen beveiligd door de eer van de Overste Zelf; want het zou niet tot eer voor Hem zijn, dat 'de overheden en machten, welke Hij uitgetogen heeft' (Kolossenzen 2:15), degenen die Hem toebehoren, als buit zouden wegdragen. Zij zijn beveiligd door hun vereniging met Christus; zij zijn niet alleen Zijn krijgsknechten, maar ook Zijn leden; en Hij zal niet toelaten dat Zijn verborgen lichaam ooit verminkt zal worden. Zij zijn daartegen beveiligd door de inwoning des Heiligen Geestes, Die nooit 'van hen of van hun zaad wijken zal', zoals wij lezen kunnen in Jesaja 59:21: 'Mijn Geest, Die op U is, en Mijn woorden die Ik in Uw mond gelegd heb, die zullen van Uw mond niet wijken, noch van den mond Uws zaads, noch van den mond van het zaad Uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe'. Zij zijn daartegen beveiligd, zelfs door het leven van Christus; 'Ik leef', zegt Hij, 'en gij zult leven' (Johannes 14:19). Het leven van de krijgsknechten is verenigd met het leven van de Overste; 'Ons leven is met Christus verborgen in God' (Kolossenzen 3:3). Zij zijn daartegen beveiligd door de voorbeding van Christus; 'Hij bidt voor hen dat hun geloof niet op mag houden' (Lukas 22:32). Kortom, zij 'worden door de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid' (1 Petrus 1:5).

(8) Ten achtste. Hoe lang zal deze oorlog duren? Ik antwoord: Tot de dood toe en langer niet; want dan zal de heerlijke Overste de aftocht slaan, en Zijn krijgsknechten uit het veld roepen. Hierom was Paulus bij het vooruitzicht van zijn ontbinding zo verheugd, omdat hij zag dat zijn strijd ten einde liep, zeggende: 'Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning liefgehad hebben' (2 Timótheüs 4:7-8).

(9) Ten negende. Als de oorlog geëindigd is, wat zal dan de overwinnende krijgsknechten gebeuren? Ik antwoord: Zij 'zullen wederkeren en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap

zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden' (Jesaja 35:10). En zo gij meer bijzonder weten wilt, wat de Overste voor Zijn vrijwilligers en overwinnende krijgsknechten bezorgd heeft, nadat de oorlog geëindigd is, daarvan kunt gij Openbaring 2 en 3, in het slot van elke brief aan de gemeenten van Klein-Azië, bericht ontvangen, hetwelk gij te gelegene tijd op uw gemak lezen kunt.

(10) Ten tiende. Uw laatste vraag zal mogelijk zijn: Wat raad zoudt gij ons geven, ten einde wij onze Christelijke strijd het voorspoedigst behandelen mochten, terwijl wij nog in het strijdperk zijn? Behalve hetgeen wij u in het voorgaande gedeelte van deze redevoering gezegd hebben, zo zal ik u deze volgende besturingen voordragen.

a. Draag toch zorg, dat gij waarlijk verenigd zijt met de banier van Christus, die de Geest des HEEREN opricht. Daar is niet één Adamskind, of hij is geboren onder de banier of het vaandel van de satan, dragend zijn dienstklederen; en zo lang gij onder de zwarte banier van de hel, ik meen in de staat der natuur zijt, zo kunt gij de oorlogen des HEEREN niet voeren, noch een rechte slag slaan in Zijn twist.

b. Benaarstig u om een grondige kennis van en omgang te bekomen met uw heerlijke Veldoverste, en houdt Hem geduriglijk in het oog; want een gezicht van Hem zal het hart verlichten, en de ziel met zulk een blijdschap en moed vervullen, dat hoewel de hel en de dood, en alle bedenkelijke gevaar, haar in de weg stonden, zij niet vrezende zal. Hierom worden ook de heiligen gewoonlijk in hun Christelijke strijd en bezigheid geroepen, om op Hem te zien, en zich tot Hem te wenden (Jesaja 45:22): 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde'. Dit is het ook, dat de krijgsknechten elkaar geduriglijk doet vermanen: 'Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is; ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus', enz. (Hebreeën 12:1-2).

c. Geef naarstiglijk acht op de orders en bevelen van de Veldoverste; want het is, volgens de krijgswet, de dood, wanneer een krijgsknecht de orders van zijn Overste ongehoorzaam is en overtreedt; en wat zou dat een wanorde en verwarring zijn, ingeval het anders gelegen was? En hoewel koningen, parlementen, overheden, leraren, of wie het zouden mogen wezen, u bevelen mochten om anders te doen dan uw Overste u gebiedt, zo hebt gij een gereed antwoord bij de hand: 'Oordeelt gij of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God?' (Handelingen 4:19).

d. Draag ook zorg om uw eigen rang en orde te bewaren, waarin de Overste u geplaatst heeft; want Hij is geen God van verwarring, maar van orde. Zodra een leger uit Zijn gelederen begint te gaan en in wanorde komt, dan is het een teken dat het door de vijand overweldigd wordt; en daarom zie een verstandig veldoverste nauwkeurig toe, dat zijn volk in rechte gelederen en orde gebracht wordt. Zo wil ook de overste Leidsman der zaligheid, dat 'een iegelijk in die beroeping blijve, waarin hij van God geroepen is' (1 Korinthe 7:20). Hij wil dat de overheden onder Hem, in hun orde zullen werken, de leraren in de hunne, en de bijzondere Christenen ook in hun roeping; en wanneer een iegelijk dus in zijn bijzondere standplaats de Heere zoekt te dienen, dan zal het gehele lichaam gesticht en opgebouwd worden, en de vrouwen zelfs die thuis blijven, zullen de roof uitdelen.

e. Wanneer gij uzelf benauwd vindt door de aanvallen van de vijand, de zonde, de satan, of de wereld, wil dan tot uw Overste om hulp en bijstand roepen; want Hij is aan het hoofd des heirs, en gaat voor u heen. Dit is in alle eeuwen van de wereld de praktijk geweest van al de navolgers van het Lam: 'Deze ellendige riep, en de HEERE hoorde; en Hij verlostte hem uit al zijn benauwdheden' (Psalm 34:7). Dit is ook het uitdrukkelijk bevel van uw Veldoverste, dat gij tot Hem roepen zult, wanneer Hij zegt: 'Roep Mij aan in den dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eren'

(Psalm 50:15). Het geroep van de minste van Zijn krijgsknechten gaat Hem aan het hart, en wekt Zijn misnoegen op; hoeveel te meer zal dat het geroep van de gehele Kerk Gods tezamen niet doen, wanneer zij tot Hem in de hemel roept over het ongelijk dat de wilde zwijnen en de wolven haar aandoen? Hij neigt Zijn oren tot het geroep van Zijn arm volk, wanneer het in zijn burgerlijke of geestelijke voorrechten benadeeld wordt; zie tot dit einde een gehele verhandeling van deze stof (Psalm 18:7): ‘Als mij bange was, riep ik den HEERE aan en riep tot mijn God; Hij hoorde mijn stem uit Zijn paleis, en mijn geroep voor Zijn aangezicht kwam in Zijn oren’; (dit geschiedde toen hem een stroom van goddelozen zocht te verschrikken) doch de Overste trekt te velde; en zie wat een ontzaglijk werk toen gevolgd is (vers 8-10 en verder): ‘Toen daverde de aarde, en de gronden der bergen beroerden, omdat Hij ontstoken was. Rook ging op van Zijn neus en een vuur uit Zijn mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken. En Hij boog den hemel en daalde neder, en donkerheid was onder Zijn voeten. En Hij voer op een cherub en vloog, ja, Hij vloog snellijk op de vleugelen des winds. De HEERE donderde in den hemel, en de Allerhoogste gaf Zijn stem, hagel en vurige kolen. En Hij zond Zijn pijlen uit en verstrooide hen; en Hij vermenigvuldigde de bliksemen en verschrikte hen. Hij zond van de hoogte, Hij nam mij, Hij trok mij op uit grote wateren’.

f. Laat nooit de banier van uw Overste ten gronde vallen, zolang gij dezelve verhogen kunt. Indien een banierdrager of standaarddrager in de strijd gewond of gedood wordt, en de banier hem ontvalt, zo zal een ander krijgsknecht, die het naast daarbij is, deze weder oprichten, en die dragen in zijn plaats; daar wordt geheel en al gezorgd dat de banier opgericht wordt. Dus moest ook elk Christen in deze oorlog zich benaastigen om de banier op te heffen. De Heere Jezus heeft in Schotland Zijn banier opgericht; een banier van de zuivere leer, dienst, kerkelijke tucht en kerkregering; doch de vijand is gekomen gelijk een stroom om die banier om te stoten. Sommigen trachten ook de banier van de leer omver te werpen, gravende aan het fundament, dat God in Sion heeft gelegd, door de hoogste Godheid van de Zoon Gods te ontkennen. Anderen staan naar de banier van de regering, zoekende bisschoppelijke, independentische en erastische vormen van regering in te voeren. Anderen wederom zoeken de kerktucht te vernietigen, door een tiranniek indringen in de voorrechten van Gods volk in het verkiezen van hun eigen leraren; ja, men zoekt het ganse verbondswerk van de Reformatie omver te werpen. Ik zeg dan: laat het uw voornaamste zorg zijn, elk in zijn standplaats, om de banier op te richten, dewijl anderen dezelve trachten neer te werpen. ‘Strijdt dapperlijk voor het geloof, dat eenmaal den heiligen is overgeleverd’ (Judas:3), inzonderheid voor die waarheden, welke in onze dagen het meest worden aangevallen; strijdt voor die vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft. En zo de Geest des HEEREN bij deze gelegenheid, door de bijzondere openbaring van Zijn liefde, in en over u de banier opricht, o, wil deze toch zoeken te bewaren door een goede onderhandeling tussen de HEERE en tussen uw ziel; tot dat einde hebt gij u te wachten voor het ongeloof, voor trotsheid, ijdelheid, vleeselijkheid en voor alles wat een scheiding maakt tussen u en tussen uw God. En wanneer de vijand te enige tijd u aanvalt gelijk een stroom en u vervoert, zo wil niet rusten voordat gij wederom een nieuw gezicht ontvangt van de banier, en totdat gij door het geloof de zinspreuken van dezelve lezen mocht. Om dan te besluiten: wanneer gij te enige tijd bevindt, dat de vijand zijn krijgsbenden bijeenvergadert, en een nieuwe aanval op u doet, zo gebruikt door het geloof deze belofte in het gebed: ‘Als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten’. ‘Want Die het beloofd

heeft, is getrouw' (Hebreeën 10:23), 'Die het ook doen zal' (1 Thessalonicenzen 5:24).

AMEN

3. De grimmigheid des mensen, opgebonden door de kracht van God

Psalm 76:11. *Want de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken; het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden.*

De zeventig overzeters noemen deze Psalm een lied over de Assyriërs, hetgeen vele goede uitleggers doet oordelen dat deze psalm geschreven is bij gelegenheid van het verslaan van het leger van Sanherib, door een engel, toen het opgekomen was om Jeruzalem te belegeren, ten tijde van Hizkia. Anderen denken dat deze geschreven is bij gelegenheid van die overwinning, ten tijde van Jósafat, waarvan men leest in 2 Kronieken 20:28. Het is een zaak van geen groot belang, welke van beide hier wordt vastgesteld; en daarom zal ik mij over het beslissen van deze twist niet uitlaten. Wij vinden dat de Kerk hier van deze heerlijke verschijning Gods in Zijn voorzienigheid tot haar voordeel, een drieledig gebruik maakt.

1. Gebruikt zij deze tot verheerlijking van de God Israëls, de gehele roem en eer daarvan aan Hem toeschrijvend (vers 4,7,8,9): ‘Aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van den boog, het schild en het zwaard en den krijg, enz’.

2. Tot een eeuwige schande van Israëls vijanden (vers 6-7): ‘De stouthartigen zijn beroofd geworden; zij hebben hun slaap gesluimerd’, enz.

3. Tot vertroosting van het ware Israël Gods in alle eeuwen, in de woorden van onze tekst: ‘Want de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken’, enz.

In welke woorden wij een tweeledige vaststelling hebben, en een bevestiging van de waarheid van die beiden.

De eerste vaststelling is, dat de grimmigheid des mensen God zal loffelijk maken. De grimmigheid is de verheffing van de toorn tot de hoogste trap, of die dezelve in vlam zet. De grimmigheid des mensen (in het Hebreeuws de grimmigheid van Adam of van aarde, van een zwak, onmachtig mens) zal Hem loffelijk maken, dat is: die zal tot lof en verheerlijking van God moeten strekken, door Zijn al-besturende voorzienigheid, hoewel die anders beoogd mag worden. God zal Zichzelf verheerlijken en die dienstig maken tot Zijn eigen heilige en wijze einde en oogmerken. Hoe God uit de grimmigheid des mensen tegen Hem en tegen Zijn belang en volk, Zijn heerlijkheid teweegbrengt, dit zal in het vervolg verklaard worden. De andere vaststelling in de woorden is: het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden. Het overblijfsel der grimmigheden, dat is, hetgeen wat nog van des mensen gramschap overgebleven is, wanneer God Zichzelf daardoor verheerlijkt heeft. Want nadat God de oogmerken van de goddeloze mensen verijdeld heeft, en deze tot Zijn heerlijkheid dienstbaar heeft gemaakt, zo blijft er nog een overvloed van grimmigheid bij hen over. Daarom staat er: het overblijfsel der grimmigheden, in het meervoudige getal; dat is: een overblijfsel van grote grimmigheid of een overvloed van dezelve. Doch wat zal er van dat overblijfsel der grimmigheden worden? God zal het opbinden. Hoewel God het somtijds nodig acht om de toom van Zijn voorzienigheid wat te verslappen en de goddelozen toelaat om hun grimmigheid en vijandschap uit te laten, zover die verstreken kunnen tot Zijn heerlijkheid, zo zal nochtans het overblijfsel der grimmigheden, dat niet tot Zijn heerlijkheid en het voordeel van Zijn volk dienstig is, door God worden opgebonden, zodat deze niet zullen kunnen uitgelaten worden.

Maar nu is er ook in de woorden een bevestiging van de waarheid van die beide vaststellingen, in het woordje want of gewisselijk, dat is: hoezeer het zwakke geloof van Gods volk ook geschud en bewogen mocht worden; hoezeer hun harten bewogen mogen worden, gelijk de bomen des wouds, wanneer de wind en de woede van der

mensen grimmigheden daartegen aanwaait; en hoewel het ongelooft in mocht boezemen, dat de grimmigheid des mensen tot oneer Gods, tot nadeel en schade van Zijn volk en tot bederf van Zijn belang in de wereld uit zal vallen, zo zal het gewisselijk nochtans anders zijn; want God, Die niet liegen kan, heeft het gesproken, en daarom is er niet de minste scrupel of twijfel omtrent deszelfs zekerheid; ‘want de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken’, enz.

Uit de woorden, dus toegelicht zijnde, mogen wij aanmerken:

1. Dat de goddeloze en heiligschennende wereld met grote grimmigheid vervuld is tegen Gods volk en kinderen. Zulk een gramschap had Kaïn tegen Abel, en Haman tegen Mórdechai.

2. Dat de grimmigheid des mensen zekerlijk tot roem en heerlijkheid van God bestuurd zal worden; want de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken.

3. Dat de grimmigheid des mensen, hoe onstuimig deze ook wezen mag, door God bepaald wordt, gelijk Hij de onstuimige baren van de zee bepaalt en zegt: ‘Tot hiertoe zult gij komen en niet verder, en hier zal hij zich stellen tegen den hoogmoed uwer golven’ (Job 38:11), zo bindt Hij ook het overblijfsel der grimmigheden op, dat ze niet één duimbreed haar palen te boven kunnen gaan, die Hij haar gesteld heeft.

Ik ben niet voornemens, om mij bij enige van deze stellingen of voorstellingen voor het tegenwoordige te bepalen; alleen zal ik de woorden van de tekst in deze volgende orde trachten te behandelen.

(1) Zal ik een weinig spreken van de grimmigheid des mensen.

(2) Hoe het geschiedt, dat deze God loffelijk maakt; en waarom Hij hebben wil dat zulks zo zal zijn?

(3) Zal ik tonen, dat God het overblijfsel van des mensen grimmigheden opbindt, en hoe Hij zulks doet.

(4) En dan zal ik eindelijk van deze leer enige toepassing maken.

(1) Betrekkelijk het eerste hoofdstuk, hetwelk is, om een weinig te spreken van de grimmigheid des mensen, zal ik twee dingen trachten aan te tonen:

A. Wat de grimmigheid des mensen te kennen geeft.

B. En waarom de mens zulk een gramschap tegen God en Zijn volk heeft?

A. Wat de grimmigheid des mensen te kennen geeft? Het geeft te kennen:

1. De goddeloosheid van des mensen natuur en deszelfs vijandschap tegen God; want de grimmigheid tegen God, tegen Zijn wetten, tegen Zijn volk en belang, is de eigenlijke vrucht en het uitwerksel van de verdorven natuur. Hierom is het, dat ‘de heidenen woeden, en de volken ijdelheid bedenken; Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van zich werpen’ (Psalm 2:1,3), en met Farao zeggen: ‘Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou?’ (Éxodus 5:2).

2. Deze uitdrukking, de grimmigheid des mensen, geeft de zwakheid en het onvermogen van dezelve te kennen: het is maar de grimmigheid van Adam, of van rode aarde, gelijk ik in de toelichting van deze woorden heb aangemerkt. Hoe verachtelijk spreekt de Geest des HEEREN van de mens en van de kracht van de mensen in de Schriftuur! ‘Laat gijlieden dan af van den mens, wiens adem in zijn neus is, want waarin is hij te achten?’ (Jesaja 2:22). De grimmigheid des mensen, wanneer die tot haar uiterste palen uitgestrekt wordt, kan alleen zó ver komen om het lichaam te doden, of tot het verbreken van de lemen hut, in welke de ziel haar verblijf heeft, en verder kan ze niet gaan.

3. Het geeft te kennen deszelfs voorbarigheid en onbezonnenheid; want een toornig mens wordt als vervoerd door hoogmoed en passie, zonder acht te geven noch op de beginsels van de rede, of van de godsdienst. Hiervan komt het, dat mensen, in toorn en gramschap zijnde, tot daden en ongelegenheden vervoerd worden, die hun wanneer zij wederom tot stilstand komen, veel smart en kwelling veroorzaken.

4. Het geeft te kennen deszelfs hevigheid en vinnigheid. Met wat hevigheid van de geest vervolgen de mensen hun oogmerken, wanneer zij in toorn en in gramschap zijn! Hoe hevig vervolgde Ezau zijn broeder Jakob! Met wat geweld voerde Nebukadnezar zijn ongenoegen uit tegen de drie jongelingen, welke weigerden om voor zijn afgod neer te buigen!

5. Het geeft ook deszelfs ongeregeldheid en willekeurigheid te kennen. Een mens, in toorn en gramschap zijnde, heeft voor de Goddelijke noch menselijke wetten enige achtting, maar is geheel overgegeven aan zijn eigen begeerlijkheden, gelijk toorn wraak, trotsheid en dergelijke lusten.

B. Nu kom ik er toe om te onderzoeken van waar het komt, dat goddeloze mensen zulk een grote grimmigheid tegen God en tegen Zijn zaak en belang hebben.

1. Dit vloeit voort, uit de macht van de satan in en over hen; want 'hij werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid' (Éfeze 2:2). 'Wee dengenen die de aarde en de zee bewonen; want de duivel is tot u afgekomen, en heeft groten toorn, wetende dat hij een kleinen tijd heeft' (Openbaring 12:12). De duivel is vervuld met toorn tegen de Kerk van Christus, die aldaar wordt vergeleken bij een vrouw, bekleed met de zon, hebbende de maan onder haar voeten. Hoe is het nu, dat de duivel zijn toorn tegen de Kerk oefent, anders dan door goddeloze mensen op te wekken, om, onder zijn besturing, haar te vervolgen en te onderdrukken? Wanneer dan de goddelozen Gods volk in de gevangenis werpen, zo wordt zulks gezegd door de duivel te geschieden (Openbaring 2:10): 'Zie, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen'. Zij moeten gewisselijk hard lopen, die de duivel voort drijft.

2. Het vloeit ook voort uit de kracht van de natuurlijke vijandschap tegen God en Zijn zaak, hetwelk niets anders is dan het vergif van des duivels boosheid, dat in de zielen van de goddeloze mensen uitgestort is. Wanneer nu de satan enig kwaad wil doen in de wereld, dan heeft hij niet meer te doen dan tot deze of gene begeerlijkheid te zeggen: ga, en zij gaat; en tot een andere: kom, en zij komt. Het rad van de verdorven natuur rolt en draait net zo als de duivel dat hebben wil.

3. Zij zijn met toorn vervuld tegen het volk Gods, omdat hun werken boos, en die van het volk Gods, goed zijn. Dit was de reden, waarom Kain zijn broeder Abel dood sloeg (1 Johannes 3:12).

4. Omdat Gods volk het goede van de Kerk van Christus op aarde zoekt, en de goddelozen hetzelfde zoeken te verderven. De een zoekt en bidt om de vrede van Jeruzalem en heeft 'een welgevallen aan haar stenen, en medelijden met het gruis' (Psalm 102:15), terwijl de goddelozen het zoeken te verwoesten en uit roepen: 'Ontbloot ze, ontbloot ze, tot haar fundament toe' (Psalm 137:7). En daarom kunnen zij niet anders dan woeden en met gramschap vervuld zijn tegen degenen, die hun oogmerken en maatregelen tegenwerken.

Tot dusver over het eerste hoofdstuk.

(2) Het tweede hoofdstuk; namelijk om te tonen hoe het geschiedt, dat de grimmigheid des mensen God loffelijk maakt.

Ik zeg vooraf, dat God op tweeërlei wijze onder de mensen loffelijk wordt gemaakt.

1. Dadelijk, door heiligen en door engelen in de strijdende en in de triomferende Kerk, waar ‘de lofzang tot Hem gedurig in stilheid is’ (Psalm 65:2).

2. Lijdelijk; dus looft Hem al wat een wezen ontvangen heeft; de vogelen des hemels, de dieren des velds, de vissen der zee, de zon, maan en sterren, hemel en aarde en elk scheepsel looft zijn heerlijke Schepper (Psalm 19:2): ‘De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk’.

Vraagt men nu: hoe de grimmigheid des mensen God loffelijk maakt? Ik antwoord:

1. God licht of werft een schatting van lof uit de grimmigheid des mensen, door dezelve te doen keren tot verheerlijking van Zijn Naam, en tot verklaring van de volmaaktheden van Zijn natuur. Hij verheerlijkt Zijn macht in de besturing en overheersing van al de bewegingen van hun verdorven gemoederen en werkzaamheden. Waar zij stout en hoogmoedig handelen, daar vertoont Hij Zichzelf boven hen te zijn; zij liggen allen onder het bedwang van Zijn al-besturende hand; want Hij ‘heerst in het midden Zijner vijanden’ (Psalm 110:2). Hij verheerlijkt menigmaal Zijn wijsheid in het verijdelen van hun oogmerken tegen Zijn volk en Zijn Kerk, door hen te vangen in hun eigen strikken. ‘Hij maakt teniet de gedachten der arglistigen, dat hun handen niet één ding uitrichten. Hij vangt de wijzen in hun arglistigheid, dat de raad der verdraaiden gestort wordt’ (Job 5:12-13). Hij doet de grimmigheid des mensen uitvallen tot verheerlijking van Zijn rechtvaardigheid en gestrengheid; want terwijl de goddelozen tegen God en Zijn belang woeden en indruisen, ‘vergaderen zij zichzelf toorn als een schat in den dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods’ (Romeinen 2:5). Wanneer hetzelve nu dadelijk over hen geopenbaard wordt, dan wordt het voor de wereld meer kennelijk en zichtbaar. Hij doet de grimmigheid des mensen uitvallen tot verheerlijking van Zijn aanbiddelijke soevereiniteit. Nooit heeft des Heeren volk zulke ontzaggelijke indrukken van Gods soevereiniteit gehad, als wanneer het in de oven van de grimmigheid des mensen is geweest; toen is het als stom en stil geweest. Toen de Sabeërs en Chaldeeën op Job losgelaten werden, om zijn goederen te plunderen en te roven, zo werd hem de aanbiddelijke soevereiniteit daarin ontdekt, zodat hij zeggen moest: ‘De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen; de Naam des HEEREN zij geloofd!’ (Job 1:21). Het is in zulk een geval als dit is, dat God tot Zijn volk zegt: ‘Laat af, en weet dat Ik God ben; Ik zal verhoogd worden onder de heidenen, Ik zal verhoogd worden op de aarde’ (Psalm 46:11). Dus verwerft de Heere voor Zichzelf lof uit de grimmigheid des mensen.

2. De grimmigheid des mensen zal God loffelijk maken, door dezelve dienstig te maken tot bevordering van Zijn eigen werk in en omtrent Zijn Kerk. De grimmigheid des mensen zou schijnen de Kerk te verderven, doch God gebruikt ze om dezelve op te bouwen, hoewel zij zulks niet beogen of in hun harten hebben.

Vraagt men: welk werk Gods omtrent de Kerk door de grimmigheid des mensen bevorderd wordt? Ik antwoord:

a. Zijn openbaarmakend werk. Want door de wind van des mensen grimmigheid wordt door Hem het kostelijke van het snode en het koren van het kaf onderscheiden. Wanneer de Kerk in voorspoed en gerustheid is, dan zijn de ware gelovigen en geveinsden ondereen gemengd, gelijk het kaf en het koren op de dorsvloer; doch de Heere, gelijk een wijs landman, opent de deur van Zijn schuur, en laat zo de wind van des mensen toorn daarin waaien, opdat de wereld weten mag wat het koren of de

tarwe is. O, mijne vrienden! daar is reeds veel kaf verstoven, zowel onder de leraars als onder de belijders; doch het is zeer waarschijnlijk dat de wind en de zeef nogal meer zullen verstuiven, eer het werk ten einde zal zijn.

b. Door de grimmigheid des mensen wordt Gods reinigend werk onder Zijn eigen kinderen bevorderd. Daar is veel schuim van verdorvenheid, dat des Heeren volk hier in de woestijn aankleeft. Nu stookt de Heere de smeltkroes van des mensen grimmigheid, als het ware, heel heet, en werpt dan Zijn volk in dezelve, opdat, wanneer Hij ze daardoor beproefd heeft, Hij hen dan als goud tevoorschijn brengen mocht (Jesaja 27:9): 'Daarom zal daardoor de ongerechtigheid van Jakob verzoend worden', enz. 'Hij wast den drek der dochteren Sions af, en de bloedschulden van Jeruzalem uit het midden derzelve, door den Geest des oordeels en door den Geest der uitbranding' (Jesaja 4:4).

c. God bevordert daardoor Zijn verenigend werk. In tijden van vrede en uitwendige gerustheid, worden de schapen van Christus verstrooid en onder elkaar verdeeld; maar God laat dan de honden op hen los, en dan hokt de kudde bij elkaar; of Hij werpt ze als stukken van metaal in het vuur, opdat zij tot een klomp tezamen lopen mogen.

d. Door de grimmigheid des mensen bevordert God somtijds het werk van de uitbreiding van het Evangelie, zie Handelingen 8:1-6. Het Evangelie is als de kamille, die hoe meer zij vertrapt wordt, hoe meer zij zich verspreidt.

3. De grimmigheid des mensen zal God loffelijk maken, door aan Gods heiligen hier in de woestijn stof tot lof en dankzegging toe te brengen. De grimmigheid van Farao en de Egyptenaren maakte een groot gedeelte uit van Israëls lied (Éxodus 15:9): 'De vijand zeide: Ik zal vervolgen, ik zal achterhalen, ik zal den buit delen; mijn ziel zal van hen vervuld worden, ik zal mijn zwaard uittrekken, mijn hand zal hen uitroeien'. Maar o! welk een stof van lof werd daaruit geboren, toen de hitte huns toorns geblust werd in de diepte der zee, en toen zij onderzonken als lood in de geweldige wateren.

4. God perst somtijds Zijn lof uit de monden van Zijn vijanden zelf. Inzonderheid wanneer zij zien dat God tegen hen het veld behoudt, in een weg van vreselijke majesteit, gelijk wij zien kunnen in Éxodus 14:24-25. Farao en zijn heirleger, met zijn paarden en wagens, had Israël vervolgd tot in het midden van de Rode zee, waarop de Heere in Zijn toorn in de vuurkolom en de wolkkolom, op het leger van de Egyptenaren neerzag, de raderen van hun wagens weg stootte en deed ze zwaarlijk voortvaren. Hen dus verschrikkende, werden zij genoodzaakt om de God Israëls te loven, door een plechtige erkenning. Kom, zeggen zij, laat ons vlieden van het aangezicht Israëls; want de Heere strijdt voor hen tegen de Egyptenaren. Dus ziet gij hoe de grimmigheid des mensen God loffelijk maakt.

Vraagt gij nu: waarom de grimmigheid des mensen deze schatting van lof aan God moet opbrengen? Ik antwoord:

a. Omdat alle wezens aan God, het opperste Wezen, van Hetwelk zij afhangen, deze schatting betalen moeten; 'want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid' (Romeinen 11:36). En Salomo zegt (Spreuken 16:4): 'De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil, ja, ook den goddeloze tot den dag des kwaads'.

b. Omdat God er een behagen in heeft om de duivel en zijn werktuigen te verijdelen en te verbluffen. Zij beogen God te ontteren en om Zijn belang in de wereld te bederven; doch God doet, hetgeen wat tot verderf van de Kerk ondernomen was, tot haar voordeel uitvallen. Dus beoogden de duivel en zijn werktuigen met de dood van Christus, niets minder dan het ganse oogmerk van Zijn menswording te verijdelen; ook dachten zij Hem al ver genoeg te hebben en dat alles nu wel en zeker was, toen zij

Hem in het graf hadden; en nochtans wordt zelfs Zijn dood en kruis een triomfwagen, waarop Hij de overheden en machten uitgetogen heeft en openbaar ten toon stelt.

c. God wil zulks doen, opdat Zijn volk op Hem vertrouwen en Hem verheerlijken zou, in een weg van gelovig wachten en afhangen van Hem, in de allerergste tijden, gelijk Abraham, de vader aller gelovigen, deed, ‘welke tegen hoop op hoop geloofd heeft; en hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof’ (Romeinen 4:18,20). De dag van des mensen toorn en grimmigheid is een dag, waarin God op een bijzondere wijze roept om op Hem te vertrouwen, volgens het voorbeeld van David (Psalm 59:10): ‘Tegen zijn sterkte (dat is: tegen de sterkte, de macht en het woeden van de vijand) zal ik op U wachten, want God is mijn hoog Vertrek’.

(3) Het derde hoofdstuk; door ons voorgesteld, is om te tonen hoe God het overblijfsel der grimmigheden opbindt.

Hiertoe heeft de Heere verschillende wegen, als:

1. Somtijds bindt Hij hun toorn en grimmigheden op door hen te bekeren. Een werk van bekerende genade zal ‘de wolf met het lam doen verkeren, en de luipaard bij den geitenbok doen nederliggen’ (Jesaja 11:6). Zie dit in Saulus, wanneer hij (Handelingen 9), ‘moord en dreiging blazende tegen de discipelen des Heeren’, hoe hem God ontmoet op de weg naar Damascus, en hem zulk een keer geeft, dat een vervolgende Saulus, in een predikende Paulus wordt veranderd. Het is voor God een lichte zaak, om een wapentuig uit des duivels hand te wringen en het wederom tegen hem en zijn koninkrijk te gebruiken.

2. Somtijds door hen van hun oogmerken af te wenden, gelijk Hij Sanherib voor een tijd also deed, toen zijn grimmigheden gespannen waren tegen Israël; de Heere verwekte de inwoners van Libna tegen hem, welker gerucht hem voor die tijd van zijn toornige onderneming deed ophouden (2 Koningen 19:7-8). Zo ook in het geval van David (1 Samuël 23:27-28). Toen Saul hem vervolgde, wendde hem de Heere af van David te vervolgen; want daar kwam een bode tot Saul, zeggende: Haast u en kom; want de Filistijnen zijn in het land gevallen. Toen keerde zich Saul af van David na te jagen, enz. Het is voor de Heere een lichte zaak, om de goddelozen een geheel ander werk te doen te geven, dan des Heeren volk te kwellen, hetwelk zij anders als het ware, levend op zouden slokken.

3. Somtijds door hen te bederven, gelijkertwijls Hij Farao en de Egyptenaren deed, toen zij Israël vervolgden, zoals wij boven hebben aangemerkt. Want ‘de ijver doodt den slechte’ (Job 5:2).

4. Door goede gedachten van Gods volk in het hart van hun vijanden in te boezemen, waardoor hun grimmigheid gestuit wordt (Spreuken 16:7): ‘Als iemands wegen den HEERE behagen, zo zal Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen’. Dus werd het hart van Nebukadnezar tot de drie jongelingen gekeerd, welke hij in de gloeiende oven had doen werpen, die zevenmaal heter was gemaakt dan men die pleegde heet te maken (Daniël 3:28); zie ook Daniël 2:46-48. ‘Des konings hart is in de hand des HEEREN, als waterbeken; Hij neigt het tot al wat Hij wil’ (Spreuken 21:1). Hoe gemakkelijk is het voor de Heere, om zelfs aan de aarde bevel te geven om de vrouw te hulp te komen en om haar te begunstigen!

5. Somtijds door hun verborgenheden te ontdekken en hun toornige raadslagen tegen de Kerk en het volk Gods aan den dag te brengen. Dus werden de verborgen raadslagen van de koning van Assyrië ontdekt, en aan de koning van Israël

geopenbaard door de profeet Elisa, waardoor Hij in zijn oogmerk verijdeld werd, en zijn woede ophield.

6. Soms door hun de moed te benemen, en hen hart- en handeloos te maken. 'De stouthartigen zijn beroofd geworden; zij hebben hun slaap gesluimerd; en geen van de dappere mannen hebben hun handen gevonden' (Psalm 76:6).

7. Soms verwart en verbijstert Hij de vijanden van Zijn Kerk en Zijn volk, door dingen die hun weinig schaden kunnen. Dus werden de Midianieten verbijsterd en ontsteld door het geluid van de bazuinen, en het aan stukken slaan van de kruiken door het volk van Gideon (Richteren 7). En de Moabieten werden verward en kregen de onderlaag, door het 'schijnen van de zon over het water' (2 Koningen 3:22) enz.

TOEPASSING

(4) Het vierde of laatste hoofdstuk door ons voorgesteld, is de toepassing.

EERSTE GEBRUIK TOT ONDERRICHTING

Het eerste gebruik van deze leer zal zijn tot onderrichting, in deze weinige volgende bijzonderheden. Is het zo, gelijk wij nu gehoord hebben, dat de goddelozen zo vol grimmigheid zijn tegen God, tegen Zijn volk en Zijn belang? Zie hier dan uit:

1. De verdorvenheid en de beroving van de natuur. 'De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan; de leugensprekers dolen van moeders buik aan' (Psalm 58:4). Wanneer wij een goddeloze wereld zien, die vol van haat, toorn en boosheid tegen Christus en Zijn belang is, en die alle bedenkbare wegen inslaat die zij maar kan, om Deze te bederven en om te keren, dan kunnen wij gemakkelijk zien, dat de natuur van de mensen niet is gelijk zij voormaals is geweest; 'al het gedichtsel der gedachten zijns harten is te allen dage alleenlijk boos' (Genesis 6:5). Hiervan komt het, dat er zoveel schuim van heiligschennis, vloeken, liegen, zweren, dronkenschap, onreinheid, sabbatschending en andere kwaden uitbreken, tot oneer Gods en tot schande van onze heilige religie. O hoe nodig is het werk van de bekering in onze dagen, hetwelk helaas tot zulk een beklagenswaardig stilstaan is gebracht!

2. Zie hier ook uit, de dwaasheid en de onzinnigheid van zondaren, die tegen God, Zijn zaak en Zijn belang strijden; want zij kunnen nooit overwinnen, dewijl God in de uitkomst, de zaken zo bestuurt, dat de grimmigheid des mensen Hem loffelijk maakt; Gods oogmerken zullen bereikt worden, en niet de hunne. Zodat zij, die tegen God strijden, als onzinnigen zijn, die hun hoofden stoten tegen een koperen muur; zij mogen met zulks te doen, hun hoofden verpletteren, maar zij zullen de zaak Gods in het minst niet beschadigen kunnen; want de grimmigheid des mensen zal Hem loffelijk maken.

3. Zie hier ook uit, dat er een heilige, al-besturende voorzienigheid is in de allerduisterste en meest dreigende bedelingen, die Gods Volk kunnen overkomen. De grimmigheid des mensen, die het volk Gods schijnt als op te slokken, is onder het bedwang en de besturing van een heilige en wijze voorzienigheid. Wij zijn gereed, wanneer Gods weg in de zee en in de wervelwind is, om uit te roepen: Nu is het verloren, de zaak van Christus zal vergaan, en God onteerd worden! maar wacht een weinig; daar is een rad in het midden van een rad, dat de zaken zo zal keren, dat de grimmigheid des mensen Hem loffelijk maken zal, en Zijn belang en Zijn zaak bevorderen, in plaats van die te bederven.

4. Zie hier ook een aanmerkelijk tegengif, tegen de slaafse vrees voor de grimmigheid des mensen, die een strik veroorzaakt; inzonderheid 'wanneer de goddelozen rondom draven en wanneer de snoodste van des mensen kinderen verhoogd worden' (Psalm

12:9), tot macht en autoriteit, en wanneer zij hun macht gebruiken om het volk Gods te onderdrukken, en om Zijn belang in de wereld te bederven; wat grond is er om de grimmigheid des mensen te vrezen, wanneer God gezegd heeft, dat dezelve Hem zal loffelijk maken? ‘Wie zijt gij, dat gij vreest voor den mens, die sterven zal? En voor eens mensen kind, dat hooi worden zal? En vergeet den HEERE, Die u gemaakt heeft?’ enz. (Jesaja 51:12-13). Wanneer wij door enige zondige wegen de grimmigheid des mensen willen ontwijken, dan lopen wij tegen God aan met hoog verheven schilden.

5. Zie hier ook uit, dat ‘het beter is tot den HEERE toevlucht te nemen dan op den mens te vertrouwen; dat het beter is tot den HEERE toevlucht te nemen dan op prinsen te vertrouwen’ (Psalm 118:8-9). Omdat wij, door op den HEERE te vertrouwen, onder de bescherming zijn van Hem, Die duivelen en mensen onder Zijn bevel heeft, en omdat wij, door op mensen te vertrouwen, onszelf uit de zorg en voorzienigheid van God werpen: ‘Vervloekt is de man die op een mens vertrouwt en vlees tot zijn arm stelt, en wiens hart van den HEERE afwijkt’ (Jeremia 17:5).

6. Zie hier ook uit vanwaar het komt, dat de Kerk van Christus bewaard geworden is in alle eeuwen, onder de grootste stormen, en wanneer de hel en de aarde tegen haar gewoed en haar bederf beraadslaagd hebben. De reden is, omdat God de zaken altijd zo bestuurd heeft, dat de grimmigheid des mensen Hem moest loffelijk maken en Zijn zaak bevorderen; en het overblijfsel, dat God niet verheerlijkte, heeft Hij opgebonden. De Kerk van Christus is als een schip in zee, dat een grote verscheidenheid van winden ontmoet; maar dat door het wijze beleid van de loods, die met elke wind zijn voordeel doet, om in de gewenste haven te komen, nochtans behouden aan land raakt. Onze ervaren loods, de Heere Jezus, op Wiens schouder de heerschappij is, weet zeer wel, hoe Hij de winden vergaderen en de zeilen van het schip behandelen zal, om Zijn volk eindelijk door de stormen en ongunstige winden van de grimmigheid des mensen, en het woeden van de duivelen, tot de eeuwige haven der heerlijkheid te brengen; want de grimmigheid des mensen zal Hem loffelijk maken, enz.

7. Deze leer onderwijst ons ook, om alle ongelijk en lastering, die ons om de zaak van Christus overkomen, te dragen met veel zachtmoedigheid, lijdzaamheid en stilheid des gemoeds; en om onze zaak aan de Heere over te geven, wanneer wij onrechtvaardig door de mensen lijden moeten; want wij zien hier, dat de grimmigheid des mensen in de hand des Heeren is; en wanneer Hij ziet, dat deze niet tot Zijn heerlijkheid en ons welzijn nuttig is, dan zal Hij deze opbinden, en deze ook vergelden; want ‘Mijne is de wrake, spreekt de Heere’ (Hebreeën 10:30). Wanneer wij onze zaken wreken willen, dan nemen wij die uit Gods hand. Laat ons dan het voorbeeld van Christus navolgen, Die als Hij gescholden werd niet weder schold, maar het overgaf in de handen van Zijn Vader; en nu zien wij wat er van geworden is. De arme Joden die Zijn bloed over zich en over hun kinderen afbaden, hebben nu al zeventienhonderd jaren onder het gewicht van Gods hand gelegen.

TWEEDE GEBRUIK TOT VERMANING

Het tweede gebruik zal zijn tot vermaning. Is het zo, dat de grimmigheid des mensen Hem zal loffelijk maken, en ontvangt Hij in een lijdelijke weg uit de boosheid en goddeloosheid des mensen deze schatting van lof, laat ons dan allen het daarop toelleggen, om Hem dadelijk te loven en te verheerlijken; want:

1. Dit is zelfs het einde en oogmerk van ons gehele aanzijn; het is des mensen hoogste bestemming, dat hij tot verheerlijking zij van Hem, Die hem gemaakt heeft, en God zal op de een of andere wijze een inkomst van heerlijkheid voor Zichzelf van ons

verkrijgen. Laten wij ons dan benaarstigen, om het doel van ons aanzijn te bereiken, door Hem dadelijk te verheerlijken en Zijn heerlijkheid te bevorderen in deze onze tijd.

2. Dit is het einde van onze krachtdadige roeping en nieuwe schepping in Christus Jezus. 'Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen' (Jesaja 43:21). 'Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, enz. opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht' (1 Petrus 2:9).

3. Dit is het einde van uw verlossing door Christus. 'Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn' (1 Korinthe 6:20).

4. Dit is het einde van uw verkiezing van eeuwigheid. Waarom heeft God iemand van Adams nakomelingen lief willen hebben, anders dan omdat zij Hem verheerlijken zouden? (Éfeze 1:4): 'Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde; Tot prijs der heerlijkheid Zijner genade'.

5. Dit is ook het werk waarin al de schepselen die rondom u zijn, bezig zijn. 'Al Uw werken, HEERE, zullen U loven, en Uw gunstgenoten zullen U zegenen' (Psalm 145:10). Laat ons dan met David zeggen (Psalm 103:1): 'Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam'.

Vraagt men, hoe zullen wij Hem, Die de grimmigheid des mensen loffelijk maakt, dadelijk loven en verheerlijken? Ik antwoord:

1. Door te geloven in de Naam van Zijn Zoon Jezus Christus en te bezegelen dat God waarachtig is. Dus geloofde Abraham aan God: 'En hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongelof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer' (Romeinen 4:20).

2. Door gehoorzaamheid aan al Zijn geboden, en door een wel aangestelde wandel; want de vruchtbare belijders zijn een eer van Christus, en het sieraad van Zijn hof; want 'zij zullen genaamd worden eikenbomen der gerechtigheid, een planting des HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde' (Jesaja 61:3). 'Wie dank offert, die zal Mij eren; en wie zijn weg wel aanstelt, dien zal Ik Gods heil doen zien' (Psalm 50:23).

3. Door een standvastig aankleven aan Hem, aan Zijn zaak en belang, en aan de voorrechten van Zijn kroon en Zijn Koninkrijk, wanneer de grimmigheid des mensen ons van deze zoekt te beroven. Hierom worden wij geroepen, om in zulk een tijd te 'strijden voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is' (Judas:3), en om 'te staan in de vrijheid met welke ons Christus ons vrijgemaakt heeft' (Galaten 5:1). Wanneer wij nu gewillig naar de geboden van de mensen wandelen, en Zijn zaak afstaan, zo verachten en onteren wij Hem, alsof Hij en Zijn zaak niet waardig waren om daarvoor te strijden.

4. Door een blijmoedig lijden voor Hem, wanneer Hij ons daartoe roepen zal, zeggende met Paulus: 'Ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor den Naam des Heeren Jezus' (Handelingen 21:13). O mijne vrienden! wij moeten op de een of andere tijd ons leven verliezen; nu kunnen wij het nooit eerlijker verliezen, dan door te sterven voor de Naam van Christus; dit is voor een Christen het bed van eer; want zo iemand voor Christus zijn leven verliest, die zal hetzelfde wederom vinden met voordeel, zowel in de dood, als in de opstanding van het lichaam.

DERDE GEBRUIK TOT VERMANING

Het derde gebruik zal een kort woord van vermaning zijn voor het arme volk van God, hetwelk heden door kerkelijke heerschappij in hun geestelijke voorrechten onderdrukt wordt; en die mogelijk om hun vasthouden aan hun voorrechten en vrijheden als Christenen, en aan de vrijheden van de Kerk van Christus, blootgesteld zijn aan de grimmigheid van hun overheden. Ik zal alleen tot uw bemoediging deze weinige dingen uit de tekst voordragen.

1. Het is niet de gramschap van God, maar de grimmigheid van een worm, van een mens, daar gij bloot voor staat, wiens grimmigheid niet veel uitwerken kan; en daarom 'wie zijt gij, dat gij vreest voor den mens, die sterven zal?' enz. (Jesaja 51:12).

2. Aangezien het de grimmigheid des mensen is, zo zal deze grimmigheid de Heere loffelijk maken. Indien de Heere dan een schatting van lof krijgt uit de grimmigheid des mensen, zo kunnen wij deze met lijdzaamheid en geduld verdragen. De mensen zullen hun grond ploegen zelfs in koud en stormig weer, in verwachting van een volle oogst. O mijne vrienden! indien God maar een oogst van lof en heerlijkheid krijgt, dan mogen wij met lijdzaamheid en vermaak, de ploeger op onze ruggen laten ploegen, want de ploegtijd zal voorbij gaan, en de oogst zal dan eens naderen; en dan zullen zij, die in tranen gezaaid hebben, met vreugde maaien.

3. Indien er enige grimmigheid des mensen overblijft, behalve hetgeen waardoor God een inkomst van lof en heerlijkheid krijgt, die zal Hij opbinden en weerhouden gelijk het water van een molen; Hij zal zo veel van de loop van het water over het rad laten lopen, als dienstig zal zijn om hetzelfde te doen omlopen en om zijn koren te malen; maar het overige water zal Hij een andere koers doen nemen. Zo zal Hij ook zo veel van des mensen grimmigheid uitlaten, als dienstig zal zijn tot de einden van Zijn heerlijkheid en ons welzijn; maar het overblijfsel van de stroom of loop zal Hij opbinden, en het een andere koers geven (Jesaja 28:28-29): 'Het broodkoren moet verbrijzeld worden, maar hij dorst het niet geduriglijk dorsende; en hij breekt het niet met het wiel zijns wagens, en hij verbrijzelt het niet met zijn paarden. Zulks komt ook voort van den HEERE der heerscharen; Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad'.

4. Al deze troost is zeker en gewis; daar is niet de minste twijfel aan, of de vlam van des mensen grimmigheid zal de Heere loffelijk maken; maar het overtollige vuur zal Hij uitblussen, of het doen inhouden; want hier hebben wij Gods getrouwe woord voor onze verzekerdheid: 'Want, of gewisselijk, de grimmigheid des mensen zal Hem loffelijk maken, en het overblijfsel der grimmigheden zal Hij opbinden'.

AMEN

4. Christus in de armen van een gelovige

Lukas 2:28. *Zo nam hij Hetzelve in zijn armen en loofde God.*

Uit het voorgaande van dit hoofdstuk, inzonderheid van vers 25 en verder, worden ons deze volgende bijzonderheden van Simeon, van wie onze tekst hier spreekt, aangetekend.

Eerst ontvangen wij een bericht van zijn karakter (vers 25): *‘Deze mens was rechtvaardig en godvrezend’*; dat is iemand, die van de plichten van beide de tafelen van de wet consciëntie maakte; hij was rechtvaardig ten aanzien van de mens, en godvrezend voor God. Merk hier op, dat er in Christus, de ware Wijnstok, geen dode onvruchtbare ranken zijn. ‘Zij die in Hem geloven, zullen zorg dragen om goede werken voor te staan’ (Titus 3:8), en om ‘te merken op al Zijn geboden’ (Psalm 119:6). Ook wordt er van hem gezegd dat hij was *‘verwachtende de vertroosting Israëls’*, dat is Christus, de beloofde Messias, Die voor alle gelovigen de stof en grond van vertroosting is, geweest is, en door alle eeuwen van de tijd zijn zal; en ‘welgelukzalig zijn allen die op Hem betrouwen’ (Psalm 2:12); want zij zullen niet beschaamd worden. Verder wordt van hem getuigd, *‘en de Heilige Geest was op hem’*; dat is, zowel als een Geest der voorzegging, als wel als een Geest der heiligmaking. Het is het voorrecht van alle ware gelovigen, dat de ‘Geest der heerlijkheid en de Geest Gods op hen rust’ (1 Petrus 4:14).

Ten tweede vinden wij (vers 26), dat aan Simeon een belofte was gedaan; *‘En hem was een Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest, dat hij den dood niet zien zou, eer hij den Christus des Heeren zou zien’*. In deze belofte of openbaring zag Simeon Hem reeds met de ogen des geloofs, eer hij Hem met de ogen van het lichaam had gezien. Merk op, dat het gelovig zien van Christus in de belofte de weg baant tot de gevoelige openbaringen van Hem hier, en tot de onmiddellijke genieting van Hem hiernamaals; (Efeze 1:13): *‘In Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden’*.

Ten derde wordt ons de tijd wanneer, en de plaats waar deze belofte aan Simeon dadelijk vervuld geworden is, aangetekend (vers 27). Het was in de tempel als de ouden het kindeken Jezus inbrachten, om naar de gewoonte van de wet met Hem te doen. Merk op, dat zij, die Christus willen ontmoeten, Hem wachten moeten in Zijn tempel, en in de ordonnantiën van Zijn instellingen; want *‘in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk ere’* (Psalm 29:9).

Eindelijk ten vierde ontmoet ons in de woorden van onze tekst de hartelijke verwelkoming en onthaling, die Simeon de Messias deed, toen hij Hem ontmoette in de tempel; *‘Zo nam hij Hetzelve in zijn armen en loofde God’*.

In welke woorden wij acht mogen geven:

1. Op Simeons voorrecht: Hij nam het kindeken Jezus in zijn armen; te weten, in de armen van zijn lichaam; maar tevens omhelsde hij Hem ook in de armen van zijn geloof, Hem opnemende als de zaligheid Gods; of anders zou hij God nooit hebben kunnen loven, voor Hem als voor de beloofde Messias, en als *‘een Licht tot verlichting der heidenen en tot heerlijkheid van Zijn volk Israël’* (vers 32). Ik twijfel niet, of velen hebben Christus, toen Hij een kindeken was, in hun armen gehad, in welker harten Hij nooit een gestalte gekregen heeft; maar Simeon ontving Hem in de armen van zijn lichaam en van zijn ziel tegelijk. Sommigen, mogen gereed zijn om te denken: o wat was Simeon gelukkig, toen hij de grote Messias, de IMMANUËL Godmens, in zijn lichamelijke armen had! Het is waar, dit was zekerlijk een

voorrecht; maar zijn grootste voorrecht was, dat hij Hem omhelsde in de armen des geloofs. En hoewel nu Zijn lichaam buiten ons bereik is, zo is er nochtans toegang om Hem te omhelzen door het geloof; en dit is het, daar elk gelovige meer of min ondervinding van heeft.

2. In de woorden hebben wij ook acht te geven op Simeons dankbaarheid voor dit voorrecht; hij loofde God. Hij was in een lovende gestalte, ‘vervuld zijnde met blijdschap en vrede in het geloof’ volgens Romeinen 15:13; ja zijn hart was vervuld met lof, zodat hij maar wenste om terstond heen te mogen gaan naar het land van lof, alwaar hem een wel-gestemde harp in de hand gegeven mocht worden, om zich te verenigen met de Halleluja’s van de verlostten in de hemel. *‘Nu laat Gij, Heere’*, zegt hij, *‘Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord’*. Dusver tot verklaring van de woorden.

Alvorens ik tot de leer, die ik voornemens ben te behandelen, overga, mogen wij in de tekst en zijn samenhang opmerken:

1. Dat Gods Woord der belofte aan Zijn volk gedaan, vast en zeker is, en nooit in de vervulling falen zal. Simeon had hier een belofte van de Heere, dat hij de dood niet zien zou eer hij de Christus des Heeren zou zien; hiervan geeft nu onze tekst de vervulling op. O mijne vrienden! waag u vrij op Gods Woord der belofte, en zie het aan als de beste zekerheid die gij hebben kunt; want ‘Die het beloofd heeft, is getrouw’ (Hebreeën 10:23). Zijn blote Woord is zo goed, als de vervulling; Hij heeft nooit Zijn Woord gebroken, ja het is Hem onmogelijk dat Hij liegen zou.

2. Dat de gelovigen bevinden zullen dat God niet alleen zo goed, maar beter is dan Zijn Woord, wanneer Hij Zijn belofte aan hen komt vervullen. Simeon had een belofte dat hij de Heere alleen zou zien; maar wij vinden dat hij meer ontvangt dan een bloot gezicht van Hem, want hij krijgt Hem in zijn armen en in zijn hart te gelijk.

3. Dat een waar gelovige Christus zo lief heeft, dat hij Hem wel in zijn hart zou willen leggen. Simeon neemt Christus hier in zijn armen, Hem zo nauw aan zijn hart leggend, als hij kan; zo zegt ook de bruid (Hooglied 1:13): ‘Mijn Liefste is mij een bundelken mirre, dat tussen mijn borsten vernacht’. O die onderlinge liefkozingsen die er zijn tussen Christus en de gelovigen! ‘Hij draagt hen als lammekens in Zijn schoot’ en zij dragen Hem als het Lam Gods in hun schoot (Jesaja 40:11).

4. Dat de omhelzingen van Christus door het geloof zo dierbaar zijn, dat zij het vooruitzicht van de dood niet alleen gemakkelijk, maar begeerlijk maken voor een gelovige. Wanneer Simeon hier Christus in zijn armen ontvangt, zo is hij gewillig dat die vereniging tussen zijn ziel en zijn lichaam verbroken zal worden. Doch al deze leringen voorbijgaande, zal ik voor het tegenwoordige mij tot deze ene lering bepalen.

LERING: Dat de gelovige omhelzing van Christus de mond met lof vervult. Simeon nam Christus in zijn armen, en hij loofde God; het waren de armen des geloofs, Christus omhelzende, gelijk ik gezegd heb, welke hem met lof en dankzegging vervulden, en waardoor hij Hem opnam als de Christus des Heeren.

In het behandelen van deze lering zal ik onder des Heeren bijstand een weinig trachten te spreken:

- (1) Van die arm des geloofs, welke Christus omhelst.
- (2) Zal ik enige van die lofzangen opmerken, welke het hart en de mond van een gelovige gewoonlijk vervullen, wanneer hij Christus in zijn armen ontvangt.
- (3) Zal ik aantonen, van waar het komt, dat de gelovige omhelzingen van Christus, het hart en de mond dus met lof vervullen.
- (4) En dan zal ik eindelijk van alles een toepassing maken.

(1) Aangaande het eerste hoofdstuk, aangaande de arm des geloofs, welke Christus omhelst.

Daarvan zal ik aantonen

- A. Wat die is.
- B. Wat soort van een arm die is.
- C. Hoe deze Christus omhelst.

A. Wat het eerste betreft, ik heb voor het tegenwoordige geen tijd om de natuur van het geloof breedvoerig te verklaren; al wat ik thans doen zal, is alleen, om in enige bijzonderheden aan te tonen, wat het onderstelt en te kennen geeft.

1. Het onderstelt klaar dat er een gift of vergunning van Christus gedaan wordt aan zondaren, in de vrije aanbieding en roeping van het Evangelie. Aannemen vooronderstelt noodzakelijk een geven; en iets te nemen dat niet gegeven is, is maar stelen, roven of een schandelijk indringen. Hierom zei Christus (Johannes 6:32), tot een gemengde menigte, waarvan het grootste gedeelte ongelovigen waren, zoals uit het vervolg van het hoofdstuk blijken kan: 'Mijn Vader geeft u het ware Brood uit den hemel'; waaruit blijkt, dat geven en aanbieden veelal dezelfde zaak is; met dit onderscheid alleen, dat de gift of de vergunning van Christus aan zondaren in het Woord, de grond is, op welke de aanbieding geschiedt. Wij lezen in Psalm 115:16 dat 'God de aarde der mensen kinderen gegeven heeft'; dat is, Hij heeft ze hun vergund en geschonken, om van hen gebruikt en bezeten te worden; en uit kracht van deze gift was het de mens geoorloofd om de aarde, eer deze ten volle bevolkt of met inwoners vervuld was, te bezitten en te gebruiken als zijn eigendom; en de grondslag hiervan was, omdat God de aarde der mensen kinderen gegeven heeft. Evenzo is het ook hier; God heeft op een gelijke wijze Zijn eniggeboren Zoon gegeven; tot wat einde heeft Hij zulks gedaan? 'Opdat een iegelijk die in Hem gelooft', of door het geloof van Hem bezitting neemt, 'niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe' (Johannes 3:16). Het is waar, de eeuwige voorverordining, de verwerving en toepassing van de verlossing, is de uitverkorenen alleen eigen; maar de openbaring, de gift en aanbieding, is allen die het Evangelie horen gemeen; in zoverre dat, gelijk de grote Rutherford het uitdrukt, de verworpenen even zulk een helder geopenbaard recht hebben om te geloven, als de uitverkorenen. Aan elk mens, die binnen de omtrek van het geklank van het Evangelie leeft, wordt de aanbieding van Christus als tot zijn deur gebracht, en die wordt zo sterk op Hem aangedrongen, alsof hij met name genoemd werd; zodat niemand reden zal hebben om te zeggen: de roeping en aanbieding is niet voor mij; ik heb geen recht om Christus te omhelzen; nee, 'tot u, o mannen, roep Ik, en Mijn stem is tot der mensen kinderen' (Spreuken 8:4). Wij hebben Gods last om dit Evangelie te prediken, en om deze Christus aan te bieden aan alle creaturen die uit Adam voortgekomen zijn (Markus 16:15) en de uitkomst van de verkondiging van dit Evangelie onder de zondaren volgt (vers 16): 'Die geloofd zal hebben en gedoopt zal

zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden'. Daar is niemand ooit verloren gegaan, of daar zal nooit iemand verloren gaan onder het Evangelie, omdat hem geen volkomen recht gegeven is om een Zaligmaker te mogen omhelzen. Nee mijne vrienden! uw dood en bloed zal op uw eigen hoofd zijn; uw ongeloof zal de grote grond van uw veroordeling zijn; God zal u op de grote dag dit verwijten, dat Christus u was aangeboden, maar dat gij geweigerd hebt Hem aan te nemen; 'Dewijl Ik geroepen heb en gijlieden geweigerd hebt. Zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen; Ik zal spotten wanneer uw vreze komt' (Spreuken 1:24,26).

2. Dit omhelzen of aannemen van Christus onderstelt de kennis van Christus; want een mens omhelst, wanneer hij gelooft, geen blinde zaak. Daar is een tweeledige kennis, die het geloof noodzakelijk veronderstelt; te weten: een kennis van onszelf, en een kennis van Christus.

a. Het onderstelt een kennis van onszelf, of een overtuiging en ontdekking van onze zonde en ellende, van die dienstbaarheid en slavernij, daar wij in gebracht zijn door de overtreding van het eerste verbond. De wet moet ons een tuchtmeesteres tot Christus zijn; zonder een ontdekking of overtuiging van onze zonden en ellenden, in meerdere of mindere trap, zal een zondaar nooit de toevlucht nemen tot Hem, Die het einde der wet is tot rechtvaardigheid. Een mens is in dit geval gelijk een schipper niet ver van een grote rotssteen op zee zeilend op een gebroken, lek schip; zolang als hij zijn vaartuig goed en genoegzaam oordeelt om hem aan land te brengen, zal hij zich daaraan vasthouden, en niet gewillig zijn om zich op de rotssteen te begeven om veiligheid; maar wanneer de wind en de baren tegen het schip slaan, en hetzelfde aan stukken breken, dan, en niet eerder, zal hij zich tot de rotssteen begeven. Evenzo is het ook hier; zolang een zondaar begrijpt, dat hij het genoeg zal stellen op de gebroken grond van een verbond der werken, van zijn eigen werken en goede meningen, zo zal hij nooit tot Christus, de rots der eeuwen, toevlucht nemen; maar wanneer de hagel zijn toevlucht van leugens wegveegt, en hem laat zien, dat indien hij op deze grond van de wet blijft staan, hij onvermijdelijk in de afgrond van de hel moet neerzinken, dan, en niet eerder, roept hij met de stokbewaarder uit: 'Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde?' (Handelingen 16:30). Dit zien wij ook in Paulus (Romeinen 7:9): 'Zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven'. En in Galaten 2:19 zegt hij: 'Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou'. Dus, zeg ik, onderstelt de omhelzing van Christus noodzakelijk de kennis en overtuiging van onze verloren staat door de wet, of het verbond der werken.

b. Het onderstelt en sluit ook in een kennis van Christus, als het gezegende Geneesmiddel, Welke God bezorgd heeft; en hiervan ligt zo veel in de eigenlijke natuur van het geloof, dat het gewoonlijk met de naam van kennis genoemd wordt (Jesaja 33:10; Johannes 17:3). Deze kennis van Christus is niet een blote theoretische kennis van Hem, die door een uitwendige openbaring of algemene verlichting verkregen wordt; want daar zijn vele geleerde ongelovigen; maar het is een inwendige, zaligmakende kennis van Hem, welke komt door de Geest der wijsheid er der openbaring, Die de uitwendige ontdekkingen van Hem in het Evangelie vergezelschap, hetwelk een waar geloof is (2 Korinthe 4:6): 'God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus'. Hij brengt als een venster in des mensen harte, dat tevoren als een kerker van helse duisternis was, en doet daarin een straal van zaligmakend, vernederend en overwinnend licht schijnen; en dus wordt de ziel overgebracht uit de

duisternis tot een wonderbaar licht; en dit licht wordt genaamd het licht des levens; omdat daarin, en daardoor, een nieuw beginsel des levens in de ziel wordt geplant (Éfeze 2:1): ‘En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden’.

3. Dit omhelzen van Christus sluit ook in een vaste toestemming van de ziel aan het geopenbaarde Evangelie, aangaande Christus Jezus; zodat de ziel niet anders dan met Paulus zeggen kan: ‘Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken’ (1 Timótheüs 1:15). Deze toestemming van de ziel nu aan de openbaring van het Evangelie, is geen blote historische toestemming, welke alleen op de getuigenis van de mensen rust; want zulk een geloof kunnen hebben, en hebben ook, vele verworpenen; maar het is een toestemming, die gegrond is op de getuigenis Gods aangaande Christus in het Evangelie; hierom genaamd een ‘aannemen van Gods getuigenis, een verzegelen dat God waarachtig is’ (Johannes 3:33). Het zaligmakende geloof zal zich op niets minder wagen, dan op de geloofwaardigheid en de autoriteit van God Zelf. Zo spreekt de HEERE, dit is de grond en reden van de toestemming van de ziel, en dit is een veel vaster fundament, dan hemel en aarde; ‘want de gedaante dezer wereld gaat voorbij’; ‘maar het Woord des Heeren blijft in der eeuwigheid’ (1 Petrus 1:25). ‘Want de gerechtigheid is de gordel Zijner lenden, ook zal de waarheid de gordel Zijner lenden zijn’ (Jesaja 11:5). Zodat Hij even spoedig zal ophouden God te zijn, als Hij na zal laten Zijn Woord te vervullen, hetwelk door Zijn eed bevestigd is; welke die ‘twee onveranderlijke dingen zijn, in welke het onmogelijk is dat God liegen zou’ (Hebreeën 6:17-18).

4. Hierop volgt de aannemende, omhelzende of toepassende daad des geloofs. Christus in het licht des Woords en des Geestes gekend, en de openbaring van Hem toegestemd zijnde, gaat de ziel nog een trap verder, Hem, als het ware, in haar hart en armen omhelzende, als zijnde geheel en al een gepast Geneesmiddel voor haar ellende. Deze omhelzende en toe-eigenende daad des geloofs is, als het ware, de echo van de ziel op de roeping en de aanbieding van het Evangelie. ‘Ik bied Hem u aan als uw Zaligmaker’, zegt God; ‘en ik neem Hem als mijn Zaligmaker aan’, zegt het geloof; ‘Ik bied Hem u aan tot wijsheid tegen uw dwaasheid’, zegt God; ‘en ik neem Hem tot mijn wijsheid aan’, zegt het geloof; ‘Ik bied Hem u aan, daar gij een veroordeeld zondaar zijt, tot uw rechtvaardigmaking’, zegt God; ‘en ik neem Hem als de HEERE mijn gerechtigheid aan’, zegt het geloof; ‘Ik bied Hem u aan, daar gij een onrein zondaar zijt, tot heiligmaking’, zegt God; ‘en ik omhels Hem tot mijn heiligmaking’, zegt het geloof; ‘Ik bied Hem u aan, daar gij een rechtvaardig gevangene zijt, tot uw verlossing’, zegt God; ‘en ik neem Hem tot mijn verlossing aan’, zegt het geloof. Dus, zeg ik, beantwoordt de ziel aan de stem Gods in het Evangelie, wanneer zij gelooft; niet ongelijk aan hetgeen men leest in Zacharía 13:9: ‘Ik zal zeggen: Het is Mijn volk; en het zal zeggen: De HEERE is mijn God’. En dit is hetgeen wij de verzekerdheid des geloofs noemen, of een toe-eigenende verzekerdheid, waardoor de ziel Christus en al Zijn weldaden als haar eigendom in bezit neemt, op grond van de evangelische aanbieding en belofte. Hetgeen tevoren in het algemeen aan allen in de aanbieding lag, brengt de ziel nu op haar zelf in het bijzonder thuis, en zij neemt met Simeon, Christus in haar armen en in haar schoot, en roept met Thomas uit: Mijn Heere en mijn God! Ik zeg niet, dat de eerste taal des geloofs deze is: Christus is voor mij gestorven, of: ik ben van eeuwigheid uitverkoren; o nee! maar de taal des geloofs is: God biedt mij een geslachte en gekruiste Zaligmaker aan, en deze gekruiste Christus neem ik als mijn Zaligmaker aan; en door

mijn aannemen of omhelzen van Hem, als aan mij aangeboden, heb ik grond om te mogen besluiten, dat ik uitverkoren ben, en dat Hij voor mij in het bijzonder gestorven is, en eerder niet. Ik zal alleen hier nog maar bijvoegen, dat deze toe-eigenende daad des geloofs, met de kennis en toestemming, tevoren gemeld, onafscheidelijk gepaard gaat, en dat zij allen tezamen in de algemene natuur van het zaligmakende geloof ingesloten zijn; welk geloof ik als een daad van de gehele ziel begrijp, zonder het te bepalen tot een vermogen of onderscheiding van eerderheid of laterheid van tijd.

Dit zaligmakende geloof, hetwelk ik daar in zijn wezenlijke daden beschreven heb, wordt in de Heilige Schriftuur verschillend uitgedrukt, uit welke fontein wij alleen onze bevattingen daarvan halen moeten; 'tot de Wet en tot de Getuigenis; zo zij niet spreken naar dit Woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben' (Jesaja 8:20). Het wordt dan genaamd:

1. Een aannemen van Christus (Johannes 1:12): 'Zovelen Hem aangenomen hebben', enz. 'Gelijk gij dan Christus Jezus, den Heere hebt aangenomen, wandelt also in Hem' (Kolossenzen 2:6). Deze uitdrukking leidt ons om Christus ons voor te stellen onder het begrip van een gift, die ons vrijelijk aangeboden en voorgesteld wordt in het Evangelie, en welke in haar eigen natuur een toe-eigening meebrengt: want waar iemand een gift ontvangt, daar neemt hij die als zijn eigendom, en ze wordt zijn bezitting.

2. Het wordt somtijds uitgedrukt door een rusten of wentelen van zichzelf op den Heere (Psalm 37:5): 'Wentel uw weg op den HEERE, en vertrouw op Hem', en (vers 7): 'Zwijg of rust op den HEERE en verbeid Hem'. Welke uitdrukking zinspelen kan op een arm, vermoeid mens, die als onder een zware last schijnt neer te zinken, en die niet langer op zijn benen kan staan, op een sterke rotssteen leunt en rust, welke hij verzekert is dat niet onder hem zal wegzinken. Het geloof is in zijn rechtvaardigmakende daad niet een werkende, maar een berustende genade; o! zegt de arme ziel, ik ben in gevaar om neer te zinken in de diepte van de hel, onder het gewicht van mijn ongerechtigheden, welke gaan over mijn hoofd, en die als een zware last mij te zwaar zijn geworden; maar ik leg mijn hulp waar God die heeft gelegd; o dit is mijn rust. Hierom worden degenen die geloven, gezegd 'in te gaan in de rust' (Hebreeën 4:3. Of dit berusten van de ziel op Christus kan zinspelen op het berusten van iemand op een verdrag of obligatie, welke hem met goede verzekering vergund is door een geloofwaardig persoon; deze neemt hij voor een genoegzame zekerheid voor zichzelf aan, en berust zo op de getrouwheid van hem die dezelve gegeven heeft; zo berusten wij ook in het geloof op de waarheid en getrouwheid van God in Christus, als zijnde die een genoegzame zekerheid voor de beloofde zegening.

3. Het heet 'een toevlucht nemen om de voorgestelde hoop vast te houden' (Hebreeën 6:18); welke benaming een zinspeling is op de onverhoedse doodslager onder de wet, welke om de bloedwreker te ontvluchten, tot de vrijstad zijn toevlucht nam; deze arme en door de bloedwreker vervolgd mens moest niet tot enige van de steden Israëls inkeren; ook moest hij niet tot de tempel vluchten om offeranden te offeren: maar hij moest direct tot de vrijstad de toevlucht nemen. Zo moet ook de ziel in het geloven niet berusten op iets dat Christus niet is, 'die een verbergings is tegen den wind en een schuilplaats tegen den vloed' (Jesaja 32:2). De hagel zal alle andere toevluchten wegvagen; maar gelijk de doodslager, toen hij binnen de poorten van de vrijstad was, in zulk een veiligheid was, dat hij met de bloedwreker vrijelijk spreken mocht zonder enig gevaar, zo is ook de ziel, die door het geloof tot het dekkleed van Christus' bloed en gerechtigheid de toevlucht genomen heeft, in zulk een volstrekte veiligheid, dat zij met de wet en al haar vervolgers spreken en met de apostel uitroepen durft: 'Wie zal

beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is', enz. (Romeinen 8:33-34).

4. Het wordt genaamd 'een onderwerpen aan de rechtvaardigheid Gods' (Romeinen 10:3). Een wonderlijke uitdrukking voorwaar! Zal dat onderwerping heten, dat een veroordeeld misdadiger pardon ontvangt van zijn prins? Of dat iemand, die moedernaakt is, een kleed aanneemt? Doch de uitdrukking stelt ons duidelijk de verwaande hoogmoed van des mensen hart voor: wij zijn, als het ware, op een ingebeelde troon van eigengerechtigheid door de wet, geklommen, denkend met Laodicéa, dat 'wij rijk en verrijkt geworden zijn, en geens dings gebrek hebben' (Openbaring 3:17), verachtend dat wij aan een ander om gerechtigheid gehouden en verplicht zijn; maar wanneer een mens gelooft, dan worden die verheven inbeelden geslecht, zodat hij genoodzaakt wordt, om 'alle dingen schade en drek te achten, om Christus te mogen gewinnen; en om in Hem gevonden te worden, niet hebbende zijn gerechtigheid, die uit de wet is; maar die door het geloof in Christus is, namelijk, de rechtvaardigheid die uit God is door het geloof' (Filippenzen 3:8-9). De taal van een ziel, zich aan Gods rechtvaardigheid onderwerpend, is die van de Kerk (Jesaja 45:24): 'Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen'.

5. Het wordt genaamd 'een vasthouden van Gods verbond' (Jesaja 56:4). Het verbond der genade, gelijk het in de uitwendige bedeling van het Evangelie ligt, is gelijk een touw dat aan een menigte van verdrinkende mensen toegeworpen wordt: God komt door Zijn dienstknechten tot zinkende zondaren, die in gevaar zijn om in de grondeloze poel van Zijn toorn te verdrinken, toeroepen: grijp Mijn verbond aan, en ook Hem dien Ik gegeven heb tot een Verbond des volks; en Ik zal u verlossen, zodat gij in de kuil niet nederdaalt. Wanneer iemand nu gelooft, dan grijpt hij als het ware, dit touw der zaligheid, dit verbond der genade en deze belofte aan; en hij legt die zelen, gelijk Jeremia deed, toen deze door Ebed-Melech aan hem in de kuil werden neergelaten, onder zijn oksels, en waagt zo zijn gehele gewicht daaraan. De arme ziel zegt in dit geval met David, wanneer hij van het verbond der genade spreekt: 'Daarin is al mijn heil' (2 Samuël 23:5); hierop zal ik het gewicht van mijn zinkende en verloren gaande ziel neerleggen.

6. Het wordt genaamd 'den HEERE de hand te geven' (2 Kronieken 30:8), alwaar Hizkía tot de verbasterde stammen schrijft, hen vermaant, om den HEERE de hand te geven; zinspelend op mensen, die met elkaar oneens geweest zijn, elkaar de hand geven, wanneer zij tezamen verenigd worden, tot een teken van hun onderlinge vriendschap. De grote God, de beledigde Majesteit des hemels, komt in de bedeling van het Evangelie Zijn hand de ganse dag tot weerspannige zondaren uitstrekken, zeggende: 'Zie, hier ben Ik, zie, hier ben Ik' (Jesaja 65:1); werp de wapenen van uw vijandschap weg, en wordt met Mij bevredigd. Wanneer nu een zondaar gelooft, dan geeft hij, als het ware, den HEERE de hand, volgens Jesaja 27:5: 'Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken'.

7. Het wordt genaamd 'een openen van het hart voor Christus' (Hooglied 5:2; Openbaring 3:20; Handelingen 16:14). Deze uitdrukking geeft te kennen, dat gelijk het hart van de zondaar van nature gesloten en toegegendeld is voor de Heere, de eeuwige deuren van zijn verstand, wil en genegenheden ook zo, wanneer hij gelooft, worden 'opgeheven voor de HEERE der heirscharen, voor de HEERE, geweldig in den strijd', enz. (Psalm 24:7-8).

8. Het wordt genaamd een 'kopen' (Jesaja 55:1): 'Komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk' (Openbaring 3:18). 'Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd, komende uit het vuur', enz. Dit kopen geeft niet zulk een verruiling te kennen, alsof wij God een evenredigheid moesten geven voor Zijn genade, want het is een 'kopen zonder geld en zonder prijs' het is een geven van armoede voor rijkdom, van ledigheid voor volheid, van mismaaktheid voor schoonheid, van schuld voor gerechtigheid, van onreinheid voor heiligheid, van dienstbaarheid voor vrijheid; kortom, kopen op Christus' markt is anders niet, dan 'nemen' (Openbaring 22:17): 'Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet'.

Daar zijn vele andere uitdrukkingen, die de Geest van God in het Woord gebruikt, om de natuur van het geloof aan ons voor te stellen. Soms wordt het genaamd een 'vaste grond der dingen die men hoopt' (Hebreeën 11:1). Omdat het geloof de belofte als verzelfstandigt en een daadzaak geeft; even gelijk iemand zijn wisselbrieven en waardepapieren overziende, zegt: deze zijn mijn middelen en mijn gehele kapitaal, hoewel deze maar stukken papier zijn: zo zegt ook een gelovige, wanneer hij de gerechtigheid en volheid van Christus, in de vrije belofte van het Evangelie beschouwt: dit is mijn schat en eeuwig alles; en hij zal zich met David over Gods Woord der belofte meer verblijden en 'vrolijk zijn, dan een die een groten buit uitdeelt'; ja het is hem 'begeerlijker dan goud, ja dan veel fijn goud' (Psalm 119:162; Psalm 19:11). Nog eens, het wordt in hetzelfde vers ook genaamd 'een bewijs der zaken die men niet ziet'. Het woord dat door bewijs is overgezet, betekent een overtuigende demonstratie. Het geloof, op de belofte zich oefenend, overtuigt de ziel van de daadzaak der onzienlijke dingen, alsof ze voor haar waren, en zij ze met haar lichamelijke ogen zag. Dit gezicht des geloofs is niet zulk een gezicht, als Bileam van Christus ontving, wanneer hij zeide: 'Ik zal Hem zien, maar nu niet; ik zal Hem aanschouwen, maar niet nabij' (Numeri 24:17). Hij zag Hem door de Geest der profetie als Israëls Verlosser; maar niet door de Geest des geloofs als zijn Verlosser, gelijk Hem Job zo zag (Job 19:25). Bileam zag Hem zonder enig persoonlijk aandeel aan Hem; maar Job zag Hem als zijn Verlosser, met een bijzondere toe-eigening: 'Ik weet dat mijn Verlosser leeft'. Verder in Hebreeën 11:13, wordt het een 'omhelzen van de beloften' genoemd. Het woord betekent een vriendelijke groet of kus; zijnde een zinspeling op twee geliefde vrienden, die wanneer zij elkaar ontmoeten, elkaar op de vriendelijkste en teerste wijze omhelzen. De genade der belofte omhelst de ziel, en dan omhelst de ziel de belofte, met Christus in dezelve, in haar armen. Het tegengestelde hiervan is het geval van een vermetelegeveinsde, die in zeker opzicht de belofte waarlijk omhelst; maar de bijzondere genade der belofte hem niet omhelst hebbend, is hij gelijk iemand, die een boom in zijn armen neemt; hij omhelst wel de boom, maar de boom omhelst hem niet.

Nog eens, het geloof heet 'een eten van het vlees en een drinken van het bloed van den Zoon des mensen' (Johannes 6:53). Omdat het geloof Christus gebruikt en toepast tot het leven en voedsel en onderhoud van de ziel; even gelijk iemand van de spijs en drank die hem voorgezet worden, gebruik maakt tot voeding van zijn lichaam. Laat iemand nog zulk een kostelijke maaltijd worden voorgesteld, zo zal hij nochtans onvermijdelijk van honger moeten vergaan, tenzij hij deze toepast en er gebruik van maakt; zo moeten wij ook zonder een gelovige toepassing van Christus en Zijn volheid, onvermijdelijk sterven en verloren gaan. O! wat is dat een jammerlijke staat, in het midden van de overvloed te moeten vergaan en van honger omkomen!

Eindelijk, het geloof wordt genaamd een 'vertrouwen op den Naam des HEEREN' (Jesaja 50:10; Jesaja 26:3). Wij weten allen wat het is te vertrouwen op een man van

trouwe oprechtheid; wanneer hij zijn woord passeert, dan twijfelen wij niet aan de vervulling van hetgeen hij beloofd heeft; zo neemt ook het geloof de belofte aan, vertrouwend op de waarheid en getrouwheid van de Belover, gelijk er ook van Abraham staat (Romeinen 4:20): ‘En hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongelof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer’. De deugden en volmaaktheden Gods, gelijk Zijn macht, heiligheid en goedheid, maar inzonderheid Zijn waarheid en getrouwheid, zijn in de belofte verpand als gronden van vertrouwen. Hierom moeten wij op Zijn Naam vertrouwen; en wanneer wij op Hem vertrouwen, moeten wij Hem aanmerken als onze God in Christus; want wij kunnen nooit op Hem vertrouwen, zolang wij Hem aanmerken als onze vijand.

B. De tweede zaak die tot toelichting van het eerste algemene hoofdstuk voorgesteld was, is om aan te tonen, wat soort van arm het is, of om enige hoedanigheden van deze arm des geloofs voor te stellen.

1. Het is een leunende arm. ‘Wie is zij die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste?’ (Hooglied 8:5). ‘Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd’ (Jesaja 26:3). Zie ook Jesaja 50:10. Het is het ambt of het werk des geloofs, om de ziel te ondersteunen, wanneer zij gereed is om onder de last van de zonde, droefheid, duisternis en verlatenheid te bezwijken (Psalm 27:13): ‘Zo ik niet had geloofd dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, ik ware vergaan’. Het leunt en berust op Hem, Die de Overwinning Israëls is: namelijk, op de ‘Man van Gods rechterhand, Dien Hij Zich gesterkt heeft’ (Psalm 80:18), en dus beurt het de ziel op onder de zwaarste verdrukkingen.

2. Het is een winnende arm. De apostel spreekt van ‘Christus te mogen gewinnen’, en van ‘in Hem gevonden te worden’ (Filippenzen 3:8-9). En daar wordt van de wijze koopman gezegd, dat Hij ‘één parel van grote waarde gevonden hebbende, heenging en verkocht al wat hij had, om dezelve te kopen’, of te gewinnen (Mattheüs 13:46); en deze parel kan niet anders gewonnen worden, dan door deze aan te nemen (Johannes 1:12). Ja, het geloof is zulk een winnende genade, dat zij altijd neemt en ontvangt uit ‘de volheid van Christus genade voor genade’; het graaft en delft in de rots der eeuwen, waardoor de ziel van onnaspeurlijke rijkdommen wordt voorzien; het onderhoudt een koophandel met de hemel; het reist naar het vergelegene land, en het keert zeer rijk geladen met de geriefelijkheden van dat betere land weder naar huis.

3. Het is een zeer wijduitgestrekte arm. Het is geen kleine zaak, die de arm des geloofs vervullen zal; de gehele wereld met al deze volheid, kan deze niet vervullen. O! nee, het geloof verwerpt dat alles als drek, opdat het zijn armen gevuld mag krijgen door een God in Christus: ‘Ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn’, enz. (Filippenzen 3:8). Ja, ik mag hier bijvoegen, dat de hemel zelf met al de heerlijkheid van Immanuëls land, geen grootte heeft in de armen des geloofs zonder Christus, ‘in Wie de volheid der Godheid lichamelijk woont’ (Kolossenzen 2:9). ‘Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde’ (Psalm 73:25).

4. Het is een zeer vasthoudende arm. Deszelfs zinspreuk mag gezegd worden te zijn: Grijpt vast; gelijk de arm des geloofs wijd is, en veel in zich bevat, zo grijpt en houdt hij ook datgene vast, hetwelk hij ontvangt (Hooglied 3:4): ‘Ik hield Hem vast’, zegt de bruid, ‘en ik liet Hem niet gaan’. Het geloof is zulk een vasthoudende genade, dat het worstelen zal met een almachtige God, en weigeren om het op te geven, wanneer Hij

Zich schijnt te willen losmaken uit deszelfs handen, gelijk wij in het geval van Jakob zien (Genesis 32:24), en vervolgens, daar kreeg Jakob door het geloof een greep aan de Engel des verbonds, de Engel zeide tot hem: 'Laat mij gaan'; een wonderlijk woord voorwaar, dat de Schepper een smekeling wordt bij het schepsel; maar wat zei Jakob nu op dit voorstel? 'Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent', alsof Hij gezegd had: laat de dageraad opgaan, en de dag voorbijgaan, laat de nacht komen, en de dageraad wederom opgaan, de hinkende Jakob en de levende God zullen niet scheiden, totdat ik de zegen heb. Tot dit einde is hetgeen men leest bij de profeet Hoséa (Hoséa 12:4-5): 'In zijn kracht', te weten in de kracht zijns geloofs door het gebed, 'gedroeg hij zich vorstelijk met God. Ja, hij gedroeg zich vorstelijk tegen den Engel en overmocht Hem; hij weende en smeekte Hem'. O! mijne vrienden, zoek toch het voorbeeld van Jakob na te volgen; en dan 'zult gij gespijzigd worden met de erve van uw vader Jakob' (Jesaja 58:14). Dus is het geloof, zeg ik, een vasthoudende arm; de eerste greep, die het geloof van Christus neemt, is zo vast, dat het nooit tot in alle eeuwigheid, zijn greep wederom los laat; het verenigt de ziel met Christus; en die vereniging is zo vast en nauw, dat de mens één lichaam en geest wordt met Hem; en dus ook zo onverbrekkelijk, dat 'noch dood noch leven, noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, een scheiding zullen kunnen maken' (Romeinen 8:38).

5. Hieruit volgt dan ook, dat het geloof een zeer vrijpostige en vrijmoedige arm is. Het heeft vele verzekeringen in zich; want het zal zijn aandeel aan Christus vasthouden op grond van het Nieuwe Verbond, zelfs wanneer de aarde en de hel, het gevoel en de rede en alles daartegen schijnt op te komen; het zal 'vertrouwen op de Naam des HEEREN, en steunen op zijn God', zelfs wanneer de arme ziel in duisternis wandelt van verlaten, in de duisternis van verzoeking, in de duisternis van verdrukking, ja in de duisternis van de schaduw des doods. Abrahams geloof had met grote tegenstand te worstelen, toen hij de belofte van Izak en in hem van het beloofde zaad ontving, in welke alle geslachten der aarde gezegend zouden worden; nochtans was het vertrouwen en de verzekering van zijn geloof zodanig, dat 'hij aan de belofte Gods niet getwijfeld heeft door ongeloof' (Romeinen 4:20). De taal des geloofs is: 'Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin; wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een Licht zijn', enz. 'Ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid' (Micha 7:8-9). Echter moet niemand mij hier misduiden, alsof een arm gelovige, Christus en de belofte niet met een bevende hand aannam; ja, een gelovige wordt menigmaal door de overmacht van het ongeloof zover gebracht, dat hij met de psalmist moet uitroepen: 'Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht? Heeft God vergeten genadig te zijn?' (Psalm 77:9-10). Doch laat dit evenwel gedacht worden, dat uit niet zijn geloof, maar zijn zwakheid was, door de overmacht van het ongeloof, welke hem deed twijfelen; want laat het geloof maar eens bevrijd worden van het ongeloof, laat het zijn hoofd maar eens boven krijgen en zijn eigen taal spreken, dan zal zijn eigen dialect: Abba Vader zijn (Romeinen 8:15). 'Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet en Israël kent ons niet; Gij, o HEERE, zijt onze Vader, onze Verlosser vanouds af is Uw Naam' (Jesaja 63:16).

6. Het is een zeer lijdzame en wachtende arm. 'Wie gelooft, die zal niet haasten' (Jesaja 28:16). Hoewel het geloof de vervulling van de belofte vastelijk gelooft, zo wil het nochtans de Heilige Israëls geen paal stellen, ten aanzien van de tijd, wanneer Hij deze vervullen zal; 'daarom zal ik den HEERE verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis Jakobs, en ik zal Hem verwachten' (Jesaja 8:17). Het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn; en daarom, zegt het geloof: 'Zo Hij vertoeft,

verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven' (Hábakuk 2:3). Het geloof zal geen onbezonnen of roekeloze besluiten trekken, omdat de Heere Zijn aangezicht verbergt, of Zijn komen tot de ziel uitstelt; nee, maar het ziet op Gods Woord der belofte, en daar stelt het zijn vertrouwen op, zeggende met de Kerk: 'Ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen' (Micha 7:7).

7. Het geloof is een voedende arm. Het voedt zich op het lichaam van de Leeuw uit de stam van Juda; en dus ontvangt het met Simson 'spijs van den eter en zoetheit uit den sterke' (Richteren 14:14). Hierom wordt het genaamd, gelijk wij gezegd hebben, een 'eten van het vlees, en een drinken van het bloed van den Zoon des mensen' (Johannes 6:53). En onder dit gezicht wordt Christus aan ons voorgesteld in het sacrament van het Heilige Avondmaal: 'Neemt, eet, dat is Mijn lichaam' (Mattheüs 26:26). Daar werd onder de wet, een gedeelte van de offerande bewaard tot spijs voor de priesters, wanneer al het overige verbrand werd op het altaar; de gelovigen zijn geestelijke priesters Gods, en leven van het altaar en van dat gezegde Pascha, hetwelk voor ons geslacht is.

8. Het is geen luie, maar een werkende arm. Het is waar, in zijn rechtvaardigmakende daad, is het geen werkende, maar alleen een aannemende of berustende arm; het is gelijk de hand van een bedelaar, die de aalmoes ontvangt, zonder een slag daarvoor te werken. In de rechtvaardigmaking is het geloof een lijdelijk of ontvangend instrument; maar in de heiligmaking is het een dadelijk of werkend instrument; het is een dadelijke arm in de heiligmaking, die het hart reinigt, en al de andere genaden beweegt en aan het werk zet; het is door de liefde werkende (Galaten 5:6); het werkt door bekering, het werkt door hoop, het werkt door lijdzaamheid, het werkt door gehoorzaamheid; ook is het geloof zonder de werken dood, gelijk het lichaam dood is zonder de geest. Kortom, de gehele omslag van de evangelische gehoorzaamheid, is de gehoorzaamheid des geloofs; en alle gehoorzaamheid, welke niet uit het geloof voortvloeit, is maar een dood werk, hetwelk een levende God niet aangenaam kan zijn.

9. Het geloof is een strijdende en krijgvoerende arm. In Hebréeën 11:34 wordt van de helden des geloofs gezegd, dat zij sterk geworden zijn in de krijg. Ja het is niet alleen een strijdende, maar een overwinnende arm; want het 'brengt heirlegers der vreemden op de vlucht'. Het is door het gelovig leunen op de arm van almachtigheid, dat 'de boog van een gelovige in zijn stijfheid blijft, en dat de armen zijner handen gesterkt worden, om een stalen boog te verbreken' (Genesis 49:24; Psalm 18:35). Door het geloof blussen wij de vurige pijlen van de satan uit, en vertreden wij de macht der duisternis; door het geloof overwinnen wij de wereld, en zetten de maan onder onze voeten; ja deze dappere genade des geloofs neemt de roof van Christus overwinning over de zonde en de satan, de hel en de dood, en triomfeert zo in zijn overwinning, zelfs dan wanneer het nog in de strijd is, en door de vijand schijnt overwonnen te worden; 'Gode zij dank, Die ons allen tijd doet triomferen in Christus' (2 Korinthe 2:14). Mijn Hoofd en grote Veldoverste, zegt het geloof, heeft overwonnen, en ik heb ook alreeds in Hem overwonnen; want 'wij zijn meer dan overwinnaars, door Hem Die ons heeft liefgehad' (Romeinen 8:37).

10. Eindelijk, het geloof is een zaligmakende arm. 'Die gelooft, zal zalig worden' (Markus 16:16). Daar is door de ordonnantie des hemels, een onafscheidelijk verband bevestigd tussen het geloof en de zaligheid (Johannes 3:16): 'Een iegelijk die in Hem gelooft, zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben'. Hoewel er waarlijk geen verband van oorzakelijkheid is, zo is er nochtans een verband van orde. Het geloof

kan niet anders dan de zaligheid in zich bevatten, omdat het Christus, de zaligheid Gods, in zijn armen neemt, gelijk wij zien dat Simeon hier deed.

C. Het derde dat door ons was voorgesteld, is om te onderzoeken hoe deze arm des geloofs Christus omhelst. Ik antwoord in het algemeen: Het geloof omhelst Hem evenzo als Hem God in het Evangelie aanbiedt. Daar is een klare overeenkomst tussen Gods aanbieden van Christus en tussen des geloofs aannemen van Hem; hetwelk ik nu in deze vier volgende bijzonderheden zal ophelderen.

1. Christus wordt in het Evangelie vrijelijk aangeboden (Jesaja 55:1, Openbaring 22:17), en het geloof neemt Hem zo ook aan, als een vrije gift Gods. Daar is een natuurlijke geneigdheid in des menschen hart, om iets van onszelf bij wijze van verwisselingen of evenwaardigheid te willen geven voor Christus en voor de weldaden van Zijn verdiensten. De trotse natuur kan niet dulden om zoveel aan God verplicht te zijn, dat zij Christus en de zaligheid om niet van Hem ontvangen zou; en daarom wil ze altijd deze of gene hoedanigheid meebrengen, als het kooppeld voor Christus; ik moet zo boetvaardig, zo vernederd, zo rein en heilig wezen, eer ik tot Christus kom, en dan zal ik aangenaam zijn; dan zal Hij mij vergeven en zaligmaken. Doch, mijne vrienden! wat gij hier ook van denken mag, dit is het leven van het oude verbond der werken; en het is zo veel alsof men zei: Ik moet eerst mij zelf genezen, eer ik tot de Medicijnmeester ga; ik moet eerst mijzelf reinigen, eer ik tot de fontein kom, die geopend is tegen de zonden en onreinheid. Wacht u toch voor dit bedrog, want het is een heimelijke omkering van die orde en weg, welke God in het verbond der genade heeft vastgesteld; en dat is het geld en de prijs, welke Hij ons verboden heeft te brengen op de markt van vrije genade. Het geloof handelt op een geheel andere wijze in het aannemen van Christus; o, zegt de arme ziel, ik ben een gewond zondaar, van de voetzolen af tot het hoofd toe, en dit maakt mij bekwaam voor de Medicijnmeester van de ziel; ik ben een bevlekt onrein zondaar, zo zwart als een moor, en zo bevlekt als een luipaard; en daarom moet ik tot de fontein gaan; ik ben een naakt zondaar, en daarom wil ik de witte klederen nemen, welke mij worden aangeboden, om de schande van mijn naaktheid te bedekken; ik ben een blind zondaar, en daarom zal ik de ogenzalf nemen, opdat ik ziende worde. Dus omhelst het geloof Christus, zeg ik, gelijk Hij vrijelijk wordt aangeboden.

2. Christus wordt in het Evangelie volkomen en geheel aangeboden; en zo omhelst Hem ook het geloof geheel, zonder Hem te verdelen. Ik erken dat de eerste toevlucht des geloofs tot Christus als een Zaligmaker is, dewijl Christus als Priester de wet vervullende, aan de rechtvaardigheid Gods voldoende, en daardoor een eeuwige gerechtigheid aanbrengeende, de enige zaak is die de tegenwoordige engte en de noodzakelijkheid van de ziel vervullen kan, onder de ontzaggelijke bevattingen van Gods wrekende rechtvaardigheid en toorn; en daarom vlucht het geloof derwaarts heen. Doch, hoewel nu het geloof zich eerst op Christus als Priester vestigt, zo omhelst het Hem nochtans te zelfde tijd als Profeet, zich aan Zijn onderwijzing onderwerpende en zich ook aan Hem als Koning overgeevende, om de wet uit Zijn mond te ontvangen. O, zegt de ziel, 'Ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand' (Spreuken 30:2), maar deze Zaligmaker heeft 'medelijden met de onwetenden en dwalenden' (Hebreeën 5:2). Hij opent het boek, en breekt de zeven zegelen van hetzelfde; en daarom zal ik mij nederzetten voor Zijn voeten, en de gehele openbaringen van de wil Gods van Hem ontvangen; ik ben een arm leenman en slaaf van de hel; 'andere heren hebben over mij geheerst, maar nu zal ik alleen Zijns Naams gedenken' (Jesaja 26:13). 'De HEERE is mijn Rechter, de HEERE is mijn Wetgever,

de HEERE is mijn Koning, Hij zal mij behouden' (Jesaja 33:22). Dus neemt de arm des geloofs, zeg ik, een gehele Christus aan. Daar is niets van Christus, zegt de ziel, dat ik missen kan; ik moet Hem geheel hebben als mijn eigendom, als mijn Profeet, mijn Priester en mijn Koning. En hierin verschilt het geloof van de tijdgelovigen van het geloof van de uitverkorenen Gods. Een geveinsde verhalft Christus of anders keert hij de orde van Zijn ambt om, in de wijze van zijn aannemen van Hem; hij neemt Hem aan, of als Zaligmaker, alleen om hem voor de hel te bewaren, maar weigert de aanneming van Hem als Koning, om hem te regeren: of anders onderwerpt hij zich in de belijdenis aan Christus als Koning, om over hem te heersen, op deze grond hopende, dat Christus hem door Zijn bloed en Zijn gerechtigheid als Priester zal zaligmaken, en zo maakt hij daardoor het gebrek van zijn lamme gehoorzaamheid goed; hetwelk zakelijk 'een lap ongevold laken zetten is op een oud kleed, waardoor de scheur erger wordt' (Mattheüs 9:16).

3. God biedt Christus in het Evangelie hartelijk en met toegenegenheid aan; Zijn hart gaat als het ware, tot de zondaren uit in de roeping en aanbieding van hetzelfde. Het is niet mogelijk, om iets, dat teerhartiger is, te kunnen begrijpen, dan het woord in hetwelk Hij zondaren nodigt (Ezechiël 33:11; Hoséa 11:8; Jesaja 55:1-3). Gelijk God nu Christus hartelijk en met toegenegenheid aanbiedt, zo neemt het geloof Hem ook op gelijke wijze aan. Een gelovige neemt een gehele Christus met zijn gehele hart en ziel aan; de liefde, de blijdschap, het vermaak en het genoegen van de ziel lopen allen op Hem uit, als op het centrum van haar rust; en deze genegenheden zetten, als zo vele springbronnen van evangelische gehoorzaamheid, al de leden van het lichaam in Zijn dienst aan het werk; zodat het hoofd voor Hem studeren zal, de handen voor Hem werken en de voeten voor Hem lopen zullen, en de tong bereid zal zijn, om Zijn zaak te verdedigen.

4. Christus wordt aan elk mens particulier aangeboden; daar is niet één mens, die mij heden hoort, of ik bied hem in de naam Gods een Christus aan, alsof hij met naam en toenaam geroepen werd. Gelijk nu de aanbieding bijzonder is aan elk onverdeeld persoon, zo neemt ook het geloof Christus met een bijzondere toepassing aan. Wanneer ik een Zaligmaker omhels, dan omhels ik Hem niet tot zaligheid voor een ander, nee, maar ik omhels Hem als mijn Zaligmaker, tot zaligheid van mijn eigen ziel in het bijzonder. Wacht u, mijne vrienden! voor een algemeen geloof; hetwelk in ons nationaal verbond als een tak van het Pausdom is afgezworen. Een algemene overreding van de barmhartigheid Gods in Christus en van des Heeren Jezus' bekwaamheid en gewilligheid, om allen, die tot Hem komen, zalig te maken, is niet genoeg; o nee; want de duivelen en verworpenen kunnen dat geloven, ja, geloven het ook dadelijk. Daar moet dan noodzakelijk een overreding en geloof hiervan zijn, met een bijzondere toepassing op onze eigen ziel; want indien de barmhartigheid Gods in Christus aan elk in het bijzonder aangeboden wordt, dan moet, gelijk ik gezegd heb, het geloof, hetwelk de echo van de ziel is, aan de roeping van het Evangelie noodzakelijk Christus en de barmhartigheid Gods in Hem omhelzen, met een bijzondere toepassing op zichzelf; of anders beantwoordt het niet aan de aanbieding Gods; en dus kan het gevolglijk niet van een zaligmakende natuur zijn.

Tot dusverre van het eerste hoofdstuk, dat ter onzer behandeling was voorgesteld.

(2) Het tweede hoofdstuk, dat door ons was voorgesteld, is, om enige van die lofzangen op te merken, welke het hart en de mond van een gelovige gewoonlijk vervullen, wanneer hij als Simeon, Christus in Zijn armen ontvangt.

Wij worden gezegd ‘vervuld te wezen met alle blijdschap en vrede in het geloof’ (Romeinen 15:13). Ja, de ziel wordt door het geloof in Christus, Welke zij niet ziet, maar gelooft, vervuld ‘met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde’ (1 Petrus 1:8), en wanneer dit dan het geval is van de ziel, zo kan zij niet anders dan met Simeon, God loven en haar hart in deze of dergelijke lofzangen uiten.

1. De ziel kan niet anders dan God loven voor Zijn verkiezing en eeuwige liefde. De gelovige omhelzing van Christus helpt de ziel, om de stromen van de Goddelijke liefde na te speuren tot hun oorsprong of de bron, daar zij uit voortkomen, en om haar eigen naam te lezen in het boek des levens, onder degenen, die ‘ten leven geschreven zijn te Jeruzalem’ (Jesaja 4:3). O, gedankt zij God! zal de ziel zeggen, dat ik, ellendige, in Gods hart geweest ben van vóór de grondlegging der wereld. Gedankt zij God in de hoogste hemelen, Die mij getrokken heeft met goedertierenheid, uit welke ik weet, dat Hij mij lief gehad heeft met een eeuwige liefde!

2. De ziel kan in zulk een toestand niet anders dan God loven voor Christus en de verlossende liefde door Hem, en met de apostel zeggen: ‘Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave!’ (2 Korinthe 9:15). Ere zij God, in de hoogste hemelen, dat ons een Kind geboren en een Zoon gegeven is, Wiens ‘Naam is Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vrededorst!’ (Jesaja 9:5). En wanneer dan de ziel die heerlijke trein van zegeningen ziet, die Christus vergezelt, dan kan zij niet anders dan zich met de apostel in zijn dankzegging verenigen en zeggen: ‘Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus’ (Éfeze 1:3). Onder deze ontelbare zegeningen, welke met Christus vergezeld gaan en daar de ziel in dit geval God voor loven zal, zal ik deze weinige maar noemen.

a. O, gezegend zij God! zal de ziel zeggen, dat Hij in Christus mijn God, ja, mijn eigen God geworden is. Voormaals ben ik zonder God in de wereld geweest; maar o, wat een zalige verandering is deze! Nu kan ik Hem in Christus beschouwen en zeggen: ‘Hij is mijn God, mijn Vader, de Rotssteen mijns heils en het Deel mijns bekens’, en daarom zijn ‘mij de snoeren gevallen in een lieflijke plaats’ (Psalm 16:5-6).

b. O, gezegend zij God! zal de ziel zeggen, dat nu in Christus, door Zijn gehoorzaamheid en lijden, de vurige rechterstoel in een troon van genade veranderd is. De wet en Gods rechtvaardigheid, een volkomen voldoening ontvangen hebbende, zo is er een weg gebaad voor de regering van de soevereine genade, zodat nu ‘de genade heerst door de rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere’ (Romeinen 5:21); en gelijk het de wil Gods is, dat de genade heersen zal, zo is het ook de begeerte van mijn ziel, om Zijn Naam te doen gedenken van geslacht tot geslacht. O, laat de genade de kroon hebben en de scepter zwaaien tot in eeuwigheid, en laten al de halleluja’s van het hogerhuis hierboven, tot prijs van de heerlijkheid van Zijn genade zijn.

c. O, gezegend zij God! zal de ziel zeggen, dat Hij in Christus al mijn ongerechtigheden uitgedelgd heeft als een nevel, en mijn zonden als een wolk. Daar was een wolk van zonden, die zwanger was van toorn, boven mijn hoofd, maar in Christus zie ik dezelve verdreven; in ‘Hem hebben wij de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom Zijner genade’ (Éfeze 1:7). En

daarom: ‘Loof den HEERE, o mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam. Die al uw ongerechtigheid vergeven heeft’ (Psalm 103:1-3).

d. O, gezegend zij God! zal de ziel zeggen, dat ik in Christus gezegend ben met een eeuwige gerechtigheid van de wet. Christus, mijn eeuwig gezegende Borg, is voor mij ‘geworden onder de wet’ (Galaten 4:4); Hij heeft deze verhoogd en verheerlijkt; ‘de HEERE had lust aan hem, om Zijner gerechtigheid wil’ (Jesaja 42:21), en in en door Hem is de gerechtigheid van de wet in mij vervuld; en daarom ‘ben ik zeer vrolijk in den HEERE, en mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, en den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap’ (Jesaja 61:10).

e. O, gezegend zij God! zal de ziel zeggen, dat Hij in Christus een Vader der wezen geworden is en mij met de weldaad van het kinschap gezegend heeft. Ik mag het nu uit mijn eigen bevinding verzegelen, dat bij Hem een wees ontferming vindt. Ik was gelijk een verworpen kind en een hulpeloze wees; maar de eeuwige Vader heeft mij opgenomen en mij ‘in Zijn huis en binnen Zijn muren een naam gegeven, beter dan der zonen en dan der dochteren; een eeuwigen naam, die niet uitgeroeid zal worden’ (Jesaja 56:5). ‘Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden’ (1 Johannes 3:1).

f. O, gezegend zij God! zal de ziel zeggen, voor die geopende toegang tot het heiligdom, door het bloed van Jezus. Tevoren is de deur voor mij gesloten geweest, en ook voor al de nakomelingen van Adam, door de overtreding van het eerste verbond; maar in Christus is deze wederom geopend, zodat wij nu ‘met vrijmoedigheid mogen toegaan tot den troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen en om genade te vinden, om geholpen te worden te bekwamer tijd’ (Hebreeën 4:16). Een vlees geworden Godheid is nu de weg tot God en tot de heerlijkheid geworden. Ik zou hier vele andere zegeningen kunnen noemen, waarvoor de ziel God looft, wanneer zij Christus in haar armen ontvangt; maar ik zal er niet verder over uitwijden. Ik zal dit hoofdstuk besluiten met u op twee of drie lofzangen te wijzen, welke gewoonlijk in zulk een geval zullen voorkomen. De eerste is 1 Petrus 1:3: ‘Geloofd zij de God en Vader onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden’. De anderen vinden wij in Romeinen 8:33 tot het einde van het hoofdstuk: ‘Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?’ enz. De derden vinden wij in 1 Korinthe 15:55-56: ‘Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? De prikkel nu des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus’. Nu zal ik dit hoofdstuk afbreken met een andere lofzang waarmee de Bijbel gesloten wordt (Openbaring 22:20): ‘Amen. Ja, kom, Heere Jezus’.

(3) Het derde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, is om aan te tonen, vanwaar het komt dat de gelovige omhelzing van Christus dus het hart en de mond met lof vervullen?

Ik antwoord:

1. Dit komt van de zekerheid, die er in het geloof is. Het geloof is geen twijfelende genade; nee, de twijfelingen en vrezes worden door hetzelfde verdreven, gelijk de wolken en de duisternis des nachts verdreven worden door het verschijnen van de zon; en de zekerheid van het geloof vloeit voort uit de vastheid van de fundamenten daar het op bouwt, welke vaster zijn dan de pilaren des hemels, of de fundamenten der

aarde; het bouwt op het Woord en de eed Gods, op het bloed en de gerechtigheid Gods, op de macht en de getrouwheid Gods; en dewijl het nu op zulke onbeweeglijke fundamenten bouwt, hoe kan het anders zijn, of het moet een zekerheid in zich hebben, die enigermate gepast is naar en overeenkomt met de gronden, op welke het staat? En hiervan komt het, dat het de mond met lof vervult. Laten de tijdingen nog zo goed zijn, indien wij nochtans in ons geloof van dezelve geen zekerheid hebben, zo zal dat onze blijdschap en vertroosting zeer bederven. Maar nu is de blijde boodschap van het Evangelie geen vliegend of onzeker gerucht; nee, het is God die niet liegen kan, die dezelve spreekt, en van daar komt de zekerheid des geloofs.

2. Dit komt van de toepassende en toe-eigenende natuur des geloofs, daar ik reeds van gesproken heb. Laten de tijdingen nog zo waarachtig zijn, nog zo groot en goed wezen, indien wij er nochtans geen belang of aandeel in hebben, zo bederft dat al de zoetheid en troost van dezelve. Spreek tot een arm mens van bergen van goud en zilver, wat hulp zal hem dat kunnen toebrengen, indien hij daar geen toegang of aandeel aan heeft? Maar zeg hem, dat al die schatten de zijne zijn, en dat de eigenaar hem recht geeft en beveelt, om deze als zijn eigen te gebruiken, dit zal hem waarlijk verheugd doen zijn. Zeg een van honger stervend mens, dat er een rijke maaltijd is; wat zal hem dat kunnen baten, indien hem niet vergund wordt daarvan te eten? Spreek een naakte, die aan de ongemakken van de lucht en van het weer blootgesteld is, van schone en kostelijke klederen; wat nut zal hij daarvan hebben, indien deze niet voor hem en tot zijn gebruik zijn? Maar zeg de hongerige, dat de maaltijd voor hem is; en de naakte dat de klederen voor hem zijn: dit zal blijdschap en gejuich verwekken. Zo ook hier, het Evangelie doet ons geen verhaal van een Zaligmaker, en van een zaligheid, daar wij geen aandeel aan hebben; nee, maar het verkondigt, dat 'tot ons het woord dezer zaligheid gezonden is' (Handelingen 13:26); dat ons 'een Kind geboren is; dat ons een Zoon gegeven is' (Jesaja 9:5); dat 'Hij ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing' (1 Korinthe 1:30); en dat Hij, als de grote Gemachtigde des hemels, 'gaven genomen heeft om uit te delen onder de mensen, om de wederhorigen bij Hem te doen wonen' (Psalm 68:19). Al deze tijdingen van deze Zaligmaker en van de gehele zaligheid in Hem, komt nu het geloof zichzelf in het bijzonder toepassen, en hiervan komt het, dat het hart met blijdschap, en de mond met lof vervuld wordt.

3. Het komt van die gevoelige verzekering van Gods liefde en van de genade en zaligheid, welke gewoonlijk op het geloof volgen; volgens hetgeen men leest (Éfeze 1:13): 'In Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte'. Daar is een verzekering van gevoelen, welke gewoonlijk de verzekering van het geloof vergezelt of volgt, als een natuurlijke vrucht daarvan, en die nochtans tot de natuur en het wezen van het geloof niet behoort; omdat er een waar geloof zijn kan, waar deze gevoelige of inkerende verzekering van de genade en zaligheid niet is. De verzekering des geloofs is op het Woord, op de getuigenis en op de belofte Gods gebouwd, hetwelk een geloven is, omdat God het gesproken heeft; zie Psalm 60:8-9. God had aan David een belofte gedaan van het koninkrijk (vers 8): 'God heeft gesproken in Zijn heiligdom', zegt hij, 'ik zal van vreugde opspringen'; en in het geloof van dit woord der belofte spreekt hij met zulk een verzekerdheid, alsof hij reeds in de bezitting daarvan was (vers 9): 'Gilead is mijne en Manasse is mijne', enz. Maar de verzekering des gevoels is een weten dat wij geloofd hebben, of de opmerking van de ziel van haar eigen daad des geloofs. De verzekering des geloofs is gelijk de zekerheid, die iemand van zijn geld heeft in een goede obligatie; of die iemand van zijn kapitaal heeft in een goed en zeker recht, deze zal op zijn obligatiën

en rechten als op een goede verzekering berusten. Maar de verzekering van het gevoelen is gelijk de zekerheid, die iemand heeft van zijn geld, wanneer hij het met zijn vingers telt, of de rente daarvan ontvangt. Door de verzekering des geloofs, geloofde Abraham zonder twijfeling, omdat hij Gods woord der belofte daarvoor had; maar door de zekerheid des gevoels wist hij het, toen hij Sara verlost zag van zijn zoon Izak, en hem in zijn armen had. Nu zeg ik, dat het geloof deze gevoelige verzekering gewoonlijk voortbrengt, met dierbare en verlevendigende ondervindingen van des Heeren liefde aan onze ziel; en hiervan komt het, dat het hart en de mond met lof vervuld worden.

TOEPASSING

(4) Het vierde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, is de toepassing van deze leer.

EERSTE GEBRUIK VAN ONDERRICHTING

1. Hieruit zien wij de uitnemendheid van de genade des geloofs, het moet zekerlijk een uitnemende genade zijn, omdat het een dierbare Christus omhelst. Hierom is het, dat God daar zulk een prijs op stelt, dat Hij op niets, dat wij doen, acht geeft, wanneer hetzelfde ontbreekt, ‘want zonder het geloof is het onmogelijk Gode te behagen’ (Hebreeën 11:6), ‘en al wat uit het geloof niet is, dat is zonde’ (Romeinen 14:23). Onderstel dat het mogelijk was, dat iemand tot zulk een trap van zedelijkheid kon komen, dat hij naar de wet onberispelijk was, zo zou nochtans al zijn gehoorzaamheid, zowel zedelijke als godsdienstige, bij God niet geacht worden; ja zij is maar alsof men ‘een hond den hals brak, of als het offeren van zwijnenbloed op des Heeren altaar’, indien het geloof daaraan ontbreekt (Jesaja 66:3). Dus is dan het geloof, zeg ik, een uitnemende genade, die van een volstreckte noodzakelijkheid is, om ons Gode aangenaam te maken. Alleen hebben wij hier zorgvuldig te bedenken dat het niet de daad des geloofs, maar deszelfs heerlijk en voor eeuwig gezegend voorwerp Christus Jezus is, Die het omhelst, dat ons aangenaam voor God doet zijn. In het stuk van de rechtvaardigmaking verloochent het geloof zijn eigen werkzaamheden, en het verwacht alleen ‘begenadigd te worden in den Geliefde’ (Éfeze 1:6). Het roemt alleen in Christus Jezus, en het vertrouwt niet in het vlees (Filippenzen 3:3).

2. Zie ook uit deze leer, wat een gelukkig en bevoorrecht persoon een gelovige is. Hij ontvangt Christus, het Lam Gods, in de omhelzingen van zijn ziel; o, wat zou het aller-uitgebreidste hart van een mens meer begeren kunnen? Dit was het een ding dat David begeerde (Psalm 27:4). Men leest van iemand in het Evangelie, die tot Christus zei: ‘Zalig is de buik die U gedragen heeft, en de borsten die Gij hebt gezogen’, maar Christus antwoordt hem: ‘Ja, zalig zijn degenen die het Woord Gods horen en hetzelfde bewaren’ (Lukas 11:27-28). Wie zijn die nu, die het Woord Gods horen, en hetzelfde bewaren, anders dan de gelovigen die Hem in hun harten geformeerd, en in de armen des geloofs omhelsd hebben? Want die dus de Zoon heeft, heeft het leven. En aangaande dezulken mag ik zeggen, gelijk Mozes van Israël zei (Deuteronomium 33:29): ‘Welgelukzalig zijt gij, o Israël! Wie is u gelijk? Gij zijt een volk, verlost door den HEERE’. Let op de uitdrukking: zij zijn een volk dat alreeds verlost is; zij hebben het eeuwige leven; op dezelfde tijd waarin Christus in het hart komt, komt de zaligheid in hetzelfde, gelijk zo tot Zachéüs werd gezegd: ‘Heden is dezen huize zaligheid geschied’ (Lukas 19:9).

3. Zie hier ook uit de ware weg van troost en blijdschap. Daar is mogelijk de een of andere arme ziel, die ‘zwart daarheen gaat, niet van de zon’ (Job 30:28), zeggende:

‘Och, of ik ware gelijk in de vorige maanden’ (Job 29:2); voormaals kon ik zeggen, dat de Heere Zijn lamp over mijn hoofd deed schijnen; maar helaas! nu is de zaak veranderd; de Trooster, Die mijn ziel placht te vertroosten en te verkwikken, is verre van mij; hoe zal mijn vorige blijdschap weder hersteld worden? Hier is de weg daartoe: ga door een directe daad des geloofs uit uzelf, omhels Christus op de vrije roeping en aanbieding van het Evangelie, opnieuw in uw ziel, en gij zult met Simeon gebracht worden om God te loven. Het is heden het verderf van de troost van de meesten van Gods volk, dat zij tot zichzelf inkeren, tot hun genade, hun gestalten, hun ondervindingen en genietingen, zonder door het geloof uit te gaan tot de volheid van een Verlosser om troost en hulp; en terwijl wij zo doen, zijn wij gelijk de zeelieden, die wanneer zij in ondiepe wateren dicht aan de wal zeilen, gedurig in vrees zijn van op de een of andere klip of droogte te verzeilen, omdat ze geen diepte van water hebben; maar wanneer zij in de ruime zee afsteken, dan worden zij van die vrees verlost, als zijnde de klippen en droogte verre te boven; maar wanneer een gelovige ook zo blijft in het ondiepe water van zijn genade, plichten, bevindingen en genietingen, zo kan het niet anders zijn, of hij moet door gedurige vreezen afgemat worden, omdat de wateren van de Goddelijke genade maar als een eb zijn, terwijl wij hier blijven; maar als wij door het geloof afsteken in die volle oceaan van genade, die in Christus is, dan worden de vreezen, twijfelingen en angsten weggedreven; de ziel wordt boven die alle heen gevoerd, gesterkt zijnde niet in de geschapen genade die zij in zichzelf heeft, maar in de genade die in Christus Jezus is, in Wie de volheid der Godheid lichamenlijk woont. Indien gij dan uw vreeze wilt te boven komen, en uw blijdschap en troost herstellen, tracht dan door het geloof des Zoons Gods te leven; want wij worden met ‘alle blijdschap en vrede vervuld in het geloof’ (Romeinen 15:13).

4. Uit deze leer kunnen wij ook zien, welk een plaats van blijdschap de hemel zijn zal, waar de ziel voor eeuwig in de omhelzing van Christus leven zal. Indien het hart van een gelovige zo met blijdschap vervuld wordt, wanneer hij Christus door het geloof omhelst, welke overmachtigende stromen van blijdschap moeten er dan niet in zijn ziel vloeien, wanneer hij tot het onmiddellijk genieten komt; en wanneer geen wolken de stralen van de Zon der gerechtigheid onderscheppen zullen tot in alle eeuwigheid, geen wonder dat een gelovige dan somtijds eens uitbreekt in zulke verlangende uitdrukkingen, wanneer hij aan de onmiddellijke genietingen denkt, gelijk Paulus (Filippenzen 1:23): ‘Ik heb een begeerte om ontbonden te worden en met Christus te zijn; want dat is zeer verre het beste’.

TWEEDE GEBRUIK VAN BEPROEVING

Het tweede gebruik zal zijn tot beproeving. O, mijne vrienden! ook gij zijt heden in de tempel geweest; maar nu vraag ik u: Hebt gij ook de Christus des Heeren daarin gezien, en hebt gij Hem met Simeon in de armen des geloofs omhelsd? Vraagt gij: Hoe zal ik weten, of ik Hem ooit in mijn armen omhelsd heb? Ik antwoord: Dat kunt gij uit deze volgende kenmerken weten.

1. Indien gij ooit Christus hebt omhelsd, dan heeft Christus u eerst omhelsd; want daar is een onderlinge omhelzing tussen Christus en een gelovige, en die begint aan de zijde van Christus; eerst omhelst Hij de ziel door Zijn Geest, eer de ziel Hem omhelst door het geloof (Filippenzen 3:12): ‘Ik jaag daarnaar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben’. O, zegt de ziel, ik dwaalde als een verloren schaap op de bergen der ijdelheid; ik was met de verloren zoon in een vergelegen land gegaan en had niet een gedachte van Christus, totdat Hij mij door Zijn

soevereine genade staande hield en mij trok met de koorden van overwinnende liefde en genade; en toen greep mijn hart Hem ook aan. Daar is nooit een ziel, die waarlijk in Christus gelooft, of zij zal met haar ganse hart erkennen, dat het niet de vrije wil, maar de vrije genade geweest is, die het werk begonnen heeft. ‘Niemand kan tot Mij komen’, zegt Christus, ‘tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke’ (Johannes 6:44).

2. Indien gij ooit Christus hebt omhelsd in de armen des geloofs, dan zijt gij gebracht, om de omhelzingen van alle andere liefhebbers te verlaten. Efraïm zal zeggen: ‘wat heb Ik meer met de afgoden te doen?’ (Hoséa 14:9). Inzonderheid zijt gij dan gebracht, om de wet als een man of als een verbond te verlaten (Romeinen 7:4): ‘Zo dan, mijne broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden’. O, mijne vrienden! het is een veel zwaarder werk dan velen wel weten, om een zondaar van de wet te scheiden, zodat hij gebracht wordt, om alle hoop, om de zaligheid en gerechtigheid daaruit te verwachten, te verloochenen. Het is veel gemakkelijker, om zijn begeerlijkheden uit zijn armen te rukken, dan om de wet als man te rukken uit zijn omhelzingen; en de reden hiervan is helder: omdat de wet een belofte des levens geeft aan degenen, die haar gehoorzamen; ‘die deze dingen doet, zal door dezelve leven’ (Romeinen 10:5). Dit kunnen de zonde en de begeerlijkheid niet doen, alzo zij de hel en de toorn Gods aan een natuurlijke consciëntie zichtbaar vertonen; zodat het veel gemakkelijker is, om een mens te overtuigen, dat zijn zonde een kwade zaak is, dan om hem te overtuigen, dat zijn gerechtigheid zulks is. Hierom zei Christus tot de Farizeeën, die bij zichzelf rechtvaardige ellendelingen waren, dat ‘de tollenaars en de hoeren hen voorgingen in het Koninkrijk Gods’ (Mattheüs 21:31). De tollenaars en hoeren en dergelijke mensen liggen meer bloot voor de scherpe pijlen van de overtuiging, dan zelf-rechtvaardige personen, die van de wet zelf en van hun gehoorzaamheid daaraan, een borstwering maken, achter welke zij verschanst en versterkt liggen tegen al de vloeken en bedreigingen van de wet, welke tegen hen worden uitgesproken. Zij houden steeds de wet als een vriendin, zolang zij deze zo goed als zij kunnen gehoorzamen, zonder ooit te denken, dat er niets is, hetwelk de wet voldoen kan, dan een gehoorzaamheid, die volkomen volmaakt is. Nu zeg ik, indien gij Christus ooit omhelsd hebt, dan zijt gij gebracht geworden, om de wet als verbond en om uw eigengerechtigheid daaraan te verlaten als wegwerpelijke klederen, en om met Paulus te zeggen: ‘Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou’ (Galaten 2:19). Op dezelfde tijd, als de ziel de wet als verbond verlaat, verlaat zij tevens alle andere liefhebbers. Het eerste gezicht van Christus door het geloof, doet al de glinsterende sterren van geschapen genietingen uit het gezicht verdwijnen; zodat de ziel zich met Asaf verenigt (Psalm 73:25): ‘Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde’.

3. Indien gij ooit Christus hebt omhelsd, dat mag gij weten uit de begeerlijke nevensgaande en daarop volgende dingen. Ik zal over deze niet uitweiden; alleen met weinige woorden. Uw hoogachting voor Christus zal opgewekt worden; want ‘U dan, die gelooft, is Hij dierbaar’ (1 Petrus 2:7). Uw liefde tot Hem zal ontvonkt wezen, want ‘het geloof is door de liefde werkende’ (Galaten 5:6). Uw blijdschap en vrede zullen vermeerderd zijn, want ‘gelovende verheugen wij ons met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde’ (1 Petrus 1:8). Uw heiligheid des harten zal bevorderd worden; want ‘het geloof reinigt het hart’ (Handelingen 15:9). Kortom, uw zielen zullen zich in

Hem beroemen; 'want in Hem zal gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad Israëls' (Jesaja 45:25).

DERDE GEBRUIK VAN VERMANING

Het derde gebruik zal zijn tot vermaning. O, mijne vrienden! ik wilde wel, eer wij deze avond scheiden, dat elke ziel, die mij heden hoort, naar huis ging met de Grote Messias, de Zoon Gods, in haar armen; dan zou ik verzekerd zijn, dat gij heen zou gaan en God loven, dat gij hier geweest bent. Wij moeten met u handelen als met redelijke schepselen en u op een zedelijke wijze overreden; en wanneer wij dan zulks doen, o! zie dan uit tot God, om de medewerkende kracht van Zijn Heilige Geest, Wiens voorrecht het is om u krachtig te overreden en bekwaam te maken, om Christus te omhelzen, gelijk Hij aangeboden wordt in het Evangelie. Overweeg dan bij wijze van beweegreden:

1. De volstreckte noodzakelijkheid, die gij van deze Christus hebt, welken wij u aanbieden. Zonder Hem zijt gij 'alreeds veroordeeld' (Johannes 3:18). Zonder Hem zijt gij 'zonder God in de wereld' (Éfeze 2:12). God is alle dagen op u vertoord; de wet en Gods rechtvaardigheid vervolgen u als bloedwrekers; en daarom, o zondaren! vlucht toch tot een Zaligmaker; 'keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebonden die daar hoopt' (Zacharia 9:12).

2. Overweeg ook de gadeloze uitnemendheid van die Zaligmaker, Welke wij u gebieden te omhelzen. Engelen en mensen komen hier voor eeuwig te kort, om van Zijn uitnemendheid en heerlijkheid te spreken. Hij wordt het best uit Zijn eigen en uit Zijns Vaders getuigenis van Hem bekend; en zo gij de getuigenis Gods omtrent Hem weten wilt, zo 'onderzoekt de Schriften, want die zijn het die van Hem getuigen' (Johannes 5:39). Het is in deze spiegel, dat 'wij Zijn heerlijkheid aanschouwen; een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid' (Johannes 1:14). Het is voor eeuwig onmogelijk, dat een zondaar Christus omhelzen zal, tenzij hij een rechte kennis ontvangt van Zijn personele uitnemendheid, als IMMANUËL, God met ons. Daar is een aanschouwing van de Zoon, welke in orde van de natuur, hoewel niet in orde des tijds, het geloof van de ziel in Hem voorgaat; 'Dit is de wil Desgenen Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe' (Johannes 6:40).

3. Overweeg ook de bekwaamheid en algenoegzaamheid van deze Zaligmaker, Welke wij u gebieden te omhelzen. Ontvang des Vaders getuigenis van Zijn bekwaamheid (Psalm 89:20): 'Ik heb hulp besteld bij een held'. Ontvang Zijn eigen getuigenis (Jesaja 63:1): 'Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen'. Ontvang ook de getuigenis van de Heilige Geest uit de mond van de apostelen (Hebreeën 7:25): 'Hij kan volkomenlijk zalig maken degenen die door Hem tot God gaan'. Dus hebt gij de getuigenis van de Drie, Die getuigen in de hemel, getuigenis gevend van de bekwaamheid en genoegzaamheid van deze Zaligmaker. O, bezegel dan dat God waarachtig is, door de getuigenis te geloven, die God getuigd heeft van Zijn Zoon; want indien gij zulks niet doet, zo maakt gij een Drie-Enig God tot een leugenaar' (1 Johannes 5:10-11).

4. Overweeg ook, dat deze algenoegzame Zaligmaker de Gezondene van God is. Dit is een benaming, die omtrent veertig maal in het Evangelie van Johannes gegeven wordt; alsook de gewone drangreden, door welke de Heere Jezus de zondaren overreedt, om Hem te omhelzen; en daar is ook niets, dat groter invloed zou kunnen hebben, dan deze benaming, indien het gewicht van deze behoorlijk overwogen werd. O, bedenk eens in welk een kwaliteit Zijn Vader Hem gezonden heeft. Zal dan Gods

extraordinaire Ambassadeur geen gehoor krijgen onder een gezelschap van veroordeelde rebellen? Hij is als een Verlosser gezonden, om gevangenen in vrijheid te stellen; en zullen de gevangenen Hem dan niet omhelzen? Hij is als een Borg gezonden; en zullen de onmachtige bankroetiers Hem dan niet omhelzen als een borg? Hij is gezonden als een Medicijnmeester; zal dan een kranke, verwonde zondaar Hem en Zijn genezende balsem niet omhelzen?

5. Overweeg ook, dat Zijn hart en Zijn armen uitgestrekt en gereed zijn, om allen te omhelzen, die gewillig zijn, om van Hem omhelsd te worden. O, zal mogelijk de ziel zeggen, ik wilde Hem zo graag omhelzen, maar ik twijfel aan Zijn gewilligheid om mij te omhelzen. Maar ik zeg u: Hij is veel gewilliger om u te omhelzen, dan gij zijt om van Hem omhelsd te worden. Hij zegt dat Hij gewillig is, en gij mag Zijn woord geloven; want Hij is ‘de Amen, de trouwe en waarachtige Getuige’ (Openbaring 3:14), en Hij heeft gezegd: ‘die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen’ (Johannes 6:37). Hij zweert, dat Hij gewillig is; wilt gij dan Zijn eed niet geloven (Ezechiël 33:11): ‘Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen!’ Zeg mij eens, waarom heeft Hij Zich van eeuwigheid als Borg verbonden en Zijn Vader in de raad des vredes gewilliglijk de hand gegeven, zeggende: ‘Zie Ik kom; Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen?’ (Psalm 40:8-9). Waarom heeft Hij de menselijke natuur met al de onzondige zwakheden van deze aangenomen? Waarom heeft Hij, Die de grote Wetgever is, Zichzelf aan Zijn eigen wet onderworpen? Waarom heeft Hij, Die de Heere des levens en der heerlijkheid is, Zich onderworpen aan de schandelijke dood des kruises? Waarom zendt Hij u Zijn leraren, om u onophoudelijk te roepen? Waarom breidt Hij de ganse dag Zijn armen tot u uit, zeggende: ‘Zie hier ben Ik, zie hier ben Ik?’ Waarom is Hij beroerd over de verharding van uw harten, indien Hij niet gewillig is, dat gij Hem omhelzen zult? Overweeg dan om des Heeren wil deze dingen, en verwerp toch de raad Gods niet tegen uzelf.

6. Overweeg ook, welk een heerlijke trein van zegeningen met Hem gepaard gaat, wanneer Hij in de armen des geloofs omhelsd wordt. Gelijk daar zijn: vergeving der zonde (Hebreeën 8:12); vrede met God (Romeinen 5:1); een volmaakte, rechtvaardigmakende gerechtigheid (Romeinen 8:3-4); aanneming tot kinderen (Johannes 1:12); heiligmaking zowel van het hart als van het leven (1 Korinthe 1:30); zaligmakende kennis Gods en de verborgenheden van Zijn verbond (2 Korinthe 4:6); en eindelijk de kroon der eeuwige heerlijkheid (Johannes 3:16).

Al deze dingen zouden elk op zichzelf kunnen uitgebreid worden; doch ik zal mij daarover niet verder uitlaten, maar voortgaan, om enige tegenwerpingen op te lossen, welke sommigen mogelijk tegen de inwilliging van deze vermaning zullen inbrengen.

1^e Tegenwerping. De een of andere ziel zal mogelijk zeggen: Ik wilde met mijn ganse ziel Christus omhelzen; maar ik twijfel steeds aan mijn recht, om deze onuitsprekelijke gave aan te nemen; Hij is zulk een groot goed, dat ik vrees dat het vermetelheid in mij zou zijn, om de omhelzing van Hem te ondernemen. Om nu alle bedenkingen van deze aard weg te nemen, zal ik u enige weinige rechtgevingen voordragen, op welke een verloren zondaar deze Zaligmaker omhelzen mag.

1. Laat uw volstreekte noodzakelijkheid van Hem, uw recht zijn. Gij moet dit doen, of sterven; daar is geen middenweg. ‘Die gelooft, zal zalig worden, maar die niet gelooft, zal verdoemd worden’ (Markus 16:16). Sta niet stil om de zaak te beredeneren, want daar is geen tijd toe; ja, daar is niet een ogenblik, dat een mens vrijheid heeft, om de vraag: zal ik geloven of niet geloven? in zijn hart op te nemen, nadat de openbaring van Christus in het Evangelie tot hem gekomen is. Of indien gij evenwel de zaak

beredeneren wilt, beredeneert ze dan gelijk die vier melaatse mannen, welke zeiden: 'Wat blijven wij hier, totdat wij sterven? Komt en laat ons in het leger der Syriërs vallen; indien zij ons laten leven, wij zullen leven; en indien zij ons doden, wij zullen maar sterven' (2 Koningen 7:3-4). Zo ook gij; indien gij in deze zondige en ellendige staat, buiten God en Christus blijft leven, zo moet gij onvermijdelijk verloren gaan; maar indien gij u in de armen van een Verlosser werpt, en op de barmhartigheid Gods in Hem, dan zult gij zekerlijk behouden worden. En daarom zeg ik: laat uw volstreekte noodzakelijkheid uw recht zijn.

2. Waag het, om u in de armen van deze Zaligmaker te werpen, op het recht van het oogmerk van Zijn menswording. Waartoe is er een Zaligmaker bezorgd? Waarom is Hij in het vlees geopenbaard? Tot welk einde is Hij in de wereld gezonden, anders dan dat 'Hij zoeken en zaligmaken zou wat verloren was?' (Mattheüs 18:11). Dewijl dit dan het eigenlijke oogmerk van God is in het geven van een Zaligmaker, dat zondaren door Hem zouden behouden worden, wat kan er dan meer behaaglijk zijn voor Hem of voor Zijn Vader, Die Hem gezonden heeft, dan dat een verloren zondaar Hem omhelst en aanneemt?

3. Laat de openbaring van deze mens geworden Zoon Gods in het heerlijke Evangelie, uw recht zijn om Hem te omhelzen en aan te nemen. Een blote openbaring van een Zaligmaker, zonder iets meer, is genoeg om een zondaar op te wekken, om in Hem te geloven. Waarom werd de koperen slang in de woestijn op een stang verhoogd, anders dan opdat een iegelijk, die in het leger Israëls door de vurige slangen gebeten was, daarop zou zien en genezen worden? De blote verhoging van de koperen slang was een genoegzaam recht voor iemand, om daarop te zien. Dat nu de Zoon des mensen op de stang van het eeuwige Evangelie verhoogd is, zulks geeft een iegelijk ook recht om in Hem te geloven (Johannes 3:14-15).

4. Behalve deze openbaring van Christus, hebt gij in de uitwendige roeping van het Evangelie een volle, vrije en ongehinderde aanbidding van Hem, welke aanbidding aan een iegelijk gedaan wordt zonder onderscheid (Jesaja 55:1-3, Openbaring 22:17, Markus 16:15, Spreuken 8:4). O, mijne vrienden! wij bieden u een Christus aan, met al Zijn volheid van genade, heerlijkheid, verdiensten en Geest, als de vrije gift Gods, zonder geld of zonder prijs van uw eigen werken en hoedanigheden. Indien gij enigen zulke prijs brengt, om de parel van grote waarde te verkrijgen, zo zult gij die voor eeuwig moeten missen. God heeft lust om Zijn Christus te geven om niet; maar Hij veracht en weigert, om iets voor Hem te ontvangen. Laat dit dan uw recht zijn, dat Christus van God in het Evangelie gegeven en aangeboden wordt; en laat het steeds bedacht worden, dat er in het stuk van een gift, geen onderscheid is tussen een mens en een mens. De armste kan zowel een gift ontvangen, die hem aangeboden wordt, als de rijkste; een veroordeeld misdadiger heeft even zulk een goed recht, om een gift, die hem van de koning wordt aangeboden, te ontvangen, als de grootste gunsteling aan het hof; dat hij een schuldig misdadiger is, zulks is hem geenszins hinderlijk, om een gift te ontvangen; ja, dat hij zulks is, doet hem bekwaam zijn, om pardon te kunnen ontvangen. Evenzo is het ook hier; Christus, de grote Gave Gods, vrijelijk aangeboden en voorgesteld zijnde, geeft dit de zondaar recht om Hem te ontvangen, zonder opzicht tot enige hoedanigheden, dan dat hij een zondaar is. De honger is de beste bekwaammakende hoedanigheid voor spijs, de naaktheid voor kleding, enz. Dat Christus nu geen andere hoedanigheden zoekt, blijkt klaar uit Zijn raad, die Hij aan Laodicéa geeft (Openbaring 3:17-18): 'Gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt. Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur,

opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt’.

5. U wordt niet alleen Christus aangeboden, maar gij hebt een uitdrukkelijk gebod, om Hem te omhelzen tot uw recht (1 Johannes 3:23): ‘En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon Jezus Christus’. O, mijne vrienden! het is geen zaak, die aan uw keus gelaten is, om Christus te omhelzen of niet, zo als u dat behaagt; o nee, gij staat in deze onder een wet, die met de strengste bedreiging en straf gestaafd is: ‘Die niet gelooft, is alrede veroordeeld, en de toorn Gods blijft op Hem’ (Johannes 13:18,36). Een ongelovig zondaar weerstaat de autoriteit des hemels; en dus loopt hij tegen ‘Hem aan met den hals, met zijn dikke, hoogverheven schilden’ (Job 15:26). Gij hebt geen reden om te twijfelen, of het gebod van te geloven u ook raakt; want indien u niet geboden werd te geloven, zo zou uw ongeloof geen zonde zijn; ‘want waar geen wet is, daar is ook geen overtreding’ (Romeinen 4:15). Gij twijfelt niet, of het Woord van God gebiedt u om te lezen, te horen, te bidden, de sabbat te heiligen; en om de andere plichten van de zedelijke wet te volbrengen; en omdat die geboden worden, zo tracht gij die enigszins te gehoorzamen; maar nu is het geloof zo stellig geboden, ja nog meer dan enige andere plicht, in zoverre alle vruchtbare en welbehaaglijke volbrengingen van alle andere plichten daarvan afhangt. Blijft dan uw recht niet betwisten tegen de uitdrukkelijke autoriteit des hemels aan.

6. Behalve het gebod van God, zo hebt gij een belofte van verwelkoming, om u tot het geloof aan te moedigen (Johannes 6:37): ‘Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen’; ‘Een iegelijk die in Hem gelooft, zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben’ (Johannes 3:16). Ja maar, zult gij mogelijk zeggen, die beloften kunnen voor anderen zijn, en niet voor mij. Ik antwoord: de belofte is tot u gezonden in de uitwendige roeping en bedeling van het Evangelie (Handelingen 2:39), predikt de apostel tot een gezelschap van mensen, wiens handen onlangs gedoopt geweest waren in het bloed van de Zoon Gods; deze roept Hij nu tot geloof en bekering; maar door welke drangreden dringt Hij de vermaning aan? Hij zegt tot hen: ‘U komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal’; waaruit helder blijkt, dat de belofte eerst wordt uitgestrekt tot de Joden, en dan tot de heidenen, die toenmaals verre waren; en dan ook onbepaald aan Joden en heidenen, tot welke de roeping van het Evangelie zou komen. De uitwendige roeping, die hier bedoeld wordt, hoewel de Geest des Heeren inwendig medewerkt, is alleen het fundament, op hetwelk de belofte aangenomen moet worden; en niet de inwendige roeping van dezen of genen, welke nooit een recht kan geven aan een ander, om te geloven. En gelijk dan de apostel tot hen zei, zo zeg ik ook in de naam Gods tot u: U komt de belofte toe; ik meen de belofte van aangenaam te zullen zijn; een iegelijk van u die gelooft, zal niet verderven, maar het eeuwige leven hebben. Deze belofte wordt niet gedaan aan gelovigen, met uitsluiting van anderen; maar aan allen die het Evangelie horen; want indien dit zo was, dan zouden wij niemand tot het geloof kunnen roepen, dan degenen die reeds geloofd hebben, hetwelk ongerijmd is. Laat dan Gods belofte uw recht zijn om in Christus te geloven. En indien gij menen mocht, dat dit niet genoegzaam was, zo neem dan Zijn belofte van verwelkoming, welke met een eed bevestigd is (Ezechiël 33:11): ‘Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve’. Deze zijn ‘de twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liegen zou’ (Hebreeën 6:18).

7. Laat de onbepaalde en absolute natuur van het verbond der genade uw recht zijn, om de Heere Jezus te omhelzen. Het verbond der genade, gelijk dat in de uitwendige bedeling van het Evangelie ligt, wordt begrepen in de vorm van een obligatie, welke niet onderschreven is, of van een testamentaire daad, waarin plaats gelaten is voor een iegelijk, om met de hand des geloofs zijn naam daarin op te schrijven. Deszelfs beloop en inhoud is: Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezend hart geven. Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein zijn. Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u. Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn. Ik zal hun ongerechtigheden dempen, enz. Daar zien wij dat de gift onbepaald wordt voorgesteld, niemands naam noemend of uitsluitend. Wat is nu anders het oogmerk hiervan, dan dat een iegelijk zou aangemoedigd worden, om zijn naam op te schrijven, of om toepassing daarvan te maken op zijn eigen ziel door het geloof, waardoor wij gezegd worden 'aan Zijn verbond vast te houden?' (Jesaja 56:4). O! mijne vrienden, het verbond der genade, gelijk dat in de uitwendige bedeling van het Evangelie ligt, (want ik spreek nu niet van Gods verborgen voornemen en besluiten, welke in het geheel de regelmaat des geloofs niet zijn) is gelijk een touw, hetwelk een menigte van mensen, die in gevaar zijn van te verdrinken, toegeworpen wordt; die hetzelfde toewerpt, roept een iegelijk toe om hetzelfde aan te grijpen, hun belovend om ze behouden aan land te halen. Zo stelt God ook, in de bedeling van het Evangelie, Zijn verbond aan een iegelijk voor als een grond des geloofs, verzekerend, dat al wie Zijn verbond aangrijpt en Zijn Christus, Die Hij tot een Verbond des volks gegeven heeft, omhelst en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebben zal. Wil dan, om des Heeren wil, dit Verbond niet van u werpen, onder voorwendsel dat gij niet weet of het voor u bedoeld is. Zou gij het niet een belachelijke dwaasheid achten, dat de gemelde mensen, die in gevaar van te verdrinken waren, aan het redetwisten gingen, of het touw hun wel toegeworpen werd, wanneer zij op het punt stonden, van naar de grond te zinken? Zouden zij niet alle met hun uiterste kracht en vermogen daarnaar grijpen, zonder het minste redetwist, of het hun werd toegeworpen? Evenzo is dit hier ook het geval; o zondaar! gij zijt in gevaar van neer te zinken in de poel van eeuwige ellende; maar God laat u door Zijn dienstknechten toeroepen, om het touw van Zijn zaligheid aan te grijpen. O, zie dan toe, dat gij Dien, Die van de hemel spreekt, niet verwerpt; redetwist uzelf toch niet af van uw eigen weldadigheid.

8. Laat de verwelkoming, die anderen ontmoet hebben in hun komen tot Christus, u tot aanmoediging zijn, om het ook te wagen; want daar is niemand, die ooit waarlijk tot Hem gekomen is, of hij is zeer vriendelijk ontvangen geworden. Vraag het de verloren zoon; vraag het Maria Magdalena; vraag het Paulus en anderen, hoe zij bij deze Zaligmaker onthaald geworden zijn; zij zullen u allen zeggen, dat hun barmhartigheid geschied is. Diezelfde barmhartigheid nu, die hen behouden heeft, is ook gereed om u te behouden. Gij twijfelt niet, of Mozes, David, Petrus, Paulus en andere heiligen, die nu in heerlijkheid zijn, hebben een genoegzaam recht gehad om te geloven; maar o, mijne vrienden! gij hebt dezelfde gronden des geloofs, die zij gehad hebben; dezelfde God, dezelfde Zaligmaker, dezelfde beloften, dezelfde getrouwheid van God om te vertrouwen, die zij hadden: wees dan ook aangemoedigd om te geloven, gelijk zij deden. O, wat zal het een eeuwige pijniging en kwelling in de hel zijn voor alle ongelovige zondaren, wanneer zij zien zullen, dat anderen op diezelfde gronden, die zij gehad hebben, geloofd hebbende, met Abraham, Izak en Jakob zullen aanzitten in het Koninkrijk der hemelen; maar dat zij uitgeworpen zijn in de buitenste duisternis, met de duivelen en de verdoemde geesten, vanwege hun ongelooft! En hoe

zal de duivel zelf de ongelovigen in de hel tot verwijt wezen, wanneer zij onder dezelfde veroordeling liggen, waar hij onder is, terwijl zij zulke schone voorrechten hadden, om in Christus te geloven, welke hij nooit gehad heeft!

2^e Tegenwerping. Gij gebiedt mij in Christus te geloven; maar helaas! Hij is zo ver boven mijn bereik! Christus is in de hemel: hoe zal ik tot Hem komen kunnen? Ik antwoord: Omdat gij tot Christus niet op kunt klimmen, zo is Hij afgekomen tot u, en wij brengen Hem u nabij in dit woord der zaligheid, hetwelk wij prediken (Jesaja 46:12-13): 'Hoor naar Mij, gij stijven van hart, gij die verre van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet verre wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven'. 'Zeg dan niet in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus van boven afbrengen. Of: Wie zal in den afgrond neder dalen? Hetzelve is Christus uit de doden opbrengen. Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken' (Romeinen 10:6-8). O, mijne vrienden! Christus is in dit Evangelie, in dit woord der genade en des geloofs, hetwelk wij u in de naam Gods verkondigen; en uw geloof moet zich onmiddellijk op dit woord bepalen, of anders kunt gij Hem nooit omhelzen. Gelijk ik iemand op zijn woord of beschreven belofte geloof, zo omhels ik Christus op het woord des geloofs of op de belofte van het Evangelie. Stel eens, dat iemand van trouw en geloofwaardigheid, in Amerika woonachtig zijnde, mij een wisselbrief zond voor een som geld, zo zijn die man en zijn geld mij nabij gebracht door zijn brief en zijn geloofwaardigheid, welke hij mij gezonden heeft. Zo is het ook hier; hoewel Christus in de hemel is en wij op aarde zijn, zo brengt nochtans het woord des geloofs, hetwelk wij prediken, Hem, Zijn Koninkrijk, Zijn gerechtigheid en zaligheid, met al Zijn volheid nabij; zodat wij niet in de hemel behoeven op te klimmen, noch in de afgrond neder te dalen, om Hem te zoeken.

3^e Tegenwerping. Mijn armen zijn zo besmet door de omhelzing van andere liefhebbers, dat ik vrees, of Christus mij wel vergunnen zal, om Hem te omhelzen. Tot antwoord zal ik u alleen naar Jeremía 3:1 heen wijzen. 'Gij nu hebt met vele boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot Mij, spreekt de HEERE'. Ja maar, zult gij zeggen, mijn zonden zijn grotelijks verzaamd geworden. Ik antwoord: dat zij zo; lees wat de Heere zegt (Jesaja 1:18): 'Komt dan, en laat ons tezamen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol'.

4^e Tegenwerping. Gij gebiedt mij Christus te omhelzen, maar helaas! mij ontbreekt een arm. Ik heb geen kracht om Hem te omhelzen. Ik antwoord: Indien gij een wil hebt om Hem te omhelzen, dan is de grote zwaarigheid gedaan; want hier ligt de grote hinderpaal: 'Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben' (Johannes 5:40). Waar God het willen geeft, daar geeft Hij ook 'het werken naar Zijn welbehagen' (Filippenzen 2:13). Gij zegt: u ontbreekt een arm om Hem te omhelzen; doe dan gelijk de man met zijn verdorven hand, waarvan men in het Evangelie leest; tracht deze uit te strekken in gehoorzaamheid aan het bevel van Christus. Het geloof is een zaak die wij ondernemen moeten, eer wij bevinden dat de Geest Gods hetzelfde krachtdadig in ons werkt. Wij kunnen niet bidden, wij kunnen de sabbat niet heiligen, en wij kunnen geen goede gedachte denken, tenzij de Geest Gods die in ons werkt. En nochtans laten wij die plichten niet na, omdat wij geen kracht hebben om ze te kunnen doen; zo moesten wij ook, hoewel wij geen kracht hebben om te geloven, het ondernemen te doen. De weg, hoe de Geest van God het geloof werkt in de zielen van de uitverkorenen, is dat Hij hen gevoelig maakt voor hun eigen onmacht, opdat zij het

werk mogen overgeven in Zijn eigen hand, die ook al onze zaken uitricht (Jesaja 26:12).

5^e Tegenwerping. Laat ik het geloof ondernemen zoveel als ik wil, ik zal het evenwel nooit kunnen oefenen, indien ik geen uitverkorene ben; want het zijn alleen degenen, die ten eeuwigen leven verordineerd zijn, die geloven zullen. Ik antwoord: Dit is een buitengewoon bedrieglijke sluitrede van de grote vijand der zaligheid, door welke hij de zondaren afschrikt om in Christus te geloven. De bedrieglijkheid en zwakheid zal helder blijken, wanneer wij de tegenwerping eens toepassen op de algemene bezigheden van het menselijk leven. Wanneer u voedsel wordt voorgezet, weigert gij dan wel om deze te gebruiken, om deze reden, dat gij niet weet of God die voor u geordineerd heeft? Zegt gij niet veeleer: het voedsel is tot het gebruik van de mensen, en deze wordt mij voorgezet, en daarom zal ik deze nemen en gebruiken? Gij zegt niet: ik wil niet ploegen of zaaien, omdat ik niet weet of God besloten heeft, of de aarde wel zal voortbrengen; of: ik wil niet naar huis gaan, omdat ik niet weet of God besloten heeft, dat ik zo ver komen zal. Gij zoudt immers denken, dat iemand, die zo redeneerde in de dingen van die aard, een dwaas of buiten zijn verstand was. En nochtans is het geval hier evenzo; gelijk Gods verborgen besluiten geheel uit de weg liggen van de besturing van de zaken dezes levens, zo zijn zij ook de regelmaat van onze handelingen niet in de grote zaken van een eeuwigheid. 'De verborgen dingen zijn voor den HEERE onzen God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen' (Deuteronomium 29:29). En de grond van uw veroordeling ten laatste dage, zal niet zijn, omdat gij niet uitverkoren zijt geweest, maar omdat gij niet hebt willen geloven. De verworpen Joden zijn om hun 'ongeloof afgebroken' (Romeinen 11:7,20). Ik zal hier alleen bijvoegen, dat gelijk gij niet weten kunt dat het voedsel, die u voorgezet wordt, in bezitting de uwe is, totdat gij deze neemt, zo kunt gij ook nooit weten, of Christus voor u geordineerd is, dan wanneer gij Hem door het geloof in bezit neemt. En daarom moet gij in Christus geloven, eer gij uw verkiezing weten kunt; anders zult gij het nooit weten, noch ook geloven. Dusverre tot vermaning.

Nu zal ik deze redevoering besluiten met een kort woord tot twee soorten van mensen te spreken.

Eerst tot ulieden, die met Simeon Hem in de omhelzingen van uw zielen ontvangen hebt, en die mogelijk in uw dierbare ondervindingen met de bruid zeggen kunt: 'Ik heb Hem gevonden, Dien mijn ziel liefheeft' (Hooglied 3:4). Alles wat ik voor het tegenwoordige tot u zeggen zal, zal in deze twee of drie dingen opgesloten zijn.

1. O, wil met Simeon God loven voor zulk een voorrecht, en laten de verheffingen Gods in uw keel zijn. Ik heb u alreeds verschillende lofzangen voorgedragen, daar gij grond en reden voor hebt om te zingen, welke ik niet herhalen zal. Alleen om u op te wekken om Hem te loven, zo overweeg, dat dit al de vergelding is, die Hij van u verwacht. Wie zal Hem ooit loven, indien het niet het volk is, dat Hij Zich geformeerd heeft? Overweeg verder, dat dit de weg is, om de zegeningen over u vermenigvuldigd te krijgen. De dankbaarste bedelaars worden het best geholpen aan de deur van God en van mensen beide. Een trompetter bazuïnt het liefst waar een echo is, welke de klank tot zijn oren weder brengt; maar zo wil God ook liefst Zijn zegeningen besteden, waar Hij ze wederom hoort in lof en dankzeggingen. Loven is het werk des hemels voor een lange eeuwigheid; maar die op reis zijn naar dat vergelegen land, moesten de taal daarvan uitspreken, eer zij daar komen.

2. Hebt gij Christus in de armen van uw ziel ontvangen, o! gebruik die gouden tijd toch goed; en dewijl het u vergund wordt om in des Konings koets te rijden, die gemaakt is van het hout van Libanon, zo gebruik uw aandeel aan Hem ten voordeel van uzelf en van anderen. Inzonderheid verzoek Hem, dat Hij Zijn eigen werk verlevendigt, hetwelk heden in ons land in een zeer droevig verval is; tracht toch Hem te brengen in uws moeders huis, en in de binnenste kamer van degene die u gebaard heeft.

3. Hebt gij Hem in uw armen, volg dan de praktijk na van de bruid (Hooglied 3:4): 'Ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan'. O, hou Hem in de armen van uw ziel; Zijn tegenwoordigheid verdrijft de wolken en verandert de schaduwen des doods in morgenstond; zij is gelijk de olie voor de raderen der ziel; licht, leven, vrijheid, vrede, vergeving en overvloed zijn de gedurige metgezellen van Zijn tegenwoordigheid; en bedenk ook, dat Zijn wijken van een zeer gevaarlijk gevolg is. Het is waar, Zijn dadelijke tegenwoordigheid zal nooit wijken; maar Zijn levendmakende, versterkende en ondersteunende tegenwoordigheid kan in zulk een trap en mate onttrokken worden, dat gij 'zwart daarheen kunt gaan, niet van de zon' (Job 30:28). En indien gij door ontederheid Hem tergt om te wijken, zo kan de twist wel vervolgd worden tot de poorten van de hel, zodat gij zult moeten uitroepen: 'De pijlen des Almachtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt; de verschrikkingen Gods rusten zich toe tegen mij' (Job 6:4). En ten einde gij Hem in de omhelzing van uw ziel bewaren mocht, zo wacht u:

a. Voor alles wat Hem zou kunnen tergen, om Zich te onttrekken. Wacht u inzonderheid voor zorgeloosheid; dit was het, dat Hem Zich deed onttrekken aan de bruid (Hooglied 5:3, vergeleken met vers 6): 'Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken?' enz. Ik deed mijn Liefste open, maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgedaan'. Wacht u voor hoogmoed; 'want God wederstaat de hovaardigen' (1 Petrus 5:5), 'en de verhevene kent Hij van verre' (Psalm 138:6). Wacht u voor wereldsgezindheid. 'Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid en sloeg hen, Ik verborg Mij en was verbolgen' (Jesaja 57:17). Wacht u voor het ongelooft, die wortel der bitterheid, welke doet afwijken van de levende God (Hebreeën 3:12). Het wantrouwen of 'de jaloersheid is een grimmigheid des mans'; veel meer is zij tergend voor God. God had onder de wet portiers gesteld, om de deur van de tempel te bewaren, opdat niets dat onrein was, daarin zou komen, om de woning Zijns heiligen Naams te verontreinigen; maar uw ziel en uw lichaam, gelovigen! zijn de tempel Gods; draag dan zorg, dat niets dezelve verontreinigt.

b. Indien gij Christus in de omhelzing van uw ziel bewaren wilt, zo houdt de genade in een levendige oefening; want die is de nardus, welke zijn liefelijke reuk geeft, om Hem te onthalen. Hou de armen des geloofs geduriglijk om Hem; laat het vuur van de Goddelijke liefde gedurig branden op het altaar van uw hart; laat het anker der hoop ingaan in het binnenste voorhangsel; laat de fontein van evangelische bekering steeds uitstromen, en wees onder uw grootste genietingen verootmoedigd, zorg dragend om de kroon te zetten op het hoofd van Christus, zeggende: 'Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere' (Psalm 115:1).

Ten tweede. De andere soort van mensen, tot welke ik een woord te spreken heb, zijn dezulken, die mogelijk klagen over verbergingen, en zeggen: ik ben gekomen in de tempel, om te zien of ik Christus in mijn armen ontvangen mocht; maar helaas! ik ben teleurgesteld; ja de zaken zijn zelfs zo ver gekomen, dat ik gereed ben om het fundament op te graven, en om te besluiten, dat ik geheel van Hem vervreemd ben.

Alles wat ik tegenwoordig tot u zal zeggen, zal in deze twee of drie dingen begrepen zijn, waarmee ik besluiten zal.

1. Is er niet een holte en ledigheid in uw hart, die de gehele schepping niet vervullen kan, totdat Christus Zelf die komt vervullen? Zijn niet ordonnantiën, leraars, Woord en sacramenten ledige en droge borsten zonder Hem? Dat toont, dat gij niet geheel van Hem vervreemd zijt; wil daarom geen harde gedachten van uzelf voeden; want uw geval is niet zonder voorbeeld. Wat denkt gij van David? (Psalm 13). Van Asaf? (Psalm 77). Van Heman? (Psalm 88). Ja van Christus Zelf, Die door de onttrekking van Zijns Vaders liefde er toe gebracht werd, om die hartverscheurende uitroeping te doen: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' (Mattheüs 27:46).

2. Weet ook tot uw vertroosting, dat uw verbergende Heere tot u weder komen zal. 'Des avonds vernacht het geweest; maar des morgens is er gejuich' (Psalm 30:6, Jesaja 54:7-8). Ja de begeerten en verlangens van uw ziel naar Hem, zijn een zeker pand, dat Hij weder komen zal; want 'de dorstige ziel verzadigt Hij, en de hongerige ziel vervult Hij met goed' (Psalm 107:9).

3. Wanneer gij Christus Zelf niet omhelsd kunt krijgen, tracht dan het Woord der belofte te omhelzen, gelijk de gelovigen van het Oude Testament deden (Hebreeën 11:13). Gelijk een liefhebbende vrouw de brieven van haar afwezige man in haar boezem bewaren en mogelijk zijn schrift wel kussen zal, legt gij ook zo de beloften van uw veel dierbaardere Man in uw boezem en tussen uw borsten, totdat Hij Zelf wederkomt.

4. Onderhoud en beweer uw aandeel aan Hem, op grond van het verbond, wanneer gij zulks op grond van het gevoelen, niet kunt doen. Gelijk een vrouw de betrekking op haar man zal beweren, hoewel hij toornig en afwezig is beide. De Heere heeft een welbehagen, dat Zijn volk deszelfs liefde bewijst en zijn aandeel onderhoudt en beweert, op grond van het huwelijkscontract van het Nieuwe Verbond, 'wanneer het in duisternis wandelt en geen licht heeft' (Jesaja 50:10). Een gedrag als dit, eindigt gewoonlijk in een gelukkige ontmoeting tussen Christus en de ziel van Zijn volk; want na het geloof komt verzegeling (Éfeze 1:13).

AMEN

5. Leerrede bij gelegenheid van het openen van de Synode te Perth en Stirling, anno 1732

Psalm 118:22. *De steen dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden.*

Het is waarschijnlijk, dat deze Psalm door David geschreven is geworden, toen de ark des HEEREN uit het huis van Obed-Edom opgebracht werd naar haar eigen plaats te Jeruzalem, nadat de inwendige beroerten tussen het huis van David en van Saul, gelukkig in Davids verhoging tot de kroon en het koninkrijk eindigden, door de algemene toestemming van al de geslachten. Doch, hoewel dit de gelegenheid geweest zij, zo had nochtans de Geest Gods een verder uitzicht in hetzelfde, namelijk op Christus Zelf, van Wie David in al Zijn bedieningen in Israël, maar een flauwe schaduw en afbeelding is geweest.

De komst van David tot de troon, was door vele stormen van tegenstand; want hoewel God hem verkoren en verordend had tot het koninkrijk en de heerschappij, zo werd hij nochtans grotelijks tegengestaan door het huis van Saul, en door degenen die dat huis waren toegedaan; doch naderhand had het huis Davids de overhand. Evenzo was het ook met de Zoon Davids, onze heerlijke Verlosser; de aarde en de hel 'beraadslaagden tegen den HEERE en tegen Zijn Gezalfde' (Psalm 2:2). Maar God had voorgenomen en bepaald, dat 'de heerschappij op Zijn schouder zijn zou' (Jesaja 9:5), en dat 'Zijn Koning gezalfd zou worden over Sion, den berg Zijner heiligheid' (Psalm 2:6). Dit voornemen voert de Heere ook tegen al Zijn tegenstanders uit, zoals gij zien kunt in de woorden van de tekst: *'De steen dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden'*.

Ik heb niet nodig lang te blijven stilstaan, om te bewijzen hoe deze woorden van Christus te verstaan zijn, dewijl ze uitdrukkelijk door Hem Zelf en door Zijn apostelen in de Schriften van het Nieuwe Testament op Hem toegepast worden; zie Mattheüs 21:42, Handelingen 4:7, 1 Petrus 2:7, Éfeze 2:10.

In die woorden mogen wij op deze volgende bijzonderheden acht geven:

1. Op de spreekwoordelijke benaming, door welke de Kerk hier vertoond en voorgesteld wordt, namelijk van een huis of een gebouw.
2. Op het karakter dat onze IMMANUËL draagt, met betrekking tot dit gebouw; Hij is de Steen bij uitnemendheid, zonder Welke er geen gebouw noch huis voor God zijn kan, om daarin te wonen onder de kinderen der mensen.
3. Het karakter van de werklieden, die in dit geestelijke gebouw gebruikt worden; zij worden bouwlieden genaamd.
4. Een verderfelijk kwaad daar zij van beschuldigd worden in het bouwen van het huis Gods; zij hebben Dien Steen verworpen, Die God had uitverkoren; zij willen Hem geen plaats vergunnen in Zijn eigen huis.
5. Merk ook op de plaats, die Christus hebben moest en ook hebben zal in dit gebouw; laten de bouwlieden vrij doen al wat zij willen, Hij is geworden tot een Hoofd des hoeks. De woorden, die onmiddelijk hierop volgen, verklaren hoe dit is uitgewerkt; en hoe de heiligen, door het zien van deze Zijn verhoging, niettegenstaande de boosheid van de gehele hel en aarde, bewogen zijn: Dit is van de Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen.

In het behandelen van dit onderwerp zal ik de orde van de tekst volgen, die daar zo even terneder is gesteld, door de genoemde bijzonderheden te verklaren: en dan zal ik uit het geheel enige besluiten trekken ter toepassing.

(1) Betrekkelijk het eerste hoofdstuk, zullen wij de Kerk beschouwen onder het begrip van een huis of een gebouw.

Deze spreekwoordelijke benaming van de Kerk is heel algemeen, zowel in de Schriften van het Oude als het Nieuwe Testament (Jesaja 2:2-3): ‘En het zal geschieden in het laatste der dagen, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen, en dat hij zal verheven worden boven de heuvelen, en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeien. En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, tot het huis van den God Jakobs’. Deze zelfde manier van spreken komt ook voor in de Schriften van het Nieuwe Testament, gelijk 1 Korinthe 3:9: ‘Wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij’. Hierom schrijft Paulus aan Timótheüs, hem besturend, opdat hij ‘weten moogt hoe men in het huis Gods moet verkeren, hetwelk is de gemeente des levenden Gods’ (1 Timótheüs 3:15). Met betrekking nu tot dit huis of gebouw, zal ik deze volgende bijzonderheden voordragen.

1. Hoewel God met de mens bij zijn eerste schepping huis gehouden heeft, zo is nochtans door de val van Adam dat huisgezin verbroken, God en de mens gescheiden, de familie verdeeld, en de breuk zo wijd geworden als de zee. God kon met de mens geen gemeenschap hebben; want ‘wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis, en wat samenstemming heeft Christus met Belial?’ (2 Korinthe 6:14-15). De mens heeft terstond, gelijk de verloren zoon, God verlaten, en is heen gereisd in een vergelegen land van zonde en van ijdelheid.

2. God had van alle eeuwigheid vastgesteld dat Hij, niettegenstaande deze breuk, met de gevallen mens een huis en woning op zou richten. Hij wilde wederom met hem huis houden, en de familie wederom bijeen vergaderen. Hierom lezen wij dat Hij vóór de grondvesten der aarde ‘spelende was in de wereld Zijns aardrijks, en dat Zijn vermaken waren met de kinderen der mensen’ (Spreuken 8:31). De grondslag van dit gebouw is gelegd in de vredeaad; ook zijn al de stenen en materialen van hetzelfde van de dagen der eeuwigheid afgezonderd; en Christus is als het fundament en de uiterste Hoeksteen daarvan uitverkoren. ‘Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest (zegt Hij), van den aanvang, van de oudheden der aarde aan’ (Spreuken 8:23). Ook zijn al de heiligen als levende stenen uitverkoren, om vernieuwd; gerechtvaardigd, aangenomen, geheiligd en gezaligd te worden in en door Hem (Éfeze 1:4-5): ‘Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde. Die ons tevoren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelven’, enz.

3. Eer dit bedoelde gebouw kon opgericht worden, moest de hemel oneindige onkosten doen: ja eer een steen aan dat gebouw gelegd kon worden, moest de heerlijkheid van een oneindig God met een voorhangsel des vleses bedekt worden, in de Persoon van Zijn eeuwige Zoon; de grote Wetgever moest onder Zijn eigen wet komen; God boven al te prijzen in eeuwigheid moest een vloek worden, en de heilige Gods tot zonde worden gemaakt, Gods rechtvaardigheid had vastgesteld, dat er zonder bloedstorting geen vergeving zijn zou; en dat, tenzij Zijn rechtvaardigheid voldaan, en de eer van de wet hersteld werd, Hij nooit met de mens op aarde op een Hem verheerlijkende wijze zou kunnen wonen. O wat zijn die kosten oneindig groot, die God in het opbouwen van dit huis moest nemen! Wij moeten uit de handen van Gods rechtvaardigheid verlost worden, ‘niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam’ (1 Petrus 1:18-19).

4. Elke steen van dit gebouw moet uit de diepe en duistere steengroeven van de natuur worden uitgedolven, dewijl ze dood zijn in de zonden en in de misdaden; kinderen des toorns, gelijk de anderen; vervreemd van het leven Gods, door de onwetendheid die in hen is; vreemdelingen van het burgerschap Israëls, en van de verbonden der belofte; kortom, daar is geen slimmere stof in de hel zelf, dan de stenen van dit gebouw zijn van nature. Wie kan nu met de grote Bouwmeester twisten, omdat Hij naar Zijn welgevallen de ene steen uit de groeve neemt, en de andere daarin laat blijven? Alleen wanneer wij ‘den rotssteen aanschouwen daar wij uitgehouwen en de holligheid des bornputs waar wij uitgegraven zijn’ (Jesaja 51:1), mogen wij wel zeggen, wie onderscheidt ons? want ‘onze vader was een bedorven Syriër’ (Deuteronomium 26:5).

5. Het grote werktuig, dat de heerlijke Bouwmeester tot het vergaderen van de stenen van dit gebouw, en tot opbouw van hetzelfde gebruikt, is de zuivere verkondiging van het eeuwige Evangelie. Dit is hetgeen de profeet voorzegt (Jesaja 27:13): ‘En het zal te dien dage geschieden dat er met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen die in het land van Assur verloren zijn, en de heengedrevenen in het land van Egypte; en zij zullen den HEERE aanbidden op den heiligen berg te Jeruzalem’. ‘Het heeft Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking zalig te maken die geloven’ (1 Korinthe 1:21). Hierom wordt ook het Evangelie een kracht Gods tot zaligheid genaamd, omdat ‘de rechtvaardigheid Gods in hetzelfde geopenbaard wordt uit geloof tot geloof’ (Romeinen 1:16,18). Toen Christus Zijn apostelen als stichters van de Kerk van het Nieuwe Testament uitzond, wat moesten zij toen doen? Hun commissie was, om in de gehele wereld het Evangelie te prediken aan alle creaturen onder de hemel; ‘Gaaf dan heen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes’ (Mattheüs 28:19). Hierom verklaart de apostel (2 Korinthe 10:4-5): ‘Dat de wapenen van onze krijg niet vleselijk zijn, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten. Dewijl wij de overleggingen ternederwerpen, en alle hoogte die zich verheft tegen de kennis Gods, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus’.

6. De kerk dus vergaderd, en onder Christus als het heerlijke Hoofd verenigd zijnde, is zij het Huis Gods, of Zijn huisgezin op aarde. Hij heeft een veelzijdig recht op hetzelfde: een recht door verkiezing, een recht door verlossing en koping, en een recht door verbond en door bezitting. Vraagt men, wat soort van huis is de Kerk Gods? Ik antwoord:

a. Zij is het huis daar Hij in woont (Psalm 76:3): ‘In Salem is Zijn hut, en Zijn woning in Sion’. God heeft geen andere rustplaats onder de kinderen der mensen, dan in Zijn Kerk; want ‘de HEERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats, zeggende: Dit is Mijn rust tot in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd’ (Psalm 132:13-14). Zodat nu de tabernakel Gods bij de mensen is; en gelijk een mens zich in zijn huis verblijdt, zo verblijdt Zich de Heere ook in Zijn Kerk. Hij zal de zachtmoedige met heil versieren. ‘Ik zal in hen wonen, en onder hen wandelen. En Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige’ (2 Korinthe 6:18).

b. De Kerk is Zijn schathuis. Hier is het, dat Hij van Zijn onwaardeerbare goederen uitdeelt. Israëel is Zijn bijzondere schat, des Heeren erfenis is Zijn volk, en Jakob is het lot Zijner erve; hier heeft Hij Zijn kroon en Zijn koninklijke hoed; ‘gij zult een sierlijke kroon zijn in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand uws Gods’ (Jesaja 62:3). Hier heeft Hij Zijn juwelen, gelijk Zijn volk genoemd wordt (Maleáchi 3:17), in tegenstelling van het overige van de wereld, dat maar als vodden

is. Wat is de kaf bij het koren? spreekt de Heere. Eer Hij van Zijn juwelen of eigendom wil afstaan, zo wil Hij liever volken en koninkrijken geven tot losgeld in hun plaats (Jesaja 63:3-4): ‘Van toen af dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest, en Ik heb u liefgehad; Ik heb Egypte, Morenland en Seba gegeven tot uw losgeld, in uw plaats’.

c. De Kerk is Zijn wijnhuis (Hooglied 2:4): ‘Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij’. Hier is het dat ‘de HEERE voor alle volken (in de uitwendige bedeling van het Evangelie) een vetten maaltijd maakt, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen die gezuiverd zijn’ (Jesaja 25:6). Hier is het ook, dat de zielen van de gelovigen worden onthaald op hetgeen dat waarlijk spijs en waarlijk drank is; op het verborgen manna en de vruchten van de boom des levens. En hier is ook, dat Hij zelfs onthaald wordt op de vruchten van Zijn eigen Geest (Hooglied 5:1): ‘Ik ben in Mijn hof gekomen, o Mijn zuster, o bruid. Ik heb Mijn mirre geplukt, met Mijn specerij; Ik heb Mijn honingraten met Mijn honing gegeten; Ik heb Mijn wijn mitsgaders Mijn melk gedronken’. Dus zeg ik, is de Kerk het huis van de levende God.

7. Gelijk de Kerk het huis Gods of Zijn familie is, zo is Christus de enige Deur van dat huis (Johannes 10:9): ‘Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden’. En (vers 1): ‘Die niet ingaat door de deur in den stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en moordenaar’. Niemand kan voor een lid, veel minder voor een leraar van de Kerk gehouden worden, zelfs niet volgens een oordeel van de liefde, tenzij hij een geloofwaardige belijdenis doet van zijn geloof in Christus, en een wandel heeft die daarmee overeenkomt; en al wie zonder dit in het huis Gods komt, en zich de voorrechten van de Kerk aanmatigt, tot dezulken zal de Heere des huizes op Zijn eigen tijd zeggen: vriend, hoe zijt gij hier ingekomen? En zij, die de voorrechten van de Kerk durven overbrengen op dezulken, die niet door de deur van Christus ingekomen zijn, en die in het oog van de wereld van een boosaardige geest zijn, en vijanden van het huis onzes Gods; deze zeg ik, maken zich schuldig aan het heilige te werpen voor de honden, en aan het verraden van Gods huis, in plaats van hetzelfde met voordeel te regeren.

8. Hoewel dit huis of dit gebouw het voorwerp is van al de boosheid van de hel en de aarde; gelijk het nochtans sinds deszelfs oprichting in het paradijs is blijven staan, zo zal het ook blijven staan zolang de zon en de maan blijven aan de hemel. Het is waar, bijzondere gemeenten kunnen wel worden uitgeroeid; maar de algemene Kerk zal bestand blijven tegen de aller-geweldigste aanvallen van de poorten der hel; ‘want God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen; God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond’ (Psalm 46:6), en hierom zingt zij ook (vers 3): ‘Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën’, enz. Al de stormen, die van de hel en van de aarde op haar zijn losgebroken, hebben door Gods al-besturende voorzienigheid alleen moeten dienen, om haar ware belang en heerlijkheid te bevorderen (Jesaja 54:11-12): ‘Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste: Zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten. En uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken en uw poorten van robijnstenen, en uw ganse landpale van aangename stenen’.

(2) Het tweede hoofdstuk dat voorgesteld was, is om een weinig te spreken van het karakter dat hier aan Christus, met betrekking tot dit gebouw, gegeven wordt; Hij is de Steen.

Daar zijn in een gebouw vele stenen; maar in dit geestelijke gebouw van het huis Gods, is Christus bij uitnemendheid de Steen, alsof het gehele gebouw maar uit één stuk was; te kennen gevend, dat Christus en Zijn Kerk zo nauw met elkaar verenigd zijn, dat zij een lichaam en een geest zijn geworden. Om deze reden wordt het gehele gebouw met de naam van Christus genoemd, als zijnde Hij het voornaamste gedeelte van hetzelfde (1 Korinthe 12:12): 'Want gelijk het lichaam één is en vele leden heeft, en al de leden van dit éne lichaam vele zijnde, maar één lichaam zijn, alzo ook Christus'. Zie ook Jeremía 23:6: 'En dit zal Zijn Naam zijn, waarmede men Hem zal noemen: De HEERE ONZE GERECHTIGHEID'. Ik geloof, dat Christus hier om dezelfde reden de Steen werd genoemd, waarom Hij op een andere plaats Zichzelf een Rotssteen noemt. 'Op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen' (Mattheüs 16:18), om aan te tonen, dat Hij de kracht en vastheid is van Zijn gemeente. De uitmuntendheid en de noodzakelijkheid nu van deze Steen ter opbouw van het huis Gods, zal nader blijken, indien wij aanmerken:

1. Dat Hij de Steen is, Die God heeft uitverkoren. 'Tot Welken komende als tot een levenden Steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar' (1 Petrus 2:4). 'Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft' (Jesaja 42:1). 'Dewelke wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld' (1 Petrus 1:20).

2. Hij is de Steen van Gods goedkeuring; hoewel Hij van de mensen verworpen is, zo ontving Hij nochtans getuigenis van Zijn Vader, met een hoorbare stem uit de hemel, zeggende: 'Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb' (Mattheüs 17:5). En gelijk Hij van God beproefd en goedgekeurd is, zo wordt Hij ook van elk wijs bouwmeester goedgekeurd, zodat zij met Paulus moeten zeggen: 'Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken' (1 Timótheüs 1:15).

3. Hij is de Steen, Die God beproefd heeft. 'Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion, een beproefden Steen' (Jesaja 28:16). Hij is beproefd geworden in de smeltkroes van Zijns Vaders toorn, en Hij heeft de beproeving doorgestaan, want Hij is in Zijn opstanding uit de doden meer heerlijk tevoorschijn gekomen, dan ooit tevoren. Hij heeft ook de proef uitgestaan van al de woede van de mensen en de duivelen, die Hem zochten te stuiten in Zijn verlossingswerk. Ook is Hij beproefd geworden door al de heiligen in de hemel, en door alle gelovigen op de aarde, en zij geven Hem allen deze getuigenis, dat 'Hij volkomen kan zaligmaken' (Hebreeën 7:25).

4. Hij is de enige levende en levengevende Steen. 'Tot Welken komende als tot een levenden Steen' (1 Petrus 2:4). 'Gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelven, alzo heeft Hij ook den Zoon gegeven het leven te hebben in Zichzelven' (Johannes 5:26). Hij is de Opstanding en het Leven, van Wie al de stenen van het gebouw hun leven ontvangen hebben (1 Petrus 2:5): 'Zo wordt gij ook zelve, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis'. 'Die den Zoon heeft, die heeft het leven' (1 Johannes 5:12). 'Ons leven is met Christus verborgen in God' (Kolossenzen 3:3).

5. Hij is de Steen, Die zelfs door Jehovah's hand tot een Grondsteen in Sion is gelegd (Jesaja 28:16): 'Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion, een beproefden Steen, een kostelijken Hoeksteen'. Hij is in het besluit van alle eeuwigheid gelegd; leerstellig en verklarenderwijze is Hij gelegd in het verkondigde Evangelie, en Hij wordt krachtdadig gelegd op een dag van Gods heirkraft, en wanneer een zondaar, door de

kracht van de eeuwige Geest, bepaald wordt om Hem aan te nemen door het geloof, dan wordt Hij tot een grondslag en tot het enige fundament van hoop gelegd voor verloren zondaren. De mensen hebben in alle eeuwen ondernomen om andere fundamente te leggen, maar het is gebleken, dat zij maar zandgronden zijn geweest, 'want niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus' (1 Korinthe 3:11). Allen dan die een Kerk oprichten zonder Christus, of voor zichzelf een hoop van zaligheid opbouwen zonder Hem, die bouwen maar kastelen in de lucht, en hun gebouw is altijd omver gevallen.

6. Hij is de onvergelykelijke en weergaloze Steen, want Hij is de uiterste Hoeksteen: 'Hij is het Afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner Zelfstandigheid' (Hebreeën 1:3). Alle geschapen heerlijkheid moet, wanneer Hij verschijnt, tot niet en tot duisternis inkrimpen, want 'Hij is veel schoner dan de mensenkinderen' (Psalm 45:3), en 'als een appelboom onder de bomen des wouds' (Hooglied 2:3). Hij brengt aan het gehele gebouw, en aan elke steen van hetzelfde, luister en heerlijkheid toe, want wij zijn schoon door Zijn heerlijkheid; de heerlijkheid des Heeren is op Zijn heiligen.

(3) Het derde hoofdstuk dat door ons voorgesteld was, is om een weinig te spreken van de werklieden, die tot het opbouwen van dit geestelijke gebouw gebruikt worden, welke hier voorkomen onder de naam van bouwlieden.

Christus Zelf is de voornaamste Bouwmeester, aan Wie dit werk toebetrouwd is (Zacharía 6:12-13): 'Zie, een Man, Wiens Naam is SPRUITE, Die zal uit Zijn plaats spruiten, en Hij zal des HEEREN tempel bouwen, en Hij zal het sieraad dragen'. Maar Hij stelt amptlieden onder Zich aan, om het werk te bevorderen, en deze worden bouwlieden genaamd. De koningen en andere burgerlijke regenten mogen, wanneer zij in hun eigen standplaats de hand lenen tot bevordering van het werk Gods, bouwlieden genaamd worden, doch onder het Nieuwe Testament vind ik dit woord alleen toegepast op de bedienaren van het Evangelie, hetzij gewone of buitengewone (Éfeze 4:11-12): 'En Dezelve heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars'; en tot wat einde heeft Hij die gegeven? 'Tot opbouwning van het lichaam van Christus'. En in 1 Korinthe 3:10 zegt Paulus van zichzelf, dat 'hij naar de genade Gods die hem gegeven was, als een wijs bouwmeester het fundament gelegd had'. Zodat dan de bedienaren van het Evangelie, inzonderheid de bouwlieden van het Nieuwe Testament zijn. Met betrekking nu tot deze, zal ik alleen deze weinige dingen zeggen.

1. Een bouwmeester van het huis Gods te zijn, is een zeer aanzienlijk werk; het is een werk waarin de Zoon van God als Middelaar wordt gebruikt; en is het dan geen eer, om mede-arbeiders met Hem te zijn? David achtte het een eer te zijn, om slechts een dorpelwachter te zijn van het huis onzes Gods; maar het is nog een grotere eer een bouwmeester van hetzelfde te zijn. En gelijk het werk heerlijk is, zo is ook het genadeloon evenredig; want indien wij de opgedragen taak, aan ons toebetrouwd, waarnemen, zo zullen wij wandeling hebben onder degenen die voor de troon staan in de hemel, en 'de leraars nu zullen blinken als de glans des uitspansels, en die er velen rechtvaardigen, gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk' (Daniël 12:3).

2. Niemand heeft enig recht om een steen aan dit gebouw te leggen, tenzij hij regelmatig geroepen is. Welk metselaar zal zijn hand aan een gebouw slaan, tenzij hij aan het werk gesteld wordt door degenen, die het recht of de macht hebben om hem daartoe te roepen? Dit is zulk een noodzakelijke omstandigheid, dat Christus Zelf Zich niet bemoeien wilde met het bouwen van Zijns Vaders huis, totdat de Vader Hem

daartoe riep (Hebreeën 5:4-5): ‘En niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkewijs Aäron. Alzo heeft ook Christus Zichzelf niet verheerlijkt om Hogepriester te worden, maar Die tot Hem gesproken heeft: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd’. Daar is een tweërlei roeping noodzakelijk voor iemand, die als een bouwmeester in de Kerk van God wil handelen; namelijk de roeping Gods, en de roeping van de Kerk. De roeping Gods bestaat in de bekwaammaking van iemand tot dit werk, hem bewegend en bewerkend tot een heilige ijver en een begeerte, om die bekwaamheden tot eer van God en ten goede van de Kerk te gebruiken. De roeping van de Kerk bestaat in de vrije verkiezing van het christenvolk. De belofte van leiding en raadgeving in mannen te verkiezen, om de Kerk te bouwen, is niet gedaan aan patronen, erfheren, of enig ander bijzonder soort van mensen, maar aan de Kerk, het lichaam van Christus, aan welke de profeten, apostelen, evangelisten, herders en leraars gegeven zijn. Gelijk het nu een natuurlijk voorrecht van elk huis of elke maatschappij van mensen is, dat zij hun vrije verkiezing hebben van hun eigen dienstboden of ambtenaren, zo is dit ook het voorrecht van de Kerk op een bijzondere wijze. Wat zou het niet voor een ellendige slavernij mogen worden gehouden voor een huisgezin, wanneer hetzelfde door vreemdelingen of door vijanden, dienstboden of rentmeesters opgedrongen werden, die aan de kinderen van het huisgezin een steen in plaats van brood, en een scorpioen in plaats van een vis mochten geven? Zullen wij ons dan verbeelden, dat God aan enig slag van volk, patronen, erfheren, ouderlingen, of wie het ook zouden mogen wezen, een macht gegeven heeft om Zijn dienaren op te dringen, zonder hun verkiezing, daar zij de vrijste maatschappij is in de wereld? Doch ik zal voor het tegenwoordige dit stuk voorbijgaan, omdat er mogelijk in het vervolg nog wel wat meer van voor zal komen.

3. De bouwlieden van het huis Gods wordt het niet overgelaten om het huis te vormen en te schikken naar hun eigen goeddunken; o nee! zij moeten alles doen naar het voorbeeld, dat hun getoond is op de berg der Goddelijke openbaring. Toen de tabernakel opgericht werd, ontving Mozes een afbeelding van dezelve. En toen de tempel gebouwd zou worden, gaf David een afbeelding daarvan aan zijn zoon Sálomo; ook moest elke nagel van de tabernakel, en elke steen van de tempel geregeld en geschikt worden volgens het Goddelijke bevel. Deze waren nu maar voorbeelden van het gebouw van het Nieuwe Testament, waarvan wij nu spreken. Wie bouwt een huis, zonder een schets of een bestek te tonen aan de bouwlieden? Wie richt een maatschappij op, zonder orde te geven omtrent de regering? Zij, die de regering van de Kerk beweren willen, willekeurig te zijn, leggen een verachting op de wijsheid Gods, hetgeen men niet van enig wijs of verstandig mens, wie hij ook zijn mag, vermoeden zou. Nu zeg ik: gelijk de bouwlieden van enig huis van hun eigen bestekken moeten afzien en de orde opvolgen van de eigenaar, zo moeten ook de leraars en bedienaars van de Kerk hun vleselijk beleid en de wijsheid van deze wereld verloothen en afstaan, en de orde, die God gesteld heeft in Zijn Woord, dat de enige regel is van geloof en zeden, zowel voor de leraars als voor de kerkleden, nauwkeurig opvolgen. Wat het bijzondere model van de Kerk moest zijn, is een zaak, die hoop ik, onder ons, die zo plechtig verbonden zijn, om de leer, tucht, godsdienst en regering van deze Kerk voor te staan, buiten geschil is; en daarom zal ik mij voor het tegenwoordige daarmee niet inlaten.

4. God heeft degenen, die Hij tot het bouwen van Zijn huis geroepen heeft, met bijzondere en onderscheiden talenten en bekwaamheden begaafd, naar hun bijzondere diensten, waartoe zij in dit werk gebruikt worden. Daar is een grote verscheidenheid van gaven, die van Christus aan Zijn leraars besteed worden, welke alle geschikt zijn

ten goede van de Kerk Gods in het algemeen; gelijk de apostel dit argument ten volle bewijst en opheldert in 1 Korinthe 12, het gehele hoofdstuk door. Indien dit maar eens behoorlijk werd aangemerkt, zo zou het allerlei soorten van twist en na-ijver onder de bouwlieden genezen, dat de een niet wangunstig zou zijn omtrent de anderen.

5. Deze gaven, hoe stichtelijk en wel geschikt om het werk voort te zetten deze ook wezen mogen, zullen nooit enige dienst of voordeel toebrengen, zonder de zegen en de gunst van de grote Bouwmeester. 'Paulus mag planten en Apollos natmaken, maar het is God Die den wasdom geeft' (1 Korinthe 3:6). En het is ook goed dat het de Oneindige Wijsheid zo geschikt heeft, opdat men aan de werktuigen geen grotere heerlijkheid mocht toeschrijven dan hun toekomt, en opdat de gehele eer van dit werk mocht toegebracht worden aan de Heere alleen; tot dit einde legt Hij 'dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht Godes zij, en niet uit ons' (2 Korinthe 4:7).

6. Soms wordt het werk Gods uitnemend bedorven door de zwakheid of door de goddeloosheid van gewaande bouwlieden.

(4) Het vierde hoofdstuk dat ons voorgesteld was; namelijk het verderfelijke kwaad van deze bouwlieden, waarvan in de tekst gesproken wordt.

Zij hebben de steen verworpen, zonder welke hun gehele gebouw niet anders dan een mengelmoes van verwarring was, hoe heerlijk hetzelfde ook in hun eigen ogen schijnen mocht. De steen dien de bouwlieden verworpen hadden, enz.

Zij schenen een grote ijver te hebben voor de Messias en voor Zijn Koninkrijk; en echter vergunnen zij Hem, wanneer Hij komt, geen plaats in Zijn eigen huis. 'Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen' (Johannes 1:11). En dus hebben ze de voorzegging van Jesaja omtrent Hem vervuld: 'Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen', enz. (Jesaja 53:2-3). En omdat zij Hem verworpen hebben, zo heeft Hij ook hen verworpen, dat zij geen Kerk of volk meer zijn. En o, hoe gelukkig zou het geweest zijn, indien hun dwaling en daarop volgende ondergang, een baken was geweest voor andere kerken na die tijd, om zich op diezelfde klip en rotssteen niet te stoten! Doch hier ontstaat nu natuurlijk een vraag; te weten: Hoe hebben de Joodse bouwlieden den Steen verworpen, Dien God geordend had om de uiterste Hoeksteen te zijn? Dit is geschied door het invoeren van een grote menigte van verdorvenheden, zowel in de grondleer, als in de praktijk. Ik zal alleen enige van deze noemen; en dan zal ik het aan het oordeel van een ieder overlaten om te oordelen, in hoever zulke kwaden en verdorvenheden in onze dagen te vinden zijn.

1. Hoewel deze bouwlieden een grote achtung voorgaven voor Gods heilige wet, en Christus en Zijn apostelen uitriepen als vijanden tegen dezelve, zo verkortten en verminderden zij echter dezelve zin en mening; dezelve bepalend tot de blote letter, zonder naar dezelve uitgebreidheid en geestelijkheid te onderzoeken; hetwelk gelegenheid gaf voor de predicatie van Christus op de berg. Hoewel nu door deze middelen hun toehoorders enige begrippen verkrijgen konden van een zedelijke eerbaarheid, zo konden zij echter geen begrip ontvangen van de verdorvenheid van de natuur, noch van de bedrieglijkheid en dodelijke goddeloosheid van hun eigen hart, zonder welke niemand ooit zien kan dat hij het werk van de wedergeboorte, of een Zaligmaker van de zonden nodig heeft.

2. De geestelijke zin en mening van de wet aldus besnoeid hebbend, zochten zij de rechtvaardigmaking uit dezelve werken, menend dat iemands persoonlijke gehoorzaamheid genoeg was om hem bij God aan te prijzen en aangenaam te maken, zoals blijkt in Romeinen 9:31-32: 'Maar Israël, dat de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen. Waarom? Omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet; want zij hebben zich gestoten aan den Steen des aanstoets'. En in Romeinen 10:3: 'Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen'. Zij konden geen begrip formeren van een rechtvaardigmaking door de toegerekende gerechtigheid van de Messias, hoewel God hun gezegd had: 'Ik zal uw gerechtigheid bekendmaken en uw werken, dat zij u geen nut doen zullen' (Jesaja 57:12), 'en dat die een bed zouden zijn dat te kort, en een deksel dat te smal was' (Jesaja 28:20).

3. Deze bouwlieden sloten door de wetticisme van hun leer het Koninkrijk der hemelen toe voor de mens, zij wilden zelf niet ingaan en zij verhinderden anderen om in te gaan. God had hun gezegd, dat de zegeningen van Zijn verbond verkregen moesten worden zonder geld en zonder prijs, maar zij wilden met geweld hun wettische hoedanigheden bij Hem verpanden, en de zaak met Hem verwisselen en verruilen; en dus wierpen zij, in plaats van 'de stenen weg te ruimen en den weg des volks te bereiden' (Jesaja 62:10), stenen en struikelblokken in de weg van de zaligheid van de zondaren door de Messias.

4. Deze bouwlieden veroorzaakten door hun sleurdienst een levenloosheid in de ordonnantiën van God. Hoewel zij de uitwendige bast bleven behouden, zo gaven zij echter geen acht op het einde, noch ten aanzien van hun eigen zielen, noch ook ten aanzien van de zielen van het volk, hetwelk was de gemeenschap en omgang met God in dezelve, om welke God Zijn afkeer toont tegen Zijn eigen ordonnantiën (Jesaja 1:11-12, enz.): 'Waartoe zal Mij zijn de veelheid uwer slachtoffers? zegt de HEERE; Ik ben zat van de brandoffers der rammen en van het smeer der vette beesten, en heb geen lust aan het bloed der varren, noch der lammeren, noch der bokken. Wanneer gijlieden voor Mijn aangezicht komt te verschijnen, wie heeft zulks van uw hand geëist, dat gij Mijn voorhoven betreden zoudt?', enz. Eén van de grote bronnen van dit kwaad was, dat wanneer iemand voor enige jaren opgevoed geworden was aan de voeten van Gamaliël, en een smaak weg had van de geleerdheid die toen in zwang ging en in achtung was, het volgens hun gedachten genoeg was om hem tot een bouwmeester te maken van het huis Gods, hoewel hij ondertussen geheel vervreemd was van het werk Gods op Zijn eigen ziel, zoals blijkt uit het voorbeeld van Nicodémus, die, toen Christus hem omtrent het werk van de wedergeboorte onderzocht, met een deel snapperij en onverstand tevoorschijn kwam (Johannes 3:4): 'Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan en geboren worden?' Waarom Christus hem scherp bestraft (vers 10): 'Zijt gij een leraar Israëls, en weet gij deze dingen niet?' Daar spreekt Christus van deze zaak als van een misdaad, dat men iemand tot leraar in de Kerk zou aanstellen, die vreemdeling is van het werk der genade: want wat kan er anders dan een dode sleurdienst volbracht worden door dezulken, die dood zijn door de zonden en de misdaden?

5. Zij hielden zich gedurig op met staatkundige dingen, zich overgevend aan de besturing van de vleselijke wijsheid en beleid in de zaken Gods en van de Kerk, en door deze vleselijke wijsheid zijn ze gebracht om de Heere der heerlijkheid te kruisigen: 'Gij verstaat niets; en gij overlegt niet dat het ons nut is, dat één Mens

sterve voor het volk' (Johannes 11:49-50) en zeiden ze (vers 48): 'Indien wij Hem also laten geworden, zij zullen allen in Hem geloven, en de Romeinen zullen komen en wegnemen beide onze plaats en volk'. Wanneer een Kerk maar eens begint te staan op het verrotte steunsel van vleselijke wijsheid en beleid, dan is zij nabij haar ondergang. Het is waar, de leraars moeten wel wijs en arglistig zijn als de slang, maar de wijsheid en de arglistigheid van de slang zullen ons zeer licht van de weg brengen tot verderfelijke wegen, indien dezelve niet gepaard gaan met de oprechtheid van de duif; en daarom is het nodig, 'dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, niet in vleselijke wijsheid, maar in de genade Gods in de wereld verkeerd hebben' (2 Korinthe 1:12).

6. De Joodse bouwlieden hadden een grote dunk van zichzelf, wegens hun verbintenis met de regenten, en de grote lieden van die tijd; en aangezien zij een algemeen belang met dezelve verkregen hadden, zo behandelden zij het gemene volk, inzonderheid degenen die Christus en Zijn leer, gelijk ook die van Zijn apostelen, aanhingen, als een onheilig grauw, zoals blijkt (Johannes 7:46), en vervolgens, alwaar zij enige dienaren uitgezonden hebben om Hem te grijpen, en de dienaren wederkerend, zeiden: 'Nooit heeft een mens also gesproken gelijk deze Mens', de farizeeën daarop antwoordden: 'Zijt ook gijlieden verleid? Heeft iemand uit de oversten in Hem geloofd, of uit de farizeeën? Maar deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt' (vers 47-49). Alsof het gemene volk verplicht was geweest om hen, en de oversten met welke zij zich verbonden hadden, door een ingewikkeld geloof en gehoorzaamheid te volgen, zonder hun leer en handelingen te mogen brengen voor de vierschaar van de wet en de getuigenis, om aldaar beproefd te worden.

7. Zij, en de oversten in het sanhedrin en in andere vierscharen, de overhand gekregen hebbend, droegen zorg om de macht aan hun zijde te behouden, door niemand onder hen in te laten, dan dezulken die van hun eigen soort en van hun eigen geest waren; en zo iemand het maar waagde om zijn mond te openen of tegen hun verdorvenheden te getuigen, hetzij in beginselen of praktijk, aanstonds werden er aanslagen geoeffend, samenrottingen beleid, en de scherpte van de tucht van de kerk, welke zij aangegrepen hadden, tegen hem uitgevoerd, als tegen een oproerige en een vijand van de wet en van de tempel; als uit hun behandelingen van Christus, Zijn apostelen en de eerste martelaar Stéfanus blijkt. En nochtans, niettegenstaande hun gewaande hoogachting voor de tempel, lieten zij degenen die ossen en schapen en duiven verkochten, en de wisselaren daarin komen, waardoor zij die heilige plaats tot een kuil der moordenaren maakten, zoals Christus hun openlijk verwijt (Johannes 2:16 en Mattheüs 21:13). En wat achting zij ook voor de wet vertonen mochten, door een schijn van heiligheid voor de wereld, zo gaven zij zich nochtans over aan alle soorten van verborgen goddeloosheid en verdorvenheid des harten. Hierom vergelijkt de Heere Jezus hen bij 'witgepleisterde graven, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn ze vol doodsbeenderen en alle onreinheid' (Mattheüs 23:27).

8. Hoe begerig en zorgvuldig zij ook waren, om hun verborgen goddeloosheid te bedekken en te bemantelen, zo brak die nochtans nu en dan uit, tot grote ergernis en aanstoot voor het arme volk Gods; waardoor zij zichzelf verachtelijk maakten, en velen deden struikelen in de wet, en een afkeer hebben van de offeranden des Heeren, die door hen bediend werden, zoals helder blijkt (Maleáchi 2:8-9): 'Maar gij zijt van den weg afgeweken, gij hebt er velen doen struikelen in de wet; gij hebt het verbond van Levi verdorven, zegt de HEERE der heirscharen. Daarom heb Ik ook u verachtelijk en onwaard gemaakt voor het ganse volk, dewijl gij Mijn wegen niet houdt, maar het aangezicht aanneemt in de wet'. Hebbend dus het hart van het volk

verloren, zo gaven zij zich over aan allerlei soort van verzuim en ongevoeligheid, zorg dragend om hun eigen buik te weiden, en zichzelf te verrijken met de goederen van deze wereld, daar zij ondertussen de kudde en het erfdeel des Heeren geheel verzuimden. Vandaar die zware beschuldiging tegen hen (Jesaja 56:10-12): 'Hun wachters zijn allen blind, zij weten niet; zij allen zijn stomme honden, zij kunnen niet bassen; zij zijn slaperig, zij liggen neder, zij hebben het sluimeren lief. En deze honden zijn sterk van begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden, ja, het zijn herders die niet verstaan kunnen; zij allen keren zich naar hun weg, elkeen naar zijn gewin, elk uit zijn einde. Komt herwaarts, zeggen zij, ik zal wijn halen en wij zullen sterken drank zuipen; en de dag van morgen zal zijn als deze, ja, groter, veel treffelijker'.

9. Deze Joodse regenten regeerden 's Heeren volk met grote gestrengheid; zij beroofden hen van hun vrijheden, en legden hun zware lasten op, die zij zelf niet met een vinger aanroerden en langs deze weg werd het volk Gods verstrooid van 's Heeren dienst in hun synagogen, als schapen die geen herder hebben. Hierom worden zij door Ezechiël ook vrijmoediglijk bestraft (Ezechiël 34:2-6): 'Alzo zegt de Heere HEERE: Wee den herders Israëls die zichzelf weiden; zullen niet de herders de schapen weiden? Gij eet het vette en bekleedt u met de wol, gij slacht het gemeste, maar de schapen weidt gij niet. De zwakken sterkt gij niet, en het kranke heelt gij niet, en het gebrokene verbindt gij niet, en het weggedrevene brengt gij niet weder, en het verlorene zoekt gij niet; maar gij heerst over hen met strengheid en met hardigheid. Alzo zijn zij verstrooid, omdat er geen herder is; en zij zijn al het wild gedierte des velds tot spijze geworden, dewijl zij verstrooid waren. Mijn schapen dolen op alle bergen en op allen hogen heuvel, ja, Mijn schapen zijn verstrooid op den gansen aardbodem; en er is niemand die ernaar vraagt en niemand die ze zoekt'. Kortom, zij waren tot zulk een trap van verdorvenheid gekomen, dat het heilige en het snode, het reine en het onreine, bij hen gelijk geworden was, mits dat zij van hun weg en partij waren (Ezechiël 22:25-26): 'De verbintenis harer profeten is in het midden van haar als een brullende leeuw die een roof rooft; zij eten de zielen op, den schat en het kostelijke nemen zij weg; haar weduwen vermenigvuldigen zij in het midden van haar. Haar priesters doen Mijn wet geweld aan, en zij ontheiligen Mijn heilige dingen; tussen het heilige en het onheilige maken zij geen onderscheid, en het verschil tussen het onreine en reine geven zij niet te kennen', enz.

Dus zien wij, hoe de Joodse Kerk, en inzonderheid hun gewaande bouwlieden, verzonken lag in het schuim van de verdorvenheid. En hierom gebeurde het, dat toen de heerlijke en langverwachte Messias dadelijk onder hen verscheen in de wereld, zij in plaats van Hem behoorlijk te ontvangen overeenkomstig Zijn uitmuntendheid, als de IMMANUËL Godmens, Hem met de alleruiterste versmading behandeld hebben. Hoewel Hij Zijn opgedragen taak te kennen gaf, en deze door Zijn leer, wonderwerken, en Zijn gehele wandel aan de wereld openbaar maakte, dat Hij niemand anders was dan het Afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid hebben, zij nochtans Zijn Persoon veracht, Zijn hoogste Godheid geloochend, Hem noemend de Zoon des timmermans; Zijn leer tegengesproken en Zijn wondertekenen zoeken te verdonkeren, door deze toe te schrijven aan de macht van Beëlzebul, de overste der duivelen; zij maakten Hem verachtelijk door lasteringen, alsof Hij een vraat en wijnzuiper, een vriend van tollenaars en zondaars geweest was; en eindelijk hebben zij Hem, alsof Hij een klaarblijkelijk verleider en bedrieger was geweest, tussen twee moordenaars schandelijk gekruist; en wanneer Hij na Zijn opstanding, door de bediening van Zijn apostelen tot hen kwam, en Zijn gerechtigheid en zaligheid hun nabij bracht, zo hebben zij Hem met al de aanbidding van Zijn genade ten enenmale

verworpen; om welke reden God zo is vertoornd geworden, dat Hij hen door een zwaar vonnis van kerkelijke ban afgesneden heeft, dat ze geen Kerk of volk meer zouden zijn; waaronder zij tot op deze dag liggen, aangezien Zijn bloed over hen en over hun kinderen gekomen is, gelijk zij bij Zijn kruisiging begeerd hadden. Dus zien wij, hoe de Steen, Dien God had uitverkoren, door de bouwlieden is verworpen. Dat dan hun voorbeeld en ondergang ons tot een baak dienen, opdat wij, die uit de Kerk van de heidenen zijn, ons niet stoten aan diezelfde kerkverwoestende en zielsbedervende klippen; zijnde dit hetzelfde gebruik, dat de apostel Paulus daar uit maakt (Romeinen 11:20-22): ‘Het is wel; zij zijn door ongeloof afgebroken, en gij staat door het geloof. Zijt niet hooggevoelende, maar vrees. Want is het dat God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, zie toe dat Hij ook mogelijk u niet spare. Zie dan de goedertierenheid en de strengheid Gods; de strengheid wel over degenen die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over u, indien gij in de goedertierenheid blijft; anderszins zult ook gij afgehouden worden’. Welk jammerlijk gevolg dadelijk gebeurd is aan de Kerk van Christus te Rome, zoals wij heden voor onze ogen zien, dewijl zij nu de troon van de antichrist, en een synagoge van de satan is. Het enige dat nu nog omtrent dit hoofdstuk overblijft, is een antwoord op de volgende vraag; te weten: vanwaar het gekomen is dat de Joodse bouwlieden den Steen, Dien God uitverkoren, beproefd en gelegd had, verworpen hebben? Ik antwoord:

1. Deze hun verderfelijke dwaling en misdaad is voortgekomen uit onkunde van de uitmuntendheid van de Persoon van Christus, en van de heerlijke verborgenheid van de verlossing en zaligheid door Hem (Handelingen 3:17): ‘En nu, broeders, ik weet dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uw oversten’, en (1 Korinthe 2:7): ‘Maar wij spreken de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid’, enz. ‘welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben’. Zij waren mannen, die geen geringe gaven en bekwaamheden hadden, welke genoeg in staat waren om een argument te formeren; zij hielden zichzelf voor de enige zieners in Israël in die tijd; zijn wij ook blind? zeggen ze, en nochtans verklaart Christus dat zij in de dingen van Zijn Koninkrijk zo blind als mollen waren. De minste van Christus’ kinderkens, die zij voor het vervloekte grauw aanzagen, had meer zaligmakende kennis Gods en van de dingen Gods, dan zij; de blinden nu de blinden leidende, hebben zij beiden zich gestoten aan de steen des aanstoots, en zijn beiden gevallen in de gracht.

2. Verkeerde begrippen van de natuur van het Koninkrijk van de Messias was een andere reden, waarom zij deze kostelijke Steen verworpen hebben. Zij hadden een concept gevormd, zonder enige grond, uit de profetieën van de Schriftuur, dat de Messias verschijnen moest in de gestalte van een aardse koning; en dat Hij de Joodse natie verhogen zou, en de Romeinen en alle andere volken van de wereld aan Zich onderwerpen en belastingplichtig maken; doch zichzelf bedrogen ziend, verwierpen en kruisigden zij Hem als een bedrieger. Dit dient in het voorbij gaan, om aan te tonen, welk een gevaarlijke zaak het is, geen rechte bevattingen te hebben van de geestelijke natuur van Christus Koninkrijk. Ook houd ik mij verzekerd, dat de vleselijke begrippen van het Koninkrijk van Christus, hetwelk toch niet van deze wereld is, de oorzaken zijn van vele van die kwaden en verdorvenheden van onze tijd.

(5) Het vijfde hoofdstuk dat door ons was voorgesteld, is om te onderzoeken, wat het insluit dat Christus, niettegenstaande de pogingen van de bouwlieden, om Hem uit Zijn plaats te stoten, tot een Hoofd des hoeks geworden is?

1. Het sluit de verhoging en de overwinning van Christus over al Zijn vijanden en tegenstanders in; Hij zal over hen, zij mogen ook het ergste doen dat zij kunnen, de overhand hebben; hoewel Christus' zaak, Zijn belang, en Zijn volk voor een tijd mogen onderdrukt worden, zo zal de zaak nochtans omgekeerd worden, en zij zullen, gelijk het huis van David, sterker en sterker worden, en de overhand verkrijgen. Christus is persoonlijk verdrukt geworden, want 'Hij heeft op den weg uit de beek gedronken', doch daarna 'heeft Hij het hoofd omhoog geheven' (Psalm 110:7). Ook 'heeft Hem God uitermate verhoogd en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is' (Filippenzen 2:9). En gelijk het met Christus persoonlijk geweest is, zo zal het ook met al Zijn verongelijkte leden gaan. Hoezeer zij ook 'verdrukt, door onweder voortgedreven, en ongetroost zijn, zo zal de HEERE nochtans hun stenen gans sierlijk leggen, en hen op saffieren grondvesten' (Jesaja 54:11). Hoewel Sion gelegd mocht worden in de as, zo zal het nochtans wederom door de hand des Almachtigen opgebouwd worden; en wanneer Hij hetzelve in het licht brengt, dan zullen zij beschaamd worden, die gezegd hebben: Waar is de Heere uw God?

2. Het sluit ook in dat God een grote achting heeft voor de heerlijkheid van Zijn Zoon, als zijnde het Hoofd en de Koning van Zijn Kerk, en dat Hij wil dat zij allen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren. Dit is door een koninklijk bevel bekend gemaakt van de hoogwaardige heerlijkheid: 'Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem' (Mattheüs 17:5). De Heere rekent het Zich, als Schepper, geen oneer, dat wij Hem in de Persoon van de Verlosser dienen en eren; want Zijn Naam is in Hem; Zijn heerlijkheid, Zijn majesteit en andere uitnemende volmaaktheden zijn in Hem, gelijk zij in den Vader zijn; en daarom wil Hij ook dat 'in den Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn' (Filippenzen 2:10).

3. Het sluit in dat het gehele geestelijke gebouw van de Kerk aan Hem hangt, gelijk het gebouw vast staat op het fundament en de uiterste hoeksteen, 'Hij zal den tempel des HEEREN bouwen, en Hij zal het sieraad dragen' (Zacharía 6:13). En (Jesaja 22:24): 'En men zal aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis zijns vaders'. Al de leringen van de Kerk en de waarheden van het eeuwige Evangelie zijn op Hem gegrond; Hij is de Alfa en de Omega van dezelve. Hierom lezen wij van 'de waarheid gelijk zij in Jezus is' (Éfeze 4:21). Al de beloften komen in Hem tezamen, gelijk de spaken van een rad in de as; zij zijn in Hem ja en amen. Al de geboden rusten op Zijn autoriteit; want de wet is de wet van Christus; zij is Zijn juk en Zijn last (Mattheüs 11:29). De ganse tucht van de Kerk hangt aan Hem; Hij heeft de sleutels van de leer en de tucht aan Zijn gordel. De heerschappij van de Kerk komt Hem toe; want Hij heeft die op Zijn schouder. De ordonnantiën en de godsdienst van de Kerk hangen aan Hem; daar kan geen soort van godsdienst of enig deel van dezelve worden toegelaten, dan hetgeen door Hem Zelf is ingesteld. De bedienaars van de Kerk hangen aan Hem, om hun opgedragen taak en de voorspoed van hun werk. Kortom: al de leden van de Kerk hangen aan Hem; 'al de uitspruitelingen en der afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekens af, zelfs tot al de vaten der flessen', hangen aan Hem, als aan 'een nagel in een vaste plaats' (Jesaja 22:24-25).

4. Dat Hij tot een Hoofd des hoeks geworden is sluit in, dat Hij het enige Middenpunt van alle eenheid in de Kerk is. Want de hoofdsteen des hoeks bindt het ganse gebouw tezamen; en wanneer die wordt weggenomen, dan vallen de muren uit elkaar en het

ganse gebouw wordt bedorven. Indien wij de Hoofdsteen des hoeks niet bewaren, 'op Welken het gehele gebouw samengevoegd' en tezamen vast gemaakt is (Éfeze 2:21), zo kan het gebouw van een Kerk niet lang staande blijven, hoe staatkundig hetzelfde ook gevormd mag zijn. En de reden waarom het huis in deze dagen aan het waggelen is, is omdat men te zeer afwijkt van de Hoeksteen. Het is waar, in tijden van verval zullen de predikstoelen van zulke bouwlieden, wiens handen het diepst daarin zitten, doorgaans het meest klinken van vrede; doch als er maar een mond wordt opengedaan tegen de verkeerde en bedorven maatregelen waarmee zij te werk gaan, is aanstonds het geroep: 'Dezen, die de wereld in roer hebben gesteld, zijn ook hier gekomen' (Handelingen 17:6). Daar het ondertussen dezulken zijn, die van de Hoeksteen afwijken, die het gebouw ondermijnen en bederven, maar niet degenen, die aan het huis en de familie waarschuwing geven, dat zij in gevaar zijn van te vallen. Zij, die waarschuwing geven, mogen zich wel voorstellen van door hun medebouwlieden, die van de Hoeksteen afwijken, geslagen te zullen worden. Maar zulks moet hen niet ontzetten; want de getuigen van Christus hebben in alle eeuwen 'degenen gepijnigd, die op de aarde wonen' (Openbaring 11:10). Hierover hebben zij niet moedeloos te worden; want hoewel zij gedood en begraven mogen worden, zo zal er nochtans een opstanding zijn, zowel van namen als van personen.

5. Dat Christus het Hoofd des hoeks is, sluit in dat Hij het sieraad en de schoonheid is van Zijn Kerk; want een groot gedeelte van de schoonheid en sieraad van het gebouw, is gelegen in de hoeksteen. Wij lezen dat 'de dochters Sions als hoekstenen zijn uitgehouwen, naar de gelijkenis van een paleis' (Psalm 144:12). Christus is de heerlijkheid van Zijn volk Israël, en geen wonder; want 'Hij is het Afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid' (Hebreeën 1:3). Wanneer Hij in het midden van Zijn Kerk Zijn ordonnantiën en gerichtplaatsen zegenend en begunstigend is, dan is het dat 'zij er uitziet als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren' (Hooglied 6:10). Doch wanneer Hij wijkt, dan wijkt al de heerlijkheid en er komt een nare Ikabod in derzelve plaats. 'Want ook, wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn' (Hoséa 9:12). Gelijk wij heden ten dage zien kunnen in de voormaals beroemde kerken van Klein-Azië en in andere plaatsen, waar Christus eertijds bloeiende gemeenten heeft gehad. Zij weken in de leer en tucht, in de godsdienst en regering van de Kerk, af van de uiterste Hoeksteen, waardoor Hij zo getergd is geworden om van hen af te wijken; en door Zijn afwijking zijn de lofzangen van hun tempels veranderd in gehuil.

6. Het sluit in dat degenen, die de Kerk van Christus willen bouwen, Hem gedurig in het oog moeten houden, en dat hun gehele beleid en bediening in het huis Gods gereguleerd moeten zijn tot Zijn heerlijkheid. Indien men bij het bouwen van een huis de uiterste hoeksteen niet in het oog houdt, moet er noodzakelijk een onregelmatig werk op volgen. Evenzo is het ook hier gelegen; indien wij voorgeven het huis Gods te bouwen, en wij houden Christus, Zijn eer en belang niet in het oog, hetzij in de zaken van de tucht of de leer, dan brengen wij de Kerk in beroering, wanorde en verwarring, in plaats van dezelve op te bouwen. Wanneer wij door vleselijk beleid het werk beginnen, of een verkeerd oogmerk hebben om de lusten en huneuren van de mensen te dienen, groten of kleinen, of ook onze eigen wereldse belangen en niet de heerlijkheid van onze grote Verlosser, zo bederven en werpen wij de Kerk van Christus omver, in plaats van die op te bouwen; en wij staan ook zeer schoon, om onze naam, onze dienst, onze zielen en de zielen van een ganse menigte te begraven onder het puin van dezelve. En daarom is het grotelijks noodzakelijk dat wij geen eigenbaat of belang beogen in de besturing van de zaken van Christus. Wij, leraars, zo

veel als iemand, hebben nodig om de les van zelfverloochening te leren, om onze eigen wijsheid en ons werelds belang te verloochenen, als een beuzeling, ten aanzien van Zijn heerlijkheid en de uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

7. Het sluit ook in dat God en de bedorven bouwlieden een gans onderscheiden oogmerk hebben. De bouwlieden verwerpen den Steen, maar God wil dat Hij tot een Hoofd des hoeks zal worden. Welke partij nu de overhand zal hebben, is gemakkelijk te oordelen. Christus zal ‘zitten aan Zijns Vaders rechterhand, totdat Hij Zijn vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Zijner voeten’ (Psalm 110:1). Allen, die tegen Hem opstaan, zal Hij als pottenbakkers vaten vermorzelen. Ik toch heb Mijn Koning gezalft, zegt de HEERE, over Sion, den berg Mijner heiligheid; wie is hij dan, die Hem ontronen zal?

TOEPASSING

(6) Nu komen wij tot het laatste hoofdstuk, dat in de orde was voorgesteld, namelijk de toepassing.

Al het gebruik, dat ik van het gezegde maken zal, zal in deze volgende besluiten opgesloten zijn.

1. Uit hetgeen reeds gezegd is, kunnen wij de uitnemendheid zien van de Kerk van Christus. Zij is een gebouw, een huis voor God, om daarin onder de kinderen der mensen te wonen. Ja, dit gebouw is van zulk een waardij, dat deze gehele zichtbare schepping maar een toneel of steiger is om het huis op te bouwen; en zodra als maar het gebouw volkomen is, zal het toneel worden afgebroken en met vuur verbrand worden. Om nu die hoogachting, welke God voor Zijn Kerk heeft, te openbaren, noemt Hij haar met de aller-beminnelijkste namen, als: Zijn bruid, Zijn liefste, Zijn duif, Zijne schone, Zijn schat, Zijn deel, Zijn Hefziba en Beulah, Zijn bedstede, Zijn rustplaats, Zijn woon- en wandelplaats, enz. Een gehele Drie-Eenheid, Vader, Zoon en Heilige Geest, komt in hun bijzondere huishouding tezamen, ter opbouwning van dit huis; de genade des Vaders, de liefde en het bloed des Zoons en al de genadige invloeden en werkingen des Heiligen Geestes worden ten koste gelegd, om het werk te bevorderen. Het ganse werk der voorzienigheid, in het regeren van de wereld, is geschikt tot voordeel van de Kerk en de getrouwe leden van dezelve. Tot dit einde zijn de zenuwen van de regering en de sleutels der hel en des doods aan Christus toebetrouwd; want ‘God heeft Hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen. Welke Zijn lichaam is’ (Éfeze 1:22-23). De Vader heeft alle macht gegeven aan den Zoon, opdat alzo al de raderen van de voorzienigheid mochten omgerold en gekeerd worden ten goede van degenen, die God liefhebben en naar Zijn voornemen geroepen zijn. De gehele instelling en bediening van de ordonnantiën van het Evangelie, met al derzelver bedienaars, hetzij gewone of buitengewone, zijn allen tot haar opbouwning gegeven, gelijk wij zien kunnen uit de voorgemelde plaats (Éfeze 4:11-12 enz). En hieruit kunnen wij zien welk een waardig en hoog gewichtig ambt God ons toebetrouwd heeft, door ons de zaak van de Kerk in handen te geven; en hoe teder wij dezelve te behandelen hebben, als dezulken die eens aan de grote Heere des huizes rekenschap zullen moeten geven.

2. Is Christus bij uitnemendheid de Steen, dan kunnen wij hieruit zien hoe noodzakelijk en nuttig het is om Christus te prediken, omdat Hij de Steen is bij uitnemendheid, de Steen, Dien God gelegd, Dien Hij Zelf uitverkoren heeft, en Dien Hij wil dat tot een Hoofd des hoeks gesteld zal worden. Paulus heeft, als een wijs bouwmeester, dit fundament onder zijn toehoorders gelegd, verklarend dat ‘niemand een ander fundament leggen kan’ (1 Korinthe 3:11). Het is Christus, Die wij prediken.

‘Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u’, (zegt hij) ‘dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd’ (1 Korinthe 2:2). De gehele openbaring van de Schrift loopt in Hem, als in een middelpunt tezamen. Al de geschiedenissen, profetieën, voorbeelden, geboden, leringen en ordonnantiën van het Woord zijn vol van Christus. Wat is de gehele Bijbel anders dan het testament van Christus, alsook de getuigenis, die Hij uit de hemel heeft gebracht? ‘Die zijn het die van Mij getuigen’, zegt Hij (Johannes 5:39); en (Johannes 20:31): ‘Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zone Gods, en opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam’. En het is zeker dat hetgeen, hetwelk het oogmerk is van de gehele openbaring van de wil Gods in het Woord, ook het oogmerk moest zijn van al onze predaties. Welke bijzondere leringen wij ook behandelen, zij moeten steeds worden ingeënt in het gezegende Scheutje, Dat voortkomt uit de wortel van Isaï; want de waarheid wordt alleen recht bediend en recht gekend zoals zij in Jezus is. Hierom zegt ons de grote Durham, in zijn eerste predatie over Jesaja 53, dat Christus een viervoudige betrekking heeft op het prediken.

a. Hij is de tekst van de predatie; alle prediking strekt maar om Hem te verklaren; ook is al dat prediken, dat niet betrekkelijk is op Christus, maar een afwijken van de tekst.

b. Hij is de grond en het fundament van het prediken; zodat het prediken zonder Hem, geen fundament heeft en maar een bouwen is van kastelen in de lucht.

c. Hij is het grote einde van de prediking, namelijk om Hem in de harten en genegenheden van onze toehoorders verhoogd te krijgen. Dit einde van de prediking is niet om onszelf, maar om onze Grote Meester groot te maken, en om Zijns Naams te doen gedenken.

d. Hij is het leven en de kracht van de prediking; want ‘Hij is de Kracht Gods en de Wijsheid Gods’ (1 Korinthe 1:24), en het Evangelie wordt genoemd ‘een kracht Gods tot zaligheid, omdat de rechtvaardigheid Gods in hetzelfde geopenbaard wordt uit geloof tot geloof’ (Romeinen 1:16-17).

Tot dusver die grote man.

3. Indien de leraars van het Evangelie bouwlieden zijn van het huis, zie hieruit dan hoe nodig het is om iemand te beproeven omtrent zijn kennis van Christus en de kracht van de religie, eer men hem tot de bediening als een mede-bouwer van het huis Gods toelaat. Zulk een mens, die geen ware bevindelijke kennis van Christus heeft, ligt bloot om den Steen, Dien God heeft uitverkoren, te verwerpen, en om dus het gebouw te bederven en Zichzelf met vele zielen onder deszelfs puinhopen te begraven. De metselaars kennen elkaar; zij hebben zekere woorden en tekenen, door welke zij machtig zijn om lieden van hun eigen kunst te kunnen onderscheiden van anderen. Zo zijn ook de ervaren bouwlieden in Gods huis bekwaam, om door een geestelijke onderscheiding te weten wie bekwaam is om toegelaten te worden tot het werk Gods, en wie niet. Indien aan de leden van de Kerk zelf zulk een onderscheiding gegeven is, om ‘de geesten te beproeven of zij uit God zijn, omdat vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld’ (1 Johannes 4:1), mogen wij dan niet wel denken dat dit onderscheidend vermogen nog veel meer gevonden wordt onder de getrouwe bedienaars van het Evangelie? Hierom schrijft de apostel Paulus aan Timótheüs: ‘Hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren’ (2 Timótheüs 2:2).

4. Is het zo dat de Steen verworpen wordt door de bouwlieden, zie hieruit dan ook welk een dodelijke en verderfelijke zaak een bedorven, dwalende en onkundige dienst is voor de ware Kerk van Christus. Het bederft en verwoest het gehele gebouw, en het

loopt rechtstreeks in tegen het grote oogmerk Gods, dewijl daardoor de Steen, Dien God geordend heeft om de uiterste Hoeksteen te zijn, verworpen wordt. De nieuwe mode van prediken, waartoe sommigen vervallen zijn, met hun vertogen en gezwets van moraliteit of zedelijkheid, waar Christus nauwelijks genoemd wordt, zie ik aan als een uitvinding van de hel, om de Hoeksteen uit het gebouw weg te werpen, en om ons te doen wederkeren tot de heidense of anti-christelijke duisternis. Christus is het Licht der wereld; en wanneer men Hem verwerpt, waar zijn wij dan anders dan 'in de duistere plaatsen des lands, welke vol woningen van geweld zijn?' (Psalm 74:20). Zodat een bedorven dienst, zeg ik, wat ook iemands schone gaven zijn mogen, de pest is voor de Kerk van Christus.

5. Indien het Gods oogmerk is dat Christus de uiterste Hoeksteen zijn zal; indien dit, zeg ik, het oogmerk van de hemel is, zie hieruit dan ook dat al de aanslagen van de hel, om Christus te onderdrukken en om Zijn zaak te bederven, hetzij door openbare vijanden of door gewaande bouwlieden, in de uitkomst een misdraacht zullen zijn, want Gods raad zal bestaan en Hij zal al Zijn welbehagen doen, in spijt van de hel en van de aarde. En wat is nu Zijn raad en welbehagen? De Steen, Dien de bouwlieden verworpen hebben, is tot een Hoofd des hoeks geworden. De poorten der hel hebben vele aanslagen gedaan, om den Steen, Dien God verkoren heeft, te verwerpen, opdat de Kerk bedorven mocht worden, maar zij hebben nooit kunnen overwinnen en zullen het ook nooit kunnen doen. De oneindige Wijsheid heeft 'de wijzen altijd gevangen in hun arglistigheid, dat de raad der verdraaiden gestort wordt' (Job 5:13), doende diezelfde list van de hel en haar instrumenten dienstig zijn om den Hoeksteen hoger in het gebouw te verheffen, tot schande en schaamte, ja tot verderf van degenen, die ondernomen hadden om Hem te verwerpen. Deze kleine Steen, 'die uit den berg zonder handen afgehouden is geworden' (Daniël 2:45), is altijd te sterk bevonden voor al de metalen, die tegen Hem gestreden hebben, en Hij zal ze ook blijven vermalen tot aan het einde der wereld.

6. Zie hieruit ook wat het is, dat een bloeiende Kerk veroorzaakt. Het is niet haar uitwendige vrede, veelheid of voorspoed, noch haar verbintenis met de politici, koningen, parlementen, patronen, erfheren of enig ander soort van volk, maar haar verband met den uiterste Hoeksteen. Dit, ja dit alleen is het, dat het gehele gebouw versiert en hetzelve doet 'opwassen met Goddelijken wasdom' (Kolossenzen 2:19).

7. Zie hieruit ook hoe veel grond van beklag en vernedering wij in deze dagen hebben, dewijl de Steen, Dien God tot den uiterste Hoeksteen gelegd wil hebben, verworpen wordt. Wordt Hij niet verworpen in Zijn profetisch ambt, door de overheersende onkunde en het ongeloof, die onder de toehoorders van het Evangelie gevonden worden? Die oude klacht mag steeds in onze dagen vernieuwd worden: 'Wie heeft onze prediking geloofd?' (Jesaja 53:1). Wordt Hij niet verworpen in Zijn priesterlijk ambt, dewijl de meesten met de Joden een eigen gerechtigheid zoeken op te richten en de rechtvaardigheid Gods niet onderworpen zijn? En wordt Hij ook niet verworpen in Zijn koninklijk ambt en opperhoofdschap in de Kerk, door de toenemende goddeloosheid, atheïsme en onzedelijkheid van onze tijd, dewijl de meesten, die zichzelf Christenen belijden, Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van zich werpen? Ik kan mij voor het tegenwoordige niet inlaten om een volkomen verhaal te doen van al het ongelijk, dat er gedaan is aan het koninklijke voorrecht van deze Koning der koningen en Heere der heren.

De Roomse antichrist heeft een lange tijd het voorrecht van de Zoon Gods met geweld besprongen en aangerand, door een opperhoofdschap aan te nemen over de Kerk. 'Hij zit in den tempel Gods, zichzelf verheffende boven alles wat God genoemd wordt'

(2 Thessalonicenzen 2:4). Bij het onvolkomen werk van de Reformatie in Engeland, toen de paus als het hoofd van de Kerk verworpen werd, hebben zij dezelfde macht in de koning doen berusten, hem verklarend tot opperhoofd in alle gevallen, hetzij burgerlijke of kerkelijke. In de kort geleden dagen van Schotlands afval van God, is ook onder ons op een heilloze wijze de kroon van Christus' hoofd genomen en gezet op een vervolgende ketter. Welke vreselijke invallen en benadelingen zijn er toegebracht aan de koninklijke kroon van Sions Koning, door de koning, door parlementen en door personen van allerlei rang! Inzonderheid door het besluit van vernietiging, waardoor men met bijlen en hamers op het uitgehouwen werk van de tempels aangevallen is en het heerlijke werk van de Reformatie afgehouden, de afgezworen bisschoppelijkheid hersteld en de verbintenissen van onze plechtige verbonden afgesneden heeft, ja dezelve door de gewone scherprechter openlijk op de markt te Edimburg heeft doen verbranden, een iegelijk tot den dood vervolgend, die een werk van de Reformatie voorstond.

In die bloedige dagen is door velen van 's Heeren getrouwe knechten voor het opperhoofdschap en soevereiniteit van Christus gestreden, zelfs tot de dood toe. Ook is het de bijzondere eer geweest van de Kerk van Schotland, inzonderheid in die dagen van de vervolging, dat zij getuigenis voor Christus gedragen heeft, dat Hij alleen Opperhoofd en Koning van Zijn Kerk is, in tegenstelling van die gevaarlijke en hemel tergende indringingen, die daarin gedaan werden. Ook is het zeer te beklagen dat wij sinds de onlangs plaats gevonden, wonderlijke omkering, waardoor de Heere onze gevangenis enigzins wedergebracht heeft, en waardoor wij van het juk van een overheersende bisschoppelijkheid bevrijd geworden zijn, niet zo ijverig zijn geweest voor onze grote Koning en voor Zijn koninklijke voorrechten, welke zo besprongen en benadeeld waren, als van ons verwacht mocht worden op onze verlossing van zulk een Egyptische slavernij. Ik weet van geen één bijzonder besluit van onze kerkvergadering, sinds die omkering, waarin de voorrechten van Christus kroon vastgesteld zijn, in tegenstelling van die aanvallen en benadelingen van dezelve, in die dagen van openbare afval en vervolgingen. Ja, worden er niet, in plaats van zulk een besluit, zelfs van die tijd af aan, aanvallen gedaan op de autoriteit van Christus en op de vrijheden van Zijn Koninkrijk? Inzonderheid in het laatst van de regering van koningin Anna, toen men aanslagen formeerde om een protestantse successie om te keren en te vernietigen. Is toen Zijn opperhoofdschap en Zijn autoriteit niet benadeeld, door een bijna onbepaalde tolerantie van alle dwalingen in de leer en bedorvenheden in de godsdienst; behalve de paperij en lastering van de heilige Drie-Eenheid? (welke twee kwaden nooit meer, bij mensen geheugen, de overhand gekregen hebben dan sinds het besluit van de tolerantie). Zijn autoriteit werd toen ook geschonden door dat besluit, waarin de patronaatschappen weer hersteld werden, waardoor aan een kwaadwillige landheer of lord de macht gegeven wordt om iemand aan te stellen, om het opzicht te hebben over de kostelijke zielen van de mensen, die mogelijk zo weinig belang heeft bij hun zaligheid als de grote Turk. Is het ook geen stof tot beklag dat wij enige rechten van deze Kerk, wiens wingewest het is om voor de soevereiniteit van Christus en voor de voorrechten van Zijn onderdanen te strijden, zien samenspannen met de patronen en erfheren van deze natie, in tegenstelling van de bekende rechten van het christendom, om hun eigen leraars te verkiezen? Hoe worden de voorrechten van 's Heeren volk aangevallen en met voeten getreden, door geweldige vaststellingen over het gehele land! Daar is een geroep tegen de bouwlieden opgeklommen in de hemel van de bruid van Christus, dat niet ongelijk is aan hetgeen men leest (Hooglied 5:7): 'De wachters die in de stad omgingen, vonden mij, zij sloegen mij, zij

verwonden mij; de wachters op de muren namen mijn sluier van mij'. Daar is voor het gericht van de laatste Synode, een klacht en een geroep gekomen, om hulp en herstelling van deze en vele andere bezwaren, zowel van leraars als van het volk: doch in plaats van behoorlijk daarop acht te geven, is er een besluit gemaakt, waardoor de macht der verkiezing van leraars toegekend geworden is aan erfheren en ouderlingen; en hierdoor is een nieuwe wond toegebracht aan het voorrecht van Christus en aan dat van Zijn onderdanen. Ik zal voor het tegenwoordige te minder van dit besluit zeggen, aangezien ik gelegenheid gehad heb om mijzelf daaromtrent te ontlasten voor de nationale vergadering, waar hetzelfde genomen is. Ik zal alleen zeggen, dat wat kerkelijke autoriteit er ook in dat besluit zou de mogen zijn, aan hetzelfde echter de autoriteit van de Zoon Gods ontbreekt. Alle kerkelijke autoriteit die onder de hemel is, moet van Hem worden afgeleid; en daarom heeft elk besluit dat Zijn autoriteit mist, in het geheel geen autoriteit. En dewijl nu de eerwaarde Synode mij hier in deze plaats heeft gesteld, waar ik in de plaats van Christus sta, zo moet mij vrijheid worden gegeven om van dit besluit te zeggen, hetgeen ik oordeel dat Christus Zelf daarvan zeggen zou, indien Hij persoonlijk tegenwoordig was waar ik nu ben; en dat is, dat men door dit besluit, van de Hoeksteen afgeweken is; dat Hij in Zijn arme leden verworpen is, en dat de rijken van deze wereld in hun plaats gesteld worden; ik zeg; indien Christus hier tegenwoordig was, zo oordeel ik dat Hij met betrekking tot dit besluit zeggen zou: Voor zoveel gij dit een van Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan. Door dit besluit wordt Christus verworpen in Zijn autoriteit, omdat er in het Woord van God geen recht gegeven wordt om de geestelijke voorrechten van Zijn huis meer te geven aan de rijken, dan aan de armen; daar nochtans door dit besluit 'de man met een gouden ring aan den vinger, in een sierlijke kleding, verheven wordt boven de arme man met zijn slechte kleding' (Jakobus 2:2-3). Ik zal hier nog bijdoen, dat dit besluit ook onbestaanbaar is met de beginselen en praktijken van de beste gereformeerde kerken, welke vastgesteld zijn in hun publieke belijdenissen des geloofs; en inzonderheid ook met de bekende beginsels van deze kerk sinds de Reformatie, uitgedrukt in onze boeken van de discipline, welke wij door een plechtig verbond gehouden zijn voor te staan. Ik ben ten volle verzekerd, dat zo er geen tijdig geneesmiddel bezorgd wordt, dit besluit in korte tijd zal uitlopen op de omkering van de Kerk van Schotland en van een getrouwe bediening in dezelve; aangezien de macht van leraren te verkiezen daardoor voornamelijk in handen wordt gesteld van een soort van volk, dat doorgaans misnoegd en afkerig is van de kracht der godzaligheid, van de leer, tucht, godsdienst, en regering van deze Kerk; alsook tegen de regering van onze genadige soeverein, de koning Georgius en de protestantse opvolging in zijn familie.

Alle rechtzinnige presbyterianen, die de historie van onze voorvaders lezen, keuren algemeen de praktijk van Samuël Rutherford, Jakobus Guthrie en andere waardige leraars van deze Kerk, goed, welke geprotesteerd hebben tegen de publieke resolutie, als een zaak die onbestaanbaar was met onze verbonden, en verderfelijk voor het werk van de Reformatie; hoewel daardoor de deur alleen geopend werd voor malignanten of kwaadwilligen, om tot ambten van de burgerstaat of de militie bevorderd te worden. Ook kunnen wij, die heden leven, de verderfelijke vruchten zien, welke die resoluties gehad hebben in de Kerk van Schotland. Doch wat zouden onze voorvaders gedacht hebben, en wat zullen onze nakomelingen in volgende geslachten denken, van dit synodale besluit, waardoor de malignanten niet alleen gevestigd worden met een burgerlijke en militaire, maar ook met een kerkelijke macht, in het aanstellen van de meeste leeraren in de kerk van Schotland; waardoor deze kerk en haar heilige

voorrechten uitnemend gering gesteld worden, zelfs in de ogen van haar openbare vijanden; zijnde dit een dienst, welke zij van onze handen niet verwacht of begeerd zouden hebben. Doch na dit alles, zo heb ik veel grond om te geloven, dat dit besluit zeer ver af is van de goedkeuring weg te dragen van de meeste ouderlingschappen door deze nationale Kerk; waardoor ik met blijdschap mag hopen, dat er nog een tijdig staan tegen hetzelfde zal gedaan worden, ten einde deszelfs verderfelijke gevolgen voorkomen en gestuit mogen worden.

8. Mijn besluit zal een woord van vermaning zijn. Zijn de dienaren van het Evangelie de bouwlieden van de Kerk; en is het, het grote oogmerk van de hemel, dat Christus verhoogd zal worden als de uiterste Hoeksteen, laat mij dan toe, om mijn eerwaarde broeders en vaders te roepen en te vermanen, (en ik wens ook de vermaning op mijzelf toe te passen) om met hart en handen samen te spannen, ‘om de uitersten Hoeksteen te verhogen, en om Zijns Naams te doen gedenken van elk geslacht tot geslacht, opdat de volken Hem loven mogen eeuwig en altoos’. En hoezeer Hij van andere bouwlieden is verworpen geworden, of nog verworpen wordt, o! laat ons Hem echter zoeken te verhogen, de een tot de ander zeggend: ‘maakt den HEERE met mij groot, en laat ons Zijn Naam tezamen verhogen’ (Psalm 34:4).

Ik zal na alles wat gezegd is, mij niet ophouden met vele beweegredenen te gebruiken: ‘laat ons alleen overwegen de uitnemendheid van Zijn Persoon, en de betrekking die Hij heeft op ons, en op anderen van ons geslacht’, zowel uit hoofde van Zijn natuur, als van Zijn ambt, dewijl Hij de IMMANUËL, God met ons is, welke aangesteld is tot de grote Profeet, Priester en Koning van Zijn Kerk, om ons te verlossen van alle ellende van onkunde, schuld en slavernij, daar wij onder zijn gebracht door de zonde van de eerste Adam. Laat ons overwegen, dat het de wil des Vaders is, ‘dat zij allen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren’ (Johannes 5:23); ja Zijn Vader heeft Hem zelfs ‘uitermate verhoogd, en Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is, opdat in den Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn; en alle tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders’ (Filippenzen 2:9-11). Laat ons ook overwegen, dat het, het grote werk des Heiligen Geestes is, dewijl het grote oogmerk van al Zijn uitspraken in het Woord, van al Zijn genaden, invloeden en werkingen in het hart, daarheen leiden, om den Hoeksteen te verhogen (Johannes 16:14): ‘Hij zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen’. Dit is ook het werk daar de engelen met blijdschap in gebruikt worden; met wat vaardigheid vierten zij Zijn geboorte, en brengen zij de blijde boodschap van dezelve aan de herders! (Lukas 2:10-11): ‘Zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; Namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids’, en daarop was (vers 13) ‘van stonden aan met den engel een menigte des hemels heirlegers, prijzende God en zeggende: Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen’. Dit was het werk van alle profeten onder het Oude Testament; zij hebben allen van Hem geprofeteerd, getuigend van ‘het lijden dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende’ (1 Petrus 1:11). Zij waren als zo vele voorlopers, die vooruit gezonden waren, om de wereld te bereiden om deze heerlijke Persoon te ontvangen. Al de apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars, welke van Hem gegeven zijn aan de Kerk van het Nieuwe Testament, hebben dit als het grote oogmerk van hun bediening gehouden, om het lichaam van Christus op te bouwen, door de heerlijkheid van deze uiterste Hoeksteen groot te maken (Openbaring 4:10). Kortom, dit is geweest en is nog het werk van de strijdende Kerk op aarde; en het zal het eeuwige werk zijn

van de triomferende Kerk in de hemel. Zij roepen allen met eenparige stem: ‘Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid en dankzegging’. Is dat dan geen heerlijke aanmoediging voor ons, om de eer van onze Verlosser te verhogen, wanneer wij zulk een goed gezelschap hebben, dat met ons in dit werk samenspanst?

Nog eens. Laat ons ook overwegen, dat Christus de Steen is, zonder welke er geen gebouw zijn kan; want Hij is het al van de Kerk. Christus is alles en in allen. Hij is hun licht, hun leven, hun gerechtigheid, hun sterkte, hun vrede, hun spijs en drank, hun kleding, hun wijsheid, en hun heiligheid; zodat, wanneer Hij ontbreekt, alles ontbreekt, en dan is de Kerk verwoest. Wij kunnen onze opgedragen taak, welke wij van onze grote Meester ontvangen hebben, niet uitvoeren, indien wij de uiterste Hoeksteen niet verhogen. Het is Christus, ‘Denwelken wij verkondigen’ (Kolossenzen 1:28). Wij moeten van Paulus’ geest zijn, om onder onze toehoorders ‘niets te weten, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd’ (1 Korinthe 2:2). Wij moeten ‘altijd triomferen in Christus, opdat de reuk Zijner kennis door ons openbaar maakt in alle plaatsen’ (2 Korinthe 2:14). Eindelijk, wij kunnen ‘onze loop niet met blijdschap volbrengen, noch ook onze dienst, welke wij van den Heere Jezus ontvangen hebben’ (Handelingen 20:24), tenzij dit ons grote oogmerk zij, hetzij in de leer, tucht, godsdienst of regering.

Nu zal ik deze redevoering sluiten met enige weinige raadgevingen, ten einde wij voorspoedige bouwlieden van dit heerlijke gebouw bevonden mogen worden, waarvan Christus de uiterste Hoeksteen is.

1. Laten wij ons wachten voor die bederfelijke dwalingen, die tevoren gemeld zijn, waardoor de Joodse bouwlieden hun eertijds heerlijk gebouw omvergeworpen, en zich onder deszelfs puinhopen begraven hebben. Laten wij ons wachten voor die leringen, welke in onze dagen worden verspreid, waardoor de Persoon van onze heerlijke Verlosser wordt benadeeld, en Zijn hoogste en onafhankelijke Godheid, Zijn opperheerschappij en soevereiniteit over Zijn Kerk verkort wordt. Laten wij ons wachten, om niet te walgen van de geestelijkheid van Zijn leer, en van die hoge verborgenheden van onze heilige religie, zodat wij de betogen der zedekundigen daarboven zouden verheffen. Wanneer wij de wet prediken, laat ons dan derzelver uitgebreidheid en geestelijkheid verklaren; zodat wij haar scherpte mogen indringen op het hart en de consciëntie van de mensen, opdat zij ‘een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten’ zijn moge (Hebreeën 4:2). Laat ons de eeuwige gerechtigheid prediken van de Zoon Gods, als de enige grond van des zondaars rechtvaardigmaking, en ons wachten voor hetgeen de minste aanleiding geeft, om een zondaar aan te kweken in zijn hoop van zaligheid uit de werken der wet. Laten wij ons wachten, om de deur van toegang tot Christus te sluiten, door wettische hoedanigheden, welke nergens te verkrijgen zijn, dan bij Christus Zelf. Laten wij ons wachten voor onnoztheid, hetzij in het prediken, of in het bidden, waardoor wij de ordonnantiën Gods voor onze eigen zielen en voor de zielen van anderen krachteloos zouden maken; en laat ons tot dat einde niemand toelaten of de handen opleggen, dan dezulken, die wij naar den aard der liefde, oordelen moeten aan de kracht der godzaligheid kennis te hebben, al waren zij ook in allerlei soort van geleerdheid opgetrokken aan de voeten van een professor in de godgeleerdheid. Laten wij ons wachten voor vleselijk beleid in de zaken van Christus’ Koninkrijk en heerlijkheid, alsook, dat wij onszelf niet wegens de gunst van mensen, hetzij van grote of van kleinen, hoogschatten en waarden. Doch laten wij ons inzonderheid wachten, dat wij door de gunst der groten in de zaken van Christus bewogen of vervoerd worden; want

dit is menigmaal een strik geweest in Mizpa, en een valstrik op Tabor. Laten wij ons benaarstigen om onpartijdig te zijn in de oefening van de tucht, en ons zorgvuldig wachten dat derzelver scherpte niet gekeerd wordt tot degenen, die zulks het minst verdienen. En laten wij ons eindelijk opmaken, om al die doorgangen toe te stoppen, door welke doorgaans de dieven en moordenaars in het huis Gods komen, opdat hetzelfde niet gemaakt wordt tot een moordenaarskuil.

2. Ten einde wij voorspoedige bouwlieden mogen zijn, zo laat ons het woord van de bouwlieden zoeken te ontvangen van de grote Bouwmeester: want er is een woord, hetwelk Christus aan Zijn getrouwe dienaars geeft, waardoor Hij hun de bouwkunst meedeelt (Johannes 17:14): 'Ik heb hun Uw Woord gegeven'. Zonder dat wij dit woord van Christus ontvangen, zullen wij nooit de rechte kunst verstaan, om de Kerk van Christus te kunnen bouwen; door dit woord wordt 'de mens Gods een volmaakt bouwmeester, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust' (2 Timótheüs 3:17). Zo gij mij nu mocht vragen, wat dit woord is, zo antwoord ik: Het is een bevindelijke kennis van de kracht van het Woord in onze eigen zielen, en inzonderheid van die 'grote verborgenheid der godzaligheid: God geopenbaard in het vlees' (1 Timótheüs 3:16).

3. Laat ons zorg dragen, dat elke steen van het gebouw overeenkomst heeft met het fundament en de uiterste Hoeksteen. Alle leringen en praktijken, die niet volgens deze Steen geregeld zijn, laat ons die verwerpen, en laat ons tot dat einde onszelf, alsook de leer en de wandel van anderen beproeven aan het paslood en de onfeilbare regel van het Woord (Jesaja 8:20): 'Tot de Wet en tot de Getuigenis; zo zij niet spreken naar dit Woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben'.

4. Laat ons de tekenen der tijden onderscheiden; en wanneer wij het gevaar zien komen, hetzij van openbare vijanden, of van gewaande vrienden, zo laat ons als getrouwe wachters terstond alarm roepen; en hoewel onze mede-bouwlieden daardoor gestoord en geërgerd worden, zulks kan niet verholpen worden. Het is een zeer zware beschuldiging, die God tegen sommigen inbrengt, die wij boven hebben gezien, dat zij stomme honden waren, die niet blaffen konden, maar dat zij hun eigen vleselijk gemak waardeerden boven de heiligheid van de kerk; zie Jesaja 56:10-12.

5. Laat ons veel worstelen voor de troon der genade, om de gunst van de grote Bouwmeester, en om de bijstand Zijns Geestes: want 'zo de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan' (Psalm 127:1). 'Paulus heeft geplant, Apollos heeft natgemaakt, maar God heeft den wasdom gegeven. Zo is dan noch hij die plant iets, noch hij die natmaakt, maar God Die den wasdom geeft' (1 Korinthe 3:6-7).

AMEN